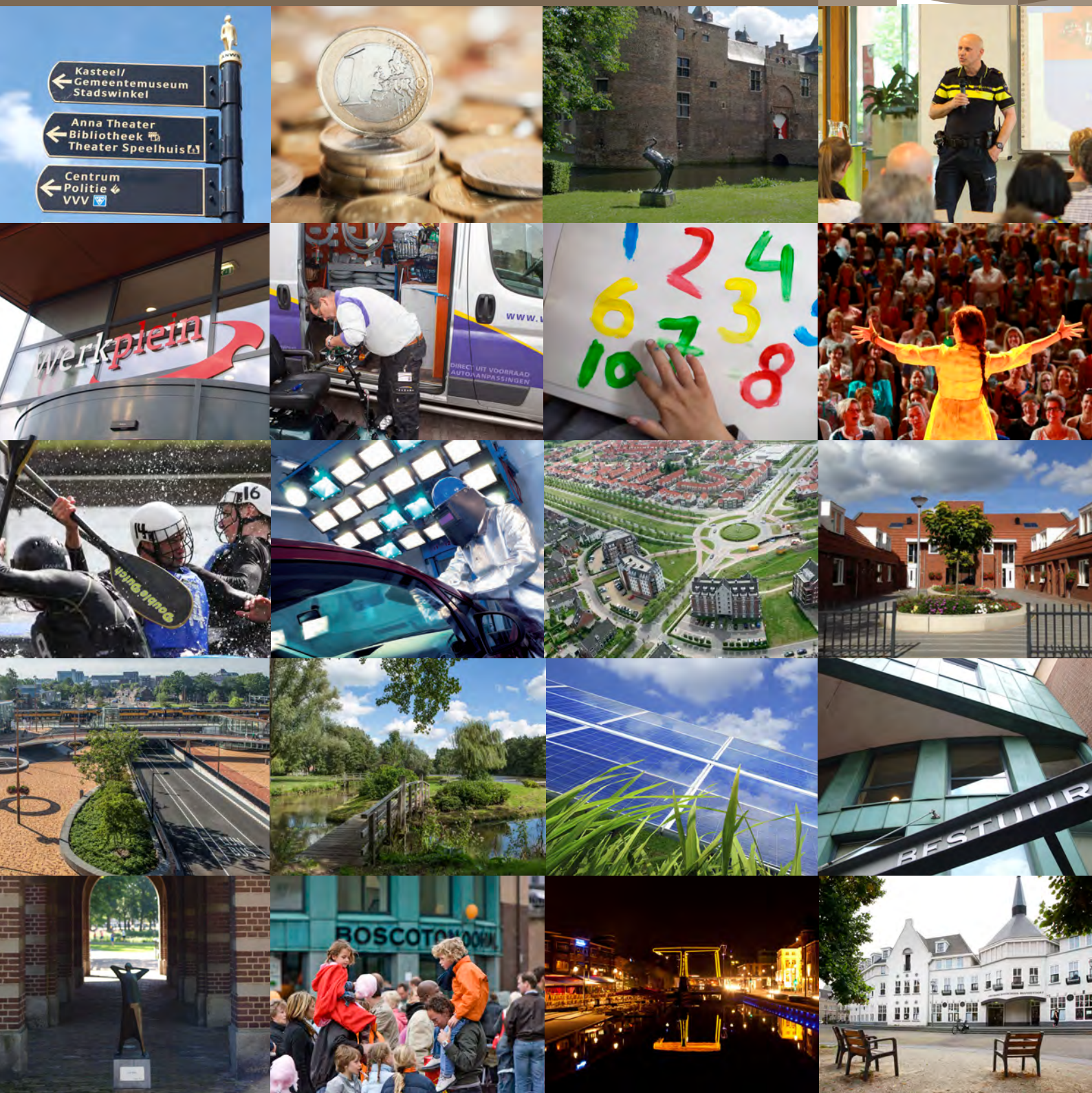

PROGRAMMABEGROTING

2017 - 2020

Gemeente Helmond

Colofon

Samenstelling:	Hoofdafdeling Financiën
Informatie:	0492 - 58 72 37, www.helmond.nl
Ontwerp:	Outputcentrum gemeente Helmond
Fotografie:	Pressvisuals.com, afdeling Communicatie
Druk:	Outputcentrum gemeente Helmond

Inhoudsopgave

1	Beleidsamenvatting	1
1.1	Algemene inleiding	1
1.2	Behandelprocedure	5
1.3	Autorisatie en opzet begroting	5
2	Budgettair kader en financiële ontwikkelingen	7
2.1	Inleiding	7
2.2	Budgettair kader	7
2.3	Nieuwe ontwikkelingen	10
2.4	Investeringen	16
3	Beleidsprogramma's	17
3.1	Programma's	17
3.1.1	Programma 01: Veiligheid en handhaving	17
3.1.2	Programma 02: Werk en inkomen	27
3.1.3	Programma 03: Zorg en welzijn	37
3.1.4	Programma 04: Jeugd en onderwijs	49
3.1.5	Programma 05: Cultuur	59
3.1.6	Programma 06: Sport en recreatie	67
3.1.7	Programma 07: Economisch beleid en werkgelegenheid	75
3.1.8	Programma 08: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	85
3.1.9	Programma 09: Stedelijke vernieuwing	95
3.1.10	Programma 10: Verkeer en mobiliteit	105
3.1.11	Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming	111
3.1.12	Programma 12: Milieu	117
3.1.13	Programma 13: Bestuur en organisatie	125
3.2	Algemene dekkingsmiddelen	135
4	Verplichte paragrafen	141
4.1	Paragraaf lokale heffingen	142
4.2	Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	149
4.3	Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	160
4.4	Paragraaf financiering	165
4.5	Paragraaf bedrijfsvoering	172
4.6	Paragraaf verbonden partijen	181
4.7	Paragraaf grondbeleid	194
5	Totaaloverzicht lasten en baten	201
5.1	Overzicht van baten en lasten	201
5.2	Uiteenzetting van de financiële positie	202
5.3	Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld	203
6	Meerjarenperspectief	205
6.1	Meerjarig overzicht van baten en lasten	205
6.2	Uiteenzetting van de financiële positie (balans)	206
7	Bijlage	207
7.1	EMU-saldo	207
7.2	Overzicht incidentele lasten en baten	208
7.3	Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	209
7.4	Reserves en voorzieningen	210
7.5	Investeringsprogramma totaal	214
7.6	IVP kansrijke investeringen totaal	215
7.7	Lijst van afkortingen	216

1 Beleidssamenvatting

1.1 Algemene inleiding

Voor u ligt de Programmabegroting 2017 inclusief meerjarenbegroting tot en met 2020. Nadat uw raad de Voorjaarsnota 2016 in april jl. unaniem heeft aangenomen, zijn de daarin vastgestelde kaders in deze Programmabegroting verder uitgewerkt. Hierin staat voor ons voorop dat Helmond voor een periode van belangrijke uitdagingen staat.

Helmond, stad van het doen

Het Helmond dat wij voor ogen hebben is een stad die aantrekkelijk is om te wonen, te leven en te werken. Er is plaats voor iedereen, ook voor inwoners die minder makkelijk meedoen in de huidige dynamische en veranderende samenleving. Een stad voor jong en oud, arm en rijk, inwoners en ondernemers. Het is een sociale stad, waarin leefbaarheid en veiligheid nauw met elkaar samenhangen. Een stad waarin duurzaamheid en gezondheid centraal staan in het beleid. Een stad die door te werken aan een goede en slimme bereikbaarheid mensen van buiten met open armen ontvangt.

Onze agenda is ambitieus. Maar juist door de verschillende ambities met elkaar te verbinden ontstaat een rode draad en een koersvast beleid dat verwoord is in de Strategische Agenda 2016-2020. Deze agenda overstijgt de collegetermijn, maar de komende jaren boekt dit college de eerste concrete resultaten. Het uitgangspunt daarbij is een duurzaam financieel beleid, waarin via de investeringsagenda wordt gewerkt aan een structurele verbetering van de kracht van de stad.

Werk, werk, werk!

De rode draad in het beleid voor de komende jaren is kristalhelder. We zetten in op werk! Immers: een baan voor iedereen is de basis voor een betere toekomst. De werkloosheid in Helmond is nog altijd hoger dan gemiddeld, daarom zijn extra arbeidsplaatsen nodig. De daaraan gekoppelde stijging van het (gezins)inkomen zal een positief effect hebben op de stad en onze positie op de landelijke sociaaleconomische index.

Investeren in de stad

De bezuinigingen van de eerste helft van deze bestuursperiode zijn goeddeels afgerond en resulteren in een gezonde financiële huishouding. Ook de maatregelen die we hebben genomen op het gebied van verantwoord financieel beleid dragen eraan bij dat we in control zijn en maken het mogelijk om weer écht te gaan investeren in onze stad. Onze financiële positie biedt zelfs ruimte om de eerder voorgenomen bezuinigingen op cultuur enigszins te verlichten. We houden vast aan twee belangrijke principes van ons Coalitieakkoord: structurele zaken willen we ook structureel dekken, en de totale woonlasten (exclusief inflatiecorrectie) gaan in deze bestuursperiode niet omhoog.

Onze ambitie, en de weg daar naartoe, wordt zichtbaar binnen zes prioritaire thema's voor de komende periode:

- **Sociale Stad**

Sinds 2015 hebben we als gemeente er veel nieuwe taken bij gekregen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp. Om de bijhorende risico's op te kunnen vangen, hebben wij al in de vorige bestuursperiode een risicoreserve Sociaal domein gevormd. Deze reserve had een ondergrens van zo'n € 8 miljoen, hetgeen zo'n 20% behelste van het beschikbare budget. Nu we bijna twee jaar onderweg zijn, zien we dat de reserve fors gegroeid is richting een omvang van ruim € 18 miljoen. We hebben door positieve jaarresultaten (2014 en 2015) geen aanspraak op deze risicoreserve hoeven maken. We verwachten in de komende jaren te kunnen

(blijven) volstaan met een reserve sociaal domein met een ondergrens van zo'n € 8 miljoen om mogelijke tegenvallers op te kunnen vangen.

Dit betekent dat er binnen het sociaal domein incidentele ruimte van circa € 10 miljoen is voor investeringen, impulsen en doorontwikkeling. Overigens kunnen we op basis van gesprekken met inwoners en professionals, op basis van cliëntervaringsonderzoeken en eerste evaluaties constateren dat er heel veel goed gaat in de ondersteuning van onze inwoners. Inwoners vinden de voorzieningen niet alleen goed, maar zijn ook tevreden over de kwaliteit ervan. Toch zijn er thema's en uitdagingen, die vragen om doorontwikkeling en daarvoor doen wij in de programma's 2, 3 en 4 een aantal concrete voorstellen, waar wij er hier een aantal uit lichten: voor het concreet vormgeven van de Transformatieopgave is € 3,5 miljoen tot en met 2019 beschikbaar, waarvan reeds € 0,5 miljoen ingezet wordt in 2016. Dit betreft onder meer voorstellen als het verlagen van de eigen bijdrage voor Wmo-diensten, het faciliteren van de Transformatieteams en het investeren in de actieve begeleiding van inwoners die een uitkering hebben. Daarnaast gaan we onze zorgaanbieders actief bevragen om met oplossingen te komen met betrekking tot afbakeningsproblematieken; om meer ruimte te bieden voor maatwerk in de dienstverlening, om meer dan nu het 'systeem' rondom een jongere te betrekken bij de jeugdhulp en om een betere overgang te realiseren in de ondersteuning van jongeren in de overgang naar volwassenheid. In ruil daarvoor zijn wij bereid hen daarin financieel tegemoet te komen, door verhoging van de tarieven dan wel op een andere wijze.

Dit betekent ook dat we de investeringen vanuit het Sociaal Innovatief Fonds van € 4,5 miljoen alsnog kunnen financieren vanuit de middelen van het sociaal domein. Een aantal jaren geleden waren de middelen binnen het sociaal domein hiervoor nog ontoereikend. Het sociaal innovatief fonds is bedoeld voor het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie. Dit krijgt vorm via het StadsL@b en het Stadsleerbedrijf met als doel om de transformatie samen met onze inwoners en partners in de stad te versterken.

Verder stellen we voor een werkgelegenheidsimpuls te geven van € 1,2 miljoen, waarbij we vooral investeren in activiteiten die de werkgelegenheid vergroten, met aandacht voor banen voor laagopgeleiden. Ook zetten we in op arbeidstoeleiding en begeleiding met als doel mensen ook duurzaam aan het werk te helpen. Dit vanuit onze visie van meedoen, rondkomen en verder komen.

Daarnaast is er nog € 1,5 mln ruimte om bij de nadere invulling van het strategische programma Sociale Stad, in samenspraak met u als raad en de maatschappelijke partners, nog nadere voorstellen te ontwikkelen.

Het doel? De eigen kracht en zelfredzaamheid van inwoners en de regie over hun eigen leven vergroten. Als onze inwoners kunnen meedoen en rondkomen, kunnen ze vooruit komen en daarmee ook hun wijk versterken. En als onze wijken sociaal sterk zijn, vormen ze de basis voor een veilige stad, een dynamische stad, een stad die ontwikkelt en groeit.

- ***Food Tech & Smart Industries***

Ook binnen dit strategisch programma wordt geïnvesteerd om werkgelegenheid te bevorderen. Naast banen in de techniek leidt dit ook tot een positieve spin-off voor de Helmondse horeca, facilitaire dienstverlening en de maakindustrie. Voor de doorontwikkeling van het Food Tech Park Brainport wordt de komende jaren een bedrag van in totaal € 120.000 gereserveerd.

- **Automotive, Bereikbaarheid & Smart Mobility**

Binnen dit programma worden de thema's Automotive, Bereikbaarheid en Smart Mobility ontwikkeld en met elkaar in connectie gebracht. Naast het verbeteren van het imago van Helmond is het programma specifiek gericht op het verhogen van de werkgelegenheid en op economische structuurversterking. Concreet betekent dit dat we de komende jaren blijven investeren in de doorontwikkeling van de Automotive Campus. Helmond wordt nationaal én internationaal gezien als de Smart Mobility hotspot van Nederland; onze kennis en kunde op dat vlak zal de komende jaren ook steeds meer gebruikt worden voor het oplossen van de eigen en regionale bereikbaarheidsvraagstukken.

- **Wonen**

Op de landelijke woonaantrekkelijkheidsindex scoort Helmond nog altijd relatief laag. Een aantrekkelijke woonstad kan alleen worden bereikt door de woonvoorraad te laten aansluiten bij de groei en opbouw van de bevolking. Daarnaast willen we via innovatieve woonconcepten en door stimuleringsmaatregelen zoals de starters- en duurzaamheidslening nieuwe bewoners aantrekken. Een bijzonder project in dit kader is de ontwikkeling van Brainport Slimme Wijk: een wijk die niet alleen op het gebied van woningbouw en duurzaamheid 'slim' is, maar vooral ook op het vlak van mobiliteit, gezondheid, veiligheid en sociale samenhang. We hebben overeenstemming met Woonpartners bereikt over de Waart; in 2017 is er geld gereserveerd om samen de gemaakte plannen voor de Waart uit te voeren. Er wordt niet langer gesproken over sloop en nieuwbouw van de Waart, maar juist over het opknappen en behouden ervan. Naast de Waart gaan we ook aan de slag om twee andere kwetsbare buurten, de Leonardusbuurt en de Annawijk, te revitaliseren en veerkrachtiger te maken.

- **Centrum**

Het belang van het centrum als kloppend hart van Helmond is groot. Bij het opstellen van het centrumperspectief zijn inwoners nauw betrokken. Hieruit is gebleken dat niet alleen het versterken van het kernwinkelgebied belangrijk is, maar dat er ook veel vraag is naar een Havenpark. In 2017 zetten we de eerste stappen in de centrumontwikkeling; een belangrijke investering van in totaal € 2,0 miljoen, waarvan € 1,7 miljoen vanuit het investeringsprogramma.

Duurzame en Gezonde Stad

Dat ook nauwlettend aan toekomstige generaties wordt gedacht, wordt zichtbaar in het thema Duurzame en Gezonde Stad. De ambitie om in 2035 klimaatneutraal te zijn is springlevend en wordt door inwoners en ondernemers omarmd en omgezet in concrete acties. We maken werk van de verduurzaming van drie wijkhuizen; een investering van in totaal € 450.000. In het kader van de Gezonde Stad – en Sociale Stad - is de ontwikkeling van Sportcampus De Braak een kansrijke ontwikkeling: een multifunctionele sportcampus, waar onderwijs, sport en gezondheid samenkomen. Het belooft een plek te worden met maatschappelijke meerwaarde; niet alleen voor de omliggende wijken, maar voor de gehele stad. Een plek waar onze inwoners kunnen sporten, bewegen, ontmoeten en leren. Voor deze ontwikkeling is vooralsnog € 9 mln opgenomen in de lijst met kansrijke investeringen in 2019 en 2020. De daadwerkelijke toekenning van een investeringskrediet en de hoogte daarvan besluit uw raad pas bij een volgende begrotingsbehandeling, afhankelijk van de gestelde voorwaarden. Zoals dat alle betrokken partijen ook financieel investeren en dat wij als gemeente niet investeren in het betaalde voetbal. Daarnaast mag de campusontwikkeling niet afhankelijk zijn van de financiële situatie van de betaald voetbalorganisatie.

Blik naar buiten

De Programmabegroting 2017 is de eerste die wordt uitgevoerd door een organisatie die volop in beweging is. Hoewel een traject van organisatieverandering altijd gepaard gaat met onzekerheid en soms ook teleurstelling, denken wij dat de nieuwe koers noodzakelijk is om invulling te geven aan de veranderende relatie tussen overheid en samenleving. We willen een flexibele speler zijn die werkt vanuit coproductie en in coalities, en daarin steeds meer een faciliterende en ondersteunende rol speelt. Alleen dan kunnen we in de toekomst blijvend van meerwaarde zijn voor onze inwoners, organisaties en bedrijven. Maatwerk is daarbij van belang; als we de stad Helmond op buurt-, straat- en in sommige gevallen zelfs persoonsniveau kennen, kunnen we bouwen aan een maximaal effect van ons werk. We blijven in gesprek met onze inwoners, en betrekken hen nauw bij het zoeken naar lokale oplossingen voor de lokale behoeften. Binnen alle programma's is ruimte voor innovatie en experimenten, en zo nodig wijzen we inwoners ook expliciet op hun eigen verantwoordelijkheid.

Netwerkstad in Brainport

Een belangrijk deel van de uitvoering van het toekomstig beleid vindt plaats in de regionale, bestuurlijke netwerken. Helmond neemt hierin een centrale positie in, waarbij we telkens bekijken via welke coalitie de Helmondse belangen het beste kunnen worden gerealiseerd.

Als tweede centrumstad in de Brainportregio speelt Helmond zowel in de Peel als binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven een prominente, bindende rol. Daarin heeft de stad een brugfunctie. We zijn in staat de Peelgemeenten krachtiger te verbinden aan het Stedelijk Gebied Eindhoven en daarmee aan de kansen en uitdagingen die de Brainportregio voor hen te bieden heeft. Deze kansen worden beschreven in de agenda 'Brainport, Next Generation' en in de economische agenda 'De Peel maakt het in Brainport'. Tevens werken we met onze andere buurgemeenten samen aan een sterke regio, die aantrekkelijk is voor onze inwoners.

Voor de versterking van de eigen positie kijkt Helmond ook verder. Binnen Brainport zijn we complementair aan Eindhoven; een rol die zowel nationaal als internationaal kansen biedt. Vanuit deze samenwerking trekken we op om onze economische speerpunten en stedelijke functies te optimaliseren, maar altijd door ook de eigen identiteit in ogenschouw te houden. Binnen BrabantStad staan ook de gezamenlijke belangen centraal. Doel is de netwerkkracht van het collectief – en daarmee van de steden afzonderlijk – te vergroten, en zodoende krachtiger te staan in de lobby richting Den Haag en Brussel. Slimme Mobiliteit en Brainport Slimme Wijk zijn voorbeelden waarin deze samenwerking al vruchten heeft afgeworpen in de vorm van subsidies en deelname in Europese ontwikkelingsprojecten. Het is onze ambitie om deze koers ook in de komende jaren door te zetten.

1.2 Behandelprocedure

Ook dit jaar wordt er een hooravond gehouden voor inwoners van Helmond en vertegenwoordigers van verenigingen en instellingen. Zij krijgen op woensdag 19 oktober 2016 de gelegenheid om hun mening te geven aan de raadsleden over de Programmabegroting 2017. Insprekers dienen zich vooraf te melden bij de Griffie. Raadsleden krijgen aansluitend hieraan op woensdag 19 oktober 2016 de gelegenheid om technische vragen te stellen over de Programmabegroting. De vragen worden beantwoord door de leden van het directieteam van de gemeente Helmond.

Op 20 oktober 2016 vanaf 19.30 uur wordt een bijeenkomst met raadsleden georganiseerd om de geactualiseerde belastingverordeningen en geactualiseerde nota's bij de Programmabegroting te bespreken, zoals de nieuwe nota Grondbeleid.

Tijdens de raadsvergadering van donderdag 3 november 2016 wordt de Programmabegroting 2017 inhoudelijk behandeld.

1.3 Autorisatie en opzet begroting

Autorisatie

Met deze begroting autoriseert de raad het college op het niveau van programma's voor het doen van uitgaven. Dit geldt voor het totale begrotingsbudget per programma, het investeringsbudget per programma, de bijbehorende mutaties over reserves en de instelling van dekkingsreserves. Het college is daarmee bevoegd uitvoering te geven aan de doelstellingen van het betreffende programma. Voorwaarde daarbij is dat het college bij de besteding van de budgetten binnen de grenzen van de geautoriseerde budgetten blijft. Binnen deze grenzen is het college bevoegd om de wijze van besteding van een programmabudget aan te passen (uiteraard wel met inachtneming van de te bereiken resultaten van het betreffende programma). Bij de jaarrekening legt het college verantwoording af aan de raad over de uitvoering (en dus de besteding van de budgetten en de 6 bereikte resultaten) van het betreffende programma. Tussentijds wordt hierover gerapporteerd bij de bestuursrapportages (Beraps).

Opzet begroting

De lijn die in 2015 is ingezet de voorjaarsnota een meer kaderstellend karakter te geven is in 2016 voortgezet. In de nu voorliggende Programmabegroting is deze ontwikkeling ook voortgezet. Deze Programmabegroting is qua opzet vooral gewijzigd als gevolg van de vernieuwingen in het Besluit begroting en verantwoording (hierna BBV). Dit blijkt in hoofdlijnen uit de volgende wijzigingen in de opzet van de Programmabegroting:

- Vanaf 2017 wordt er, behalve in de financiële positie van de verbonden partijen, ook inzicht gegeven in hun beleidsmatige prestaties. Informatie over de wijze waarop verbonden partijen per programma bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen van de programma's is in de beleidsprogramma's opgenomen;
- Vanaf 2017 mag overhead niet meer worden toegerekend aan de programma's / producten. De overhead van de gemeente Helmond is opgenomen in het beleidsprogramma Algemene dekkingsmiddelen. De financiële relatie met de programmabegroting 2016 is door deze technische mutatie eenmalig verbroken;

- Vanaf 2017 dient inzicht te worden gegeven in een meerjarig geprognosticeerde begin- en eindbalans. Deze geprognosticeerde begin- en eindbalans is opgenomen onder het hoofdstuk Financiële begroting;

- Vanaf 2017 is de verplichte productenraming en verantwoording van het college van B&W in de wet komen te vervallen. Hiervoor in plaats komt een verplichte taakveldenraming en verantwoording. De vertaling van de baten en lasten van de gemeente Helmond in taakvelden is separaat opgenomen in de Financiële begroting;

- Vanaf 2017 is de verplichte basisset van 39 beleidsindicatoren, welke worden gebruikt voor het toelichten van maatschappelijke effect, opgenomen in de beleidsprogramma's.

Budgettaire kader en financiële ontwikkelingen

2 Budgettair kader en financiële ontwikkelingen

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het meerjarige budgettair kader geschetst, inclusief de financiële ontwikkelingen die hierop van invloed zijn. Dit kader is gebaseerd op de vorige meerjarenbegroting die uw Raad in november 2015 heeft vastgesteld en waarop u (via Berap, afzonderlijke raadsvoorstellen e.d.) inmiddels een aantal wijzigingen heeft aangebracht.

De in deze programmabegroting verwerkte nieuwe financiële ontwikkelingen zijn aan de ene kant gebaseerd op de kaders en ontwikkelingen uit de Voorjaarsnota 2016. Aan de andere kant zijn ook de ons bekende ontwikkelingen na het verschijnen van de Voorjaarsnota meegenomen, zoals de Junicirculaire van het Rijk. Wij presenteren u daarmee het geactualiseerde budgettair perspectief 2017-2020 voor een gedragen en financieel gezond meerjarenbeleid.

In dit hoofdstuk worden de budgettaire voorstellen die in voorliggende Programmabegroting zijn opgenomen weergegeven, inclusief dus de eerder in de Voorjaarsnota geschetste budgettaire ontwikkelingen. Deze zijn vanzelfsprekend ook in de afzonderlijke hoofdstukken verwerkt. De toelichtingen per individueel voorstel zijn over het algemeen in de verschillende programmahoofdstukken opgenomen.

2.2 Budgettair kader

2.2.1 Gewijzigd budgettair beeld na Voorjaarsnota

Op 2 juni 2016 heeft uw gemeenteraad ingestemd met de Voorjaarsnota 2016 als leidraad voor het opstellen van de Programmabegroting 2017-2020. Ten opzichte van de Voorjaarsnota is het budgettaire beeld iets gewijzigd. Dit betreft vooral de ontwikkelingen in het Gemeentefonds, de doorwerking hiervan in de nominale loon- en prijsaanpassingen en de incidentele ruimte. In onderstaande tabel is dit gewijzigde budgettaire beeld opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

Budgettair beeld	2017	2018	2019	2020
Saldo budgettair beeld bij Voorjaarsnota	129	99	75	58

Nieuwe ontwikkelingen

Ontwikkelingen Gemeentefonds	-115	-115	-115	-115
Bijstelling nominale ontwikkelingen loon en prijs	300	300	300	300
Incidentele ruimte	6.306	0	0	0
<i>Subtotaal nieuwe ontwikkelingen</i>	<i>6.491</i>	<i>185</i>	<i>185</i>	<i>185</i>

Saldo gewijzigd budgettair beeld	6.620	284	260	243
---	--------------	------------	------------	------------

Ten opzichte van de gepresenteerde budgettaire stand in de Voorjaarsnota laat het geactualiseerde budgettaire beeld 2017 een licht positief beeld zien van structureel zo'n € 0,3 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door de bijstelling van het gemeentefonds en de op basis hiervan neerwaarts bijgestelde loon- en prijscompensatie. Daarnaast is de OZB-opbrengst opnieuw berekend op basis van de eerder vastgestelde parameters, hetgeen een lichte bijstelling betekent. Tenslotte is de incidenteel berekende ruimte voor 2017 opgenomen, voornamelijk vanuit de vrijval van een aantal bestemmingsreserves.

2.2.2 Samenvattend budgettaire beeld Programmabegroting

Het actuele budgettaire beeld uit de bestaande begroting is vanaf 2017 meerjarig sluitend. In de bovenste regels van de tabel is de aansluiting met de vorige Programmabegroting gegeven. In verband met de herinrichting van de financiële administratie begin 2016 is de in de eerste Berap 2016 gepresenteerde verlaging van circa € 14,0 miljoen structureel, aan zowel de baten- als de lastenkant, reeds verwerkt in de stand ontwerpbegroting 2016-2019 bovenaan de tabel. Voor dit bedrag sluit deze reeks dus niet aan op het gedrukte exemplaar van de Programmabegroting 2016-2019.

De bedragen van de reeds door de Raad geaccordeerde begrotingsmutaties (Berap, individuele raadsvoorstellen) die structureel hun doorwerking hebben in het budgettaire beeld staan daaronder vermeld. Hierover heeft dus al besluitvorming plaats gevonden.

(bedragen x € 1.000)

Budgettaire beeld	Begroting	Meerjarenbegroting			
	2017	2018	2019	2020	
Stand ontwerpbegroting 2016-2019					
Lasten	326.582	324.201	321.744	320.778	
Baten	326.582	324.201	321.744	320.778	
Saldo ontwerpbegroting 2016-2019	0	0	0	0	
Verwerkte raadswijzigingen lasten	430	433	433	433	
Verwerkte raadswijzigingen baten	430	433	433	433	
Saldo lasten en baten	0	0	0	0	
Actueel beeld begroting 2016-2019	0	0	0	0	

Nieuwe ontwikkelingen begroting 2017-2020

Lasten

Beleidsintensivering	11.312	3.102	2.892	2.422
Gemeentefonds	4.051	4.541	4.637	3.790
Kapitaallasten	-5.077	-5.690	-5.396	-5.906
Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)	2.301	2.213	2.188	2.175
Onontkoombare knelpunten	1.157	1.007	898	898
Overige technische mutaties	8.470	3.756	7.369	2.255
Saldo lasten	22.214	8.928	12.588	5.634

Baten

Beleidsintensivering	4.661	2.632	2.583	2.263
Gemeentefonds	4.054	6.080	6.309	7.093
Kapitaallasten	-2.058	-2.663	-2.904	-2.984
Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)	1.485	1.496	1.627	1.758
Overige technische mutaties	7.767	1.383	4.973	-2.495
Vrijval reserves	6.306	0	0	0
Saldo baten	22.214	8.928	12.588	5.634

Saldo nieuwe ontwikkelingen begroting 2017-2020	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

Saldo begroting 2017-2020	0	0	0	0
----------------------------------	----------	----------	----------	----------

Stand ontwerpbegroting 2017-2020

Lasten	349.226	333.563	334.765	326.845
Baten	349.226	333.563	334.765	326.845
Saldo ontwerpbegroting 2017-2020	0	0	0	0

In de volgende regels van de tabel zijn de nieuwe ontwikkelingen per categorie weergegeven. In deze ontwikkelingen zijn ook de eerder in de Voorjaarsnota geschetste ontwikkelingen meegenomen. In de volgende paragrafen wordt er een korte toelichting gegeven op de verschillende regels van de tabel onder het kopje "nieuwe ontwikkelingen".

De hogere lasten en baten in de jaarschijf 2017 worden vooral veroorzaakt door incidentele posten zoals de vrijval van reserves die in het beeld verwerkt zijn en de onttrekking aan bestemmingsreserves (verhoging lasten en baten) in vooral deze jaarschijf. Daarnaast zijn er aanpassingen in de kasstromen van grondexploitaties doorgevoerd in de jaarschijf 2017.

2.3 Nieuwe ontwikkelingen

Beleidsintensivering

In onderstaande tabel zijn de in de Programmabegroting 2017-2020 opgenomen beleidsintensiveringen opgenomen. De uitgebreidere toelichtingen zijn opgenomen in de betreffende programmahoofdstukken. De nieuwe ontwikkelingen t.o.v. de Voorjaarsnota worden onder de tabel kort toegelicht.

(bedragen x € 1.000)

Prog	Ontwikkelingen PB 2017-2020	Begroting	Meerjarenbegroting		
		2017	2018	2019	2020

Lasten

01	Voortzetten Taskforce Brabant-Zeeland	100	100	100	
02	Impulsprogramma Werkgelegenheid	400	400	400	
03	Inzet reserves sociaal domein	1.000	1.000	1.000	
03	Duurzaamheidsmaatregelen wijkhuizen	150	150	150	
04	Onderwijsleerpakketten	790			
04	Exploitatielasten onderwijs	10	10	10	10
05	Vermindering bezuinigingen Cultuur	150	150	150	150
05	Toeristische aangelegenheden	100	100	100	100
05	Evenementen	150	150		
05	Bijdrage orgelhuis (Gaviolizaal)	50			
06	Citysporthal				2.180
07	Opstellen routeplan Smart Industries	40			
07	Doorontwikkeling 2e fase Smart Industries	60	60		
08	Flankerend beleid Wonen	3.000	1.000	1.000	
09	Centrumontwikkeling 2017	300			
11	Parkeergelden	-50	-50	-50	-50
12	Sanering Kromme Haagdijk	200			
13	Vervolg Streeknetwerk de Peel (Peelnetwerk)	15			
13	Programmamanagement Rijk van Dommelen Aa	15			
13	Facilitering raadsleden	32	32	32	32
14	Extra investeringsimpuls voor komende jaren	4.800			
Saldo lasten		11.312	3.102	2.892	2.422

Baten

01	Voortzetten Taskforce Brabant-Zeeland	100	100	100	
02	Impulsprogramma Werkgelegenheid	400	400	400	
03	Inzet reserves sociaal domein	1.000	1.000	1.000	
03	Huurverhoging duurzaamheidsmaatregelen wijkhuizen	11	22	33	33
05	Toeristische aangelegenheden	100	100	100	100
06	Citysporthal				2.180
07	Opstellen routeplan Smart Industries	40			
07	Doorontwikkeling 2e fase Smart Industries	60	60		
08	Flankerend beleid Wonen	3.000	1.000	1.000	
11	Parkeergelden	-50	-50	-50	-50
14	Precario en OZB				
Saldo baten		4.661	2.632	2.583	2.263

Taskforce Brabant-Zeeland

In B5-verband worden de activiteiten binnen de taskforce in 2017-2020 voortgezet. Financiering vindt plaats vanuit het cofinancieringsfonds.

Inzet reserves Sociaal domein

De kosten voor de transformatieagenda Sociaal domein zijn ingeschat op € 3,5 mln. In 2016 is reeds € 0,5 mln onttrokken aan de reserve achtervang WMO. De overige onttrekkingen worden nu meegenomen en budgettair verwerkt.

Duurzaamheidsmaatregelen wijkhuizen

Om energiebesparende maatregelen in wijkhuizen mogelijk te maken is voor 3 jaar € 150.000 nodig. Door daling van de energiekosten is structureel een lichte huurstijging mogelijk.

Onderwijsleerpakketten

Een deel van de middelen bestemd voor onderwijshuisvesting (zie ook IVP) betreft onderwijsleerpakketten die niet geactiveerd mogen worden. Het bedrag wordt daarom meegenomen in de exploitatie.

Vermindering bezuinigingen Cultuur

De taakstelling van € 630.000 (uit de € 1 miljoen) die door een aantal grote instellingen uit het Cultuurveld moest worden ingevuld kan voor € 150.000 niet zonder ingrijpende maatregelen worden ingevuld. De taakstelling wordt daarom met structureel € 150.000 verlaagd.

Evenementen

Om een impuls mogelijk te maken binnen het evenementenbeleid in de jaren 2017 en 2018, ook voor een eventueel evenement met (inter)nationale allure, wordt voor deze jaren het budget incidenteel verhoogd met € 150.000. Structureel blijft het budget op het bestaande niveau gehandhaafd.

Citysporthal

De geplande investering voor de Citysporthal bevat de sloop van de hal in 2020 en het afboeken van de restantboekwaarde. Het huidige huurcontract van de Citysporthal loopt nog tot 1 oktober 2019. Deze lasten worden gedekt uit de Reserve Citysporthal.

Impulsprogramma werkgelegenheid

De strategische agenda 2016-2020 heeft duidelijk de ambitie gezet om significante groei te realiseren in de Helmondse werkgelegenheid. Het speerpunt is 'banen, banen, banen'. Door extra inzet op het versterken van de bestaande bedrijvigheid door een goede facilitering en acquisitie verwachten we dat de werkgelegenheid kan worden vergroot en mensen aan de onderkant van de sociale ladder aan een baan kunnen worden geholpen. De hiervoor benodigde middelen worden onttrokken aan de reserve achterstand WMO.

Doorontwikkeling 2e fase smart industries

Voor de realisatie van het Food Tech Park Brainport 2e fase zijn aanvullende middelen noodzakelijk voor onderzoek naar de haalbaarheid en planontwikkeling. De gemeente Helmond faciliteert betrokken marktpartijen hiertoe gedurende 2 jaar voor een bedrag van jaarlijks € 60.000. Deze lasten worden gedekt door een bijdrage vanuit de Reserve uitvoering Strategische agenda.

Flankerend beleid wonen

Bij de vaststelling van de verhoogde grondprijzen voor sociale koop- en huurwoningen op 29 maart 2016 is door de raad een motie aangenomen om te komen met flankerende maatregelen ter mitigatie van de gevolgen voor wonen met name in de sociale sfeer. Om dit mogelijk te maken wordt een bestemmingsreserve stimulering wonen ingesteld voor een bedrag van € 3,0 miljoen; de middelen worden onttrokken aan de Algemene Reserve Grondbedrijf.

Centrumontwikkeling 2017

Een deel van de middelen benodigd voor de centrumontwikkeling betreft exploitatiemiddelen en mogen niet geactiveerd worden. Het benodigde bedrag aan investeringsmiddelen 2017 is hiermee verlaagd (zie IVP).

Parkeergelden

Het positief begrote resultaat van de parkeerexploitatie valt al enige jaren structureel lager uit. Het structurele tekort wordt ingeschat op circa € 153.000. Door maatregelen binnen de parkeerexploitatie wordt dit budgettaire nadeel opgelost. Per saldo dalen de lasten en baten hierdoor met € 50.000.

Extra investeringsimpuls voor komende jaren

Om extra investeringen in de toekomstige jaren mogelijk te maken wordt € 4,8 miljoen toegevoegd aan de dekkingsreserve investeringen economisch nut. Bij de tweede Berap 2016 is met hetzelfde oogmerk een extra bijdrage toegevoegd van € 1,2 miljoen aan deze reserve.

Gemeentefonds

(bedragen x € 1.000)

Ontwikkelingen PB 2017-2020	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2017	2018	2019	2020

Lasten

Basisregistratie Grootchalige Topografie	30	30	30	30
Bodemsanering	83	55	39	36
Maatschappelijke opvang	251	251	251	251
Sociaal domein	2.809	3.261	3.308	2.349
Voorschoolse voorziening peuters	107	161	214	268
Vrouwenopvang	15	16	16	16
Wet Maatschappelijke Ondersteuning	672	672	672	727
Wet Taaleis WWB/Participatiewet	31	31	31	31
Wetsvoorstel vrijlating lijfrenteopbouw	53	64	76	82
Saldo lasten	4.051	4.541	4.637	3.790

Baten

Baten Gemeentefonds	4.054	6.080	6.309	7.093
Saldo baten	4.054	6.080	6.309	7.093

De meicirculaire 2016 laat ten opzichte van de raming Voorjaarsnota per saldo een licht positief beeld zien. In verband met de neerwaartse bijstelling van de loon- en prijsontwikkelingen is het effect op het Gemeentefonds sec licht negatief. Rekening houdend met een lagere uitdeling van de loon- en prijscompensatie (conform bestaande methodiek) is het effect van de meicirculaire op het eerder bij Voorjaarsnota gepresenteerde budgettaire beeld per saldo echter licht positief.

Ten opzichte van de Voorjaarsnota is de loon- en prijscompensatie bijgesteld op basis van de wijzigde ramingen in de meerjarige economische verkenningen. In de meicirculaire is een aantal zogenaamde taakmutaties opgenomen die tezamen met de eerder bekende mutaties uit eerdere circulaire optelt tot een bedrag van ongeveer € 4 miljoen, waarvan het gebruikelijk is deze een op een door te vertalen naar de betreffende producten. Het effect hiervan op het budgettaire beeld is daardoor nihil. In bovenstaande tabel zijn deze afzonderlijke effecten weergegeven.

De positieve bijstelling van het budget voor het Sociaal Domein wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de individuele voorzieningen natura Jeugd voor ruim € 2,5 miljoen, het toepassen van loon- en prijscompensatie, de structurele toevoeging van het budget voor de verbetering van de arbeidsmarktpositie van specifieke groepen medewerkers (b.v. thuisondersteuning).

De mutaties op de budgetten maatschappelijke opvang en vrouwenopvang zijn het gevolg van een actualisatie van de berekeningsmaatstaven die gebruikt worden voor de verdeling van deze decentralisatie-uitkeringen over de gemeenten.

Kapitaallasten

De aanpassingen van de kapitaallasten in de baten en lasten worden veroorzaakt door de nieuwe systematiek van de renteomslag en de gewijzigde voorschriften uit het BBV ten aanzien van de rentetoerekening aan de grondexploitatie. Daarnaast zijn er nog enkele technische wijzigingen als gevolg van de wijzigingen in het investeringsprogramma.

Door de gewijzigde voorschriften op het gebied van de rentetoerekening aan de grondexploitatie wordt met ingang van het begrotingsjaar 2016 slechts 1,3% rente toegerekend aan de diverse grondexploitatieprojecten, voorheen bedroeg dit het gemeentelijke omslagpercentage (3,25%). Dit leidt tot lagere kapitaallasten voor het grondbedrijf. Hier staat tegenover dat ook aan de voorziening verlieslatende grondexploitaties lagere rente wordt toegerekend. Dit afnemende voordeel wordt de komende jaren ingezet om het aflopende nadeel op de financiering te compenseren, totdat het volledige effect op het financieringsverhaal duidelijk is. Tenslotte is op basis van de nieuwe notitie Rente van de commissie BBV de bespaarde rente op het eigen vermogen, de reservepositie van de gemeente, lager. Dit leidt tot lagere lasten en baten in de exploitatie.

Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)

Onder nominale ontwikkelingen worden de loon- en prijsontwikkelingen verstaan die in het budgettaire beeld meegenomen moeten worden om tegemoet te kunnen komen aan de verwachte stijging van de personele lasten als gevolg van cao-aanpassingen en aan de verwachte bijstelling van het prijsniveau. Hiermee wordt het budgettaire kader naar het verwachte loon- en prijsniveau van het jaar 2017 gebracht. De meegenomen loon- en prijsaanpassingen worden feitelijk gefinancierd uit de in het gemeentefonds opgenomen loon- en prijscompensatie en door het inflatoir laten stijgen van onze belastingen en tarieven.

Onontkoombare knelpunten

In de Voorjaarsnota zijn de onvermijdelijke knelpunten in het budgettaire kader verwerkt die zich op zeker voordoen en niet via een maatregel op het betreffende terrein zijn te compenseren of te vermijden. Onderstaand een overzicht van de in de Voorjaarsnota opgenomen onontkoombare knelpunten die nu in de Programmabegroting 2017-2020 zijn verwerkt. De toelichting is eerder in de Voorjaarsnota gegeven en staan opgenomen in de programmahoofdstukken.

(bedragen x € 1.000)

Prog	Ontwikkelingen PB 2017-2020	Begroting	Meerjarenbegroting		
		2017	2018	2019	2020

Lasten

01	Cameratoezicht	54	54	54	54
01	Plan van aanpak ondermijning criminaliteit Peelland	43	43		
03	Voorzetten bijdrage buurtbeheerders	-33	-33	-33	-33
05	Recreatieve route Zuid-Oost Brabant	32	32	32	32
07	Brainport Development bijdrage aandeelhouders	344	344	344	344
07	Brainport International Programme	66	66		
08	Vorbereiding Omgevingswet	150			
09	Voorzetten bijdrage buurtbeheerders	75	75	75	75
12	Oninbaarheid belastingen en heffingen	200	200	200	200
13	Brainport Development Meerjarenfinanciering	51	51	51	51
14	Oninbaarheid belastingen en heffingen	175	175	175	175
Saldo lasten		1.157	1.007	898	898

Overige technische mutaties

De overige technische mutaties komen voort uit diverse wijzigingen uit de autonome mutaties in de individuele begrotingsjaren. De voornaamste mutaties hebben betrekking op de volgende elementen:

- Ramen van de autonome mutaties in de diverse grondexploitatieprojecten;
- Wijziging in het BBV ten aanzien van het niet meer toerekenen van overhead aan de verschillende programma's - betreft een neutrale verschuiving aan de lastenkant. De lasten per programma worden hierdoor lager en centraal op hoofdproduct 991 Overhead verantwoord in programma 14 Algemene dekkingsmiddelen.
- De inzet van de diverse door uw raad geautoriseerde bestemmingsreserves in de meerjarenbegroting. In bijlage 7.4 reserves en voorzieningen is een overzicht opgenomen van alle verrekeningen met reserves.

Vrijval reserves

Ieder jaar wordt er gekeken naar incidentele ruimte die er is om incidentele knelpunten, wensen en ambities te kunnen financieren. In 2017 resulteert dit in vrijval van reserves van € 6,3 miljoen.

(bedragen x € 1.000)

Ontwikkelingen PB 2017-2020	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2017	2018	2019	2020
<i>Baten</i>				
Onderuitputting 2e Ontsluiting Stiphout	470			
Opheffen reserve WMO	70			
Reserve incidentele middelen 2015 (incl. afronding)	416			
Vrijval reserve Strategische investeringen	850			
Vrijval voeding reserve Sociaal innovatief fonds	4.500			
<i>Saldo baten</i>	6.306	0	0	0

Onderuitputting 2e ontsluiting Stiphout

Het krediet voor de 2^e ontsluiting stiphout, dat volledig gefinancierd is vanuit de reserve strategische investeringen, zal naar verwachting eindigen met een positief saldo van € 470.000. Voor dit bedrag zal de inzet vanuit de reserve dus niet meer nodig zijn.

Opheffen reserve WMO

In de (oude) reserve WMO zit nog € 70.000 voor het opvangen van oude claims. Deze oude reserve kan vervallen en mogelijke oude claims kunnen binnen de exploitatie of de nieuwe reserve achtervang worden opgevangen.

Reserve incidentele middelen 2015

In de reserve incidentele middelen 2015 zat een bedrag van € 400.000 voor schulddienstverlening voor 2015 dat uiteindelijk vanuit de exploitatiemiddelen is gefinancierd. Het in de reserve opgenomen bedrag kan daardoor vrijvallen. Het overige betreft diverse afrondingsverschillen waardoor er uiteindelijk € 416.000 kan vrijvallen.

Vrijval reserve strategische investeringen

Bij de actualisatie van de opgenomen claims op de reserve strategische investeringen is gebleken dat er voor een bedrag van € 850.000 geen beroep meer zal worden gedaan op deze reserve. Dit past overigens ook binnen de lijn die vorig jaar is ingezet om strategische projecten/investeringen via het investeringsprogramma integraal af te wegen binnen het beschikbare kapitaallastenplafond.

Vrijval voeding reserve Sociaal innovatief fonds

Het sociaal innovatief fonds is in 2015 gevormd om het verder versterken van lokale netwerken in onze buurten en wijken mogelijk te maken. In het fonds is € 4,5 mln gestort vanuit de algemene middelen. Op dat moment waren de budgettaire consequenties voor het sociale domein nog niet bekend en de reserves nog niet op het huidige niveau. Omdat de reserves in het sociale domein nu wel van voldoende omvang zijn om initiatieven op dit vlak te ondersteunen kan de oorspronkelijke voeding van dit fonds vrij vallen ten gunste van het budgettaire beeld. De € 4,5 mln voeding aan dit fonds wordt nu ter beschikking gesteld vanuit de reserve achtervang WMO.

2.4 Investerings

De onderstaande (onrendabele) investeringsvoorstellen voor de jaarschijf 2017 worden opgenomen in het IVP 2017. De investeringsvoorstellen m.b.t. de jaren daarna komen op de lijst met "kansrijke investeringen". Besluitvorming hierover vindt pas plaats nadat de voorstellen goed uitgewerkt zijn ten tijde van de Voorjaarsnota 2017.

bedragen x€1.000

Prog	Investing	Inv. 2017	Inv. 2018	Inv. 2019	Inv. 2020	Inv. 2017-2020
Vervangingsinvestering						
04	Programma onderwijshuisvesting 2017	1.798				1.798
04	Verordening huisvestingsvoorziening		454	454	454	1.362
11	Vervangen toelatingssysteem en camera's		113	113	113	339
11	Vervanging sluis 8	2.000	2.500	2.500		7.000
11	Vervanging Verkeersregelininstallaties (VRI's)		193	200	200	593
13	Reguliere vervangingsinvestering automatisering		490	1.546	1.517	3.553
Totaal vervangingsinvestering		3.798	3.750	4.813	2.284	14.645
Nieuw beleid						
04	Vervanging speelvoorzieningen 2020 en verder				100	100
06	Investering Sportpark de Braak			4.500	4.500	9.000
09	Aanpak omgeving De Waart	150	350	500		1.000
09	Centrumontwikkeling (o.a. Havenpark)	1.700	2.000			3.700
09	Goorloopzone, EVZ ter hoogte van hockeyclub	500				500
09	Parkeren Sportaccommodaties Stiphout	85				85
10	Bereikbaarheidsagenda		1.350	1.350	1.350	4.050
10	Beter benutten 2	300				300
10	Fietsbeleidsplan 2017	175				175
10	Fietsbeleidsplan ná 2017		75			75
10	Smart mobility	450	750	750	750	2.700
11	Herinrichting Mierloseweg	325	1.500			1.825
11	Opwaarderen openbare verlichting woonwijken	112				112
11	Vervanging sluis 9				3.500	3.500
12	Geluidsschermen/keerwanden omgeving station Brouwhuis	100				100
Totaal nieuw beleid		3.897	6.025	7.100	10.200	27.222
Eindtotaal		7.695	9.775	11.913	12.484	41.867

Het totaal voorziene investeringsvolume in 2017 bedraagt € 7,7 miljoen. De kapitaallasten die hiermee gemoeid zijn passen binnen het door de raad vastgestelde kapitaallastenplafond. De individuele voorstellen worden toegelicht in de diverse programmahoofdstukken.

De investeringsvoorstellen vanaf 2018 zijn te zien als een groslijst van kansrijke voorstellen. Over de jaarschijf 2018 wordt bij de Voorjaarsnota 2017 bepaald of deze voldoende zijn uitgewerkt om tot besluitvorming over te kunnen gaan. Voor de ontwikkeling van Sportpark de Braak is als kansrijke investering inmiddels € 9 miljoen opgenomen voor de jaren 2019 en 2020. Eerder stonden de bedragen in de Voorjaarsnota 2016 nog op PM. Hiermee laat de gemeente Helmond zien dat zij serieus haar aandeel wil leveren in de multifunctionele ontwikkeling hiervan.

Voor zover de kansrijke investeringsvoorstellen niet passen binnen het kapitaallastenplafond zullen er keuzen gemaakt moeten worden.

Een drietal investeringsvoorstellen moet nu wel volledig worden vastgesteld. Als akkoord gegaan wordt met de eerste tranche in 2017, kunnen de latere tranches immer niet achterwege blijven. Het betreft de volgende drie investeringsvoorstellen:

- Vervanging sluis 8 (€ 7 mln);
- Aanpak omgeving De Waart (€ 1 mln);
- Herinrichting Mierloseweg (€ 1,825 mln).

Programma 1

Veiligheid en handhaving

3 Beleidsprogramma's

3.1 Programma's

3.1.1 Programma 01: Veiligheid en handhaving

Burgemeester Mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel: Portefeuillehouder gehele programma

3.1.1.1 Wat willen we bereiken?

De gemeente Helmond zet in op een vergroting van de objectieve en subjectieve veiligheid. Daartoe hanteert ze de volgende ambities:

- daling van het aantal geweldsdelicten de komende jaren;
- verlagen van het aantal woninginbraken en van ervaren woonoverlast;
- recidive verminderen van jeugd die zich schuldig maakt aan strafbare gedragingen;
- georganiseerde criminaliteit in Helmond trachten te weren door onder meer versterkte regionale samenwerking;
- reduceren van ongelukken in het verkeer en het bieden van een veilige ruimte voor mobiliteit;
- afname van ervaren overlast veroorzaakt door drank- en drugsgebruikers;
- afname van het aantal fietsendiefstallen en vergroten van aangiftebereidheid;
- borgen van een goede veiligheid bij evenementen;
- preventie van polarisatie en radicalisering.

Voor een belangrijk gedeelte van bovenstaande ambities geldt dat hier enkele doelstellingen onder liggen:

- verhogen van de betrokkenheid van inwoners via een groei van het aantal buurtpreventieteams;
- het creëren van een compleet, integraal en actueel beeld van de stad, zodat snel op ontwikkelingen kan worden geanticipeerd,
 - o enerzijds via een intensief, kwalitatief onderzoek naar de achtergrond en geschiedenis van de 'veiligheidssituatie' van de gemeente Helmond;
 - o anderzijds via een hoogwaardig en dynamisch informatiesysteem (big data), waarmee de connectie ook met andere programma's en afdelingen (waaronder sociaal domein, onderwijs, etc.) kan worden gelegd.

Meerjarig beleidsperspectief

Inleiding

Het vergroten van de veiligheid is een zaak van de lange adem. Goede ontwikkelingen zijn niet per definitie structureel en veelal betalen inspanningen zich pas na langere duur uit. Bovendien is het van belang gefragmenteerde delen van de aanpak te bundelen en daarmee de aanpak integraal te maken. Integraal veiligheidsbeleid levert – mits op de juiste prioriteiten ingezet – een belangrijke bijdrage aan:

- het verminderen van criminaliteit en overlast in Helmond;
- het verminderen van de onveiligheidsgevoelens bij inwoners en;
- het op een acceptabel niveau houden van de fysieke risico's.

We focussen in deze missie op de vijf beleidsvelden waarin de integrale veiligheid wordt ingedeeld, te weten:

- veilige woon- en leefomgeving;
- jeugd en veiligheid;
- bedrijvigheid en veiligheid;
- fysieke veiligheid;
- integriteit en veiligheid.

De effecten die we op deze beleidsvelden in ieder geval willen bereiken, worden hieronder genoemd.

Samen met onze veiligheidspartners, de stad en de gemeenteraad hebben we in de Kadernota Integrale Veiligheid Peelland / Helmond 2015-2018 het meerjarig veiligheidsbeleid beschreven. Met elkaar zijn prioriteiten gekozen, die onderdeel uitmaken van de vijf beleidsvelden die in de Kadernota Integrale Veiligheid Peelland / Helmond 2015-2018 zijn opgenomen. Het belangrijkste uitgangspunt in de Kadernota is dat veiligheid een collectieve verantwoordelijkheid is van burgers, bedrijven, instellingen en de overheid. Oftewel: samen maken we de stad.

Om onze prioriteiten gestalte te geven en ambities te kunnen realiseren, werken we op het terrein van veiligheid bovendien intensief samen met de Peelgemeenten, de andere gemeenten in Oost-Brabant, de politie en de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost. Op het gebied van de aanpak van ondermijnende criminaliteit vormen de Taskforce Brabant -Zeeland en het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) Oost Brabant belangrijke partners. Met elkaar, en met steun van de gemeenteraad, zijn onderstaande prioriteiten vastgelegd. Deze prioriteiten worden aangepakt aan de hand van projectplannen.

Over de hele linie bekeken is Helmond nu een beduidend veiligere stad dan vijf jaar geleden. Het absolute aantal misdrijven is afgenomen en in de meeste wijken groeit het veiligheidsgevoel. Desondanks heeft de ontwikkeling van de veiligheid aanleiding gegeven voor een intensivering van het beleid, een focus op de stedelijke criminaliteit en het inzetten op nieuwe interventiemiddelen. Vanuit deze gedachte is medio 2016 het Aanvalsplan Veiligheid 'Grenzen stellen, Perspectief bieden' gepresenteerd. Dit Aanvalsplan kan worden beschouwd als een intensivering van het al bestaande veiligheidsbeleid om de achterblijvende resultaten ten opzichte van vergelijkbare steden tegen te gaan, en is ook terug te vinden in de hieronder beschreven prioriteiten en hun invulling in 2017.

Prioriteiten in de Kadernota Integrale Veiligheid Peelland/Helmond 2015-2018

Geweld

Geweld, in allerlei vormen, komt te veel voor. Overvallen, straatroof, uitgaansgeweld, geweld tegen werknemers met een publieke taak en relationeel geweld zijn binnen het delict "geweld" als prioriteit gekozen. Deze geweldsdelicten hebben één duidelijke overeenkomst: de grote impact op de slachtoffers.

Voor 2017: Het aantal geweldsdelicten moet de komende jaren dalen. Aan 'straatrovers' wordt, op basis van de frequentie van incidenten op bepaalde hotspots in de stad, extra aandacht geschonken.

Woninginbraken

Het aantal woninginbraken in Helmond is, na een aantal jaren van daling, in 2015 weer gestegen. Aangezien woninginbraken een grote impact op het slachtoffer hebben, blijft de aanpak van hiervan ook de komende jaren een belangrijke prioriteit. Doel is het verder verlagen van het aantal woninginbraken. Dit bereiken we door meer inzet op preventie, vergroting van het aantal aanhoudingen op heterdaad en ontwikkeling van incident-gestuurd werken naar informatie-gestuurd werken.

Voor 2017: De awareness over woninginbraken en de impact hiervan, als ook het bevorderen van het nemen van preventieve maatregelen door burgers wordt gestimuleerd met de inzet van de Buurttent, die op basis van actuele cijfers en ontwikkelingen gericht wordt ingezet. Via mobiele alarmsystemen en de inzet van lokwoningen wordt op een meer innovatieve wijze getracht het aantal woninginbraken te verminderen. Bovendien zetten we strakker in op de aanpak van heling onder het motto "geen helers, geen stellers".

Problematische jeugd en jeugdgroepen

Sommige jeugdigen en groepen jongeren veroorzaken onveiligheid, intimideren buurtbewoners, hulpverleners en overige overheidsmedewerkers. Vanuit de decentralisatie van de jeugdzorg kan een intensievere samenwerking tussen de zorgketen en de veiligheidsketen plaatsvinden. Ook het Veiligheidshuis speelt in deze aanpak een belangrijke rol.

Voor 2017: Via de Integrale Preventie Risicojeugd worden enkele jongeren met veel problemen intensief begeleid. Deze aanpak, waarbij alle ketenpartners betrokken zijn, moet ertoe leiden dat jongeren die het verkeerde pad op zijn geslagen alsnog zicht op een goede toekomst krijgen. We willen voorkomen dat jongeren terecht komen in de zware criminaliteit. Ook gezinsleden en scholen worden nadrukkelijk bij deze aanpak betrokken. Via campagnes voor ouders en gastlessen op scholen wordt het thema veiligheid, en in het bijzonder de diverse aspecten daarvan die jongeren aanspreken, ook onder de aandacht gebracht.

Georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit

Het gevaar van vermenging van "onderwereld en bovenwereld" vraagt meer bestuurlijke interventiemogelijkheden en handhaving. Om criminelen te ontmoedigen om in Helmond actief te zijn, hebben wij een nauwe aansluiting op de ontwikkelingen in de regio.

Voor 2017: De ondermijning op Peelland-niveau wordt via het Peelland Interventie Team (PIT) bestreden. De hiervoor beschreven programmalijnen worden in 2017 verder uitgewerkt en geïmplementeerd. Op (sub)provinciaal niveau zijn wij nauw betrokken bij de Taskforce Brabant Zeeland, een belangrijke aanjager van de aanpak van de ondermijnende criminaliteit, die in 2017 een volgende (derde) fase ingaat. Binnen deze fase wordt voor een periode van drie jaar (2017 t/m 2019) een bedrag van € 100.000 per jaar van de gemeente Helmond gevraagd. Dit bedrag moet gedekt worden vanuit het cofinancieringsfonds. Dit is mogelijk aangezien ook andere partners (het Rijk, de provincie en de B5-gemeenten als collectief hieraan hun bijdrage leveren). Belangrijke ambitie binnen deze fase is om het bewustzijn rondom ondermijning binnen de hele organisatie te laten landen. Als gemeente kunnen we daarbij ook rekenen op ondersteuning vanuit het RIEC.

Verkeersveiligheid

Doel is het reduceren van ongelukken in het verkeer, maar ook het bieden van een veilige ruimte voor mobiliteit en het reduceren van onderling ervaren overlast (gekoppeld aan rijden en parkeren). Daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor informatiegestuurd werken.

Voor 2017: Het is belangrijk hierin aansluiting te vinden met het prioritaire programma 'Automotive, Bereikbaarheid & Slimme en Groene Mobiliteit', aangezien innovatieve en slimme mobiliteit ook raakvlakken heeft met verkeersveiligheid. In de loop van 2017 zal een nog beter beeld ontstaan van feitelijke verkeerssituaties en hierop kunnen gerichte interventies plaatsvinden.

Drank- en Drugsoverlast

Drugsoverlast heeft een grote invloed op de subjectieve veiligheid en leefbaarheid. Middelengebruik is één van de belangrijkste factoren die bijdraagt aan uitgaansoverlast en uitgaansgeweld. Ook de opkomst van nieuwe soorten drugs is een zorg. Het effect dat we willen bereiken is een afname van de ervaren overlast, die veroorzaakt wordt door drank- en drugsgebruikers.

Voor 2017: Een projectplan drank- en drugsoverlast is gereed en in 2017 worden de in het projectplan benoemde activiteiten verder uitgewerkt.

Woonoverlast

Overlast in de buurt beïnvloedt de veiligheidsgevoelens van inwoners negatief. Er is een toename van woonoverlast-incidenten waarbij verwarde mensen en/of mensen met psychiatrische stoornissen zijn betrokken. Steeds meer mensen blijven langer zelfstandig wonen en dit geeft meer kans op botsende

leefstijlen. De aanpak van de problemen die hierdoor ontstaan vragen om een goede samenwerking van de instanties die zich bezig houden met zorg en welzijn en met veiligheid.

Voor 2017: Zowel binnen de samenwerking eenheid Oost Brabant als bij de gemeente Helmond worden in de tweede helft van 2016 projectplannen 'Verwarde Personen' gepresenteerd. Deze plannen zullen complementaire aan elkaar zijn. Het plan Oost Brabant richt zich op triage, vervoer en preventieve en persoonsgerichte aanpak van verwarde personen. In 2017 krijgt de implementatie van beide plannen verder zijn beslag.

Fietsendiefstal

In 2014 en 2015 is het aantal fietsendiefstallen afgenomen en ook de eerste ontwikkeling in 2016 is positief. Kijkend naar de diefstal van brom- en snorfietsen is deze ontwikkeling minder positief. Ook voor komend jaar vergt dit aandacht.

Voor 2017: De aanpak van fietsendiefstal richt zich op de locaties en gelegenheden waar de diefstallen plaatsvinden en op het toezicht op deze locaties. Verder worden er bewustzijns campagnes tegen fietsendiefstal voor burgers georganiseerd; te denken valt aan graveeracties, posters, filmpjes en fietsendiefacteurs.

Evenementen en veiligheid

Veiligheid bij evenementen krijgt landelijk en lokaal steeds meer aandacht en is ook in Helmond een van de speerpunten. Daarbij is het uitgangspunt dat evenementen altijd kunnen worden georganiseerd, maar dat er niet geschoven kan worden met de benodigde veiligheidsvereisten. Veiligheidsmaatregelen worden getoetst aan de hand van de landelijke 'safety guide' evenementen, waaraan Helmond een bijdrage heeft geleverd.

Polarisatie en radicalisering

Door recente mondiale ontwikkelingen was het noodzakelijk de aanpak van polarisatie en radicalisering direct als afzonderlijk projectplan bij de Kadernota integrale veiligheid Peelland/Helmond 2015-2018 te voegen. In dit projectplan wordt preventie als een van de belangrijkste taken gezien bij het tegengaan van polarisatie, radicalisering en jihadisme.

Voor 2017: De uitvoering van het projectplan is in 2016 inmiddels gestart en wordt in 2017 vervolgd. Er is veel aandacht voor bewustwording, het opvangen van signalen en het verder invulling hieraan geven. Daarbij kan in 2017 gebruik worden gemaakt van de middelen die de regionale Programmaraad Oost-Brabant ontvangt vanuit het Ministerie. Specifiek voor de gemeenten Eindhoven, 's-Hertogenbosch en Helmond geldt dat er een quick scan wordt uitgevoerd van de huidige situatie, als ook dat betrokkenen uit de keten een bijscholing krijgen, zodat zij signalen van radicalisering beter kunnen herkennen.

Informatie gestuurd en gebiedsgericht werken

Richting toekomst streeft het college naar nieuwe, soms ook innovatieve vormen van samenwerking en participatie. Pijler hieronder is dat het real-time informatie gestuurd werken en de analyse van de beschikbare data belangrijker wordt. Door achter de cijfers te komen, komen we aan de voorkant van de criminaliteit. Dit blijft niet beperkt tot het veiligheidsdomein. Juist in de informatievoorziening kan de koppeling met andere prioritaire programma's leiden tot nieuwe inzichten én kansen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de programma's 'Sociale Stad' en 'Centrumontwikkeling'. Juist een opeenstapeling van sociale problemen kan leiden tot criminaliteit en afnemende veiligheidsgevoelens. Door meer integraal en gebiedsgericht te werken, ontstaat beleid dat de inwoners van de stad op deze verschillende aspecten ook daadwerkelijk verder brengt. Telkens geldt daarbij dat een goed beeld van 'de staat van de stad' noodzakelijk is om ook adequaat te kunnen interveniëren.

Een centrale rol in deze aanpak spelen de inwoners van de stad zelf. De nieuwe Visie op Naleving geeft aan dat samen met de stad gekeken wordt naar welke zaken prioriteit verdienen. Dat betekent niet dat inwoners zelf bepalen of er wel of niet op overtredingen wordt gehandhaafd, maar wel welke aspecten passen bij de koers waar de stad (met haar inwoners) naar toe wil. Een vergelijkbare aanpak zien we bij de versterking van de buurtpreventieteams, die in 2017 verder gestalte moet krijgen. Zowel in het vergroten van bewustzijn en preventie op vlakken als inbraak en brandveiligheid, als ook in het verhogen van de leefbaarheid, spelen deze actieve wijkbewoners een belangrijke rol. Het streven is om het nu bestaande aantal van 29 teams in 2017 verder uit te breiden naar 50 teams. Tevens wordt ingezet op meer onderlinge uitwisseling van kennis en ervaringen.

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Meting: jaar, peildatum en bron
1.01	Plaats Helmond op de AD misdaad-monitor (1=minst goede score)	17	20	21	28	18	13		Jaarlijks, april/mei, AD
1.02	Percentage mensen dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt in Helmond		23%	23%	20%	20%	23%		Jaarlijks, Veiligheidsmonitor

3.1.1.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaat	
Naam/omschrijving	Planning
Projectplan kadernota integrale veiligheid	31-12-2017
In 2017 wordt de uitvoering van de projectplannen Kadernota Integrale Veiligheid en het specifiek op Helmond gerichte Aanvalsplan Veiligheid 'Grenzen stellen, Perspectief bieden' verder voortgezet. Als de cijfers en het beeld daar aanleiding toe geven, kunnen er nieuwe of aangepaste prioriteiten worden vastgesteld. Daarnaast zal een start worden gemaakt met de voorbereiding op de volgende programmaperiode 2019-2022.	
Informatieknooppunt voor Peelland	31-12-2017
Ontwikkelen van een informatieknooppunt voor Peelland. Voor een goede reactie op de signalen over (ondermijnende) criminaliteit is een actuele, complete én integrale informatievoorziening essentieel. Informatie wordt momenteel geleverd door het informatieknooppunt binnen de gemeente Helmond. In het licht van onder meer de aanpak van ondermijnende criminaliteit via het sinds najaar 2016 op Peelland-niveau opererende Interventieteam is het belangrijk om het informatieknooppunt voor Helmond door te ontwikkelen naar een informatieknooppunt met een regionale insteek. Deze doorontwikkeling is een onderdeel van de verder aanpak ondermijnende criminaliteit, en sluit aan bij de aanpak van de Taskforce Brabant Zeeland op dit gebied.	
Visie op naleving gemeente Helmond 2016	31-12-2017
De inzet van handhaving is sterk aan verandering onderhevig door ontwikkelingen als de veranderende rol van de overheid. Zoals verwoord in de Visie op naleving gemeente Helmond 2016 is de ambitie om met ingang van 2017 het instrument (toezicht en) handhaving binnen de gemeente meer doelgericht en efficiënt te gaan inzetten, om hiermee de leefbaarheid, volksgezondheid en, veiligheid op peil te houden en daar waar nodig te verbeteren. Voor het bereiken van deze ambitie doen we in toenemende mate een beroep op de verantwoordelijkheid van onze inwoners, instellingen en bedrijven. We zoeken daarvoor innovatieve methoden. Een mix van interventies wordt in kaart gebracht en toegepast. Constant zal worden gemonitord of interventies effectief zijn. Verder zal 2017 in het teken staan van de veranderende rol van toezichthouders en handhavers als uitwerking van de Visie op naleving gemeente Helmond. Een oriëntatie op een nieuwe type stadswacht zal in de kader nader worden uitgewerkt.	

Beleidsresultaat verbonden partijen

Stichting Stadswacht Helmond:

De Stadswacht verricht het toezicht en de handhavingsactiviteiten op het terrein van APV, kleine ergernissen (o.a. hondenoverlast, afval), betaald parkeren, parkeeroverlast, uitstallingen en voorwerpen op de weg, wijkgericht toezicht en handhaven, evenementen, heling, cameratoezicht en preventie activiteiten op terrein van woninginbraken. Mede naar aanleiding van de lokale situatie, als ook in reactie op meer landelijke en maatschappelijke ontwikkelingen, zal de SSH in 2017 de verdere doorontwikkeling maken naar een meer professionele BOA-organisatie. Binnen de visie hierop (zie hierboven) wordt erop ingezet enerzijds de risico's op het vlak van personeel, financiën en flexibiliteit te verkleinen, maar anderzijds de taken te kunnen leveren die de hedendaagse samenleving van een stadswacht vraagt. Daarbinnen past meer informatiegestuurd werken en een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor veiligheid en leefbaarheid, samen met de inwoners in de wijken. Concreet gevolg van deze professionaliseringsslag is dat de SSH niet langer als leerwerkbedrijf fungeert. Op korte termijn moet een besluit worden genomen over het gewenste, bij de Stadswacht horende schaalniveau en de passende governancestructuur.

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost:

De Veiligheidsregio is een organisatie waarin gemeenten, brandweer, GHOR en RAV (Regionale Ambulancevoorziening) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden. Voor de gemeente Helmond is het belangrijk dat deze regionale voorziening ook daadwerkelijk voor de hele regio functioneert, en tevens dat de gemeentelijke belangen voldoende vertegenwoordigd zijn. Dit moet gebeuren via een steviger verankering van de gemeentelijke (oranje) kolom binnen de gremia van de Veiligheidsregio. Binnen deze kolom zijn gemeentelijk prioritaire processen als crisiscommunicatie, opvang & verzorging en nazorg gepositioneerd, waarbij nadrukkelijk rekening wordt gehouden met de toenemende zelfredzaamheid van onze inwoners. Door zowel bestuurlijk als ambtelijk toe te zien op een voldoende vertegenwoordiging van de gemeentelijke belangen, borgen we een meer professionele, adequate en flexibele crisisorganisatie.

Nieuwe ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)					
Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2017	2018	2019	2020
Beleidsintensivering					
110	Voortzetten Taskforce Brabant-Zeeland				
<i>Beleidsintensivering</i>					
Onontkoombare knelpunten					
110	Plan van aanpak ondermijning criminaliteit Peelland	43	43		
110	Cameratoezicht	54	54	54	54
<i>Onontkoombare knelpunten</i>		97	97	54	54
Totaal nieuwe ontwikkelingen Veiligheid en handhaving		97	97	54	54

Met de inzet van het Aanvalsplan Veiligheid sinds april 2016 wordt nu meer gevolg gegeven aan de veiligheidssituatie in de stad. Nieuwe intensivering van beleid is op dit moment niet aan de orde. Echter, inherent aan het Aanvalsplan is dat de staat van de stad constant wordt gemonitord. Als hier aanleiding voor is, zullen prioriteiten verschuiven of een extra intensivering moeten plaatsvinden.

Beleidsintensivering

110 Voortzetten Taskforce Brabant-Zeeland

In B5- verband en provinciaal zijn plannen om de Taskforce Brabant-Zeeland een volgende fase in te laten gaan. In deze derde fase wordt voor een periode van drie jaar (2017-2019) een bijdrage van € 100.000 van de gemeente Helmond gevraagd. Deze bijdragen worden afgedekt uit de Reserve cofinancieringsfonds.

Onontkoombare knelpunten

110 Plan van aanpak ondermijning criminaliteit Peelland

In juli 2015 is in de driehoek Peelland Plus het ondermijningsbeeld gepresenteerd. Op basis hiervan is verdere uitwerking gegeven aan de prioriteit ondermijnende criminaliteit door het opstellen van een concept "Plan van aanpak ondermijning Peelland". Vanaf de start van het project in februari 2016 betaalt de gemeente Helmond voor een periode van 3 jaar (2016-2018) mee aan de kosten voor de projectleider ondermijnende criminaliteit Peelland.

110 Cameratoezicht

Na onderzoek van de Projectgroep Cameratoezicht is geconstateerd dat de gemeente Helmond de afgelopen jaren voor een absoluut minimum bedrag de uitkijkdiensten van de RTR (Regionaal Toezicht Ruimte) heeft kunnen betrekken. Uit een benchmark volgt dat de huidige, veel hogere prijsopgave die nu door de RTR gedaan is, alleszins redelijk is.

Overige mutaties

Kapitaallasten

De toename van de kapitaallasten komt voor uit het feit dat met ingang van de meerjarenbegroting 2017 de kapitaallasten uit het door de raad vastgestelde investeringsprogramma de inzet van hiervoor beschikbare dekkingsreserves direct op de betreffende programma's worden geraamd.

Nominale ontwikkelingen (loon- en prijs)

De nominale ontwikkelingen betreffen de loon- en prijsaanpassingen waarmee de budgetten naar het prijspeil 2017 worden gebracht.

Overige technische mutaties

De overige technische mutaties hebben vooral betrekking op de wijziging in het BBV ten aanzien van het niet meer mogen toerekenen van overhead aan de verschillende programma's. Daarnaast worden de verrekeningen met eerder door de raad ingestelde reserves hierin meegenomen.

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Veilig woon- en leefomgeving	1.01	Aantal wijken met rapportcijfer 6,5 of hoger van de inwoners voor veiligheid.				6,5			In 2018 alle 11 wijken min. 6,5	Vierjaarlijks, veiligheidsmonitor
	1.02	Diefstallen uit woning (per 1.000 woningen)	8,4	6,7	5,4	5,3	5,1	5,9	Verminderen t.o.v. 2013	Waarstaatjegemeente.nl
	1.03	Geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)		9,3	9,7	8,3	8,5	8,6	Verminderen t.o.v. 2013	Waarstaatjegemeente.nl
	1.04	Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte (per 1.000 inwoners)		10,4	9,8	9,5	9,7	7,6	Verminderen t.o.v. 2013	Waarstaatjegemeente.nl
	1.05	Incidenten overlast i.v.m. drugs (E38)			91	99	131	146	verminderen t.o.v. 2013	jaarlijks, jaarcijfers, GIDS-Politie Zuidoost-Brabant
Jeugd en veiligheid	1.06	Meldingen bij politie van overlast door jeugd (E35)	637	451	356	500	564	566	Verminderen t.o.v. 2013	Jaarlijks, jaarcijfers, GIDS-Politie Zuidoost-Brabant
	1.07	Overlast jeugd meldingen meldpunt gemeente MOeD								Te meten vanaf 2015 MOeD
	1.08	Verwijzingen Halt (per 1.000 jongeren)				252,8	158,5		Verminderen t.o.v. 2013	Waarstaatjegemeente.nl
	1.09	Harde kern jongeren (per 10.000 inwoners)	2,0	2,4	2,5	1,5	2,1		Verminderen t.o.v. 2013	Waarstaatjegemeente.nl
	1.10	Winkeldiefstallen (per 1.000 inwoners)		2,7	2,8	3,0	3,0	3,5	Verminderen t.o.v. 2013	Waarstaatjegemeente.nl
Bedrijvigheid en veiligheid	1.11	Rapportcijfer van inwoners Helmond voor veiligheid in het Centrum		6,9		6,9		6,9	Minimaal handhaven tot 2018	Tweejaarlijks, najaar inwonersenquête
	1.12	Misdrijven diefstal/inbraak bedrijven, kantoren en instellingen (buurten 1000 en 1007)		23	15	21	22	19	Minimaal handhaven tot 2018	Jaarlijks, jaarcijfers, GIDS-Politie Zuidoost-Brabant
	1.13	Misdrijven diefstal/inbraak bedrijven, kantoren en instellingen op bedrijventerreinen (Hoogeind, BZOB, De Weyer en Groot Schooten)		58	58	50	40	34	Minimaal handhaven tot 2018	Jaarlijks, jaarcijfers, GIDS-Politie Zuidoost-Brabant
	1.14	% inwoners dat veel overlast ervaart van te hard rijden			21%	23%	23%	23%	Verminderen t.o.v. 2013	Jaarlijks, veiligheidsmonitor
Fysieke veiligheid	1.15	% inwoners dat veel overlast ervaart van parkeerproblemen			22%	22%	23%	23%	Verminderen t.o.v. 2013	Jaarlijks, veiligheidsmonitor
Integriteit en veiligheid	1.16	% Helmondse opkopers met opkoopregister						85%	In 2018 100%	BV.VBJZ

1.07 Eerst meting beschikbaar over jaar 2015

3.1.1.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	7.602	8.237	7.543	7.257	7.213	7.111
Baten	1.092	532	660	660	660	660
Saldo	-6.511	-7.704	-6.883	-6.597	-6.553	-6.452

Verrekening met reserves

Storting						
Onttrekking			100	100	100	

Saldo	-6.511	-7.704	-6.783	-6.497	-6.453	-6.452
-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2017 Lasten	2017 Baten	2017 Saldo
110 Integraal veiligheidsbeleid algemeen	1.215	560	-655
120 Handhavingsbeleid	1.142		-1.142
125 Integraal veiligheidsbeleid en horeca	259		-259
140 Brandweer	4.927	200	-4.727
Totaal Veiligheid en handhaving	7.543	760	-6.783

Aansluiting met vorige begroting

Onderstaande tabel geeft de aansluiting weer tussen de huidige Programmabegroting 2017-2020 en de voorgaande Programmabegroting 2016-2019. De regel 'Actuele stand lasten (of baten) PB 2016-2019' geeft de saldi aan waarover de raad eerder al heeft besloten. De regels daaropvolgend in de tabel geven de nieuwe ontwikkelingen aan waarover de raad met vaststelling van de Programmabegroting 2017-2020 akkoord gaat.

(bedragen x €1.000)

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Lasten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	7.774	7.541	7.553	7.566
Lasten vastgestelde PB 2016-2019	7.774	7.541	7.553	7.566
Raadsvoorstellen	18	18	18	18
Actuele stand lasten PB 2016-2019	7.792	7.558	7.571	7.583
Beleidsintensivering	100	100	100	
Kapitaallasten	31	29	28	27
Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)	161	110	97	85
Onontkoombare knelpunten	97	97	54	54
Overige technische mutaties	-637	-637	-637	-637
Totaal nieuwe ontwikkelingen lasten	-249	-301	-358	-472

Totaal lasten PB 2017-2020	7.543	7.257	7.213	7.111
-----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Baten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	532	532	532	532
Baten vastgestelde PB 2016-2019	532	532	532	532
Raadsvoorstellen	128	128	128	128
Actuele stand baten PB 2016-2019	660	660	660	660
Beleidsintensivering	100	100	100	
Totaal nieuwe ontwikkelingen baten	100	100	100	

Totaal baten PB 2017-2020	760	760	760	660
----------------------------------	------------	------------	------------	------------

Saldo Programmabegroting 2017-2020	-6.783	-6.497	-6.453	-6.452
---	---------------	---------------	---------------	---------------

Investerings

Niet van toepassing

Programma 2

Werk en inkomen

3.1.2 Programma 02: Werk en inkomen

Wethouder Dhr. J. van Bree: Portefeuillehouder Sociale Zaken

Wethouder Mevr. N. van der Zanden: Portefeuillehouder Armoedebestrijding

3.1.2.1 Wat willen we bereiken?

Zoals u ook in hoofdstuk 1 van deze Programmabegroting al heeft kunnen lezen, is de rode draad in het beleid van de komende jaren kristalhelder: banen, banen, banen! Ons hoofddoel is dan ook het versterken van de regionale arbeidsmarkt. Daartoe sturen we onder meer op het bevorderen van een effectieve arbeidsmobiliteit en de reductie van werkloosheid. We dragen zorg dat er zo min mogelijk mensen langs de kant staan en zo veel mogelijk mensen maatschappelijk deelnemen, liefst in een zo regulier mogelijke werkomgeving.

Meerjarig beleidsperspectief

We zijn in 2015 gestart met de ambitie om een beweging op gang te brengen in het sociale domein. Deze ambitie hebben we aangescherpt en verankerd in het strategische programma 'Sociale Stad'. Met deze beweging willen we naar de essentie van de stad. De bedoeling is dat mensen zo lang mogelijk mee kunnen doen in de samenleving, dat ze rondkomen, vooruitkomen, en dat wie het nodig heeft passende ondersteuning krijgt. Daarbij staan we voor een sterke basis en kwaliteit, die we met elkaar bewerkstelligen en betaalbaar houden: inwoners, (lokale) partners, zorginstellingen, werkgevers, het Werkbedrijf en de gemeente. Dit draagt bij aan sociale maatschappelijke stijging van onze individuele inwoners, van wijken en van onze stad. Een sociaal sterke stad als motor voor ontwikkeling.

Met de transformatie, die in 2015 is ingezet, willen we de zorg en ondersteuning van kwetsbare mensen vereenvoudigen. De mens, het gezin en zijn persoonlijke situatie centraal stellen én de Helmonder waar mogelijk de regie over zijn leven geven.

Een baan en/of een zinvolle daginvulling hebben is dan belangrijk. We gaan – samen met het Werkbedrijf dat voor ons de participatiewet uitvoert – gericht aan de slag met iedere inwoner die op dit moment aangewezen is op een uitkering en/of niet beschikt over een startkwalificatie. Iedereen, ongeacht de afstand tot de afstandsmarkt, krijgt ondersteuning bij het vinden van een opleiding, baan en/of een zinvolle daginvulling.

Dit betekent meer banen, meer participatiecoaches, meer jongerencoaches en meer vormen van daginvulling. We zijn gestart met het Stadsleerbedrijf en het aantal inwoners dat we via het Stadsleerbedrijf daginvulling kunnen bieden stijgt de komende jaren door. Maar het Stadsleerbedrijf biedt geen betaalde banen, het Stadsleerbedrijf is er voor mensen die een hele grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt en op deze manier toch een zinvolle daginvulling kunnen hebben, waarmee ze iets kunnen bijdragen aan wijk en stad. Daarbij werken we volgens de bedoeling van de motie 'participerende bijstand' en halen we belemmeringen weg om deze daginvulling te leveren.

Er is ook een impuls voor de werkgelegenheid nodig, waardoor meer 'echte' banen ontstaan. Dit is onze overkoepelende ambitie binnen de strategische agenda: banen, banen, banen. Het hebben van werk biedt inwoners namelijk de beste kansen om rond te komen én vooruit te komen. Het maakt ook dat mensen zich fysiek en mentaal gezonder voelen en minder vaak een beroep hoeven doen op zorg. Bij het creëren van banen sluiten we aan bij de kansrijke sectoren zoals benoemd in het rapport De Kracht van Helmond (Food, Smart Industries en Detailhandel) en hebben we aandacht voor banen voor laagopgeleiden en voor mensen die al lange tijd uit het arbeidsproces zijn. Om die reden zetten we in op arbeidstoeleiding en op begeleiding van mensen tijdens hun werk; we moeten immers voorkomen dat mensen snel weer uitvallen uit het arbeidsproces en zorgen dat ze duurzaam aan het

werk zijn. Voor deze impuls versterken we de acquisitie, het accountmanagement en de strategische positionering, branding en promotie.

Deze gelijktijdige impuls in zowel werkgelegenheid als begeleiding van inwoners met een uitkering of zonder startkwalificatie richting onderwijs, werk en/of daginvulling is nodig. De strategische indicatoren laten zien dat het aandeel inwoners met een uitkering het afgelopen jaar (weer) is gestegen. Dit is ook landelijk het beeld en wordt grotendeels verklaard door de toename van het aantal statushouders. Afgezet tegen landelijke cijfers is Helmond met relatief veel maakindustrie wel gevoeliger voor conjuncturele invloeden. Extra nadeel is dat de beroepsbevolking een relatief groot aandeel kent met een lage opleiding (237 tegen 181 landelijk per 1.000 inwoners van 15-65 jaar). Dat terwijl de opleidingsvraag in het bedrijfsleven eerder toe- dan afneemt.

In de afgelopen periode hebben wij fors geïnvesteerd in de minima in onze stad, in het vergroten van hun kansen op meedoen en vooruitkomen. Zo hebben we de inkomensgrens voor onder andere individuele bijzondere bijstand verhoogd van 110% naar 120% en hebben we structurele subsidiëring geregeld voor Lets Ruilwinkel en Super Sociaal. De komende jaren blijven we samen met inwoners en partners doorontwikkelen en ligt onze focus vooral op de preventie van schuldenproblematiek. Zo zijn we al gestart met een pilot voor het opkopen van schulden, spreken we met het onderwijs over aandacht in het curriculum voor preventie van schulden en ontwikkelen we met studenten apps om jongeren te ondersteunen bij hun financiële huishouding.

Vroeg het verschil maken

Nu we sinds de decentralisaties verantwoordelijk zijn voor de ondersteuning aan kwetsbare inwoners, zien we steeds beter waar we met onze partners preventief het verschil maken en welke (groepen) inwoners of gebieden daarbij extra aandacht vragen. Dit geeft mogelijkheden om de preventieaanpak te versterken en beter te richten. We zetten de komende jaren in op onder andere het voorkomen van voortijdig schoolverlaten, het versterken van de aansluiting van school naar werk, vroegsignalering en preventie van schulden en participatie in een liefst zo regulier mogelijke werkomgeving. Voor de inzet op voortijdig schoolverlaten en de sluitende keten van school naar werk verwijzen we verder naar programma 4 (Jeugd en Onderwijs)

Verskil maken in de uitgangspositie van kwetsbare buurten en wijken

Komende jaren gaan we gericht een aantal kwetsbare buurten in onze stad veerkrachtig maken met een samenhangende aanpak, voortkomend uit alle strategische programma's (zie voor meer informatie programma 3 Zorg en Welzijn). De aanpak richt zich zowel op de inwoners zelf als op hun woon- en leefomgeving. We zullen, samen met het Werkbedrijf, mensen met een uitkering en/of zonder een startkwalificatie uit deze buurten gericht begeleiden naar werk of een andere daginvulling en pakken daarbij ook laaggeletterdheid aan. Het Stadsleerbedrijf bouwen we verder uit om ervoor te zorgen dat ook degenen met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt mee kunnen doen (zie hiervoor verder programma 3, Zorg en Welzijn). Daarnaast realiseren we toegang tot internet voor onze inwoners via het aanwezige maatschappelijk vastgoed – waardoor we tegelijk ontmoeting in deze accommodaties versterken - en richten we in een aantal buurten sociale experimenten in met bijvoorbeeld zelfindicaties, inclusieve wijk etcetera

Verskil maken in de ondersteuning dichtbij

Voor inwoners die het niet op eigen kracht en hulp van basisvoorzieningen redden, zetten we in op samenhangende ondersteuning, dichtbij en samen met de inwoner en zijn omgeving. De transformatieteams vervullen hierin een belangrijke rol. In deze teams zijn ook de participatiecoaches van het Werkbedrijf en de consultants Bijzondere Bijstand, Minimaregelingen en Schulddienstverlening vertegenwoordigd. Komende jaren investeren we in én sturen we op de

doorontwikkeling van een nieuwe manier van werken en een hoogwaardige integrale toegang voor onze inwoners. Zie hiervoor ook programma 3 Zorg en Welzijn. Meer concreet realiseren we per 1 januari een specialistisch klantcontactcentrum voor het sociaal domein. Dit ontwikkelen we samen met kernpartners door tot een integrale toegang. Ter ondersteuning van onze inwoners en professionals in de wijknetwerken investeren we in een regiesysteem. Daarnaast maken we met onze partners werk van slimme internettoepassingen die zelfregie ondersteunen (o.a. Guido en armoedeapps). Ook ontwikkelen we samen met de wijknetwerken een zogenoemde 'Groene Golf' om te voorkomen dat inwoners verstrikt raken in regels in het sociaal domein.

Monitoring, verantwoording en leren

Op dit moment vindt de verantwoording over de zorg en ondersteuning in het sociaal domein vooral plaats via rapportages, zowel landelijk als lokaal. Op die manier wordt een beeld gecreëerd op een hoog abstractieniveau. Dit zegt weinig over hoe het nu echt gaat in het sociaal domein, met onze inwoners, wijken en stad. Maken we merkbaar verschil voor onze (kwetsbare) inwoners, buurten en wijken? We werken een nieuwe systematiek van monitoring en verantwoording uit om op een eigentijdse manier verantwoording af te leggen aan inwoners, partners en raad over de dienstverlening in het sociaal domein (zie hiervoor ook programma 3 en 4).

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Meting: jaar, peildatum en bron
2.01	Netto participatiegraad (% mensen tussen 15-67 jaar dat een baan heeft)		66,5	65,9	64,1	62,3	64,1		Waarstaatjegemeente.nl
2.02	Aantal bijstandsuitkeringen	2183	2.275	2.331	2.371	2.518	2.610	2635	Jaarlijks, 1-1, Werk en Inkomen, Gemeente Helmond
2.03	Aantal bijstandsgerechtigden				2.737	3.011	3.112	3139	Jaarlijks, 1-1, Werk en Inkomen, Gemeente Helmond
2.04	Personen met bijstandsuitkering (per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder)						501,8		Waarstaatjegemeente.nl
2.05	Aantal WW-uitkeringen	1810	1.720	2.290	2.720	2.650	3.040		Jaarlijks 31-12 CBS Regionale Kerncijfers Nederland (t/m 2013) daarna UWV
2.06	% Bijstandsgerechtigden t.o.v. beroepsbevolking				5,80%	6,30%	6,60%		Jaarlijks, 1-1, Werk en Inkomen, Gemeente Helmond
2.07	% WW-uitkeringen t.o.v. de feitelijke beroepsbevolking	4,00%	3,70%	4,90%	5,80%	5,80%	6,60%		jaarlijks, 31-12, UWV-werkbedrijf
2.08	% WW-uitkeringen jeugd potentiële beroepsbevolking (15 t/m 24 jaar)		0,80%	1,40%	1,60%	1,20%	1,50%		Atlas sociale verzekeringen 31-12, cijfer 2014: UWV werkbedrijf
2.09	Personen met een lopend re-integratietraject (per 10.000 inwoners 15-64 jaar)						220,4		waarstaatjegemeente.nl
2.10	% Particuliere hh met een inkomen tot 105% van sociaal minimum	10,60%	10,90%	11,50%	12,30%				Jaarlijks, met vertraging van 2-jaar, CBS-RIO
2.11	% Particuliere hh met een inkomen tot 110% van sociaal minimum	13,40%	13,50%	14,20%	15,10%				Jaarlijks, met vertraging van 2-jaar, CBS-RIO
2.12	% Particuliere hh met een inkomen tot 120% van sociaal minimum	17,70%	17,70%	18,40%	19,30%				jaarlijks, met vertraging van 2-jaar, CBS-RIO
2.13	Werkend en laaginkomen: aantal huishoudens die actief zijn op de arbeidsmarkt en een inkomen tot 105% van het sociaal minimum hebben	930	930	1.040	1.090				Jaarlijks, met vertraging van 2-jaar, CBS-RIO
2.14	Kinderen in uitkeringsgezinnen (%)	6,61%	6,54%	6,65%					Waarstaatjegemeente.nl

2.02 In 2016 voorlopige cijfer

2.03 In 2016 voorlopig cijfer

2.07 Helemaal nieuwe reeks vanaf 2010 omdat definitie beroepsbevolking is gewijzigd. In 2015 CBS beroepsbevolking 2014 aangehouden

2.12 Betreft raming op basis van Stimulansz Minimascan (raming voor 2014 en 2015 verwacht in mei)

3.1.2.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaat	
<i>Naam/omschrijving</i>	<i>Planning</i>
Het volume uitkeringsgerechtigden te verminderen Het werkbedrijf heeft als taakstelling het volume uitkeringsgerechtigden te verminderen met 1% per jaar, exclusief de ingroei van statushouders. Uitgangspunt is de stand van het volume op 31 december van het jaar 2016, ten opzichte van de stand op 31 december van het jaar 2015. Als statushouder wordt aangemerkt de formeel erkende vluchtelingen met een (tijdelijke) verblijfsvergunning.	31-12-2017
Vroegsignalering en preventie van schulden In 2017 zetten we de inzet op vroegsignalering en aanpak van schulden voort, en werken aan een sluitende aanpak. Het gaat daarbij o.a. om het doorbreken van het taboe rondom financiële problemen, waarbij een grote rol is weggelegd voor ervaringsdeskundigen die onze inwoners kunnen adviseren en ondersteunen bij financiële problemen. Ook ontwikkelen we budgetbeheer en budgetcoaching door naar een meer preventieve vorm van schulddienstverlening. Samen met ketenpartners verkennen we mogelijkheden om voor een grotere groep het beheer van de vaste lasten te regelen. In het kader van preventie organiseren we themabijeenkomsten voor (basis)scholen en zoeken we verdere samenwerking met woningcorporaties, Rabobank en ING. Om het gebruik van voorzieningen te stimuleren maken we gebruik van onze netwerken in de stad en geven meer bekendheid aan deze voorzieningen.	31-12-2017
Uitvoering impulsprogramma werkgelegenheid In 2017 realiseren we 300-500 nieuwe banen, waarbij we aandacht hebben voor laaggeschoolden en mensen met een aanzienlijke afstand tot de arbeidsmarkt. We zetten in op arbeidstoeleiding en op begeleiding van mensen tijdens hun werk; we moeten immers voorkomen dat mensen snel weer uitvallen uit het arbeidsproces en zorgen dat ze duurzaam aan het werk zijn. Voor deze impuls versterken we de acquisitie, het accountmanagement en de strategische positionering, branding en promotie.	31-12-2017
Ontwikkelen Groene Golf rondom regelgeving in het sociaal domein We starten in 2017 een Groene Golf rondom regelgeving in het sociaal domein en doen dat in nauwe samenspraak met de wijknetwerken. Onze insteek is dat inwoners niet langer verstrikt raken in de wirwar aan regels.	31-12-2018
Gratis wifi via maatschappelijke accommodaties in de wijken In 2017 ontwikkelen en implementeren we een voorstel om in maatschappelijke accommodaties gratis wifi beschikbaar te stellen voor onze inwoners.	31-12-2017

Overige resultaten producten

<i>Processen</i>	<i>Productiecijfers en kwaliteitsdoelstellingen</i>
Aanvragen bijzondere bijstand en overige inkomensondersteunende maatregelen	85% van de aanvragen wordt tijdig afgehandeld.
Schulddienstverlening	Voldoen aan de wettelijke eisen t.a.v. de maximale wachttijd van 4 weken.

Beleidsresultaat verbonden partijen

GR Werkbedrijf Atlant de Peel:

- Werkbedrijf Atlant de Peel draagt bij aan onze doelstelling van sociale stijging. van onze inwoners en stad. Het hebben van werk biedt mensen de beste mogelijkheden om mee te doen, rond te komen en vooruit te komen. Het Werkbedrijf begeleidt werkzoekenden die ondersteuning nodig hebben bij het vinden van een baan en mensen met een uitkering naar werk. En dan in de meest brede zin van het woord: van een reguliere baan tot plaatsing in Beschut Werken. Hoewel werken boven inkomen gaat, verstrekt het Werkbedrijf daarnaast ook uitkeringen.
- Het Werkbedrijf heeft de taakstelling om het volume uitkeringsgerechtigden in 2017 te verminderen met 1% per jaar, exclusief de ingroei van statushouders. Uitgangspunt is de stand van het volume op 31 december van het jaar 2016 ten opzichte van de stand op 31 december van het jaar 2015.

Nieuwe ontwikkelingen

		(bedragen x € 1.000)			
Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2017	2018	2019	2020
Beleidsintensivering					
621	Impulsprogramma Werkgelegenheid				
<i>Beleidsintensivering</i>					
Gemeentefonds					
602	Sociaal domein	379	435	518	-513
621	Sociaal domein	-85	-112	-114	24
621	Wet Taaleis WWB/Participatiewet	31	31	31	31
<i>Gemeentefonds</i>		325	354	435	-459
Totaal nieuwe ontwikkelingen Werk en inkomen		325	354	435	-459

De intensiveringen zoals benoemd in de paragraaf meerjarig beleidsperspectief zijn verwerkt in programma 3, de centrale plek voor de intensiveringen in het sociaal domein (programma's 2, 3 en 4).

Beleidsintensivering

621 Impulsprogramma Werkgelegenheid

Helmond heeft nog altijd een onacceptabel (en structureel) hoog werkloosheidsniveau. De noodzaak voor inzet op werkgelegenheidsgroei is onderstreept in de rapportages en agenda's van de Kracht van Helmond, Brainport Next Generation en de Economische agenda van de Peel. De strategische agenda 2016-2020 heeft duidelijk de ambitie gezet om significante groei te realiseren in de Helmondse werkgelegenheid. Het speerpunt is 'banen, banen, banen'. Door extra inzet op het versterken van de bestaande bedrijvigheid door een goede facilitering en acquisitie verwachten we dat de werkgelegenheid kan worden vergroot en mensen aan de onderkant van de sociale ladder aan een baan kunnen worden geholpen. Voor het realiseren van het speerpunt 'banen, banen, banen' wordt een adaptief Impulsprogramma Werkgelegenheid opgesteld in 2016. Dit programma wordt uitgevoerd in 2017, 2018 en 2019. De kracht van de inzet vanuit de gemeente ligt met name in het bevorderen van goede vestigingsfactoren, het zichtbaar maken en bekendheid geven hieraan en het pro-actief acquireren om bedrijvigheid naar Helmond te halen. De geraamde lasten bedragen jaarlijks € 400.000 en worden gedekt uit de Reserve achtervang WMO.

Gemeentefonds

602 Sociaal domein

Het betreft de bijstelling van de programmabudgetten voor het sociaal domein (WMO, Jeugd en Participatie) als gevolg van de taakmutaties in de septembercirculaire 2015 en meicirculaire 2016 vanuit de algemene uitkering van het Gemeentefonds. Conform Helmonds beleid worden deze middelen toegevoegd aan de betreffende programmahoofdstukken.

621 Sociaal domein

Het betreft de bijstelling van de programmabudgetten voor het sociaal domein (WMO, Jeugd en Participatie) als gevolg van de taakmutaties in de septembercirculaire 2015 en meicirculaire 2016 vanuit de algemene uitkering van het Gemeentefonds. Conform Helmonds beleid worden deze middelen toegevoegd aan de betreffende programmahoofdstukken.

621 Wet Taaleis WWB/Participatiewet

Vanaf 2016 ontvangen gemeenten een compensatie voor de uitvoeringskosten die voortkomen uit de Wet taaleis Participatiewet. Deze wet regelt dat bijstandsgerechtigden die onvoldoende de Nederlandse taal beheersen en daardoor worden belemmerd bij hun inschakeling op de arbeidsmarkt, de verplichting wordt opgelegd om de Nederlandse taal te leren. De middelen hiervoor zijn in de septembercirculaire 2015(Gemeentefonds) opgenomen.

Overige mutaties

Kapitaallasten

De toename van de kapitaallasten is het gevolg van het feit dat met ingang van deze Programmabegroting de kapitaallasten benodigd voor het vastgestelde investeringsprogramma direct op de betreffende beleidsprogramma's worden geraamd.

Nominale ontwikkelingen (loon- en prijs)

De nominale ontwikkelingen betreffen de loon- en prijsaanpassingen waarmee de budgetten naar het prijspeil 2017 worden gebracht.

Overige technische mutaties

De overige technische mutaties hebben vooral betrekking op de wijziging in het BBV ten aanzien van het niet meer mogen toerekenen van overhead aan de verschillende programma's. Daarnaast worden de verrekeningen met eerder door de raad ingestelde reserves hierin meegenomen. De ontvlechting van de activiteiten van de afdeling Werk & Inkomen naar GR Werkbedrijf Atlant de Peel maakt dat zowel de lasten voor als de baten vanuit de regiogemeenten dalen. Ook deze mutaties lopen hierin mee.

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Bijstand	2.01	Ontwikkeling in aantal bijstandsuitkeringen per jaar Helmond	7,00%	-2,70%	0,90%	6,80%	1,70%		Ontwikkeling gelijk aan Zuidoost-Brabant	jaarlijks, 31-12 CBS - Stailine
	2.02	Ontwikkeling in aantal bijstandsuitkeringen per jaar Zuidoost-Brabant	6,00%	-0,90%	3,00%	7,60%	4,70%		Ontwikkeling gelijk aan Zuidoost-Brabant	Jaarlijks, 31-12, CBS - Statline
	2.03	Ontwikkeling in aantal ww-rechten per jaar Helmond	-8,10%	-5,00%	33,00%	19,20%	-2,90%	14,70%	Ontwikkeling gelijk aan Zuidoost-Brabant	Jaarlijks 31-12, CBS Regionale Kerncijfers Nederland (t/m 2013) daarna UWV
Werkloosheid	2.04	Ontwikkeling in aantal ww-rechten per jaar Zuidoost-Brabant	-7,90%	-2,00%	23,30%	24,10%	0,40%	8,10%	Ontwikkeling gelijk aan Zuidoost-Brabant	Jaarlijks 31-12 CBS Regionale Kerncijfers Nederland (t/m 2013) daarna UWV
	2.05	Ontwikkeling in aantal ww jeugd (tot 25 jaar) Helmond	37,30%	-14,30%	93,10%	18,00%	-27,40%	31,10%	Ontwikkeling gelijk aan Zuidoost-Brabant	Jaarlijks 31-12 Atlas sociale verzekeringen (t/m 2011) daarna UWV
	2.06	Ontwikkeling in ww jeugd (tot 25 jaar) Zuidoost-Brabant	-45,20%	18,90%	65,30%	16,70%	-31,60%	35,80%	Ontwikkeling gelijk aan Zuidoost-Brabant	Jaarlijks 31-12 Atlas sociale verzekeringen (t/m 2011) daarna UWV

3.1.2.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	87.331	86.733	73.765	72.498	70.980	69.667
Baten	49.575	42.232	36.441	36.441	36.441	36.441
Saldo	-37.756	-44.501	-37.324	-36.057	-34.540	-33.226
Verrekening met reserves						
Storting	4.839					
Onttrekking	6.838	4.433	610	590	590	170
Saldo	-35.757	-40.068	-36.714	-35.467	-33.950	-33.056

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2017 Lasten	2017 Baten	2017 Saldo
602 Uitvoering uitkeringsregelingen	42.651	34.993	-7.658
603 Bijzondere bijstand	4.920	489	-4.430
604 Schulddienstverlening	926	473	-454
618 Werkgelegenheidsbeleid	17.995	-184	-18.180
619 Minima beleid	1.606	10	-1.597
621 Participatie	5.666	1.271	-4.395
Totaal Werk en inkomen	73.765	37.051	-36.714

Aansluiting met vorige begroting

Onderstaande tabel geeft de aansluiting weer tussen de huidige Programmabegroting 2017-2020 en de voorgaande Programmabegroting 2016-2019. De regel 'Actuele stand lasten (of baten) PB 2016-2019' geeft de saldi aan waarover de raad eerder al heeft besloten. De regels daaropvolgend in de tabel geven de nieuwe ontwikkelingen aan waarover de raad met vaststelling van de Programmabegroting 2017-2020 akkoord gaat.

(bedragen x €1.000)

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Lasten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	79.669	78.373	76.775	76.755
Lasten vastgestelde PB 2016-2019	79.669	78.373	76.775	76.755
Actuele stand lasten PB 2016-2019	79.669	78.373	76.775	76.755
Beleidsintensivering	400	400	400	
Gemeentefonds	325	354	435	-459
Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)	36	36	36	36
Overige technische mutaties	-6.665	-6.665	-6.665	-6.665
Totaal nieuwe ontwikkelingen lasten	-5.904	-5.875	-5.794	-7.088

Totaal lasten PB 2017-2020	73.765	72.498	70.980	69.667
-----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Baten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	41.583	41.563	41.563	41.543
Baten vastgestelde PB 2016-2019	41.583	41.563	41.563	41.543
Actuele stand baten PB 2016-2019	41.583	41.563	41.563	41.543
Beleidsintensivering	400	400	400	
Overige technische mutaties	-4.932	-4.932	-4.932	-4.932
Totaal nieuwe ontwikkelingen baten	-4.532	-4.532	-4.532	-4.932

Totaal baten PB 2017-2020	37.051	37.031	37.031	36.611
----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Saldo Programmabegroting 2017-2020	-36.714	-35.467	-33.950	-33.056
---	----------------	----------------	----------------	----------------

Investerings

Niet van toepassing

Programma 3

Zorg en welzijn

3.1.3 Programma 03: Zorg en welzijn

Wethouder Mevr. N. van der Zanden: Portefeuillehouder WMO

Wethouder Mevr. M.M. de Leeuw-Jongejans: Portefeuillehouder Gezondheid

3.1.3.1 Wat willen we bereiken?

Met de transformatie die we in 2015 hebben ingezet willen we de zorg en ondersteuning van kwetsbare mensen vereenvoudigen. De mens, het gezin en zijn persoonlijke situatie, centraal stellen én de Helmonder waar dit kan, zo lang mogelijk de regie geven. Dat betekent kansen bieden, waarbij de Helmonder zich ontwikkelt en verder komt. Daartoe zetten we onder meer in op het bevorderen van zelfregie, preventie en vroegsignalering, inzet van sociale netwerken (o.a. mantelzorg en vrijwilligerswerk) en gebiedsgerichte aanpak.

Meerjarig beleidsperspectief

We zijn in 2015 gestart met de ambitie om een beweging op gang te brengen in het sociale domein. Deze ambitie hebben we aangescherpt en duurzaam verankerd in het strategische programma 'Sociale Stad'. Met deze beweging willen we terug naar de essentie van onze stad. De bedoeling is dat mensen zo lang mogelijk mee kunnen doen in de samenleving, dat ze rondkomen, vooruitkomen en dat wie het nodig heeft passende ondersteuning krijgt. Daarbij staan we voor een sterke basis en kwaliteit, die we met elkaar bewerkstelligen en betaalbaar houden: inwoners, (lokale) partners, zorginstellingen, werkgevers, het Werkbedrijf en de gemeente. Dit draagt bij aan sociale stijging van individuele inwoners, van wijken en van onze stad. Een sociaal sterke stad als motor voor ontwikkeling en voor een veilige, prettige leefomgeving en een werkomgeving die kansen biedt.

Met de transformatie willen we de zorg en ondersteuning van kwetsbare mensen vereenvoudigen, en onze inwoners waar mogelijk de regie over hun leven te geven. We ontwikkelen door naar een situatie waarbij inwoners erop vertrouwen dat zij samen met een professional in hun wijknetwerk in staat zijn hun ondersteuningsvraag te formuleren en oplossingen te vinden die passen bij hun situatie. Samen willen we zo het verschil maken:

- voor de ontwikkel- en innovatiekracht uit onze stad;
- in de preventie;
- in de buurten en wijken;
- in ondersteuning van inwoners;
- in de zorg en opvang voor de meest kwetsbare inwoners.

Verskil maken voor de ontwikkel- en innovatiekracht

Met de geboorte van het StadsI@b is er vanaf 2016 een centrale plek ontstaan van waaruit initiatieven die hierom vragen kunnen worden ondersteund, verrijkt en verder geholpen. We hebben het afgelopen jaar gezien dat inwoners vindingrijke initiatieven en activiteiten oppakken die onze stad sterker, socialer, gezonder en duurzamer maken én ontzorgen. Komende jaren blijven we het StadsI@b ondersteunen om deze rol met verve te pakken en een duidelijke plek te verwerven in onze stad. Daarnaast maken we met onze partners werk van slimme internettoepassingen die de zelfregie ondersteunen (bijv. Guido, Sharecare en Helmond voor Elkaar, maar willen we ook een impuls geven aan het gebruik van domotica-toepassingen in onze stad).

Daar hoort ook het project Brainport Slimme Wijk bij. Binnen het strategische programma is het meewerken aan die slimste wijk een van de speerpunten. Daarbij zetten we de sociale invalshoek stevig op de agenda: 'slim' betekent immers niet alleen technologisch, maar vooral ook sociaal

vooruitstrevend. Het zijn juist de sterke sociale netwerken, de zelfvoorzienendheid, gezond eten en veel bewegen – ook op latere leeftijd – die hieraan ten grondslag liggen.

Vershil maken in preventie

Nu we sinds de decentralisaties ook verantwoordelijk zijn voor de ondersteuning van heel kwetsbare inwoners, zien we steeds beter waar we met onze partners preventief het verschil kunnen maken en welke (groepen) inwoners of gebieden daarbij extra aandacht vragen. Dit geeft mogelijkheden om de preventieaanpak te versterken en beter te richten. We zetten komende jaren in op onder andere het stimuleren van een goede gezondheid, maatschappelijke participatie (het liefst in regulier werk) en het voorkomen van schuldenproblematiek. Onze wijknetwerken signaleren snel wat nodig is en wat ontbreekt; we willen hen ruimte geven om snel oplossingen te creëren passend bij een buurt of wijk.

Vershil maken in de buurten en wijken

Komende jaren gaan we gericht een aantal kwetsbare buurten in onze stad revitaliseren en veerkrachtig maken met een samenhangende aanpak, voortkomend uit alle strategische programma's. Het betreft hier de Leonardusbuurt, de Annawijk en de Waart. We richten samen met de inwoners de openbare ruimte opnieuw in, waarbij we de mogelijkheden gebruiken van domotica (de integratie van technologie en diensten, ten behoeve van een betere kwaliteit van wonen en leven), ruimte voor ontmoeting creëren en de openbare ruimte optimaliseren met het oog op duurzaamheid en gezondheid.

We gaan aan de slag met alle inwoners uit deze buurten, die op dit moment aangewezen zijn op een uitkering en/of niet beschikken over een startkwalificatie. Iedereen, ongeacht de afstand tot de afstandsmarkt, krijgt ondersteuning bij het vinden van een opleiding, baan en/of een zinvolle dagbesteding. Dit betekent meer participatiecoaches, meer jongerencoaches, maar ook meer banen (zie hiervoor programma 2 Werk en Inkomen) en andere mogelijkheden voor daginvulling. Het Stadsleerbedrijf heeft een belangrijke rol als het gaat om het uitbreiden van de mogelijkheden voor daginvulling. Het komende jaar stijgt het aantal inwoners dat via het Stadsleerbedrijf geplaatst wordt naar 250.

We zorgen verder dat deze buurten een betere toegang krijgen tot de wereld. We denken hierbij aan het aanbieden van gratis wifi op ontmoetingsplaatsen zoals wijkaccommodaties. Inwoners uit deze buurten (vooral jongeren) willen we bovendien toegang geven tot culturele en sportieve voorzieningen en hun participatie vergroten. Dit kan door projecten in de wijken te organiseren, maar ook openstelling en toegang tot stedelijke voorzieningen op het gebied van cultuur en sport kunnen bijdragen aan een sociaal maatschappelijke stijging van onze inwoners. Het onderzoeken van kansen en mogelijkheden op De Braak in aanvulling op de sportieve activiteiten kan worden aangemerkt als sociale impuls. De directe omgeving van de Braak wordt tevens betrokken bij de herinrichting (zie hiervoor programma 6).

Vershil maken in ondersteuning van inwoners

Voor inwoners die het niet op eigen kracht en met hulp van basisvoorzieningen redden, zetten we in op slimmere, samenhangende ondersteuning, dichtbij en samen met de inwoner en zijn omgeving. De Transformatieteams vervullen hierin een belangrijke rol. In deze teams zijn ook de Wmo-consulenten vertegenwoordigd en is GGZ-expertise aanwezig. Komende jaren investeren we in de doorontwikkeling van een nieuwe manier van werken en een hoogwaardige integrale toegang voor onze inwoners. Een brede blik, maatwerk, 1 huishouden – 1 plan – 1 regisseur, regie voor inwoners en inzet van slimme zorgtoepassingen en ervaringsdeskundigheid zijn hierbij sleutelbegrippen. Meer concreet realiseren we per 1 januari 2017 een klantcontactcentrum voor het sociaal domein, waar professionals met kennis van zaken onze inwoners te woord staan. Dit ontwikkelen we samen met kernpartners door tot een integrale toegang, die ook de zorg en ondersteuning van onze kernpartners

omvat. Ter ondersteuning van onze inwoners en professionals in de wijknetwerken investeren we in een regiesysteem.

Om onze inwoners nog meer maatwerk en kwaliteit te kunnen bieden en professionals hiertoe te faciliteren, ontwikkelen we door binnen de maatschappelijke ondersteuning. Op basis van gesprekken met inwoners en professionals, op basis van cliëntervaringsonderzoeken en eerste evaluaties kunnen we constateren dat er heel veel goed gaat in de ondersteuning van onze inwoners. De tevredenheid van cliënten over de kwaliteit van de ondersteuning vanuit de Wmo is groot en draagt bovendien in hoge mate bij aan de zelfredzaamheid en de kwaliteit van leven. Toch zijn er mogelijkheden om nog verder te verbeteren. Zo gaan we onze zorgaanbieders actief bevragen om met oplossingen te komen voor afbakeningsproblematieken en meer ruimte voor maatwerk in de dienstverlening. In ruil daarvoor zijn wij bereid tarieven voor Wmo-voorzieningen te verhogen. Daarnaast leggen we aan de raad een voorstel voor om met ingang van 1-1-2017 de eigen bijdrages voor Wmo-voorzieningen te verlagen.

Ook gaan wij op verzoek van de eerstelijns professionals in onze wijken en buurten een aantal zaken stroomlijnen. Denk hierbij aan overleggen tussen uitvoeringsorganisaties en professionals in de gebieden (die ervaren worden als 'te veel' en 'te weinig efficiënt'). Maar ook aan het beter en eerder betrekken van de GGZ bij de transformatie en de uitvoering in de wijken. Dit doen we via het actieprogramma van de Transformatieteams. Met de ontwikkeling van een 3D-regiesysteem stroomlijnen we de (soms vele) intakes van inwoners bij hulpverlening (waarbij de regie en toestemming voor informatiedeling nadrukkelijk bij de inwoner zelf komt te liggen). Ook ondersteunen we hiermee het werken volgens het principe 1 huishouden, 1 plan, 1 regisseur.

Verschil maken in de opvang en zorg voor de meest kwetsbare inwoners

We willen veiligheid en bescherming voor al onze inwoners en we hebben aandacht voor degenen die dit niet vanuit eigen kracht kunnen of willen, en daarbij ongewild soms ook van overlast zijn voor hun omgeving. Bij inzet van zorg en ondersteuning maken we werk van meer diversiteit in ondersteuningsvormen zoals zelfhulp en ervaringsdeskundigen. We kijken hoe we onze huidige voorzieningen kunnen doorontwikkelen, zodat zij beter aansluiten bij de behoefte van onze inwoners. Denk hierbij aan de ontmoetingsfuncties voor mensen met psychische problemen en andere inwoners die zelfstandig de aansluiting niet meer vinden. Voor inwoners die niet in staat zijn om zich op eigen kracht te handhaven bieden we ondersteuning door onder andere opvang of beschermd wonen. Hierbij ontwikkelen we ook mogelijkheden voor maatwerk (denk aan de ontwikkeling van de mogelijkheid tot Beschermd Wonen+). We zetten in op herstel van het normale leven, maar erkennen ook dat het stabiliseren of het begeleiden van de achteruitgang soms het hoogste haalbare is. In het Plan van Aanpak Personen met Verward Gedrag (oktober 2016 in de commissie Maatschappij) werken wij dit uit met onze kernpartners.

Monitoring, verantwoording en leren

Op dit moment vindt de verantwoording over de zorg en ondersteuning in het sociaal domein vooral plaats via rapportages, zowel landelijk als lokaal. Op die manier wordt een beeld gecreëerd op een hoog abstractieniveau. Dit zegt weinig over hoe het nu echt gaat in het sociaal domein, met onze inwoners, wijken en stad. Maken we merkbaar verschil voor onze (kwetsbare) inwoners, buurten en wijken? We werken een nieuwe systematiek van monitoring en verantwoording uit om op een eigentijdse manier verantwoording af te leggen aan inwoners, partners en raad over de dienstverlening in het sociaal domein..

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Meting: jaar, peildatum en bron
3.01	% Inwoners van 12-18 jaar dat mantelzorg verricht		11%				13%		GGD-enquête, vier jaarlijks
3.02	3.2 % Inwoners van 18 jaar en ouder dat mantelzorg verricht	18%	17%		20%		19%		onderzoek zorgzame stad/inwonersenquête, tweejaarlijks
3.03	% Inwoners van 18 jaar en ouder dat vrijwilligerswerk verricht	26%	28%		32%		25%		onderzoek zorgzame stad/inwonersenquête, tweejaarlijks
3.04	% Inwoners (18-64 jarigen) in Helmond dat de eigen gezondheid als matig of slecht beoordeeld	14%			12%				onderzoek zorgzame stad, driejaarlijks
3.05	% 65-plussers in Helmond dat de eigen gezondheid als matig of slecht beoordeeld	20%			20%				onderzoek zorgzame stad, driejaarlijks
3.06	% mensen dat gebruik maakt van een of meerdere individuele Wmo-voorzieningen	6,90%	7,30%	7,60%	7,80%	7,70%	8,80%		Jaarlijks, jaarcijfers, O&S
3.07	Clënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 10.000 inwoners)								waarstaatjegemeente.nl

3.1.3.2 Wat gaan we er voor doen?

Bestuurlijk traject	
<i>Naam/omschrijving</i>	<i>Planning</i>
Herijking inkoopbeleid sociaal domein	01-03-2018
In 2017 starten we met het herijken van het inkoopbeleid in het sociaal domein. We heroverwegen wat we subsidiëren (in kader van het subsidieprogramma) en wat we aanbesteden. Daarna werken we vernieuwde wijze van subsidiëren en aanbesteden uit. Dit leidt tot een aanpassing van de subsidieverordening.	
Beleidsresultaat	
<i>Naam/omschrijving</i>	<i>Planning</i>
Aanpak Personen met Verward gedrag	31-12-2018
In 2017 (en 2018) wordt uitvoering gegeven aan de acties uit het plan van aanpak personen met verward gedrag dat eind 2016 is vastgesteld. Hiermee wordt ingezet op het zorgen voor de juiste ondersteuning van mensen met verward gedrag en het verminderen van de last voor de openbare orde en veiligheid. Speerpunten zijn o.a: verbinden en versterken samenwerking in de ondersteuning voor personen met verward gedrag, ondersteuning voor mensen met ggz-problematiek dichtbij in de wijk, het realiseren van een ontmoetingscentrum en preventie.	
Betaalbare huurwoningen voor bijzondere doelgroepen	31-12-2017
In 2017 realiseren we samen met partners in de stad, woningbouwcorporaties, maar indien nodig ook private partijen, voldoende betaalbare woningen voor bijzondere doelgroepen. Dit betreft dan niet zozeer mensen met een fysieke beperking, maar vooral ook mensen die zijn aangewezen op begeleiding. Speciale aandacht hierbij is er voor die doelgroepen waarbij sprake kan zijn van overlastgevend gedrag en die daardoor moeilijk te huisvesten zijn.	
Uitvoering dementieideal	31-12-2017
In 2017 zorgen wij dat inwoners met dementie en hun mantelzorgers laagdrempelig handige oplossingen, 'tools' kunnen uitproberen die bijdragen aan zelfstandig blijven wonen. We gaan, samen met onze partners, beproefde tools laagdrempelig ter beschikking stellen. Hiervoor richten we op 1 of meer locaties (bijvoorbeeld in de 'slimste wijk') een ruimte in waar men de tools kan zien en proberen onder deskundige begeleiding. De tools kunnen dan ook worden geleend om het thuis te proberen. We gaan duidelijk aangeven hoe de financiering van de tools is geregeld en als dat nog niet geregeld is, dan kijken we of de producent door bijvoorbeeld een subsidietraject het	

middel kan piloten bij onze inwoners, of dat we het vanuit de WMO in bruikleen gaan verstrekken. We gaan het onderwijs betrekken als het gaat om begeleiding van onze inwoners en de evaluatie. Daarnaast nemen wij deel aan Stop & GO, een project over innovatief aanbesteden. Dit project gaat ook weer nieuwe oplossingen opleveren die bijdragen aan het zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen en participeren van onze inwoners met dementie.	
Snellere en betere integratie en participatie van statushouders In 2017 wordt, met onder andere de extra gelden die voor maatschappelijke begeleiding beschikbaar worden gesteld, de begeleiding van de statushouders geoptimaliseerd. Maatwerk leveren waardoor de statushouder sneller kan integreren en participeren. De gemeente gaat de regie voeren en de samenwerking van de diverse partners in het veld faciliteren en stimuleren. Dit moet er toe leiden dat men zich de taal sneller eigen maakt, zelfredzaam wordt, zo spoedig mogelijk naar werk toe wordt geleid en als dat niet haalbaar is op een andere wijze participeert. Aan de andere kant gaan we onze huidige inwoners ook meer betrekken bij deze integratie, waardoor de maatschappelijke acceptatie groter wordt.	31-12-2017
Monitoring, sturing en verantwoording nieuwe stijl In 2015 is gestart met de opzet van een monitor Sociaal Domein. In 2016 en 2017 wordt de monitor sociaal domein doorontwikkeld en worden eigentijdse rapportages (factheets) én verantwoordingsvormen uitgewerkt en ingevoerd.	31-12-2017
Doorontwikkeling gebiedsgericht werken We versterken de wijknetwerken samen met de T(ransformatie)-teams. In 2016 is gestart met de T-teams binnen het sociale domein, samen met kernpartners. Doel is een nieuwe werkwijze te ontwikkelen voor eerstelijnsmedewerkers. Doelen van deze nieuwe werkwijze zijn: integraal werken en maatwerk leveren volgens een gezamenlijke visie en het verbreden van het collectief aanbod/het verstevigen van zelfredzaamheid en – regie. Meer concreet: de komende jaren investeren we in onze professionals (waaronder Opvoedondersteuners, Wmo consultants, BMS-consulenten en participatiecoaches), zodat zij zich ontwikkelen tot T-generalisten (specialistische professionals met een brede blik en werkwijze). Daarnaast geven we de T-teams regel- en ontwikkelruimte om te doen wat nodig is in de Helmondse wijken. Belangrijk aandachtspunt hierbij het stroomlijnen van processen en de samenwerking voor wijkwerkers.	31-12-2017
Doorontwikkeling Stadsleerbedrijf In 2017 ontwikkelen we het stadsleerbedrijf door. We verstevigen de professionele coördinatie en breiden de begeleidingscapaciteit uit met Coaches. Zo kunnen we meer inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt - uitkeringsgerechtigden, jongeren zonder startkwalificatie maar ook inwoners zonder uitkering die niet maatschappelijk actief zijn - kansen bieden om zich te ontwikkelen en maatschappelijk deel te nemen. Ook breiden we het dienstenpakket van zorg en gemaksdiensten uit als aanvulling op de huishoudelijke ondersteuning. In 2017 hebben minimaal 250 deelnemers (maatschappelijke participatie) en 75 studenten een leerplek in het Stadsleerbedrijf.	31-12-2017
Doorontwikkeling Stadsl@b met online platform In 2017 ontwikkelen we het Stadsl@b door met een breed interactief onlineplatform Stadsl@b. Dit platform is een digitale ontmoetingsplaats waar inwoners ideeën kunnen uitwisselen met elkaar, met ondernemers, instanties en met de gemeente. We versterken daarmee de co-creatie met onze stad.	31-12-2017
Tariefverhoging zorgaanbieders gekoppeld aan oplossingen voor afbakeningsproblematieken en maatwerk-aanbod In 2017 onderzoeken we samen met onze zorgaanbieders de mogelijkheden voor tariefverhoging vanaf 2018 in ruil voor oplossingen en bijdragen aan afbakeningsproblematieken (inwoners die nu tussen wal en schip vallen) en maatwerkaanbod.	01-01-2018
Versterken en veerkrachtig maken van Annawijk In 2017 werken we samen met inwoners, kernpartners en andere partijen uit de Annawijk een samenhangende, integrale aanpak uit voor deze buurt. Deze richt zich zowel op de woon- en leefomgeving als de inwoners zelf, met impulsen vanuit de diverse strategische programma's.	31-12-2017

Overige resultaten producten

Processen	Productiecijfers en kwaliteitsdoelstellingen
Verwerken maatwerkvoorzieningen Wmo, exclusief HO	Van alle aanvragen overige Wmo voorzieningen (excl. Huishoudelijke Ondersteuning) wordt 90% tijdig afgehandeld.
Opzetten van een kernteam Sociaal Domein	In 2016 vormen de WMO-consulent met o.a. de opvoedondersteuners, participatiecoach en de wijkverpleegkundige de integrale toegang vanuit de wijken naar de voorzieningen in het sociale domein.
Verwerken maatwerkvoorzieningen Wmo, HO	Van alle aanvragen (incl. verlengingen) Huishoudelijke Ondersteuning wordt 95% tijdig afgehandeld.
Verwerken maatwerkvoorzieningen Wmo Begeleiding	Van alle aanvragen (incl. verlengingen) Begeleiding wordt 90% tijdig afgehandeld.

Beleidsresultaat verbonden partijen

GGD Brabant Zuidoost:

Als gemeente hebben we de taak om de gezondheid van onze inwoners te beschermen en te bevorderen. Een groot deel van deze activiteiten ligt vast in de Wet publieke gezondheid. Op basis daarvan zijn wij verplicht een GGD in stand te houden voor publieke gezondheidszorg.

De GGD Brabant Zuidoost adviseert over gezondheid en helpt gezondheidsproblemen te voorkomen of te verminderen. Zij verzorgen inentingen, geven voorlichtingen op bijvoorbeeld scholen of aan verenigingen en adviseren ons over hun gezondheidsbeleid. Met specifieke campagnes wordt aandacht besteed aan speciale aspecten van gezondheid, zoals ongezond gewicht of het gevaar van middelengebruik. Daarnaast behandelt de GGD gezondheidsproblemen zoals tuberculose en seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's). De GGD is er voor iedereen, maar in het bijzonder voor ons als gemeente.

Nieuwe ontwikkelingen

		(bedragen x € 1.000)			
Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2017	2018	2019	2020
Beleidsintensivering					
642	Huurverhoging duurzaamheidsmaatregelen wijkhuizen	-11	-22	-33	-33
642	Duurzaamheidsmaatregelen wijkhuizen	150	150	150	
674	Inzet reserves sociaal domein				
Beleidsintensivering		139	128	117	-33
Gemeentefonds					
675	Vrouwenopvang	15	16	16	16
675	Maatschappelijke opvang	262	262	262	262
695	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	672	672	672	727
695	Sociaal domein	1	247	241	172
695	Maatschappelijke opvang	-11	-11	-11	-11
Gemeentefonds		939	1.186	1.180	1.166
Onontkoombare knelpunten					
640	Voorzetten bijdrage buurtbeheerders	-33	-33	-33	-33
Onontkoombare knelpunten		-33	-33	-33	-33
Vrijval reserves					
677	Vrijval voeding reserve Sociaal innovatief fonds	-4.500			
Vrijval reserves		-4.500			
Totaal nieuwe ontwikkelingen Zorg en welzijn		-3.455	1.281	1.264	1.100

Ontwikkeling reserves sociaal domein

Sinds 2015 hebben we als gemeente er veel nieuwe taken bij gekregen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp. Om de bijhorende risico's op te kunnen vangen, hebben wij al in de vorige bestuursperiode een risicoreserve Sociaal domein gevormd. Deze reserve had een ondergrens van zo'n € 8 miljoen, hetgeen zo'n 20% behelste van het beschikbare budget. Nu we bijna twee jaar onderweg zijn, zien we dat de reserve fors gegroeid is richting een omvang van ruim € 18 miljoen. We hebben door positieve jaarresultaten (2014 en 2015) geen aanspraak op deze risicoreserve hoeven maken. We verwachten in de komende jaren te kunnen (blijven) volstaan met een reserve sociaal domein met een ondergrens van zo'n € 8 miljoen om mogelijke tegenvallers op te kunnen vangen. Daarbij gaan wij er van uit dat eventuele structurele tekorten in de exploitatie opgelost zullen worden door aanpassingen in het beleid. Het uitvoeren van de transformatieagenda sociaal domein is overigens mede bedoeld om het beroep op de middelen binnen deze meerjarige kaders te laten verlopen.

Dit betekent dat er binnen het sociaal domein een incidentele ruimte van circa € 10 miljoen beschikbaar is voor investeringen, impulsen en doorontwikkeling sociaal domein. In deze programmabegroting doen we daarvoor een voorzet. In de eerste plaats zullen de kosten voor de transformatieagenda uit deze middelen worden gefinancierd. Voorlopig is rekening gehouden met een jaarlijkse onttrekking tussen 2017 en 2019 van jaarlijks € 1 miljoen. Verder wordt de voeding van het Sociaal innovatief fonds gehaald uit de reserve achtervang WMO (€ 4,5 miljoen) en worden de activiteiten met betrekking tot de werkgelegenheidsimpuls hieruit gefinancierd (3 x € 0,4 miljoen). Zodra het programma Sociale stad is vastgesteld kan dit nog leiden tot extra of gewijzigde bijdragen uit deze reserves. De verwachte omvang van de reserves nemen hierdoor af van € 18,1 miljoen naar zo'n € 9,5 miljoen in 2019. De omvang van deze reserves zijn dan nog van voldoende omvang om eventuele nadelige exploitatieresultaten binnen het Sociaal domein de komende jaren te kunnen opvangen. Er resteert dan tevens nog € 1,5 mln ruimte om bij de nadere invulling van het strategische programma Sociale Stad, in samenspraak met u als raad en de maatschappelijke partners, nadere voorstellen te ontwikkelen.

Beleidsintensivering

642 Huurverhoging duurzaamheidsmaatregelen wijkhuizen

De realisatie van de duurzaamheidsmaatregelen in de wijkhuizen biedt ruimte voor een huurverhoging voor deze wijkhuizen oplopend naar € 33.000 vanaf 2019. Per saldo neemt de lastendruk niet toe.

642 Duurzaamheidsmaatregelen wijkhuizen

Om de totale lasten voor wijkhuizen niet te laten stijgen worden energiebesparende maatregelen uitgevoerd. Hiervoor is de komende 3 jaar jaarlijks een budget van € 150.000 noodzakelijk. Een onderzoek naar toepassing van het duurzaamheidsprogramma voor grote gemeentelijke gebouwen heeft geleid tot voorstellen voor concrete maatregelen. Het pakket aan maatregelen varieert per wijkhuis en omvat onder andere vloer- gevel en dakisolatie, het plaatsen van zonnepanelen, het toepassen van ledverlichting en installatietechnische aanpassingen. Door deze besparingen op de energiekosten kunnen de huurprijzen structureel licht stijgen.

674 Inzet reserves sociaal domein

De reserve achtervang WMO wordt ingezet ter dekking van de transformatieagenda voor het sociaal domein. Hiertoe wordt conform Voorjaarsnota in de periode 2017-2019 jaarlijks € 1,0 miljoen uit de Reserve achtervang WMO onttrokken. Daarnaast wordt € 4,5 mln onttrokken en toegevoegd aan het Sociaal innovatief fonds en wordt de impuls werkgelegenheid hieruit gefinancierd. Zodra het strategisch programma Sociale stad is vastgesteld zullen extra verrekeningen met de reserve achtervang WMO aan de raad worden voorgelegd. Hiervoor is nog zo'n € 1,5 mln ruimte. Een aantal voorstellen die vanuit deze impuls gefinancierd worden staan in de programma's 2, 3 en 4 van deze

programmabegroting. Enkele voorbeelden:- Inwoners met een uitkering en/of zonder startkwalificatie actief begeleiden naar school, daginvulling of werk door inzet van meer participatiecoaches en jongerencoaches (€ 0,4 mln);- Impuls werkgelegenheid (€ 1,2 mln);- Gratis wifi realiseren in maatschappelijke accommodaties in de wijken (€ 0,125 mln);- Ontwikkelen Groene Golf in de regelgeving;- Ontwikkeling app's preventie armoede;- Zorgaanbieders uitnodigen om met oplossingen te komen voor afbakeningsproblematieken en meer ruimte voor maatwerk in de dienstverlening. In ruil daarvoor is Helmond bereid tarieven voor Wmo-diensten te verhogen;- Voorstel om met ingang van 1 januari 2017 de eigen bijdrages voor Wmo-diensten te verlagen (€ 0,25 mln);- Versterken van de wijknetwerken samen met de T-teams, inclusief het versterken van de opvoedondersteuners en andere eerstelijns professionals en het verbreden van het preventieve aanbod en de versteviging van de zelfredzaamheid en de zelfregie. Inclusief stroomlijn-pakket;- Ontwikkeling van een 3D-regiesysteem om de (soms vele) intakes van inwoners bij hulpverlening te vereenvoudigen (waarbij de regie en toestemming voor informatiedeling nadrukkelijk bij de inwoner zelf komt te liggen). Dit ondersteunt het werken volgens het principe 1 huishouden, 1 plan, 1 regisseur;- Een integrale aanpak van de Annawijk en de Waart;- Jeugdhulpaanbieders uitdagen om de snelheid van de hulp die zij bieden te verbeteren en nog meer hun ondersteuning te richten op het hele gezinssysteem en niet enkel het kind. In ruil daarvoor is Helmond bereid tarieven voor jeugdhulpvoorzieningen te verhogen;- Realisatie van voldoende betaalbare huurwoningen voor (o.a. dakloze) jongeren inclusief begeleiding.

Gemeentefonds

675 Vrouwenopvang

De mutatie op het budget vrouwenopvang is het gevolg van een actualisatie van de berekeningsmaatstaven die gebruikt worden voor de verdeling van de decentralisatie-uitkering over de gemeenten. De middelen hiervoor zijn in de september- en meicirculaire (Gemeentefonds) opgenomen.

675 Maatschappelijke opvang

De mutatie op het budget maatschappelijke opvang is het gevolg van een actualisatie van de berekeningsmaatstaven die gebruikt worden voor de verdeling van deze decentralisatie-uitkering over de gemeenten. De middelen hiervoor zijn in de september- en meicirculaire (Gemeentefonds) opgenomen.

695 Wet Maatschappelijke Ondersteuning

De mutatie op de WMO is het gevolg van een actualisatie in de septembercirculaire (Gemeentefonds) van de berekeningsmaatstaven die gebruikt worden voor de verdeling van de decentralisatie-uitkering over de gemeenten. Verder wordt in de meicirculaire het budget positief bijgesteld door het toepassen van loon- en prijscompensatie en de structurele toevoeging aan het budget voor de verbetering van de arbeidsmarktpositie van specifieke groepen medewerkers (b.v. thuisondersteuning).

695 Sociaal domein

Het betreft de bijstelling van de programmabudgetten voor het sociaal domein (WMO, Jeugd en Participatie) als gevolg van de taakmutaties in de septembercirculaire 2015 en meicirculaire 2016 vanuit de algemene uitkering van het Gemeentefonds. Conform Helmonds beleid worden deze middelen toegevoegd aan de betreffende programmahoofdstukken.

695 Maatschappelijke opvang

De mutatie op het budget maatschappelijke opvang is het gevolg van een actualisatie van de berekeningsmaatstaven die gebruikt worden voor de verdeling van deze decentralisatie-uitkering over de gemeenten. De middelen hiervoor zijn in de september- en meicirculaire (Gemeentefonds) opgenomen.

Onontkoombare knelpunten

640 Voorzetten bijdrage buurtbeheerders

Sinds 2008 heeft de Gemeente Helmond met de woningbouwcorporaties een samenwerkingsverband. De buurtbeheerders zijn in dienst van de corporaties en zijn actief in zes wijken: Brouwhuis, Helmond-West, Binnenstad-Oost, Helmond Noord, Helmond Oost, Rijpelberg. De buurtbeheerders zijn aangesteld om de leefbaarheid in de wijk op peil te houden. Bewoners worden hier nadrukkelijk bij betrokken en worden door de buurtbeheerder aangesproken op hun verantwoordelijkheden. De samenwerking met de buurtbeheerders had een looptijd tot en met 2014 en is vervolgens tot en met 2016 telkens met een jaar verlengd. Met ingang van 2017 is dit structureel geraamd in de begroting. Een deel van de kosten worden gedekt uit de middelen voor versterking lokale netwerken (€ 33.000).

Vrijval reserves

677 Vrijval voeding reserve Sociaal innovatief fonds

Het sociaal innovatief fonds is in 2015 gevormd om het verder versterken van lokale netwerken in onze buurten en wijken mogelijk te maken. In het fonds is € 4,5 mln gestort vanuit de algemene middelen. Op dat moment waren de budgettaire consequenties voor het sociale domein nog niet bekend en de reserves nog niet op het huidige niveau. Omdat de reserves in het sociale domein nu wel van voldoende omvang zijn om initiatieven op dit vlak te ondersteunen kan de oorspronkelijke voeding van dit fonds vrijvallen. De reserve wordt nu gevoed vanuit de reserve achtervang WMO.

Overige mutaties

Kapitaallasten

De toename van de kapitaallasten is het gevolg van het feit dat met ingang van deze Programmabegroting de kapitaallasten benodigd voor het vastgestelde investeringsprogramma direct op de betreffende beleidsprogramma's worden geraamd.

Nominale ontwikkelingen (loon- en prijs)

De nominale ontwikkelingen betreffen de loon- en prijsaanpassingen waarmee de budgetten naar het prijspeil 2017 worden gebracht.

Overige technische mutaties

De overige technische mutaties hebben vooral betrekking op de wijziging in het BBV ten aanzien van het niet meer mogen toerekenen van overhead aan de verschillende programma's. Daarnaast worden de verrekeringen met eerder door de raad ingestelde reserves hierin meegenomen.

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Mantelzorg en vrijwilligerswerk	3.01	% Mantelzorgers dat problemen ervaart	36%	44%		35%			Minimaal handhaven % 2014 (geenmeting)	Zorgzame stadenquête
Zelfstandig functioneren	3.02	% Helmonders dat sterke belemmeringen in het dagelijks leven ervaren	6%	6%		6%			Minimaal handhaven % 2014 (geenmeting)	Zorgzame stadenquête
	3.03	% Helmonders dat lichte belemmeringen in het dagelijks leven ervaren	20%	19%		17%			Minimaal handhaven % 2014 (geenmeting)	Zorgzame stadenquête
Deelnemen	3.04	Ervaart door lichamelijke/geestelijke gezondheid beperkingen om deel te nemen aan mts. leven					3%		Zelfde als andere steden	waarstaatjemgeemte.nl

3.04 Jaar 2010 t/m 2013 alleen nog voor Helmond beschikbaar

3.1.3.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	48.889	58.141	54.147	54.435	53.216	52.041
Baten	3.253	3.397	4.093	4.104	4.115	4.115
Saldo	-45.636	-54.745	-50.054	-50.331	-49.102	-47.926

Verrekening met reserves

Storting	1.589					
Onttrekking	1.851	1.985	7.020	2.520	1.020	20

Saldo	-45.375	-52.760	-43.034	-47.811	-48.082	-47.906
-------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2017 Lasten	2017 Baten	2017 Saldo
640 Sociale Netwerken	310		-310
642 Basisvoorzieningen accommodaties	4.592	1.263	-3.329
673 Basisvoorzieningen overig	1.551		-1.551
674 Maatschappelijke ondersteuning	2.646	1.008	-1.637
675 Specialistische ondersteuning	4.094	363	-3.731
677 Sociaal innovatief fonds	1.500	6.000	4.500
690 WMO individuele voorzieningen	4.128	484	-3.643
695 Wmo persoonlijke ondersteuning	35.318	1.993	-33.325
720 Lijkbezorging	9		-9
Totaal Zorg en welzijn	54.147	11.113	-43.034

Aansluiting met vorige begroting

Onderstaande tabel geeft de aansluiting weer tussen de huidige Programmabegroting 2017-2020 en de voorgaande Programmabegroting 2016-2019. De regel 'Actuele stand lasten (of baten) PB 2016-2019' geeft de saldi aan waarover de raad eerder al heeft besloten. De regels daaropvolgend in de tabel geven de nieuwe ontwikkelingen aan waarover de raad met vaststelling van de Programmabegroting 2017-2020 akkoord gaat.

(bedragen x €1.000)

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Lasten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	56.452	56.608	55.409	55.409
Lasten vastgestelde PB 2016-2019	56.452	56.608	55.409	55.409
Begrotingsmutaties	100			
Actuele stand lasten PB 2016-2019	56.552	56.608	55.409	55.409
Beleidsintensivering	1.150	1.150	1.150	
Gemeentefonds	939	1.186	1.180	1.166
Kapitaallasten	137	131	126	123
Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)	141	141	141	141
Onontkoombare knelpunten	-33	-33	-33	-33
Overige technische mutaties	-4.740	-4.748	-4.757	-4.765
Totaal nieuwe ontwikkelingen lasten	-2.405	-2.173	-2.193	-3.368

Totaal lasten PB 2017-2020	54.147	54.435	53.216	52.041
-----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Baten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	4.880	4.880	3.380	3.380
Baten vastgestelde PB 2016-2019	4.880	4.880	3.380	3.380
Begrotingsmutaties	-15	-15	-15	-15
Actuele stand baten PB 2016-2019	4.865	4.865	3.365	3.365
Beleidsintensivering	1.011	1.022	1.033	33
Kapitaallasten	20	20	20	20
Overige technische mutaties	717	717	717	717
Vrijval reserves	4.500			
Totaal nieuwe ontwikkelingen baten	6.248	1.759	1.770	770

Totaal baten PB 2017-2020	11.113	6.624	5.135	4.135
----------------------------------	---------------	--------------	--------------	--------------

Saldo Programmabegroting 2017-2020	-43.034	-47.811	-48.082	-47.906
---	----------------	----------------	----------------	----------------

Investerings

Niet van toepassing

Programma 4

Jeugd en onderwijs

3.1.4 Programma 04: Jeugd en onderwijs

Wethouder Mevr. M.M. de Leeuw-Jongejans: Portefeuillehouder gehele programma

3.1.4.1 Wat willen we bereiken?

We willen dat alle kinderen en jongeren uit Helmond gezond en veilig kunnen opgroeien tot veerkrachtige, verantwoordelijke en zelfstandige burgers. Om deze ambitie waar te maken, werken we verder aan een goede start op de basisschool, ruimte voor talentontwikkeling, voorkomen van schooluitval, bevorderen van het percentage jongeren met een startkwalificatie of in ieder geval voldoende werknemerservaringen om te kunnen slagen op de arbeidsmarkt, terugdringen van alcohol- en middelengebruik, terugdringen van kinderen en jongeren met overgewicht en bevorderen van veiligheid voor jeugd. We streven ernaar jongeren te verbinden aan onze stad, zowel op korte als op langere termijn.

Meerjarig beleidsperspectief

Met de transformatie die we in 2015 hebben ingezet, vereenvoudigen we de zorg en ondersteuning van kwetsbare kinderen, jongeren en hun ouders. De jeugdigen, het gezin en de persoonlijke situatie stellen we centraal en waar mogelijk geven we de Helmonder de regie. Dat betekent het bieden van kansen, waarbij de Helmondse kinderen en jongeren zich ontwikkelen en verder komen. De komende jaren verschuift het accent naar het vernieuwen, verbinden, verstevigen en doorontwikkelen van ontwikkelingen die in gang zijn gezet. We richten onze inzet daarbij op de ambitie van sociale stijging van onze inwoners, wijken en stad. Samen maken we zo het verschil:- voor de ontwikkel- en innovatiekracht uit onze stad;

- in de preventie;
- in de buurten en wijken;
- in ondersteuning van jeugdigen en hun ouders en omgeving;
- in de zorg en opvang voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen.
- in de zorg en opvang voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen

Verskil maken voor de ontwikkel- en innovatiekracht

We hebben afgelopen jaren gezien dat inwoners vindingrijke initiatieven en activiteiten oppakken die onze stad sterker, socialer, gezonder en duurzamer maken én ontzorgen. Met de geboorte van het StadsL@b is er vanaf 2016 een centrale plek ontstaan van waaruit initiatieven die hier om vragen kunnen worden ondersteund, verrijkt en verder geholpen. Veel van deze ideeën en initiatieven raken kinderen en jongeren. Komende jaren ondersteunen we het StadsL@b om deze rol met verve te pakken en een duidelijke plek te verwerven in onze stad in het belang van de Helmondse kinderen en jongeren (zie hiervoor ook programma 3 Zorg en Welzijn). We hopen dat ook jongeren het StadsL@b vinden om hun initiatieven en ideeën te laten horen. Daarnaast maken we samen met onze partners werk van slimme internettoepassingen die zelfregie voor ouders en jeugdigen ondersteunen.

Verskil maken in preventie

Nu we sinds de decentralisaties verantwoordelijk zijn voor de ondersteuning aan kwetsbare kinderen en jongeren, zien we steeds beter waar we met onze partners preventief het verschil kunnen maken en welke (groepen) kinderen en jongeren of gebieden daarbij extra aandacht vragen. Dit geeft mogelijkheden om de preventieaanpak te versterken en beter te richten. We zetten komende jaren in op onder andere het stimuleren van gezondheid (voeding en bewegen en mentale veerkracht), een goede start op het basisonderwijs, het voorkomen van voortijdig schoolverlaten, maatschappelijke participatie het liefst in (regulier) werk en het voorkomen van schuldenproblematiek.

Onze wijknetwerken met de opvoedondersteuners (met korte lijnen naar de scholen en de jeugdverpleegkundigen die zijn verbonden aan scholen) signaleren snel wat nodig is en wat ontbreekt. We willen hen ruimte geven om snel oplossingen te creëren passend bij een buurt, wijk of school. Bijvoorbeeld een preventieprogramma dat is toegesneden op de leerlingen en hun ouders van de Cajuit, met relatief veel getraumatiseerde jeugdigen uit oorlogsgebieden. Ook breiden we in 2017 de integrale preventieaanpak rond gezondheid uit naar alle acht basisscholen in de aandachtswijken. Verder investeren we komende jaren met het project STORM in de mentale veerkracht van jeugdigen op onze reguliere scholen voor het voortgezet onderwijs om daarmee depressie en suicides te voorkomen en terug te dringen. Steeds in nauwe samenwerking met school, ouders, opvoedondersteuners en andere wijkwerkers en partners.

Verschil maken in de buurten en wijken

Komende jaren gaan we gericht een aantal kwetsbare buurten in onze stad revitaliseren en veerkrachtig maken met een samenhangende aanpak, voortkomend uit alle strategische programma's. Het betreft hier de Leonardusbuurt, de Annawijk en de Waart. We richten samen met de inwoners – dus ook jongeren! - de openbare ruimte opnieuw in, waarbij we ruimte voor spelen en ontmoeting creëren en de openbare ruimte optimaal maken met het oog op duurzaamheid en gezondheid. We gaan aan de slag met alle jongeren uit deze buurten, die op dit moment niet beschikken over een startkwalificatie. Iedereen krijgt ondersteuning bij het vinden van een opleiding, baan en/of een zinvolle dagbesteding. Dit betekent meer jongerencoaches, maar ook meer banen en vormen van daginvulling (denk onder andere aan het Stadsleerbedrijf en de impuls werkgelegenheid, die uitgebreider zijn toegelicht in programma 2 en 3). We zorgen verder dat deze buurten een betere toegang krijgen tot de wereld; vooral voor jongeren is dat van groot belang. We denken hierbij aan het aanbieden van gratis wifi op ontmoetingsplaatsen zoals wijkaccommodaties, waardoor ook deze voor jongeren aantrekkelijker worden om te bezoeken en ook meer activiteiten gericht op jongeren succesvol kunnen worden aangeboden.

Verschil maken in de ondersteuning van jongeren en hun gezinnen

Voor jeugdigen en hun ouders die het niet op eigen kracht en hulp van basisvoorzieningen redden, zetten we in op slimmere, samenhangende ondersteuning, dichtbij en samen met de inwoner en zijn omgeving. De transformatieteams vervullen hierin een belangrijke rol. In deze teams zijn de opvoedondersteuners vertegenwoordigd. Komende jaren investeren we in de doorontwikkeling van een nieuwe manier van werken en een hoogwaardige integrale toegang voor onze inwoners. Een brede blik, maatwerk, 1 huishouden – 1 plan – 1 regisseur, regie voor inwoners en inzet van slimme zorgtoepassingen en ervaringsdeskundigheid zijn hierbij sleutelbegrippen (zie hiervoor ook programma 3 Zorg en Welzijn). Meer concreet realiseren we per 1 januari een klantcontactcentrum voor het sociaal domein, waarbij professionals met kennis van zaken onze inwoners te woord staan. Dit ontwikkelen we samen met kernpartners door tot een integrale toegang.

Ook gaan wij op verzoek van de eerstelijns professionals in onze wijken en buurten een aantal zaken stroomlijnen. Denk hierbij aan overleggen tussen uitvoeringsorganisaties en professionals in de gebieden (die ervaren worden als 'te veel' en 'te weinig efficiënt'). Maar ook aan het beter en eerder betrekken van de GGZ bij de transformatie en de uitvoering in de wijken. Dit doen we via het actieprogramma van de Transformatieteams. Met de ontwikkeling van een 3D-regiesysteem stroomlijnen we de (soms vele) intakes van inwoners bij hulpverlening (waarbij de regie en toestemming voor informatiedeling nadrukkelijk bij de inwoner zelf komt te liggen). Ook ondersteunen we hiermee het werken volgens het principe 1 huishouden, 1 plan, 1 regisseur.

Op basis van gesprekken met inwoners en professionals, op basis van cliëntervaringsonderzoeken en eerste evaluaties kunnen we constateren dat er heel veel goed gaat in de ondersteuning van onze

inwoners. Inwoners weten eveneens de toegang tot voorzieningen in de jeugdhulp goed te vinden. En ook ervaren de ouders/verzorgers de kwaliteit van de ontvangen jeugdhulp als goed.

Toch zijn er mogelijkheden om de ontvangen jeugdhulp (individuele jeugdhulpvoorzieningen) nog verder te verbeteren. Zo gaan we onze zorgaanbieders actief bevragen om de snelheid van de hulp die zij bieden te verbeteren en nog meer hun ondersteuning te richten op het hele gezinssysteem en niet enkel het kind. Belangrijk is dat zowel jeugdige als ouders/verzorgers in hun rol van opvoeder er duurzaam sterker uitkomen. Ook willen we een goede overgang van jeugdhulp 18- naar Wmo-ondersteuning 18+ beter waarborgen. De professionals in de wijknetwerken gaan tijdig met de jongere en het systeem in gesprek hierover. Speciale aandacht hierbij gaat uit naar het kunnen voeren van je eigen financiën die horen bij de nieuwe verantwoordelijkheden van een 18+'er. In ruil daarvoor zijn wij bereid tarieven voor jeugdhulpvoorzieningen te verhogen.

Verskil maken in de opvang en zorg voor de meest kwetsbare jeugdigen

We willen veiligheid en bescherming voor al onze inwoners (inclusief kinderen en jongeren) en we hebben aandacht voor degenen die dit niet vanuit eigen kracht kunnen. Waar de veiligheid thuis in het geding is, staat naast het bieden van zorg en ondersteuning de veiligheid voorop. Daar waar nodig zetten we in combinatie drang- en dwangmaatregelen in. Komende periode maken we werk van meer betaalbare woonruimte voor dakloze jongeren en jongeren die aangewezen zijn op begeleiding en die vanwege overlastgevend gedrag moeilijk te huisvesten zijn.

Monitoring, verantwoording en leren

Op dit moment vindt de verantwoording over de zorg en ondersteuning in het sociaal domein vooral plaats via rapportages, zowel landelijk als lokaal. Op die manier wordt een beeld gecreëerd op een hoog abstractieniveau. Dit zegt weinig over hoe het nu echt gaat in het sociaal domein, met onze inwoners, wijken en stad. Maken we merkbaar verschil voor onze (kwetsbare) inwoners, buurten en wijken? We werken aan een nieuwe systematiek van monitoring en verantwoording om op een eigentijdse manier verantwoording af te leggen aan inwoners, partners en raad over de dienstverlening in het sociaal domein. Zie hiervoor ook programma 3 Zorg en Welzijn.

Inkoop en subsidiëring

Komende periode herijken we ons inkoopbeleid in het sociaal domein. We trekken nieuwe grenzen tussen wat we (regionaal) aanbesteden en subsidiëren. Bij subsidiëring is het de bedoeling om de systematiek verregaand te vereenvoudigen ('flitssubsidies'). Bij aanbesteding is het de bedoeling het partnerschap en de innovatiekracht te verstevigen. Verder is het belangrijk om bij de inkoop de ervaringen van de frontlijnprofessionals (zij weten wat ontbreekt en wat overbodig is) en de cliënten (cliëntervaringsonderzoeken) mee te nemen. Zie hiervoor ook programma 3 Zorg en Welzijn.

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Meting: jaar, peildatum en bron
4.01	% Jongeren (12-18 jaar) in Helmond dat hun eigen gezondheid als (heel) goed beoordeeld		86%				87%		GGD, 4 jaarlijks
4.02	% Ouders/opvoeders in Helmond dat de gezondheid van hun kinderen als (heel) goed beoordeeld			96%					GGD, 4 jaarlijks
4.03	% jongeren (12 t/m 18 jaar) dat mantelzorg verricht		11%				13%		GGD, 4 jaarlijks
4.04	% jongeren (12 t/m 18 jaar) dat wekelijks vrijwilligerswerk doet		12%				13%		GGD, 4 jaarlijks
4.05	% WW-uitkeringen jeugd potentiële beroepsbevolking (15 t/m 24 jaar)	0,80%	0,80%	1,40%	1,60%	1,20%	1,50%		Jaarlijks 31-12 Atlas sociale verzekeringen (t/m 2011) daarna UWV

3.1.4.2 Wat gaan we er voor doen?

Bestuurlijk traject	
<i>Naam/omschrijving</i>	<i>Planning</i>
Herijking Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)	31-12-2017
Eind 2017 loopt de huidige convenantsperiode met het rijk af. Komend jaar wordt duidelijk hoe het rijk verder wil met het onderwijsachterstandenbeleid. Op basis hiervan wordt lokaal OAB-beleid herijkt.	
Beleidsplan sociaal domein	31-12-2017
In 2017 stellen we één integraal beleidsplan op voor het sociaal domein. Hierin worden de Peelregionale beleidsnota's jeugdhulp en Wmo herzien. Ook krijgen participatie en onderwerpen als sport, gezondheid, cultuureducatie, aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt hierin een plek.	

Beleidsresultaat	
<i>Naam/omschrijving</i>	<i>Planning</i>
Versterken verbinding opvoedondersteuning en jeugd&gezinwerk	31-12-2017
In 2017 realiseren we een vloeiende overgang tussen opvoedondersteuning en jeugd&gezinwerk. Beide type professionals werken samen in 4 gebiedsteams onder lokale aansturing. De formatie opvoedondersteuning en jeugd- en gezinwerk is daarbij afgestemd op de vraag zodat vragen snel kunnen worden opgepakt en er is een goede verbinding met de t-teams.	
Verminderen taalachterstanden van kinderen	31-12-2017
In 2012 hebben G33 en Rijk bestuursafspraken gemaakt in het kader van Voor- en Vroegschoolse Educatie voor de periode 2012 t/m 2015. De convenantsperiode is verlengd tot 2018. Uit de monitor blijkt dat Helmond goed op koers ligt en de bestuursafspraken heeft behaald. In 2017 ligt de focus op het borgen van de gerealiseerde afspraken met de partners.	
Verminderen overlast door jongeren	31-12-2017
Jaarlijks heeft het Jeugdpreventieteam alle jeugdgroepen in Helmond in beeld. Dit is ook in 2017 het streven. Waar nodig wordt een groepsaankpak uitgezet. De trajectregisseur risicojeugd voert procesregie op de aankpak van individuele jongeren uit deze groepen en overige risicojeugd die een persoonsgerichte aankpak krijgt vanuit de insteek openbare orde en veiligheid.	
Opzetten structureel ketenoverleg op snijvlak van zorg & veiligheid	30-06-2017
In 2017 wordt een structureel uitvoeringsoverleg opgezet, waar belangrijke partners (Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen, Raad voor de Kinderbescherming,	

Veiligheidshuis en het lokale veld) rondom jeugd, wmo en veiligheid met elkaar in verbinding zijn en waar kansen en knelpunten in de uitvoering worden besproken en opgepakt.	
Versterken preventie In 2017 versterken we de preventieaanpak en vroegsignalering voor jeugdigen. We coördineren de totstandkoming van een sluitende preventie aanpak om een verantwoorde leefstijl (van voeding en bewegen, alcohol en drugs tot omgaan met geld) en mentale en sociale weerbaarheid onder jeugdigen te bevorderen. We streven naar een doorlopende leerlijn en een aanpak waarbij preventie-activiteiten gericht op school, ouders, jeugdigen én de wijk elkaar zoveel mogelijk versterken. Zo maken we in 2017 een integrale aanpak rond gezondheid mogelijk vanuit alle 8 de basisscholen van de aandachtswijken. En op onze reguliere scholen voor het voortgezet onderwijs wordt het project Storm uitgevoerd waarmee we de mentale veerkracht bevorderen en depressie en suïcides terugdringen.	31-12-2017
Realisatie streefnormen voortijdig schoolverlaten Wij werken samen met de VO en MBO scholen in de regio Zuidoost Brabant om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en de aansluiting onderwijs-instroom arbeidsmarkt te versterken. Speciale aandacht gaat uit naar jongeren in een kwetsbare positie. In 2017 (schooljaar 2017-2018) streven we naar een gemiddeld percentage uitschrijvingen zonder startkwalificatie van 1,7% (in het schooljaar 2016-2017 was streefnorm 1,8%). Verzuim is een goede indicator van voortijdig school verlaten. Om deze doelstelling te realiseren vragen we scholen in 2017 nog beter verzuim aan te pakken en ook steviger in te zetten op loopbaanoriëntatie en beroepskeuze. . Verder zetten wij leerplicht en regionaal meldpunt coördinatie (RMC) in om verzuim mee aan te pakken en schakelen zo nodig opvoedondersteuning in.	01-08-2018
Realisatie keten van school naar werk In 2017 werken we verder aan een sluitende aanpak van school naar werk. Om het aantal thuiszitters verder af te laten nemen en een mogelijke toename van voortijdig schoolverlaters af te wenden, werken het Samenwerkingsverband VO en de gemeente aan vernieuwende onderwijs-zorgarrangementen. Deze dienen oplossingen te bieden aan een kleine groep leerlingen met een gecombineerde onderwijs- en zorgondersteuningsvraag en die nu tussen wal en schip vallen. In 2017 worden deze nieuwe arrangementen geïmplementeerd. Daarnaast wordt het Portaal dat in 2016 van start is gegaan doorontwikkeld met relevante partners (als Werkbedrijf en Onderwijs).	31-12-2018
Meerjarenplan onderwijshuisvesting Op grond van de Wet Primair Onderwijs, Wet Voortgezet Onderwijs en Wet op de Expertisecentra draagt de gemeenteraad zorg voor de voorzieningen in de huisvesting op het grondgebied van de gemeente (wettelijke zorgplicht). Deze voorzieningen betreffen (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, renovatie en 1e inrichting en/of herstel van constructiefouten. We stellen samen met het onderwijs een nieuw huisvestingsplan op te komen tot een duurzaam en toekomstbestendig gebouwenbestand dat past bij het huidige en toekomstig aantal leerlingen en past bij de financiële kaders van zowel de gemeente als de schoolbesturen.	31-12-2017
De zelf- en samenredzaamheid van onze inwoners maximaal ondersteunen met slimme tools. In 2017 gaan we innoveren in het sociale domein met behulp van slimme "tools". We zetten armoedeapps in om generatiearmoede te voorkomen of om deze te doorbreken. We werken hiermee samen met scholen en andere professionals in de stad en natuurlijk met de eindgebruikers. Ook gaan we de sites die zelf- en samenredzaamheid ondersteunen en bevorderen beter (laten) benutten. Vooral de communicatie met en het betrekken van de eindgebruikers zijn hierbij speerpunten. Het gaat hierbij om Sharecare.nl, helmondvoorelkaar.nl en guidohelmond.nl.	31-12-2017
Realisatie van voldoende betaalbare huurwoningen voor o.a. dakloze jongeren In 2017 realiseren we samen met partners in de stad, woningbouwcorporaties, maar indien nodig ook private partijen, voldoende betaalbare woningen voor dakloze jongeren. Dit betreft dan jongeren en dakloze jongeren die zijn aangewezen op begeleiding. Speciale aandacht hierbij is er voor die jongeren waarbij sprake kan zijn van overlastgevend gedrag en die daardoor moeilijk te huisvesten zijn.	31-12-2017

Meer jongeren op een gezond gewicht (JOGG) (Jong Helmond Lekker Gezond)	31-12-2017
Het streven is om meer jongeren op een gezond gewicht te krijgen. Via de JOGG aanpak is het percentage jongeren zonder overgewicht in 2017 hoger dan in 2014 (2014: groep 7 = 84%, 12 - 18 jarigen in aandachtswijken = 86%).	
Verstevigen integrale wijkaanpak van gezondheidsachterstanden (Gezond In De Stad)	31-12-2017
In de leeftijdsperiode van 2 tot en met 6 jaar vindt bij kinderen de grootste ontwikkeling van de motoriek plaats. Gestimuleerd wordt dat alle kinderen in de groepen 1 en 2 van het basisonderwijs een beweegdiploma (voor een goede motorische basis) behalen. Het streven is dat eind 2017 tenminste 5 basisscholen in de aandachtswijken en 4 VO/MBO schoollocaties een gezonde schoolvignette hebben. Daarvoor worden allerlei activiteiten georganiseerd om kinderen en ouders bewust te maken van gezonde voeding en leefstijl.	

Overige resultaten producten

Processen	Productiecijfers en kwaliteitsdoelstellingen
(nieuw)Administratieve afhandeling toekenningen jeugdhulp via wettelijke verwijzers als huisartsen en kinderrechter	90% van de toekenningen wordt tijdig afgehandeld.
Afhandeling aanvragen jeugdhulp via o.a. opvoedondersteuners en jeugd en gezinswerkers	85% van de aanvragen wordt tijdig afgehandeld

Nieuwe ontwikkelingen

		(bedragen x € 1.000)			
Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2017	2018	2019	2020
Beleidsintensivering					
410	Exploitatielasten onderwijs	10	10	10	10
410	Onderwijsleerpakketten	790			
<i>Beleidsintensivering</i>		800	10	10	10
Gemeentefonds					
406	Voorschoolse voorziening peuters	107	161	214	268
409	Sociaal domein	2.514	2.691	2.663	2.666
<i>Gemeentefonds</i>		2.621	2.852	2.877	2.934
Totaal nieuwe ontwikkelingen Jeugd en onderwijs		3.421	2.862	2.887	2.944

De intensiveringen zoals benoemd in de paragraaf meerjarig beleidsperspectief zijn verwerkt in programma 3, de centrale plek voor de intensiveringen in het sociaal domein (programma's 2, 3 en 4).

Beleidsintensivering

410 Exploitatielasten onderwijs

Als gevolg van uitbreidingen stijgen de jaarlijkse kosten voor belasting en verzekering voor de locaties Mahoniehoutstraat (Openbare Basisschool 't Hout), Deltaweg (Jan van Brabant College) en Abendonk (basisschool Mondomijn) stijgen in totaal met € 10.000.

410 Onderwijsleerpakketten

Schoolbesturen hebben de mogelijkheid om op grond van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Helmond 2015 (VVHO 2015) aanvragen in te dienen voor voorzieningen in de onderwijshuisvesting. Op grond van de ingediende (en beoordeelde) aanvragen is voor uitvoering van het programma onderwijshuisvesting 2017 door uitbreidingen een bedrag van € 790.000 nodig voor de 1e inrichting, onderwijsleerpakketten en meubilair.

Gemeentefonds

406 Voorschoolse voorziening peuters

Met het toekennen van een budget 'voorschoolse voorziening peuters' kunnen gemeenten zich actief inzetten om een aanbod te realiseren voor de groep peuters zonder kinderopvangtoeslag die nu niet naar een voorschoolse voorziening gaat. De middelen hiervoor zijn in de meicirculaire (Gemeentefonds) opgenomen.

409 Sociaal domein

Het betreft de bijstelling van de programmabudgetten voor het sociaal domein (WMO, Jeugd en Participatie) als gevolg van de taakmutaties in de septembercirculaire 2015 en meicirculaire 2016 vanuit de algemene uitkering van het Gemeentefonds. Conform Helmonds beleid worden deze middelen toegevoegd aan de betreffende programmahoofdstukken.

Overige mutaties

Kapitaallasten

De toename van de kapitaallasten is het gevolg van het feit dat met ingang van deze Programmabegroting de kapitaallasten benodigd voor het vastgestelde investeringsprogramma direct op de betreffende beleidsprogramma's worden geraamd.

Nominale ontwikkelingen (loon- en prijs)

De nominale ontwikkelingen betreffen de loon- en prijsaanpassingen waarmee de budgetten naar het prijspeil 2017 worden gebracht.

Overige technische mutaties

De overige technische mutaties hebben vooral betrekking op de wijziging in het BBV ten aanzien van het niet meer mogen toerekenen van overhead aan de verschillende programma's. Daarnaast worden de verrekeningen met eerder door de raad ingestelde reserves hierin meegenomen.

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Een goede start op de basisschool	4.01	% doelgroep leerlingen nemen deel aan VVE							Niet omschreven	VVE-monitor
	4.02	Achterstandsleerlingen (% 4 t/m 12 jaar)	16	16	16					Waarstaatjegemeente.nl
	4.03	Absoluut verzuim (per 1.000 leerlingen)					2			Waarstaatjegemeente.nl
	4.04	Relatief verzuim (per 1.000 leerlingen)					11			Waarstaatjegemeente.nl
	4.05	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	4	4	4					Waarstaatjegemeente.nl
Terugdringen schooluitval	4.06	Aantal en % jongeren op Vo niveau van 15 t/m 22 jaar dat jaarlijks de school verlaat zonder startkwalificatie	71 (1,5%)	81 (1,7%)	71 (1,5%)	24 (0,5%)	17 (0,3%)	29 (0,6%)	in 2018 niet gestegen t.o.v. 2013	Per school jaar, cijfers 2015 betrekking op schooljaar 2014-2015, www.vsvverkenner.nl
	4.07	Aantal en % jongeren op MBO niveau van 15 t/m 22 jaar dat jaarlijks de school verlaat zonder startkwalificatie	219 (11,2%)	210 (11,0%)	222 (11,1%)	155 (7,8%)	117 (5,7%)	128 (6,2%)	in 2018 niet gestegen t.o.v. 2013	Per school jaar, cijfers 2015 betrekking op schooljaar 2014-2015, www.vsvverkenner.nl
Start-kwalificatie	4.08	% jongeren van 22 jaar dat een startkwalificatie heeft	65%	67%			71%	72%	toename t.o.v. 2013	jaarlijks, peildatum 1-10, LLA
Gezondheid	4.09	% Jongeren (12 t/m 18 jaar) in Helmond dat hun eigen gezondheid als (heel) goed beoordeeld		86%					neemt toe t.o.v. 2011	GGD, 4 jaarlijks
	4.10	% Ouders/opvoeders			96%				blijft minimaal	GGD, 4 jaarlijks

		in Helmond dat de gezondheid van hun kinderen als (heel) goed beoordeeld						constant t.o.v. 2012	
	4.11	% Kinderen in Helmond dat geen overgewicht heeft	94%					blijft minimaal constant t.o.v. 2012	GGD, 4 jaarlijks
	4.12	% Jongeren in Helmond dat geen overgewicht heeft	89%					87% blijft minimaal constant t.o.v. 2011	GGD, 4 jaarlijks
Terugdringen alcohol gebruik	4.13	12 t/m 15 jarigen die nooit alcohol drinken	80%					afname van 86% het alcohol gebruik	GGD, 4 jaarlijks
	4.14	Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdhulp						8,30%	Waarstaatjegemeente.nl
Ondersteuning	4.15	Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdbescherming						1,10%	Waarstaatjegemeente.nl
	4.16	Jongeren (tot 23 jaar) met jeugdreclassering						0,50%	Waarstaatjegemeente.nl
Jeugd en veiligheid**	4.17	Meldingen bij politie van overlast door jeugd (E35)	637	451	356	500	564	566 Verminderen t.o.v. 2013	Jaarlijks, jaarcijfers, GIDS-Politie Zuidoost-Brabant
	4.18	Verwijzingen Halt (per 1.000 jongeren)			252,8	158,5			Waarstaatjegemeente.nl
	4.19	Harde kern jongeren (per 10.000 inwoners)	2,0	2,4	2,5	1,5	2,1		Waarstaatjegemeente.nl

4.01 Nog te ontwikkelen

4.06 Vanaf het schooljaar 2012/2013 wordt er een nieuwe definitie van startpopulatie en vsv-er gebruikt. Hierdoor vallen de aantallen een stuk lager uit dan in voorgaande jaren.

4.07 Vanaf het schooljaar 2012/2013 wordt er een nieuwe definitie van startpopulatie en vsv-er gebruikt. Hierdoor vallen de aantallen een stuk lager uit dan in voorgaande jaren.

4.17 (ook bij punt 4.18 en 4.19) gezien de inspanningen die op dit gebied vanuit zowel dit programma Jeugd als programma 1 Veiligheid worden gedaan, zijn deze indicatoren bij beide programma's opgenomen.

3.1.4.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	52.761	45.177	43.437	43.030	42.946	42.926
Baten	7.174	5.363	4.097	3.697	3.697	3.697
Saldo	-45.588	-39.814	-39.340	-39.333	-39.249	-39.229

Verrekening met reserves

Storting	88		400			
Onttrekking	60	253	369	385	385	385

Saldo	-45.616	-39.561	-39.371	-38.948	-38.864	-38.844
-------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2017 Lasten	2017 Baten	2017 Saldo
404 Basisvoorzieningen accommodaties	1.084	777	-307
405 Basisvoorzieningen overig	3.064		-3.064
406 Maatschappelijke ondersteuning	6.741	2.004	-4.738
409 Specialistische ondersteuning	23.564		-23.564
410 Huisvesting onderwijs	8.180	1.311	-6.869
478 Techniekeducatie	81		-81
575 Openbare speelgelegenheden	261	4	-257
681 Voortijdig Schoolverlaten/Leerplicht/RMC	862	370	-492
Totaal Jeugd en onderwijs	43.837	4.466	-39.371

Aansluiting met vorige begroting

Onderstaande tabel geeft de aansluiting weer tussen de huidige Programmabegroting 2017-2020 en de voorgaande Programmabegroting 2016-2019. De regel 'Actuele stand lasten (of baten) PB 2016-2019' geeft de saldi aan waarover de raad eerder al heeft besloten. De regels daaropvolgend in de tabel geven de nieuwe ontwikkelingen aan waarover de raad met vaststelling van de Programmabegroting 2017-2020 akkoord gaat.

(bedragen x €1.000)

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Lasten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	43.211	43.289	43.240	43.243
Lasten vastgestelde PB 2016-2019	43.211	43.289	43.240	43.243
Begrotingsmutaties	-925	-925	-925	-925
Raadsvoorstellen	232	232	232	232
Actuele stand lasten PB 2016-2019	42.517	42.595	42.546	42.549
Beleidsintensivering	800	10	10	10
Gemeentefonds	2.621	2.852	2.877	2.934
Kapitaallasten	14	19	-27	-94
Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)	42	42	42	42
Overige technische mutaties	-2.157	-2.488	-2.502	-2.515
Totaal nieuwe ontwikkelingen lasten	1.320	434	400	377

Totaal lasten PB 2017-2020	43.837	43.030	42.946	42.926
-----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Baten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	3.296	3.296	3.296	3.296
Baten vastgestelde PB 2016-2019	3.296	3.296	3.296	3.296
Begrotingsmutaties	-40	-40	-40	-40
Raadsvoorstellen	112	112	112	112
Actuele stand baten PB 2016-2019	3.368	3.368	3.368	3.368
Kapitaallasten	369	385	385	385
Overige technische mutaties	729	329	329	329
Totaal nieuwe ontwikkelingen baten	1.098	714	714	714

Totaal baten PB 2017-2020	4.466	4.082	4.082	4.082
----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Saldo Programmabegroting 2017-2020	-39.371	-38.948	-38.864	-38.844
---	----------------	----------------	----------------	----------------

Investerings

Voorgenomen investeringen 2017

(bedragen x € 1.000)

Hoofd Investering product	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
410 Programma onderwijshuisvesting 2017	1.798	0	1.798
Totaal programma	1.798	0	1.798

Toelichting voorgenomen investeringen:

410 Programma onderwijshuisvesting 2017

Op grond van de Wet Primair Onderwijs, Wet Voortgezet Onderwijs en Wet op de Experticecentra draagt de gemeenteraad zorg voor de voorzieningen in de huisvesting op het grondgebied van de gemeente (wettelijke zorgplicht). Deze voorzieningen betreffen (vervangede) nieuwbouw, uitbreiding en/of herstel van constructiefouten.

Programma 5

Cultuur

3.1.5 Programma 05: Cultuur

Wethouder Dhr. F.P.C.J.G. Stienen: Portefeuillehouder Cultuur

Wethouder Dhr. E. de Vries: Portefeuillehouder Toerisme

3.1.5.1 Wat willen we bereiken?

Ons doel is om de - gegeven de bezuinigingstaak - gestelde ambities op het gebied van culturele voorzieningen en evenementen in samenwerking zoveel als mogelijk te realiseren. Het cultuurbeleid zal op onderdelen moeten worden aangepast aan het in stand houden van het huidige niveau. De bezuiniging heeft effect op de groei van de culturele sector. Er wordt steeds ingezet op professionalisering van cultuurinstellingen.

Meerjarig beleidsperspectief

We willen het Helmondse Culturaanbod waar mogelijk laten passen bij de omvang en ambities van de stad. Tegelijkertijd ligt er een bezuinigingsopgave die samen met het culturele veld in Helmond is opgepakt. De Helmondse instellingen vangen een deel van deze bezuinigingen op. De mate waarin zij samen diverse taken (backoffice, pr, programmering etc) kunnen oppakken en synergie kunnen vinden is mede bepalend voor hun positie in de toekomst en hun taakuitvoering.

Mede gezien de bezuinigingstaak wordt bekeken hoe de gestelde ambities door middel van nieuwe manier van samenwerking kan worden bereikt, of dat deze moeten worden aangepast. Dit is dan ook terug te vinden in het meerjarig beleidsperspectief van programma 5 en de doelstellingen die hiertoe behoren.

Herijken beleid

Zo is gestart met het herijken van het archeologie-, monumenten- en cultuurbeleid. Dit staat in direct verband met de ontwikkeling rond de nieuwe Omgevingswet, en krijgt in 2017 een definitieve vorm. Binnen de uitvoering van het beleid staat samenwerking met partners centraal. Dit kunnen Helmondse instellingen zijn, maar uiteraard ook de samenwerking met B5-steden. Daarbij streven we naar een gezamenlijke agenda om de gestelde doelen beter en efficiënter te kunnen realiseren.

In het kader van de bezuiniging zoeken de instellingen zowel praktisch als inhoudelijk naar samenwerking. De samenwerking tussen Cacaofabriek en Speelhuis is hierbij al ver gevorderd.

Doorontwikkeling instellingen

Op de agenda van de diverse culturele instellingen staan ook onderwerpen als talentontwikkeling, gezamenlijke festivals, en productie-initiatieven. Belangrijk hierbij is om te kijken op welke wijze de professionaliteit van deze instellingen verder ontwikkeld kan worden. Door middel van een doorontwikkeling zullen ze zelfstandiger op de toekomst zijn voorbereid. Daarnaast stimuleren we de instellingen om sterker te sturen op ondernemerschap en – binnen de kaders – andere partners te zoeken en inkomsten te genereren. Dit is een traject dat meerdere jaren in beslag neemt.

Vernieuwen van de subsidievoorwaarden voor evenementen

In 2015 is gestart met de inventarisatie en evaluatie van het (culturele) evenementenbeleid. Hierin zijn niet alleen de culturele subsidies meegenomen maar ook de overige financiële bijdragen aan diverse evenementen én de overige inzet die de gemeente levert. Naar aanleiding van die analyse is in 2016 een nieuw evenementenbeleid gerealiseerd waarbij in samenwerking met de diverse organisatoren een verdeelsleutel is ontwikkeld. Voor 2017 en 2018 zijn middelen nodig om de overgang van de het oude beleid naar de toekomstige ambities geleidelijk te laten verlopen (zie beleidsintensivering).

Integrale visie op de diverse collecties en museale activiteiten binnen Helmond

Naast de gemeentelijk museumcollectie bevinden zich in Helmond meerdere waardevolle collecties en erfgoeditems. Deze zijn in het bezit van en worden beheerd door externe partijen. Denk hierbij aan de draaiorgels of de collecties in het EDAH museum. We hebben onderzocht welke waarde deze collecties voor Helmond als meer in het algemeen hebben, en wat de beste mogelijkheden voor behoud en presentatie in de toekomst zijn. De resultaten van dit onderzoek zijn het fundament voor het toekomstige beleid rondom deze collecties.

Cultuureducatie met kwaliteit

Helmond participeert sinds 2013 in het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit. Dit programma richt zich als rijksregeling op de kwaliteitsverbetering van cultuureducatie in het basisonderwijs. De afgelopen jaren waren in Helmond succesvol.

In 2017 start de nieuwe beleidsperiode. Naast de reguliere cultuureducatie (zoals het Kunstmenu) maakt Helmond wederom gebruik van de rijksregeling. In samenspraak met het basisonderwijs is een voorstel gemaakt waarbij wordt ingezet op duurzame verankering van kwalitatief goede cultuureducatie door samenwerking tussen primair onderwijs en culturele omgeving. Concreet betekent het dat er een kwaliteitsslag wordt gemaakt met cultuuronderwijs op de scholen, waarbij een school bijvoorbeeld kiest voor een kwalitatief en aantrekkelijk muziekonderwijs door alle klassen heen.

Bezuinigingen op cultuur en de culturele instellingen

In 2016 is een start gemaakt met de bezuinigingen op de culturele instellingen en de cultuurbegroting in het algemeen. Met name voor de instellingen betekende dit een eerste aanzet naar een grotere taakstelling in de komende jaren. In 2017 zal meer definitief blijken hoe de bezuiniging ingevuld wordt en wat de resultaten daarvan zijn. Inmiddels is vastgesteld dat een deel van de bezuiniging niet kan worden gerealiseerd zonder ingrijpende consequenties voor het cultureel aanbod. De reden hiervan is dat besparing op vastgoed maar ten dele mogelijk is. Daarom is er een maatregel nodig om hierop te anticiperen (zie bij beleidsintensivering).

Bibliotheek

In 2016 heeft de bibliotheek samen met convenantpartners het Taalhuis geopend. In 2017 wordt dit verder ontwikkeld. Een Taalhuis is een laagdrempelig inlooppunt in de stad, dorp of buurt waar iedereen terecht kan met vragen over taal en andere basisvaardigheden. Het Taalhuis is er voor laaggeletterden, maar ook voor vrijwilligers en andere betrokkenen en belanghebbenden. Het is de plek waar ze terecht kunnen voor informatie, advies, verwijzing, begeleiding en opleiding.

Helmond Marketing

Helmond Marketing zet in 2017 in op een verdere versterking van haar positie als centrale stadsmarketingorganisatie voor Helmond. De gemeentelijke strategische agenda is voor de organisatie daarbij leidend. In het Jaarplan 2017 verwoordt Helmond Marketing welke concrete activiteiten de organisatie, die gefuseerd is met Centrummanagement, ontplooit.

Museum Helmond toekomstbestendig

In 2017 is het Museum Helmond na noodzakelijk onderhoud en asbestsanering weer volledig geopend. De vaste presentatie is vernieuwd en het kasteel zal naast de nieuwe exposities nieuwe bezoekersgroepen aanspreken met de kasteelpresentaties. Daarbij is aandacht voor cultureel ondernemerschap, het dynamisch tonen van de collecties en de bezoeker meer een echte 'kasteelbelevens' te geven.

Theater Speelhuis

In het kader van de herinrichting van de gemeentelijke organisatie heeft het Speelhuis de opdracht gekregen om de mogelijkheid te onderzoeken om het theater te ontvlechten, en te bekijken in hoeverre het mogelijk is hierin samen te gaan met de Cacaofabriek. Medio 2017 wordt er onder leiding van de directeur (Theater Speelhuis / De Cacaofabriek) een beleidsrapport en advies opgeleverd over de toekomst. Ondertussen wordt er hard gewerkt aan de verbouwing van Theater Speelhuis. Het tijdelijke theater wordt verbouwd om dienst te kunnen doen als permanent theater voor Helmond en de Peel-regio. In 2017 is deze verbouwing in volle gang. Het is inmiddels duidelijk dat er in 2017 minder speelweken zijn als gevolg van de verbouwing.

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Meting: jaar, peildatum en bron
5.01	Gemiddeld rapportcijfer op de vraag hoe inwoners van Helmond het culturele klimaat van Helmond beoordelen		6,7		6,9		6,8		tweejaarlijks, inwonersenquête
5.02	Tevredenheid met het aantal, de kwaliteit en variatie aan culturele voorzieningen (van degenen met oordeel)		76%		85%		88%		tweejaarlijks, inwonersenquête

3.1.5.2 Wat gaan we er voor doen?

Bestuurlijk traject	
<i>Naam/omschrijving</i>	<i>Planning</i>
Nota Monumentenbeleid opleveren	31-12-2017
De uitvoering van monumentenzorgen en industrieel erfgoed krijgt in 2016 te maken met minder middelen voor onderhoud monumenten i.v.m. de bezuinigingen. De uitvoering van het beleid moet opnieuw uitgewerkt worden inclusief een nieuwe manier van werken en financiering.	
Visie op Helmondse Collecties aan raad voorgelegd	31-12-2017
In Helmond bevinden zich diverse kleinere private musea en collecties. In 2015 is de waarde hiervan in beeld gebracht. In 2016 willen we verder uitwerken hoe in de toekomst het beste met het beheer en behoud van de waardevolle delen van deze collecties (inclusief de collectie draaiorgels) omgegaan kan worden.	

Beleidsresultaat	
<i>Naam/omschrijving</i>	<i>Planning</i>
(2013) Gaviolizaal	31-12-2017
De stichting Draaiorgels Helmond heeft tijd en middelen gekregen om van de collectie een goed lopende expositie te maken. Daarnaast zal in samenspraak met de gemeente gezocht worden naar een oplossing voor de huisvesting.	
Inzet en toekomst adviescommissies/continuering adviesraad cultuur	31-12-2017
Zowel op het gebied van monumenten als Beeldende Kunst kunnen de komende tijd door geringere middelen minder initiatieven uitgevoerd worden. Dit vraagt om een herziening van de inzet van de adviescommissies.	
Subsidiesystematiek grote instellingen	31-12-2017
Momenteel worden de grote instellingen jaarlijks gesubsidieerd. De teruglopende middelen in de komende jaren zullen de opdracht beïnvloeden. In relatie tot de bezuiniging willen wij de opdracht aan de instellingen iken. Hiermee is in 2015 gestart en krijgt zijn vervolg in 2016.	
Cultuurbeleid inclusief accountmanagement grote instellingen herijken	31-12-2017
In beginsel zijn er afspraken gemaakt om dit mogelijke gelijk op te laten gaan met het	

nieuwe cultuurbeleid van de overige B5 steden. Daarnaast wordt in relatie tot de bezuiniging de invulling van het accounthouderschap als de opdracht aan de grote instellingen herijkt.

Vernieuwde subsidievoorwaarden evenementen toepassen en doorontwikkelen 31-12-2017
In 2016 zijn nieuwe subsidievoorwaarden voor evenementen ontwikkeld. Samen met de organisatoren van evenementen wordt de werking hiervan beoordeeld en doorontwikkeld.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Metropoolregio Eindhoven (RHCE):

Archieven zijn op termijn een vitaal onderdeel van het culturele erfgoed. Vanuit dat oogpunt vinden ook archieven van instellingen en particulieren met een regionale cultuurhistorische betekenis een plaats binnen het RHCE. Het kennisnemen en bestuderen en benutten van de inhoud draagt bij aan de cultuurontwikkeling en de regionale identiteit en is tevens een vorm van cultuurparticipatie. Het RHCE wil via digitalisering van archiefbestanden de cultuurhistorische informatie zo dicht mogelijk bij onze burgers brengen. Kerndoelstelling hierbij is toegankelijkheid en openbaarheid.

Nieuwe ontwikkelingen

		(bedragen x € 1.000)			
Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2017	2018	2019	2020
Beleidsintensivering					
515	Bijdrage orgelhuis (Gaviolizaal)	50			
525	Evenementen	150	150		
540	Toeristische aangelegenheden				
542	Vermindering bezuinigingen Cultuur	150	150	150	150
<i>Beleidsintensivering</i>		350	300	150	150
Onontkoombare knelpunten					
540	Recreatieve route Zuid-Oost Brabant	32	32	32	32
<i>Onontkoombare knelpunten</i>		32	32	32	32
Totaal nieuwe ontwikkelingen Cultuur		382	332	182	182

Beleidsintensivering

515 Bijdrage orgelhuis (Gaviolizaal)

Per 1 januari 2017 zou de Stichting Draaiorgels Helmond het beheer en de exploitatie van de gemeentelijke draaiorgelcollectie overnemen. De overname wordt een jaar uitgesteld onder andere doordat de opheffing van de huidige locatie is uitgesteld. Verder zijn de plannen voor een goede exploitatie door de stichting nog niet voldoende. Maar ook zijn er inmiddels andere plannen (bijv. Nationaal Levensmiddelen Museum) waardoor koppelingen gemaakt kunnen worden.

525 Evenementen

Om een impuls mogelijk te maken binnen het evenementenbeleid in de jaren 2017 en 2018, ook voor een eventueel evenement met (inter)nationale allure, wordt voor deze jaren het budget incidenteel verhoogd met € 150.000. Structureel blijft het budget op het bestaande niveau gehandhaafd.

540 Toeristische aangelegenheden

Zoals eerder door uw gemeenteraad is besloten wordt met ingang van 2017 in Helmond toeristenbelasting ingevoerd. We schatten de inkomsten in op € 0,1 miljoen structureel. Na aftrek van perceptiekosten wordt de opbrengst besteed aan het versterken van de toeristisch-recreatieve sector. Hierbij wordt concreet gedacht aan participatie in het Convention Bureau Brabant (deze organisatie haalt zakelijke evenementen naar Brabant), een (digitaal) UIT-magazine door Helmond Marketing en een reservering voor evenementen met (inter)nationale aantrekkingskracht. Omdat zowel de inkomsten als de uitgaven op dit onderdeel geraamd worden betreft het een budgettaire neutrale wijziging die geen saldo oplevert in de tabel nieuwe ontwikkelingen.

542 Vermindering bezuinigingen Cultuur

Een deel van de bezuinigingstaakstelling binnen Cultuur (€ 630.000) zou ingevuld worden door (beheers)maatregelen vanuit een aantal grote instellingen binnen de cultuursector zonder daarbij het cultuuraanbod te verminderen. De door de instellingen ingediende plannen leveren betreffen het onderverhuren van (delen) van de gebouwen en het afstoten van ruimtes. Dit levert echter niet de volledig gewenst bezuiniging van € 630.000 op. Omdat alternatieven ontbreken (tenzij de instellingen substantieel gaan schrappen op aanbod en kwalitatieve inhoud) wordt voorgesteld om hun taakstelling met € 150.000 structureel te verminderen. Met ingang van 2019 wordt door de instellingen de volledige structurele bezuiniging van € 480.000, gerealiseerd waarmee de bezuiniging op cultuur feitelijk is teruggebracht van € 1.000.000 tot € 850.000.

Onontkoombare knelpunten

540 Recreatieve route Zuid-Oost Brabant

Op 1 april 2014 heeft de raad besloten om een overeenkomst aan te gaan met VisitBrabant inzake de coördinatie, het beheer en het onderhoud van de in Helmond aanwezige fiets-, wandel-, en mtb-routenetwerken. De duur van deze overeenkomst was voor twee jaar, startend op 1 april 2014. Daarbij is afgesproken dat er in 2015 een evaluatie zou plaatsvinden, die mogelijk aanleiding zou geven tot het aanpassen of zelfs beëindigen van de overeenkomst na de eerste twee jaar. Deze evaluatie heeft inmiddels plaatsgevonden en deze heeft aanleiding gegeven tot het aanpassen van de overeenkomst op een aantal punten en het voortzetten van de overeenkomst.

Overige mutaties

Kapitaallasten

De toename van de kapitaallasten is het gevolg van het feit dat met ingang van deze Programmabegroting de kapitaallasten benodigd voor het vastgestelde investeringsprogramma direct op de betreffende beleidsprogramma's worden geraamd.

Nominale ontwikkelingen (loon- en prijs)

De nominale ontwikkelingen betreffen de loon- en prijsaanpassingen waarmee de budgetten naar het prijspeil 2017 worden gebracht.

Overige technische mutaties

De overige technische mutaties hebben vooral betrekking op de wijziging in het BBV ten aanzien van het niet meer mogen toerekenen van overhead aan de verschillende programma's. Daarnaast worden de verrekeningen met eerder door de raad ingestelde reserves hierin meegenomen.

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Cultureel actief	5.01	Bezoekersaantallen Speelhuis, incl. Scalazaal en verhuringen	58.125	53.108	15.123	32.349	49.684	42.154	Aantallen 2013 handhaven	2005-2010 seizoencijfers (2009 = sept.'08-aug '09, 2011 jaarcijfer, Speelhuis)
	5.02	Bezoekersaantallen gemeentemuseum	45.832	35.115	32.611	29.311	35.644	28.062	Voor 2017 verwachten ze 37.000 bezoekers.	jaarcijfers, gemeentemuseum
	5.03	Bezoekersaantallen Cacaofabriek Filmzaal					15.900	25.541	Stijgt t.o.v 2016	jaarcijfers, registratie Cacaofabriek
	5.04	Bezoekersaantallen Cacaofabriek Popzaal					9.000	17.545	Stijgt t.o.v 2016	jaarcijfers, registratie Cacaofabriek
	5.05	Bezoekersaantallen Cacaofabriek Expo						9.022	Stijgt t.o.v 2016	jaarcijfers, registratie Cacaofabriek

5.06	Aantal leden gesubsidieerde amateurkunst (van fanfare tot koor tot dansvereniging)	1.842	1.819	1.793	1.793	1.750	1.746	handhaving niveau 2013	jaarcijfers, peildatum 31-12 verenigingen
5.07	% inwoners dat amateurkunst beoefent		15%		16%		20%	handhaving niveau 2013	1e meting 2011 (inw.enq.)
5.08	Aantal deelnemers kunstkwartier	2.843	2.514	2.477	2.109	1.926	1.841	handhaving niveau 2013	jaarcijfers, Dienst SE, afdeling Kunst en Cultuur
5.09	Helmondse leden openbare bibliotheek	19.300	18.500	17.800	16.400	14.900	15.200	handhaving niveau 2013	jaarcijfers, Openbare bibliotheek
5.10	Gem. aantal geleende boeken / 1000 inwoners		515	425	441	415	402	handhaving niveau 2013	jaarcijfers, Openbare bibliotheek
5.11	Aantal bezoekers openbare bibliotheek Watermolenwal				154.274	162.257	149.889	handhaving niveau 2013	jaarcijfers, Openbare bibliotheek
Evenementen 5.12	Oordeel inwoners over de kwaliteit, variëteit en aantal evenementen (van degenen met een oordeel)		85%		85%		86%	handhaving niveau 2013	tweejaarlijks, inwonersenquête

5.01 2012 door brand geen volledig jaar, in 2013 start in de kerk

5.09 in 2012 zijn 3 vestigingen van de Helmondse bibliotheek gesloten

5.10 in 2012 zijn 3 vestigingen van de Helmondse bibliotheek gesloten

3.1.5.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	12.299	13.217	11.892	11.599	11.257	11.175
Baten	1.424	2.526	2.626	2.626	2.626	2.626
Saldo	-10.875	-10.691	-9.266	-8.973	-8.631	-8.549

Verrekening met reserves

Storting	20	580				
Onttrekking		396	369	313	250	200

Saldo	-10.895	-10.875	-8.897	-8.660	-8.381	-8.349
-------	---------	---------	--------	--------	--------	--------

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2017 Lasten	2017 Baten	2017 Saldo
502 Stichting kunstkwartier	1.762		-1.762
505 Beeldende kunst en vormgeving	123		-123
510 Museum	1.578	164	-1.414
515 Speelhuys Gaviolizaal	2.338	995	-1.343
520 Bibliotheek Helmond-Peel	2.739	743	-1.996
522 Amateur.kunstbeoefening	211		-211
525 Evenementen festiviteiten	729	267	-462
530 Monumentenzorg en archeologie	598	11	-587
540 Toeristische aangelegenheden	571	100	-471
542 Overige culturele aangelegenheden	1.244	715	-528
Totaal Cultuur	11.892	2.995	-8.897

Aansluiting met vorige begroting

Onderstaande tabel geeft de aansluiting weer tussen de huidige Programmabegroting 2017-2020 en de voorgaande Programmabegroting 2016-2019. De regel 'Actuele stand lasten (of baten) PB 2016-2019' geeft de saldi aan waarover de raad eerder al heeft besloten. De regels daaropvolgend in de tabel geven de nieuwe ontwikkelingen aan waarover de raad met vaststelling van de Programmabegroting 2017-2020 akkoord gaat.

(bedragen x €1.000)

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Lasten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	12.766	12.517	12.363	12.313
Lasten vastgestelde PB 2016-2019	12.766	12.517	12.363	12.313
Begrotingsmutaties	-11	-11	-11	-11
Raadsvoorstellen		-75	-75	-75
Actuele stand lasten PB 2016-2019	12.755	12.431	12.278	12.228
Beleidsintensivering	450	400	250	250
Kapitaallasten	243	324	286	254
Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)	114	114	114	114
Onontkoombare knelpunten	32	32	32	32
Overige technische mutaties	-1.702	-1.702	-1.702	-1.702
Totaal nieuwe ontwikkelingen lasten	-863	-833	-1.021	-1.052

Totaal lasten PB 2017-2020	11.892	11.599	11.257	11.175
-----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Baten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	2.731	2.641	2.591	2.541
Baten vastgestelde PB 2016-2019	2.731	2.641	2.591	2.541
Begrotingsmutaties	-15	-15	-15	-15
Raadsvoorstellen		34	34	34
Actuele stand baten PB 2016-2019	2.716	2.660	2.610	2.560
Beleidsintensivering	100	100	100	100
Kapitaallasten	179	179	167	167
Totaal nieuwe ontwikkelingen baten	279	279	267	267

Totaal baten PB 2017-2020	2.995	2.939	2.876	2.826
----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Saldo Programmabegroting 2017-2020	-8.897	-8.660	-8.381	-8.349
---	---------------	---------------	---------------	---------------

Investeringsen

Niet van toepassing

Programma 6

Sport en recreatie

3.1.6 Programma 06: Sport en recreatie

Wethouder Dhr.F.P.C.J.G. Stienen: Portefeuillehouder Sport

Wethouder Dhr. E. de Vries: Portefeuillehouder Recreatie

3.1.6.1 Wat willen we bereiken?

Gezonde inwoners zijn essentieel voor een vitale sociale stad. Wij willen via sport en bewegen bijdragen aan het algehele welbevinden van de mensen in onze stad. Wij willen bijdragen aan betere leerprestaties, minder schooluitval, het leggen van sociale contacten, een betere gezondheid en een sterke sociale infrastructuur in de wijken. Daarnaast beogen we met dit programma dat onze burgers tevreden zijn over de vrijetijdsvoorzieningen in onze stad.

Meerjarig beleidsperspectief

Dit programma draagt bij aan de realisatie van de speerpunten jeugd, onderwijs, gezondheid en sociale participatie door te bevorderen dat meer inwoners van onze stad participeren in sport- en bewegingsactiviteiten. Uitgaande van de sociale sportinfrastructuur, waarin amateursportverenigingen het voortouw hebben, dient binnen de gemeente ook ruimte te zijn voor anders georganiseerde sport- en bewegingsactiviteiten. Zij kunnen immers de drempel tot de georganiseerde sportbeoefening verlagen, maar vooral ook een middel zijn om bepaalde maatschappelijke doelen te verwezenlijken.

Helmond zet in op gezonde en actieve burgers – in de strategische agenda is niet voor niets het programma ‘Duurzame en Gezonde Stad’ als één van de speerpunten voor de komende jaren opgenomen. Dat doen we bijvoorbeeld via het landelijke stimuleringsprogramma ‘Gezond in de Stad’. Ook hier geloven we in doen! Een voorbeeld is het beweegdiploma kleuters: een voor Nederland uniek project, dat samen met stichting JIBB, de KNGU, het basisonderwijs en de gymnastiekverenigingen in Helmond wordt gerealiseerd.

We ondersteunen de verenigingen daar waar mogelijk bij het vervullen van hun maatschappelijke functie. We blijven investeren in een goed onderhoud van de huidige accommodaties. We ondersteunen de sportverenigingen zodat ze sterk zijn en naast hun sportfunctie ook een maatschappelijke functie vervullen. We verwachten een positief effect van de inzet van de buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen in samenwerking met de sportverenigingen, de scholen en overige betrokkenen. Extra aandacht is er voor het stimuleren van positieve gezondheid. Helmond is JOGG-gemeente met een actieve JOGG-regisseur die sport en bewegen, maar ook voeding duidelijk op de kaart zet. Met het landelijke programma ‘Gezond in de Stad’ wordt ingezet op een duurzame gezonde leefstijl en bieden we laagdrempelige programma’s aan in de vier aandachtswijken om de gezondheidsverschillen tussen deze wijken en de rest van de stad te verminderen. Een belangrijk middel om dit doel te bereiken is sport.

De Strategische Sportnota 2013-2020 zet in op een leven lang sporten, sterke sportverenigingen en een goede sportinfrastructuur. Daarin worden onder andere de volgende accenten gelegd:

- Stichting JIBB ondersteunt de inwoners van Helmond – jong en oud – en de sportverenigingen om met (nieuwe) sporten kennis te maken. In de aandachtswijken wordt sportdeelname extra gestimuleerd
- De gemeentelijke sportaccommodaties worden steeds meer multifunctioneel gebruikt en zijn van goede kwaliteit. Vitale sportverenigingen zijn het uitgangspunt en vernieuwende concepten binnen sportverenigingen en sportinfrastructuur worden ondersteund. De realisatie van een nieuwe zwemvoorziening wordt opgepakt door de particuliere markt.
- Creëren van voldoende ruimte voor ontspanning en recreatie.

Daarnaast draagt het beleidsprogramma Sport en recreatie bij aan het versterken van het woon-, werk- en leefklimaat in Helmond, als onderdeel van de Peel en de Brainportregio, door meer en betere vrijetijds- en toeristisch- recreatieve voorzieningen te ontwikkelen.

Ontwikkelingen op het gebied van leisure dragen bij aan het genereren van meer arbeidsplaatsen en aan de verdere versterking van het woon-, werk- en leefklimaat van onze stad. Om hier invulling aan te geven worden ondernemers met initiatieven voor nieuwe leisurevoorzieningen of voor de doorontwikkeling van bestaande leisurevoorzieningen door de gemeente waar mogelijk gefaciliteerd.

Voetbalvisie

In 2017 zullen complexe ruimtevraagstukken alsmede nieuwe impulsen op het gebied van de voetbalsport worden opgepakt. De voetbalvisie is opgesteld door de gezamenlijke amateurvoetbalverenigingen. Deze visie is het uitgangspunt voor een integraal en samenhangend plan met als doel een toekomstbestendige en vitale voetbalsector in Helmond.

Nieuwbouw zwemvoorziening

Na vaststelling van een kaderbesluit in 2016 met daarin opgenomen een stappenplan en planning, worden in 2017 concrete stappen gezet voor de realisatie van een nieuw zwembad door de particuliere markt.

Groene peelvallei

De gewijzigde marktsituatie en het nieuwe coalitieakkoord hebben geleid tot een andere benadering van het project Groene Peelvallei. Hierbij zijn de uitgangspunten gebaseerd op duurzaamheid, natuur en recreatie. Daarbij worden ontwikkelingen gestimuleerd die in dagrecreatie en verblijfsrecreatie resulteren.

Natuurpoort Stiphout

De ontwikkelingen van de natuurpoort Stiphout zijn in volle gang. Het betreft zowel de ontwikkeling van het recreatieconcept, een oplossing voor de parkeerproblematiek als de bouwplannen. Naar verwachting zijn eind 2016 de planologische procedures doorlopen. Hierna kan gestart worden met de aanleg van de parkeerplaats, de bouw van de Natuurpoort en de implementatie van het Natuurpoortconcept.

Sportcampus de Braak

In januari zijn met de gemeenteraad richtinggevende uitspraken besproken voor de ontwikkeling van de Sportcampus de Braak. Deze uitspraken richten zich op de positieve effecten van deze ontwikkeling voor de stad en de omliggende wijken qua leefbaarheid en gezondheid, de samenwerking tussen alle partijen en het multifunctionele gebruik van de campus door de leerlingen, omwonenden, sporters en publiek. Qua financiën gaan deze uitspraken er vanuit dat de ontwikkeling mede gefinancierd wordt door de partners en de stad ('crowdfunding' e.d.). De gemeente is bereid te investeren in het toekomstbestendig maken van de Braak om de toegankelijkheid te bevorderen, de infrastructuur te verbeteren en het sportpark nieuwe openheid te geven. Hierbij hoort ook het toekomst bestendig maken van de voetbalvelden en amateurvoetbalclubs, maar hierbij hoort niet het investeren in betaald voetbal." Voorwaarde voor de gemeentelijke investering is derhalve een sluitende business case voor het stadiondeel in de multifunctionele sportaccommodatie.

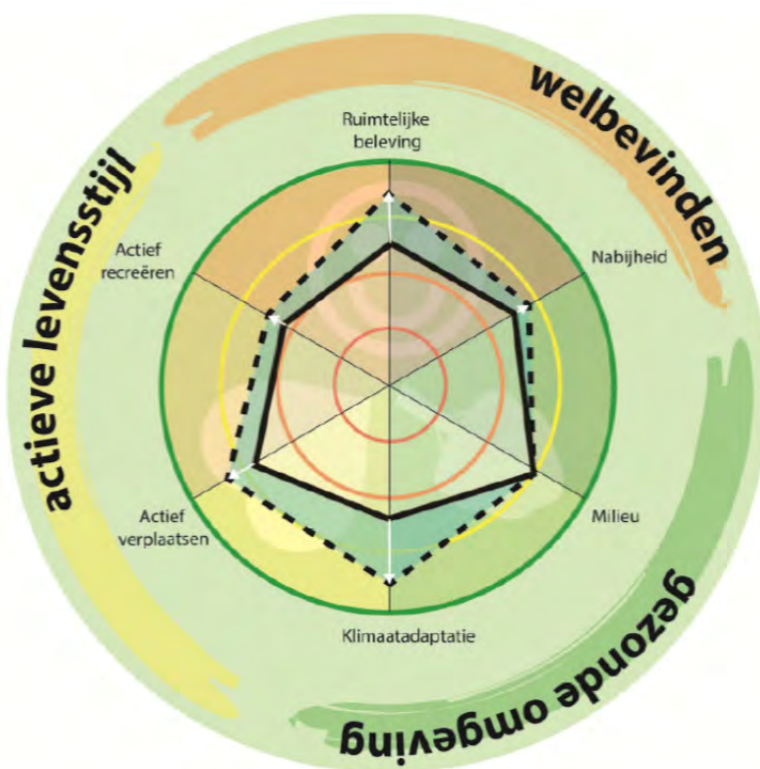
De ontwikkeling van het sterk verouderde sportpark de Braak naar een "sportcampus de Braak" waar onderwijs, breedtesport, gezondheid en topsport samenkomen draagt sterk bij aan het bereiken van de doelen in het meerjarig beleidsperspectief. Doelen als multifunctionele sportaccommodaties,

maatschappelijke bijdrage van amateurverenigingen, vitale sportverenigingen en een sterke sociale infrastructuur. Het is echt veel meer dan een sportpark, het is een sociale impuls voor de gehele stad. Een impuls die het meedoen, het elkaar ontmoeten en een gezonde leefstijl bevordert.

Samenwerkingspartners in deze ontwikkeling zijn OMO (Knippenbergcollege, Praktijkschool), JVDI, fysiotherapeuten, Helmond Sport en de amateurverenigingen op de Braak.

De ontwikkeling is een grote meerwaarde voor de gehele stad en specifiek voor de omliggende wijken. In deze wijken kan maatschappelijke innovatie bereikt worden door gezondheid, onderwijs en sport samen te brengen. Drie van de vier omliggende wijken zijn aandachtswijken in het gezondheidsbeleid en in deze wijken worden veel gezondheidsprojecten uitgevoerd omdat een gezonde leefstijl is in deze wijken zeker geen vanzelfsprekendheid is.

Naast de bijdrage aan de doelen uit het meerjarenbeleidspectief levert deze ontwikkeling ook een belangrijke bijdrage aan de programma's 'Sociale Stad' en 'Duurzame en Gezonde Stad'. In onderstaand figuur zijn de domeinen van de Gezonde Stad weergegeven. Deze domeinen zijn belangrijke pijlers bij de ontwikkeling van de Braak. Het wordt een locatie die een gezonde leefstijl en omgeving uitdraagt en alle nieuwe gebouwen worden minimaal energieneutraal ontwikkeld.

Concreet wordt de Braak een dagelijks bruisend sport-, onderwijs- en gezondheidspark midden in de stad, wat als katalysator moet dienen voor een gezond leefklimaat, waarin sport, gezondheid en leren samen gaan. Er vinden allerlei dwarsverbanden plaats op het park die elkaar versterken:

- Er komt een multifunctionele sportaccommodatie met een sporthal, tribunes, multifunctioneel veld en ruimtes voor onderwijs, de BVO, amateursport en zorgpartners.

- Het hoofdveld en de voetbalvelden worden gebruikt door de amateurverenigingen, Helmond Sport en de scholen.
- De multifunctionele accommodatie biedt stageplekken en een inspirerende leeromgeving voor de leerlingen
- De sporthal biedt ruimte voor alle sportverenigingen op De Braak om binnen te sporten.
- Er vindt dubbelgebruik plaats tussen de ruimtes van Helmond Sport, de zorgpartners en de Praktijkschool.
- Het park is een gezond en sportief centrum voor de inwoners van de omliggende wijken en zo'n 1500 leerlingen die daar wekelijks sporten.
- De doelen uit de visie op amateurvoetbal in Helmond voor wat betreft de Braak hiermee gerealiseerd.

In het kader van Sociale Stad en Duurzame Gezonde Stad is de ontwikkeling van Sportcampus De Braak een kansrijke ontwikkeling. Dit is een ambitie die we alleen kunnen realiseren als de stad en haar partners zich hier achter scharen, ook in financiële zin. Om een reëel financieel perspectief te bieden, zal ook van de gemeente een financiële bijdrage worden gevraagd.

Vooralsnog denken wij hierbij aan een kansrijke investering met een omvang van circa € 9 miljoen over de jaren 2019 - 2020. De daadwerkelijke toekenning van een investeringskrediet alsmede de hoogte daarvan besluit uw raad, conform de methodiek bij kansrijke investeringen, pas bij een volgende begrotingsbehandeling. Een en ander is afhankelijk van de gestelde voorwaarden, zoals bijvoorbeeld dat alle betrokken partijen ook financieel investeren en dat wij als gemeente niet investeren in het betaalde voetbal. Daarnaast mag de campusontwikkeling niet afhankelijk zijn van de financiële situatie van de betaald voetbalorganisatie.

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Meting: jaar, peildatum en bron
6.01	% Van de Helmonders van 12-18 jaar dat aangeeft aan de beweegnorm te voldoen		25%				27%		vierjaarlijks, GGD
6.02	% Van de Helmonders van 19-64 jaar dat aangeeft aan de beweegnorm te voldoen			71%					vierjaarlijks, GGD
6.03	% Van de Helmonders ouder dan 64 jaar dat aangeeft aan de beweegnorm voor 55 te voldoen			64%					vierjaarlijks, GGD
6.04	% Van de Helmondse volwassenen dat sport		65%		63%		65%		tweejaarlijks, inwonersenquête

6.01 *In 2015 wordt uitgegaan van de Landelijke Beweegnorm voor kinderen: 1 uur per dag bewegen gedurende 7 dagen per week. In 2011 voldeed 25% van de Helmonders in de leeftijd tussen de 12-18 jaar aan deze norm*

3.1.6.2 Wat gaan we er voor doen?

Bestuurlijk traject	
<i>Naam/omschrijving</i>	<i>Planning</i>
Planvorming zwemvoorziening (nieuw)	31-12-2017
Na besluitvorming over renovatie of nieuwbouw in 2016 zal afhankelijk van de keuze van de raad in 2017 de planvorming verder uitgewerkt worden	
Realisatie sportcampus de Braak	31-12-2017
Na besluitvorming over de haalbaarheid in de gemeenteraad zal in 2017 en 2018 het plan uitgewerkt worden en in de periode 2018-2020 gerealiseerd.	
Uitwerking visieontwikkeling voetbalverenigingen	31-12-2017
De Helmondse voetbalverenigingen hebben in 2016 een visie voetbal 2020 opgeleverd. De uitwerking van de visie inclusief investeringsprogramma zal in 2017 uitgezet worden.	

Beleidsresultaat	
<i>Naam/omschrijving</i>	<i>Planning</i>
Uitbreiden Tennispark TV Carolus met 4 tennisbanen	31-12-2017
Uitbreiden hockeycomplex Sportpark Warande	31-12-2017
Privatisering de Helmvaarders, SC Oranje-Zwart en SV Swift	31-12-2017

Beleidsresultaat verbonden partijen

Nieuwe ontwikkelingen

		(bedragen x € 1.000)			
Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2017	2018	2019	2020
Beleidsintensivering					
550	Citysporthal				
<i>Beleidsintensivering</i>					
Totaal nieuwe ontwikkelingen Sport en recreatie					

Beleidsintensivering

550 Citysporthal

De geplande investering voor de Citysporthal bevat de sloop van de hal in 2020 en het afboeken van de restantboekwaarde. Het huidige huurcontract van de Citysporthal loopt nog tot 1 oktober 2019. Deze lasten worden gedekt uit de Reserve Citysporthal. Doordat deze mutatie per saldo neutraal is, is geen bedrag zichtbaar in de tabel.

Overige mutaties

Kapitaallasten

De toename van de kapitaallasten is het gevolg van het feit dat met ingang van deze Programmabegroting de kapitaallasten benodigd voor het vastgestelde investeringsprogramma direct op de betreffende beleidsprogramma's worden geraamd.

Nominale ontwikkelingen (loon- en prijs)

De nominale ontwikkelingen betreffen de loon- en prijsaanpassingen waarmee de budgetten naar het prijspeil 2017 worden gebracht.

Overige technische mutaties

De overige technische mutaties hebben vooral betrekking op de wijziging in het BBV ten aanzien van het niet meer mogen toerekenen van overhead aan de verschillende programma's. Daarnaast worden de verrekeningen met eerder door de raad ingestelde reserves hierin meegenomen.

Tenslotte zijn ook de baten en lasten voor de exploitatie van de Multifunctionele centra in lijn met de verschuiving van de vastgoedexploitatie verdeeld over de programma's.

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Sporten	6.01	Aantal jeugdleden gesubsidieerde sportverenigingen		7.940	7.708	7.691	7.762	7.611	7.506	handhaven aantallen 2014	jaarlijks
	6.02	Aantal gehandicapte leden gesubsidieerde sportverenigingen		116	158	164	157	160	165	handhaven aantallen 2014	jaarlijks
Vrije tijd	6.03	% Van de inwoners (18 jaar en ouder) dat een oordeel heeft over en (zeer) tevreden is met het aantal, de kwaliteit en de variatie in vrijetijdsvoorzieningen.		72%		71%		74%		handhaving tweejaarlijks, niveau 2009 inwonersenquête	

3.1.6.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	5.547	6.465	6.227	6.149	6.018	8.118
Baten	736	718	718	718	718	718
Saldo	-4.811	-5.747	-5.509	-5.431	-5.300	-7.400
Verrekening met reserves						
Storting	92	1.000				
Onttrekking		300	459	450	350	2.330
Saldo	-4.903	-6.447	-5.050	-4.981	-4.950	-5.070

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2017 Lasten	2017 Baten	2017 Saldo
550 Sport en recreatie	5.845	862	-4.983
570 Groenvoorzieningen - recreatie	111		-111
572 Recreatiegebieden	271	314	43
Totaal Sport en recreatie	6.227	1.177	-5.050

Aansluiting met vorige begroting

Onderstaande tabel geeft de aansluiting weer tussen de huidige Programmabegroting 2017-2020 en de voorgaande Programmabegroting 2016-2019. De regel 'Actuele stand lasten (of baten) PB 2016-2019' geeft de saldi aan waarover de raad eerder al heeft besloten. De regels daaropvolgend in de tabel geven de nieuwe ontwikkelingen aan waarover de raad met vaststelling van de Programmabegroting 2017-2020 akkoord gaat.

(bedragen x €1.000)

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Lasten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	6.413	6.313	6.313	6.113
Lasten vastgestelde PB 2016-2019	6.413	6.313	6.313	6.113
Actuele stand lasten PB 2016-2019	6.413	6.313	6.313	6.113
Beleidsintensivering				2.180
Kapitaallasten	134	62	37	161
Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)	32	32	32	32
Overige technische mutaties	-352	-257	-363	-368
Totaal nieuwe ontwikkelingen lasten	-186	-164	-294	2.005

Totaal lasten PB 2017-2020	6.227	6.149	6.018	8.118
-----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Baten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	986	886	886	686
Baten vastgestelde PB 2016-2019	986	886	886	686
Begrotingsmutaties	32	32	32	32
Actuele stand baten PB 2016-2019	1.018	918	918	718
Beleidsintensivering				2.180
Kapitaallasten	159	150	150	150
Overige technische mutaties		100		
Totaal nieuwe ontwikkelingen baten	159	250	150	2.330

Totaal baten PB 2017-2020	1.177	1.168	1.068	3.048
----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Saldo Programmabegroting 2017-2020	-5.050	-4.981	-4.950	-5.070
---	---------------	---------------	---------------	---------------

Investerings

Niet van toepassing

Programma 7

Economisch beleid en werkgelegenheid

3.1.7 Programma 07: Economisch beleid en werkgelegenheid

Wethouder Dhr. J. van Bree: Portefeuillehouder gehele programma

3.1.7.1 Wat willen we bereiken?

Met dit programma willen we het ondernemersklimaat en vestigingsklimaat verbeteren, het aantal arbeidsplaatsen in Helmond bevorderen en de speerpuntsectoren food en automotive versterken.

Meerjarig beleidsperspectief

Algemene ontwikkeling

Het economisch herstel, ingezet in 2015, heeft zich in 2016 verder doorgezet. Het aantal faillissementen en bedrijfsoprichtingen blijft stabiel. Voor Helmond belangrijke sectoren als de machinebouw, food processing en metaalnijverheid hebben mede door de sterk aantrekkende export hun positie kunnen versterken. Maar nog niet alle sectoren hebben geprofiteerd van de aantrekkende economie (bijvoorbeeld de horeca, detailhandel). Het economisch herstel werkt bovendien nog maar beperkt door op de arbeidsmarkt, alhoewel duidelijke verbeteringen zichtbaar zijn. Zo neemt het aantal nieuwe en openstaande vacatures toe, het aantal kortdurend werkzoekenden voorzichtig af, evenals de instroom in de Werkloosheidswet en Wet werk en bijstand

De uitdaging blijft om het vernieuwde economisch fundament en elan vast te houden en waar mogelijk verder te versterken. Belangrijk hierbij is de mate waarin we in staat zijn het veranderingsproces, waarbij onze traditionele industrie plaats maakt voor een meer kennisgeoriënteerde industrie, na de periode van crisis te behouden en verder te faciliteren.

Helmond heeft nog altijd een onacceptabel hoog werkloosheidsniveau. De strategische agenda 2016-2020 heeft duidelijk de ambitie gezet om significante groei te realiseren in de Helmondse werkgelegenheid. Het speerpunt is 'banen, banen, banen'. Door extra inzet op het versterken van de bestaande bedrijvigheid door een goede facilitering en acquisitie verwachten we dat de werkgelegenheid kan worden vergroot. Daarnaast zal dit speerpunt in de vorm van (onderdelen van) strategische programma's worden opgepakt.

Binnen de Helmondse economische visie, de Strategische Agenda, de Brainport 2020 agenda en de rapportage 'De Economische Kracht van Helmond' staat de doorontwikkeling van de speerpuntsectoren Automotive en Food Technology voorop. Met daarbij koppelingen naar andere samenhangende sectoren als de metaal, machinebouw en de creatieve industrie. De Automotive Campus en het Food Tech Park Brainport vormen daarbij voorname ankerpunten.

Programma Automotive en Smart & Green mobility en Bereikbaarheid

Binnen het programma worden de thema's Automotive, Bereikbaarheid en Smart & Green Mobility ontwikkeld en zoveel mogelijk met elkaar in connectie gebracht.

Het speerpunt Automotive richt zich meer specifiek op het automotive ecosysteem waarin R&D, onderwijs en ondernemerschap elkaar vinden en waaruit belangrijke innovatieve oplossingen ontwikkeld worden. Kenmerkend daarin is het opereren in elkaars aanwezigheid, onderlinge samenwerking en gebruikmaking van gezamenlijke onderzoeks- en testfaciliteiten. De afgelopen jaren zijn hiermee belangrijke randvoorwaarden geschapen voor open innovatie en een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. De ambities voor de toekomst zijn eerder vastgelegd in het koersdocument 'Automotive Campus: Driven to move the Future'. Het automotive bedrijfsleven, kennis- en onderwijsinstellingen en overheden bundelen hun krachten met het oog op een nieuwe benadering van mobiliteit: slimmer, veiliger en groener. Daarbij zetten we in op 'Technology, Talent

and Traffic', waaronder het specifieke thema van Smart & Green Mobility. Hierop heeft Helmond de afgelopen jaren ook een koploperspositie opgebouwd als 'City of Smart Mobility'. b (zie ook programma 10).

Helmond heeft hiermee nadrukkelijk een impuls gegeven aan de uitstraling en imago als centrumstad in een moderne en innovatieve economie. Maar ook buiten Helmond wordt automotive, en smart & green mobility in het bijzonder, omarmd en gezien als zowel een economische kans als een kans om de bereikbaarheid op een duurzame manier te verbeteren.

De komende jaren werken we met volle overgave aan de verdere realisatie van de ambities. Het innovatieprogramma voor Smart & Green Mobility bouwen we verder uit. Innovatieve oplossingen op het gebied van smart & green mobility worden hierbij getest in de dagelijkse Helmondse praktijk. Automotive wordt daarmee zichtbaar in de stad en daarbuiten. Dit doen we door zowel zelf te participeren in EU-projecten als middels de deelname aan het ITS bureau Brabantstad. Daarnaast zal ook bij de uitvoering van de bereikbaarheidsagenda Zuidoost en de verbetering van de N279 sterk ingezet worden op smart & green mobility maatregelen (zie ook programma 10). De campagne Driven is daar bijvoorbeeld op gericht. Daarnaast kan de gemeente Helmond een voorbeeldfunctie vervullen door zelf voorbeeldprojecten te initiëren.

Food Technology

De regio Helmond kent van oudsher een sterke positie in de combinatie van voedselverwerking en specialistische kennis rondom technologische en methodische innovaties. Dit cluster van 'food technology and processing' richt zich onder meer op economisch groeiende en maatschappelijk relevante vraagstukken als voedselveiligheid en voedselverspilling. Er is een bredere samenwerking tussen gemeenten en regio's zichtbaar, van 's-Hertogenbosch via Veghel, Helmond (en de Peel) naar Noord-Limburg. Onze regio behoort met haar Agro & Food sector qua werkgelegenheid en toegevoegde waarde tot de top 3 in Nederland en de foodindustrie is de grootste werkgever in de regio.

Met het strategisch programma Food Technology zetten we in op een versterking van de uitstraling van een op voedseltechnologie gerichte regio, het realiseren van een nog sterkere propositie richting bedrijven en uiteindelijk structurele uitbreiding van werkgelegenheid in de sector. Doelstelling is om de werkgelegenheid in de Helmondse food technology sector te laten groeien van 1940 werkzame personen nu naar 2500 in 2020 (exclusief uitzendkrachten). Om dit te realiseren wordt het strategisch programma Food Technology uitgewerkt langs de actielijnen Technology (technologische ontwikkeling en innovatiebevordering), Business (inzet op nieuwe bedrijvigheid en internationale concurrentiepositie), People (talent, opleiding en aansluiting arbeidsmarkt) en Basics (vestigingsklimaat- en mogelijkheden). Concrete acties die daar binnen vallen zijn het intensiveren van de strategische positionering en branding van Helmond als food stad, de deelname van Helmond aan Brabant European Region of Gastronomy in 2017 en 2018, het actief ondersteunen van startup initiatieven en het realiseren van een food tech broedplaats, aantrekken van externe financiering en (EU-)subsidies voor projecten en de versterking van de positie van het Food Tech Park Brainport. De definitieve uitwerking van het programma wordt vorm gegeven in nauwe samenwerking met onze triple helix partners.

Met de ontwikkeling van het Food Tech Park Brainport heeft Helmond samen met haar samenwerkingspartners een ankerpunt in dit cluster gerealiseerd en is daarmee een voornaam (maar niet het enige) onderdeel van het strategisch programma Food Technology.

Op het Food Tech Park Brainport worden faciliteiten aangeboden aan MKB ondernemers in de Food industrie om hun innovatieproces te kunnen versnellen. Dit kan door gebruik te maken van de pilot faciliteiten die aanwezig zijn op het park, maar ook door gebruik te maken van de ontmoetingsmogelijkheden en toegang tot kennis over de nieuwste technologieën.

De gemeente Helmond faciliteert het Food Tech Park Brainport actief door inbreng van kennis en netwerken en financiële ondersteuning bij de positionering en branding. Behalve een werklocatie is het ook steeds meer een ontmoetingsplaats voor de sector en een centrum voor kennisuitwisseling. Inmiddels zijn 15 partijen gevestigd op het Food Tech Park Brainport. Dit aantal is groeiende en de marktvraag naar de faciliteiten van het Food Tech Park Brainport neemt dusdanig toe dat opschaling en uitbreiding weer actueel wordt. De gemeente Helmond faciliteert hierbij de betrokken marktpartijen in relatie tot de nodige lobby en door ondersteuning te bieden in de fase van haalbaarheidsonderzoek en planontwikkeling.

Voor de doorontwikkeling van Fase 2 van het Food Tech Park Brainport wordt een bedrag van in totaal € 120.000,- begroot (€ 60.000 in 2017 en 2018), te dekken uit het budget Uitvoering Strategische Agenda. De activiteiten die betrekking hebben op versterking van de acquisitiefunctie, bevorderen van startupklimaat strategische positionering zullen deel uit maken van het Impulsprogramma Werkgelegenheid (programma 2).

Smart Industries

Met het opnemen van het thema Smart Industries in de strategische agenda willen we inzetten op een verdere versterking van de Helmondse economische structuren. Smart Industries staat voor de verregaande digitalisering en verweving van apparaten, productiemiddelen en organisaties (het 'internet of things'), waardoor nieuwe manieren van produceren, nieuwe business modellen en nieuwe sectoren ontstaan. Denk hierbij aan het optimaliseren van de productie met inzet van ICT. Slimme machines en robots die onderling met elkaar communiceren of zelf fouten opsporen en deze herstellen. Smart Industries als strategisch thema is relatief nieuw omdat het onderdeel was van de bredere Helmondse economische agenda ten behoeve van de maakindustrie of waarbij aangesloten werd bij bovenregionale agenda's (Brainport, provinciaal of landelijk). Toch kent Helmond en de directe regio een significant aantal bedrijven en instellingen die reeds tot de slimme maakindustrie gerekend moeten worden of die in hoge mate beïnvloed zullen worden door de technologische ontwikkelingen. Samen met het Helmondse en regionale bedrijfsleven, kennisinstellingen én publieke partners gaan we de agenda voor Smart Industries verder vorm geven. Daartoe wordt een Roadmap Smart Industries opgesteld waarmee we de ontwikkelingen, kansen en bedreigingen identificeren om die vervolgens te vertalen in concrete projecten en initiatieven. Voor het opstellen van de roadmap en de eerste daaruit voortvloeiende activiteiten wordt een bedrag van € 40.000,- begroot, te dekken uit het budget Uitvoering Strategische Agenda.

Vestigings- en ondernemersklimaat

Maar ook het overall vestigingsklimaat van Helmond en het faciliteren van het bestaande bedrijfsleven en sectoren die niet direct binnen de Brainport-context vallen blijven van belang (bijv. de textielsector, de detailhandel, de zorg, de horeca). Stimulering van deze bedrijvigheid en sectoren is een randvoorwaarde voor de verdere versterking van het woon-, werk- en leefklimaat en indirect dus ook voor het vestigingsklimaat en de economische concurrentiepositie van de stad (een combinatie van structuurversterking en structuurverbreding). Of het nu om gevestigde of startende ondernemers gaat, we streven ernaar om de kwaliteit van onze dienstverlening aan ondernemers vast te houden en waar wenselijk verder te verbeteren. Niet alleen de basisdienstverlening (bijv. vergunningen) rekenen we hiertoe maar ook het gemeentelijk accountmanagement en de samenwerking met andere partijen als

Brainport Development, financiële instellingen en de Kamer van Koophandel. Ook hierbij wordt de relatie gelegd met het Impulsprogramma Werkgelegenheid in programma 2.

In dat kader blijven we de komende jaren inzetten op kwaliteitsimpulsen van de bestaande Helmondse bedrijven- en werklocaties, met de herstructurering van het Induma-terrein als speerpunt. Om dit te realiseren is het nodig de vraaggestuurde werkwijze van de gemeente Helmond voort te zetten en uit te breiden naar andere ruimtelijk-economische projecten. En vanzelfsprekend in nauwe samenwerking met het Helmondse bedrijfsleven, maar ook met partners als de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij en de provincie Noord-Brabant.

Behalve inzet op de bestaande Helmondse bedrijventerreinen is de programmering en realisatie van toekomstige werklocaties van eminent belang. Om overprogrammering in de regio te voorkomen dienen verdere afspraken gemaakt te worden met de partners in het Stedelijk Gebied, overige regiogemeenten en de provincie Noord-Brabant. Voor Helmond staat daarbij voorop dat voldoende ruimte blijft bestaan voor het bedrijfsleven om in Helmond te kunnen ondernemen.

Samenwerking centraal

Bij de uitvoering van het economisch beleid staat een open en constructieve samenwerking met ondernemers, onderwijs en collega-overheden centraal. Deze positieve grondhouding heeft in het verleden geleid tot aansprekende resultaten en blijft nodig om de economische uitdagingen die Helmond nog altijd kent effectief aan te pakken. Helmond heeft zich nadrukkelijk ontwikkeld tot het tweede economisch centrum van Zuidoost-Brabant. De economische structuur is verbreed en versterkt. Een centrum met een verbindende kracht naar andere economische (Eu)regio's.

De complexe economische uitdagingen zijn veelal grensoverschrijdend. Vandaar dat regionaal economische samenwerking bij het realiseren van de Helmondse agenda van groot belang is.

Brainport, de Metropoolregio en de samenwerking van de vier campusgemeenten worden beschouwd als voorname pijlers voor die samenwerking. De economische samenwerking binnen de Peelregio (Brainport-Oost) en de positionering ervan in bovenregionaal verband worden met onze partners in de regio verder ingevuld.

Dit vraagt om een integrale beleidsontwikkeling en verklaart de raakvlakken met de andere programma's uit de programmabegroting. Economisch beleid en werkgelegenheid heeft een integraal en tevens verbindend karakter in de beleidsvorming op zowel sociaal, cultureel, economisch als ruimtelijk gebied.

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Meting: jaar, peildatum en bron
7.01	Aantal vestigingen van bedrijven (per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)	107,10	109	110	110	113	115		waarstaatjegemeente.nl
7.02	Aantal banen (per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)	733,0	731,6	730,3	734,2	722,2	710,2		waarstaatjegemeente.nl
7.03	Functiemening (verhouding banen en woningen)	53,00%	52,90%	52,90%	52,80%	52,00%	51,50%		waarstaatjegemeente.nl
7.04	Verhouding tussen verwacht en gemeten product				146				waarstaatjegemeente.nl

3.1.7.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaat	
<i>Naam/omschrijving</i>	<i>Planning</i>
Gebiedsontwikkeling en inrichting openbare ruimte Automotive campus uitvoeren De uitvoering van het in 2013 opgestelde ruimtelijk ontwikkelingsplan wordt doorgezet, zoals het upgraden van panden en het verbeteren van de bereikbaarheid van de campus.	31-12-2017
Oprichting Campus Site Organisatie Voor de doorontwikkeling van de automotive campus wordt een specifieke en eigenstandige organisatie opgericht en verantwoordelijk gemaakt voor het operationeel management van de campus, het faciliteren van bewoners en business development.	01-07-2017
Uitvoering herstructurering Induma West Het in 2016 gestarte herstructureringstraject voor het gebied Induma West wordt verder uitgevoerd en voltooid.	31-12-2017
Uitvoering projecten Techniekeducatie Techniekeducatie brengt jongeren in aanraking met techniek met het oog op de toenemende vraag naar technisch opgeleide vakmensen op de arbeidsmarkt. Het gaat er vooral om dat jongeren op de momenten in hun (school)carrière een weloverwogen afweging maken om al dan niet voor een toekomst in de techniek te kiezen.	31-12-2017
Uitvoeren onderdelen Brainport In 2017 wordt het Brainport International Programme verder uitgevoerd. Daarnaast neemt Helmond in 2017 opnieuw deel aan de Dutch Technology Week, waar het Helmondse bedrijfsleven laat zien aan het publiek wat het te bieden heeft aan innovatie en techniek.	31-07-2017
Uitvoeren EU projecten Smart Mobility: De EU projecten Autopilot, C-the Difference, MAVE en Capital van start gaan. De projecten richten zich op innovatieve en duurzame mobiliteitsdiensten, testen van zelfrijdende voertuigen, uitwisseling van kennis rondom ITS en de verdere uitrol van het Helmond eerder gerealiseerde Compass 4D project.	31-12-2017

Beleidsresultaat verbonden partijen

Metropoolregio Eindhoven

- Werkplaats Werklocaties

Vanuit de Werkplaats Werklocaties is in 2016 de nieuwe bedrijventerreinprogrammering afgerond. Verder wordt ingezet op kennisdeling over relevante thema's. In 2015 is de regionale detailhandelsvisie opgesteld. In 2016 is gestart met de uitwerking van de acties uit de regionale detailhandelsvisie. Ingezet wordt op de verdere uitwerking van acties uit de detailhandelsvisie, monitoring van de uitvoering van de visie en monitoring van de regionale afstemming. Naast de afspraken over bedrijventerreinen en detailhandel, functioneert de Werkplaats Werklocaties ook als kennisplatform op beide thema's.

- Stimuleringsfonds

Met het Stimuleringsfonds (omvang: ruim € 3,2 miljoen) ondersteunt de MRE projecten die de economie in de regio versterken. De focus ligt op innovatie en nieuwe bedrijvigheid. Onderdeel van het Stimuleringsfonds zijn de Investerings- en Adviesregeling. Deze regelingen richten zich op vernieuwende structurele bedrijfsmatige activiteiten van individuele, kansrijke MKB-ondernemingen. Op basis van een evaluatie van het Stimuleringsfonds in 2015 is geconcludeerd dat het fonds zowel inhoudelijk als financieel op de juiste wijze aan de juiste projecten bijdraagt. De communicatie wordt meer pro-actief opgepakt.

- Werkplaats Economische Strategie

De Werkplaats Economische Strategie heeft een coördinerende rol in het opstellen en verbinden van subregionale agenda's (bijvoorbeeld de agenda voor de Peel en de strategische agenda van Helmond) met de Brainportstrategie. Doel is het creëren van een samenhangend economisch profiel van de regio dat bijdraagt aan het realiseren van de economische ambities. Daarnaast heeft de werkplaats een coördinerende rol om mede namens de regionale overheden financiële continuïteit te organiseren voor de uitvoering van onze regionale Brainport Agenda, met Brainport Development als verbindende en versnellende factor. De Werkplaats vervult het opdrachtgeverschap voor Brainport Development.

Via de begroting van de Metropoolregio Eindhoven worden de financiële middelen (zowel de inwonersbijdrage van de 21 regiogemeenten als de aandeelhoudersbijdrage van 4 gemeenten, waaronder Helmond) voor Brainport meerjarig vastgelegd. In 2016 heeft hierover besluitvorming plaatsgevonden voor de periode 2017-2020. Deze middelen worden op jaarbasis toegekend op basis van een uitgewerkt jaarplan en financiering. De Metropoolregio Eindhoven fungeert als betaalautoriteit voor de subsidieverstrekking aan Brainport Development. De afspraken hierover zijn vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst. Omdat de verantwoordelijkheid van de realisatie van de economisch ambities bij de Stichting Brainport ligt heeft de Metropoolregio Eindhoven vooral een meedenkende en verbindende rol.

Stichting Brainport

De stichting Brainport is het samenwerkingsverband van bedrijven, kennisinstellingen en overheden in Brainport. Samen zetten zij de lijnen uit die ertoe moeten leiden dat Brainport haar positie als toptechnologieregio behoudt en versterkt. Stichting Brainport bepaalt de strategie van Brainport Development (meest recent : Brainport Next Generation) en benoemt de Raad van Commissarissen.

Brainport Development NV

Voor de periode 2017-2020 is een meerjarenprogramma opgesteld waarin de Brainport strategie Brainport Next Generation is uitgewerkt. Dit meerjarenprogramma is eind 2016, na voorafgaande consultatie met betrokken overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen in de regio vastgesteld.

Kern hiervan is dat:

- op de randvoorwaarden ('enablers') van groei (de domeinen 'People', 'Business', 'Basics', 'Technology' en 'International') gericht wordt ingezet;
- maatschappelijke opgaven op het gebied van gezondheid, mobiliteit, energie, voedsel en veiligheid als aanjager ('drivers') dienen voor nieuwe clusters en daarmee nieuwe werkgelegenheid.
- bedrijfsleven en kennis- onderwijsinstellingen wegblijven van 'blauwdrukken', maar - bijvoorbeeld in kennisontwikkeling en vaardigheden- adaptief zijn;
- de inwoners als eindgebruikers, bijvoorbeeld in living labs, worden ingevlochten in de 3-helixgovernance en haar tot een multiple helix ontwikkelen.

Coöperatie AutomotiveNL

Doelstellingen van de Nederlandse automotive sector zijn:

- Groei van de omzet met > 3,5%/jaar tot € 24 miljard in 2020.
- Groei van de werkgelegenheid van 45.000 naar 55.000 hoogwaardige, veelzijdige arbeidsplaatsen in onderwijs, onderzoek, ontwikkeling, productie en services.

Verdubbeling van het aantal studenten en afgestudeerden op alle automotive opleidingsniveaus met gelijktijdige verhoging van de kwaliteit van de opleidingen.

- Een internationaal toonaangevende rol spelen op de gebieden:

- o *Smart Mobility*: de auto in een integraal, geavanceerd mobiliteitsstelsel rondom Connected Car, Traffic Management en Vehicle Dynamics Control. Autonoom rijden is in deze één van de speerpunten.
- Green Mobility*: met nadruk op duurzaamheid in heavy duty verbrandingsmotoren, hybridisering en electric drive, inclusief de laad- en infrastructuur en bijbehorende diensten, lichte constructies en andere energie besparende technologieën.

AutomotiveNL is de sterke en bindende sectororganisatie die zich inzet om samen met alle automotive gerelateerde organisaties deze doelstellingen te realiseren.

AFB Holding

Doel van het AFB-programma is om de internationale concurrentiepositie van de Automotive campus te verstevigen. Hiertoe worden vier testlaboratoria ontwikkeld: voor elektrische mobiliteit, voor cooperative driving, voor manufacturing processes, training en education, en voor endurance, safety en testing. Om een open innovatie te stimuleren, kunnen onderwijsinstellingen en startende bedrijven onder gunstige voorwaarden van deze testlabs gebruikmaken. Het programma realiseert bovendien een accelerator center met werkplaatsen en kantoorunits voor startende automotive bedrijven.

Nieuwe ontwikkelingen

		(bedragen x € 1.000)			
Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2017	2018	2019	2020
Beleidsintensivering					
340	Opstellen routeplan Smart Industries				
340	Doorontwikkeling 2e fase Smart Industries				
<i>Beleidsintensivering</i>					
Onontkoombare knelpunten					
340	Brainport Development bijdrage aandeelhouders	344	344	344	344
340	Brainport International Programme	66	66		
<i>Onontkoombare knelpunten</i>		410	410	344	344
Totaal nieuwe ontwikkelingen Economisch beleid en werkgelegenheid		410	410	344	344

Beleidsintensivering

340 Opstellen routeplan Smart Industries

Met de ontwikkeling van Smart Industries wordt de verregaande digitalisering en verweving van apparaten, productiemiddelen en organisaties (het 'internet of things') bedoeld, waardoor nieuwe manieren van produceren, nieuwe business modellen en nieuwe sectoren ontstaan. Denk hierbij aan het optimaliseren van de productie met inzet van ICT. Slimme machines en robots die onderling met elkaar communiceren of zelf fouten opsporen en deze herstellen. Gezien het betrekkelijk nieuwe karakter van deze sector voor de Helmondse beleidsagenda is het vereist om het lokale/regionale veld inzichtelijk te krijgen, de dynamiek en perspectieven daarbij te identificeren en op basis daarvan te bepalen in welke vorm de keuze voor Smart Industries als strategisch programma van toegevoegde waarde is. Voor het opstellen van een routeplan is eenmalig een bedrag van € 40.000 nodig. Dit wordt gedekt uit de Reserve uitvoering strategische agenda. Het bedrag in de tabel is daardoor € 0 en niet zichtbaar.

340 Doorontwikkeling 2e fase Smart Industries

Voor de realisatie van het Food Tech Park Brainport 2e fase zijn aanvullende middelen noodzakelijk voor onderzoek naar de haalbaarheid en planontwikkeling. De gemeente Helmond faciliteert betrokken marktpartijen hiertoe gedurende 2 jaar voor een bedrag van jaarlijks € 60.000. Deze lasten worden gedekt door een bijdrage vanuit de Reserve uitvoering Strategische agenda. In de tabel zijn daardoor geen bedragen zichtbaar (per saldo neutraal).

Onontkoombare knelpunten

340 Brainport Development bijdrage aandeelhouders

De gemeente Helmond draagt bij aan de basisfinanciering van Brainport Development, zowel rechtstreeks (evenals Eindhoven, Best en Veldhoven) als via de Metropoolregio Eindhoven. Voor de periode 2017-2020 heeft het bestuur van de Stichting Brainport deze partijen verzocht om meerjarige (financiële) steun. Om de besluitvorming hierover af te stemmen is gezamenlijk een voorstel ontwikkeld, met gelijklopende argumenten, kanttekeningen en te nemen besluiten en het gaat uit van voorzetting van de rechtstreekse (aandeelhouders) bijdrage. De extra benodigde bijdrage is € 491.000 die voor € 147.000 gedekt kan worden uit de bestaande bijdrage NV Rede.

340 Brainport International Programme

Per september 2014 hebben de C4 gemeenten (Campus gemeenten: Eindhoven, Helmond, Best en Veldhoven) hun activiteiten met betrekking tot internationale acquisitie, innovatiebevordering en dergelijke gebundeld met die van Brainport Development, Kamer van Koophandel, Brabantse OntwikkelingsMaatschappij (BOM) en de provincie Brabant, in het Brainport International Programma (BIP). De C4 gemeenten financieren gezamenlijk de –out-of-pocket kosten van het BIP. Eerder is de bijdrage gedekt uit de gerealiseerde besparing op de afdracht aan het SRE. Het betreft de voorlopige bijdrage voor 2 jaar in afwachting van een definitief om de samenwerking in het BIP voort te zetten.

Overige mutaties

Kapitaallasten

De toename van de kapitaallasten is het gevolg van het feit dat met ingang van deze Programmabegroting de kapitaallasten benodigd voor het vastgestelde investeringsprogramma direct op de betreffende beleidsprogramma's worden geraamd.

Nominale ontwikkelingen (loon- en prijs)

De nominale ontwikkelingen betreffen de loon- en prijsaanpassingen waarmee de budgetten naar het prijspeil 2017 worden gebracht.

Overige technische mutaties

De overige technische mutaties hebben vooral betrekking op de wijziging in het BBV ten aanzien van het niet meer mogen toerekenen van overhead aan de verschillende programma's. Daarnaast worden de verrekeningen met eerder door de raad ingestelde reserves hierin meegenomen.

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Vestigingsklimaat	7.01	Relatieve ontwikkeling in het aantal bedrijfsvestigingen per jaar in Helmond 2004 =100	146%	149%	149%	149%	152%	155%	ontwikkeling Helmond gelijkjaarlijks, 1-4 of beter dan in Vestigingen Brabant-Zuidoost	Register
	7.02	% Ontwikkeling aantal bedrijfsvestigingen Helmond t.o.v. voorgaand jaar (inclusief ZZP-ers)	1,40%	2,00%	0,20%	-0,20%	2,60%	2,00%	ontwikkeling Helmond gelijkjaarlijks, 1-4 of beter dan in Vestigingen Brabant-Zuidoost	Register
	7.03	Relatieve ontwikkeling in het aantal bedrijfsvestigingen per jaar in Zuidoost Brabant 2004 =100	138%	141%	145%	148%	149%		ontwikkeling Helmond gelijkjaarlijks, 1-4 of beter dan in Vestigingen Brabant-Zuidoost	Register
	7.04	% Ontwikkeling aantal bedrijfsvestigingen Zuidoost Brabant t.o.v. voorgaand jaar (inclusief ZZP-ers)	4,40%	2,10%	2,60%	2,30%	0,80%		ontwikkeling Helmond gelijkjaarlijks, 1-4 of beter dan in Vestigingen Brabant-Zuidoost	Register
Ondernemersklimaat	7.05	Oordeel ondernemingsklimaat in Helmond							score minimaal vergelijkbaar gemiddelde NL	landelijke monitor, tweejaarlijks
Versterken speerpuntsectoren: food- en automotive	7.06	Aantal bedrijven in de foodsector	126	123	108	111	158		stijging t.o.v. 2013	jaarlijks, 1-4 Vestigingen Register
	7.07	Aantal arbeidsplaatsen in de foodsector	1.827	1.855	1.859	1.974	1.856		stijging t.o.v. 2013	jaarlijks, 1-4 Vestigingen Register
	7.08	Aantal bedrijven in de automotivesector	44	52	51	50	45	44	stijging t.o.v. 2013	jaarlijks, 1-4 Vestigingen Register
	7.09	Aantal arbeidsplaatsen in de automotivesector	1.590	1.634	1.899	1.993	1.954	2.000	stijging t.o.v. 2013	jaarlijks, 1-4 Vestigingen Register

7.05 Nieuwe landelijke meting KING

3.1.7.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	3.054	3.717	3.139	3.099	2.882	2.882
Baten	311	288	253	253	253	253
Saldo	-2.744	-3.430	-2.886	-2.846	-2.630	-2.629

Verrekening met reserves

Storting		4.995				
Onttrekking	507	1.080	1.144	1.104	954	954
Saldo	-2.236	-7.345	-1.742	-1.742	-1.676	-1.675

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2017 Lasten	2017 Baten	2017 Saldo
340 Economische en industriële zaken	2.975	1.184	-1.791
360 Markten	150	208	58
370 Energie opwekken	14	5	-10
Totaal Economisch beleid en werkgelegenheid	3.139	1.397	-1.742

Aansluiting met vorige begroting

Onderstaande tabel geeft de aansluiting weer tussen de huidige Programmabegroting 2017-2020 en de voorgaande Programmabegroting 2016-2019. De regel 'Actuele stand lasten (of baten) PB 2016-2019' geeft de saldi aan waarover de raad eerder al heeft besloten. De regels daaropvolgend in de tabel geven de nieuwe ontwikkelingen aan waarover de raad met vaststelling van de Programmabegroting 2017-2020 akkoord gaat.

(bedragen x €1.000)

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Lasten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	3.076	3.076	2.986	2.986
Lasten vastgestelde PB 2016-2019	3.076	3.076	2.986	2.986
Actuele stand lasten PB 2016-2019	3.076	3.076	2.986	2.986
Beleidsintensivering	100	60		
Kapitaallasten		-1	-1	-1
Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)	17	17	17	17
Onontkoombare knelpunten	410	410	344	344
Overige technische mutaties	-463	-463	-463	-463
Totaal nieuwe ontwikkelingen lasten	63	23	-104	-104

Totaal lasten PB 2017-2020	3.139	3.099	2.882	2.882
-----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Baten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	1.288	1.288	1.198	1.198
Baten vastgestelde PB 2016-2019	1.288	1.288	1.198	1.198
Actuele stand baten PB 2016-2019	1.288	1.288	1.198	1.198
Beleidsintensivering	100	60		
Kapitaallasten	9	9	9	9
Totaal nieuwe ontwikkelingen baten	109	69	9	9

Totaal baten PB 2017-2020	1.397	1.357	1.207	1.207
----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Saldo Programmabegroting 2017-2020	-1.742	-1.742	-1.676	-1.675
---	---------------	---------------	---------------	---------------

Investerings

Niet van toepassing

Programma 8

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

3.1.8 Programma 08: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Wethouder Dhr. P.H.M. Smeulders: Portefeuillehouder Grondzaken

Wethouder Dhr. F.P.C.J.G. Stienen: Portefeuillehouder Volkshuisvesting

Wethouder Dhr. E. de Vries: Portefeuillehouder Stedelijk Beheer (incl. Bouw- en woningtoezicht en handhaving)

3.1.8.1 Wat willen we bereiken?

Dit programma zet in op een versterking van de centrumpositie van Helmond in de regio, een toename van het aantal woningen, gedifferentieerd woningaanbod, goede groenvoorzieningen en de realisatie van een ecologische verbindingzones.

Meerjarig beleidsperspectief

Ruimtelijke Ordening

Met inachtneming van het Rijks-, provinciaal en regionaal beleid en de daarin geformuleerde doelstellingen en randvoorwaarden blijft Helmond de komende jaren werken aan de integrale ontwikkeling van de stad door middel van een actualisatie van kaderstellende beleidsnota's, planontwikkeling, -toetsing en —uitvoering. Kernthema is daarbij een nieuwe, evenwichtige afstemming tussen de vraag naar woningen, bedrijventerreinen, voorzieningen, groen en recreatie tot stand te brengen. Daarbij wordt rekening gehouden met een groot aantal maatschappelijke, economische en demografische lange termijn ontwikkelingen met tegelijkertijd aandacht voor de actuele uitdagingen die de huidige marktsituatie stelt.

Met de koers van de Structuurvisie Helmond 2030 spelen we in op de veranderde economische en maatschappelijke omstandigheden. Het plan geeft een flexibel perspectief, door met een 'adaptieve' aanpak de kansen die zich voordoen tegemoet te treden. Dit biedt ruimte voor co-creatie met particuliere initiatiefnemers, bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen om samen te bewerkstelligen dat Helmond een prettige en aantrekkelijke stad is om te wonen, te werken en te recreëren. De thema's die in deze Structuurvisie worden uitgewerkt sluiten nauw aan bij de ambities van het huidige coalitieprogramma en waar nodig zullen partiële wijzigingen volgen. Voor kwesties als duurzaamheid, kracht van samenwerking, aantrekkelijk woon- en werkklimaat en leefbaarheid zijn in deze structuurvisie de ruimtelijke voorwaarden en programmatische uitgangspunten uitgewerkt voor een langere periode.

Daarnaast blijft het van groot belang om te beschikken over een actueel bestemmingskader om dagelijkse ontwikkelingen en initiatieven adequaat te kunnen beantwoorden. Maar om de actualiteit van de bestemmingsplannen ook in de toekomst op peil te kunnen houden is – middels een jaarlijkse programmering – een continue inspanning noodzakelijk. Hierbij is het van belang dat deze plannen de Ladder Duurzame Verstedelijking volgen (bepaling Bro). Dit vraagt niet alleen om een actuele afstemming van de plancapaciteit op gemeentelijk niveau maar zeker ook op regionaal niveau. Hierover wordt op momenteel intensief overleg gevoerd met de regio; naar verwachting zal deze afstemming dit jaar worden afgerond.

Omdat een actueel bestemmingsplankader, naast een handhavings- en toetsingsfunctie, ook een strategisch doel heeft, worden daarnaast voortdurend bestemmingsplannen opgesteld om kleinere dan wel grotere initiatieven van particulieren en bedrijven – al of niet samen met de gemeente – mogelijk te maken binnen de regionale en lokale plancapaciteit.

Onlangs heeft de Tweede Kamer de nieuwe Omgevingswet aangenomen. Het betreft een ingrijpende wetgeving in het gehele ruimtelijk-fysieke domein, met als en heeft tot doel een betere afstemming en minder regeldruk in de complexe ruimtelijke ordeningswereld, en vooral: voor de burger een snellere en inzichtelijke vergunningssituatie. Naar verwachting wordt deze wet medio 2018 van kracht. Inmiddels is gestart met een verkenning van de implicaties van deze nieuwe wetgeving en met het opzetten van een implementatietraject. Via de G32 participeert Helmond in een projectgroep die deze implementatie begeleidt.

De zorg voor voldoende ruimtelijke plannen om nieuwe ontwikkelingen en herstructureringen te faciliteren wordt door de toenemende complexiteit en financiële afhankelijkheid in steeds sterkere mate een regionale opgave. Deze komt vooral tot uiting in de Regionale Gebiedsvisie voor de Brainportregio. Deze ruimtelijke visie wordt op zijn beurt weer ingebed in het zogenaamde MIRT-traject (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) dat met de Rijksoverheid is uitgezet om de grote ruimtelijke investeringen (waaronder infrastructuur) voor de lange termijn met de betrokken regio's in beeld te brengen. Deze worden in de zogenoemde Gebiedsagenda Brabant vastgelegd die één keer per jaar met de Minister wordt besproken. Voor de Brainportregio Eindhoven is het MIRT-onderzoek voor de zone Brainport Avenue aan de westzijde van Eindhoven (tegenwoordig Brainport City genoemd), waarin onder meer de ontsluiting van Airport Eindhoven en de internationale spoor- en wegverbindingen van Brainport worden uitgewerkt, ook voor de positie van onze stad van groot belang.

Daarnaast vinden voor de ontwikkeling van de oostkant van de Brainport regio diverse overleggen plaats over de bereikbaarheid, economische ontwikkeling en de woningbouwprogrammering. Met het opstellen van een bereikbaarheidsagenda voor Zuidoost-Brabant is een multimodaal bereikbaarheidspakket opgesteld om de bereikbaarheid van onze regio te verbeteren.

De gemeente voert de laatste jaren een terughoudend grondbeleid voor het uitvoeren van de ruimtelijke plannen. De uitvoering van die ruimtelijke plannen is door de economische situatie en de stagnerende vastgoedmarkt onder druk komen te staan. Uitgangspunt in de nota grondbeleid is dan ook om terughoudend te zijn met het opstarten van nieuwe plannen en bestaande plannen eerst af te maken. Binnen de contouren van deze marktsituatie worden planeconomische opzetten gemaakt, bewaakt en afgewikkeld, waarbij zoveel mogelijk marktconforme grondprijzen worden gehanteerd. Verder worden waar nodig de mogelijkheden van de Grondexploitatiewet in combinatie met de Wet Ruimtelijke Ordening toegepast. Een belangrijk onderdeel van dit actuele grondbeleid is ook het weerstandsvermogen en de beheersing van risico's. Meer informatie hierover vindt u in de paragraaf Grondbedrijf van deze begroting.

Specifieke ruimtelijke ontwikkelingen:

Naast de grote regionale projecten en de majeure stedelijke vernieuwingsopgaven (programma 9) staan voor de komende jaren de gewenste uitbreiding van Brandevoort (woningbouw en bedrijventerrein) en als onderdeel daarvan Brainport Slimme Wijk, de uitvoering van de Structuurvisie Stiphout (centrumontwikkeling, verkeersstructuur, woningbouw), de uitbouw van de Automotive Campus en het FoodTech Park en de invulling van het Havenpark (zie ook programma 9) centraal.

Een goed woon- en leefklimaat in de bestaande stad en de beschikbaarheid van aantrekkelijke natuur en landschap worden steeds belangrijkere vestigingsfactoren. De ambitie van Helmond op dit gebied komt vooral tot uiting in planvorming en -uitwerking voor de Goorloopzone en in het opstellen dan wel uitwerken van diverse (zogenaamde stad-land-)gebiedsvisies. Denk bijvoorbeeld aan de Groene Peelvallei en Stiphout-Croy. Ook realiseert Helmond op basis van de Kaderrichtlijn water voor 2018 de natte ecologische verbindingzones (Goorloop, Nieuwe Aa, Astense Aa en de Schootense Loop).

Wonen

Gebaseerd op de nieuwste provinciale prognoses voor de bevolkingsomvang en –samenstelling en de daarvan af te leiden toename van de woningvoorraad, gaan wij uit van een beheerste groei voor de periode tot 2030 en van een versterking van de centrumpositie van Helmond in de regio. Naar verwachting zal dit leiden tot een bevolkingsomvang van circa 95.000 inwoners omstreeks 2030. In het licht van de weliswaar verbeterde, maar nog steeds onzekere marktomstandigheden staan de kwaliteitsdoelstellingen van deze opgave echter boven de kwantitatieve resultaten.

In de op 10 mei 2016 door de gemeenteraad vastgestelde Woonvisie 2016-2020 wordt voor de middellange termijn een verdere uitwerking van het beleid op het gebied van woningbouw gegeven. Voor wat betreft de woningbouwproductie wordt om strategische redenen vastgehouden aan de in regionaal verband vastgestelde taakstelling van (bruto) 500 woningen per jaar. Ook in Helmond lijkt de woningproductie na de crisis weer enigszins op gang te komen. Voor 2017 wordt een aanzienlijk beter resultaat verwacht. Helmond streeft naar een evenwichtige opbouw van de woningvoorraad over de stad. Daarom wordt de genoemde taakstelling globaal verdeeld in 150 woningen in de uitleggebieden (Brandevoort), 150 woningen in de transformatiegebieden (Suytkade, Groene Loper, Centrum en Heiakker), 150 woningen in de herstructureringsgebieden (Binnenstad en Helmond-West) en 50 woningen overig.

Ter uitvoering van het Bestuursconvenant Stedelijk Gebied (2013) is de afgelopen jaren binnen het stedelijk gebied gesproken over nieuwe regionale woningbouwafspraken. Uitgangspunt daarbij is een goed functionerende en aantrekkelijke woningmarkt en de economische ontwikkeling van de regio/Brainport. Hiervoor dient aandacht geschonken te worden aan verdere verstedelijking van Eindhoven. In dat kader wordt ook de ontwikkeling van groenstedelijke woonmilieus in de regiogemeenten besproken. Naar verwachting zal hierover in het eerste kwartaal 2017 besluitvorming plaatsvinden.

Met de marktpartijen en woningcorporaties verenigd in de Taskforce Woningbouw wordt periodiek overleg gepleegd over de verdeling, fasering en prioritering van de woningbouwtaakstelling. Rekening houdend met sloop/onttrekkingen is de verwachting dat bij een verder herstel van de woningmarkt de komende jaren de netto woningbouwproductie naar een hoger niveau kan groeien.

In de nieuwe Woonvisie 2016 - 2020 is voorts nadrukkelijk ingegaan op de 4-jaarlijkse cyclus en de invoering van de Herziening van de Woningwet. Op basis van de nieuwe visie dienen de woningcorporaties aan te geven wat hun bijdrage is in de realisering van de Woonvisie, waarna nieuwe prestatieafspraken dienen te worden afgesloten, zowel met de corporaties als ook met de huurdersbelangenorganisaties. Daarbij wordt aandacht geschonken aan de betaalbaarheid van de (sociale) woningvoorraad en de huisvesting van bijzondere doelgroepen.

Ter uitwerking van het rapport Duurzaam Betaalbaar Wonen zullen 2 pilot projecten uit de gepresenteerde concepten nader worden onderzocht en zo mogelijke gerealiseerd. In 2016 zal worden gestart met een tweetal voorbeeld-woningbouwprojecten. Dit gebeurt via de lijn van integraal ontwerpen waarbij marktpartijen en stakeholders nauw bij het proces worden betrokken.

Medio 2015 heeft de 3-daagse conferentie “Alle lichten op groen” plaats gevonden; in juni van dit jaar vond de vervolgconferentie plaats. De gemeente heeft de ambitie uitgesproken om in 2035 klimaatneutraal te zijn. Daartoe zullen ook in de bestaande woningvoorraad aanpassingen moeten worden gepleegd. Met de woningcorporaties worden hierover nadere afspraken gemaakt die moeten leiden tot een aantal voorbeeldprojecten. Hierbij is de energieneutraliteit en de zogenaamde Nul op de Meter (NOM) van de woning uitgangspunt.

Duurzaamheid en de beheersbaarheid van woonlasten worden steeds meer belangrijke thema's. Komend jaar zal het flankerend beleid vanuit de gemeente om de woningvoorraad duurzamer te maken en de woningmarkt toegankelijker te maken voor starters tegen het licht gehouden worden. Zo zal onderzocht worden of en op welke wijze aan de wens van de raad om de Blijverslening in Helmond in te voeren kan worden voldaan.

Brandevoort

Specifiek aandacht met betrekking tot de woningbouwproductie wordt gegeven aan het uitleggebied Brandevoort. Doelstelling is, rekening houdend met sloopaantallen elders in de gemeente, om in Brandevoort minimaal 200 woningen per jaar te realiseren.

Er wordt momenteel veel energie gestoken in het vlottrekken van de diverse bouwprojecten in Brandevoort. Daarnaast gaat de oplevende woningmarkt ook niet aan Brandevoort voorbij. Voor het eerst sinds lange tijd is het aantal in aanbouw genomen woningen weer toegenomen. De inspanningen zijn er op gericht om dit een structureel karakter te laten krijgen.

Dit alles vraagt om een strategische oriëntatie op de verdere ontwikkelingsmogelijkheden voor deze woningbouwversnelling in Brandevoort. Met diverse acties en nieuwe initiatieven op het gebied van bijvoorbeeld collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) en duurzame woningbouw (waaronder ook Brainport Slimme Wijk) wordt momenteel geprobeerd dit praktisch te vertalen. Mogelijk zal dit leiden tot de aanpassing van enkele gemeentelijke kaders, hetgeen aan uw raad zal worden voorgelegd.

Brainport Slimme Wijk

Een bijzondere ontwikkeling in Brandevoort is de ontwikkeling van Brainport Slimme Wijk. De wijk moet 'slim' worden in alle opzichten: zowel op het gebied van woningbouw en duurzaamheid, als op het vlak van mobiliteit, gezondheid, veiligheid en sociale samenhang. Brainport Slimme Wijk is veel meer dan een nieuwe impuls voor Brandevoort als plangebied. Het biedt Helmond en de Brainport regio de mogelijkheid om een living lab van wereldformaat te creëren; om een wijk te ontwikkelen die enerzijds een fijne, innovatieve, toekomstbestendige woonomgeving voor haar inwoners biedt, en die anderzijds kan dienen als voorbeeld voor wijken en steden elders in de wereld. In nauwe samenwerking met partners als de Technische Universiteit Eindhoven, Tilburg University, Stichting Brainport, Fraunhofer Gesellschaft, de gemeente Eindhoven en de provincie Noord-Brabant en SPARK Campus wordt momenteel gewerkt aan een concrete visie inclusief business case. Als alles meezit kan er nog volgend jaar een concrete start gemaakt worden met de bouw van de slimste wijk van de wereld.

Vergunningen

Binnen de gemeente Helmond is de afgelopen jaren gewerkt aan het verkrijgen van een beter evenwicht tussen de legesraming in de begroting en de daadwerkelijke legesopbrengsten vanuit de WABO-aanvragen en de daarmee gepaard gaande kosten van de behandeling van de aanvragen. Het bereiken van de legesopbrengsten is sterk afhankelijk van de grotere bouwaanvragen (woningbouwprojecten en bedrijfsgebouwen). Uiteraard is de economische ontwikkeling hierop sterk van invloed. De raming van de legesopbrengst is in de begroting 2016 met € 1 miljoen naar beneden bijgesteld. Dit om een meer realistische situatie te creëren op basis van het beeld van de werkelijke legesopbrengsten over de afgelopen jaren. De volgende stap is om de kosten met betrekking tot WABO-aanvragen kritisch te bekijken en realistisch te maken.

Met ingang van 2017 zal naar verwachting de zogenaamde private toets gefaseerd gaan worden ingevoerd. Bij aanvang betreft dit de bouwplannen die vallen onder de risicoklasse 1 (kleine bouwwerken). Daarna breidt dit uit naar de zwaardere risicoklassen, zodat uiteindelijk in 2019 alle bouwplannen onder de private toets vallen. Deze private toets houdt in, dat een deel van het toetsen

(technische eisen uit het bouwbesluit) van een aanvraag voor een omgevingsvergunning en het toezicht op de realisatie van een bouwwerk, door private partijen zal worden uitgevoerd. Dit kan ook invloed hebben op de legesinkomsten. Als er minder uren besteed worden aan een bouwplan zullen er, gezien het vereiste evenwicht tussen lasten en baten binnen de WABO-leges, ook minder leges voor gevraagd mogen worden.

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Meting: jaar, peildatum en bron
8.01	Aantal inwoners	88285	88.575	88.766	89.022	89.253	89.726	90106	jaarlijks peildatum 1-1
8.02	Ontwikkeling in aantal inwoners	290	191	256	231	473	380		jaarlijks t.o.v. 1-1 jaar ervoor
8.03	Aantal dagen dat een woning te koop staat voor verkoop in Helmond	161	185	214	165	206	154		jaarlijks, cijfers over jaar, Funda (SRE)
8.04	Gecombineerde score op basis van de mening van inwoners over de aanwezigheid van groen in en rond de stad en Helmond als groene stad		6,2		6,3		6,6		inwonersenquête najaar, vernieuwd in 2011
8.05	Gemiddelde WOZ-waarde	236000	232.000	225.000	218.000	206.000	201.000		waarstaatjegemeente.nl

3.1.8.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaat	
<i>Naam/omschrijving</i>	<i>Planning</i>
Actualisatie bestemmingsplan Brandevoort Noord	31-12-2017
Actualisatie Bestemmingsplan Hoogeind - Engelseweg Oost	31-12-2017
Bestemmingsplan uitbreiding Hockey	31-12-2017
Bestemmingsplan Automotive Campus	31-12-2017
Visie/businesscase Brainport Slimme Wijk	31-03-2017
Afsluiten prestatie-afspraken corporaties en bewonersorganisaties	31-12-2017

Beleidsresultaat verbonden partijen

Metropoolregio Eindhoven

In 2016 is gestart met het opstellen van een integrale ruimtelijke strategie voor de Metropoolregio. Deze kan voor de 21 gemeenten dienen als regionaal kader voor lokale afwegingen en lokale ruimtelijke ordening, bijvoorbeeld in hun Omgevingsvisie. De concrete uitvoering en investeringsbeslissingen liggen vaak bij niet-overheidspartijen zoals woningbouwcorporaties, projectontwikkelaars, bedrijven, kennisinstellingen en bewoners. Met de provincie is in 2016 gesproken over de mate waarin de regionale ruimtelijke strategie kan dienen als input voor de provinciale Omgevingsvisie.

In het najaar van 2015 heeft de Werkplaats Wonen een advies opgesteld. In 2017 wordt uitvoering gegeven aan het vervolgtraject. Het woningmarktonderzoek Zuidoost-Brabant 2017 wordt samen met een klankbordgroep voorbereid; de resultaten worden in 2018 gepresenteerd. Er wordt jaarlijks

onderzoek gedaan naar de kernvoorraad sociale woningbouw en de doelgroep. De Werkplaats Wonen zorgt voor input voor de Regionale Agenda Wonen die jaarlijks wordt opgesteld door de Provincie. De Werkplaats neemt deel aan het Kenniscluster Wonen, dat door de TU/e wordt getrokken. Het Kenniscluster Wonen analyseert data die vanuit de verschillende woningmarktpartijen worden aangeleverd.

Peelnetwerk

Het Peelnetwerk biedt ondersteuning aan initiatieven die bijdragen aan een vitale groene ruimte in de Peel. Daarbij wordt de synergie tussen economie en quality of life opgezocht. In 2016 heeft het Peelnetwerk een visiedocument, een economische en een agrofood agenda opgesteld in samenwerking met de partijen die actief zijn in het gebied. Naar aanleiding van het visiedocument is gestart met het opstellen van een ruimtelijke agenda en een bidbook op basis waarvan de provincie de samenwerking met de Peel opnieuw vorm wil geven. Voorts wordt nagedacht over een voorstel voor de governance,

Nieuwe ontwikkelingen

		(bedragen x € 1.000)			
Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2017	2018	2019	2020
Beleidsintensivering					
850	Flankerend beleid Wonen				
<i>Beleidsintensivering</i>					
Onontkoombare knelpunten					
825	Voorbereiding Omgevingswet	150			
<i>Onontkoombare knelpunten</i>		150			
Totaal nieuwe ontwikkelingen Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting		150			

Beleidsintensivering

850 Flankerend beleid Wonen

Bij de vaststelling van de verhoogde grondprijzen voor sociale koop- en huurwoningen op 29 maart 2016 is door de raad een motie aangenomen om te komen met flankerende maatregelen ter mitigatie van de gevolgen voor wonen met name in de sociale sfeer. Om dit mogelijk te maken wordt een bestemmingsreserve stimuleren wonen ingesteld voor een bedrag van € 3,0 miljoen; de middelen worden onttrokken aan de Algemene Reserve Grondbedrijf. Er wordt een pakket inhoudelijke voorstellen voorbereid die betrekking heeft op duurzaamheid, financiering, levensloopbestendigheid etc. Met name gaat het over het voortzetten en/of uitbreiden van starters- en duurzaamheidsleningen voor de sociale doelgroep. Als reactie op de door u aangenomen motie bij de behandeling van Woonvisie op 10 mei 2016 betrekken wij daarbij ook de blijverslening. Tenslotte kan het budget ingezet worden voor algemene stimulering van de volkshuisvesting via grondbeleid of anderszins en voor specifieke stimulering van onderscheidende woonconcepten zoals de slimme wijk Brainport. Het effect is dat de woningmarkt wordt gestimuleerd en tegelijkertijd de grondexploitatie verbeterd.

Onontkoombare knelpunten

825 Voorbereiding Omgevingswet

Eind 2018 treedt naar verwachting de nieuwe Omgevingswet in werking. Met de nieuwe Omgevingswet wordt het uitgebreide stelsel van wet- en regelgeving in het domein van de fysieke leefomgeving ingrijpend herzien en vereenvoudigd. In 2017 zijn er middelen nodig vooral om te kunnen anticiperen op en/of experimenteren met de Omgevingswet, voorinvesteringen te kunnen doen op het gebied van informatisering/automatisering, opleidingen te kunnen organiseren en nog nader in te vullen aspecten te kunnen financieren op basis van het implementatieplan.

Overige mutaties

Kapitaallasten

De toename van de kapitaallasten is het gevolg van het feit dat met ingang van deze Programmabegroting de kapitaallasten benodigd voor het vastgestelde investeringsprogramma direct op de betreffende beleidsprogramma's worden geraamd.

Nominale ontwikkelingen (loon- en prijs)

De nominale ontwikkelingen betreffen de loon- en prijsaanpassingen waarmee de budgetten naar het prijspeil 2017 worden gebracht.

Overige technische mutaties

De overige technische mutaties hebben vooral betrekking op de wijziging in het BBV ten aanzien van het niet meer mogen toerekenen van overhead aan de verschillende programma's. Daarnaast worden de verrekeningen met eerder door de raad ingestelde reserves hierin meegenomen. Verder zijn er aanpassingen doorgevoerd op de autonome ontwikkelingen ten aanzien van de prognoses voor de baten en lasten in de diverse grondexploitatiecomplexen in het meerjarenperspectief.

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Groei	8.01	Aantal opgeleverde woningen	195	310	462	441	194	255	toename gemiddeld 500 woningen	jaarlijks, cijfers over jaar, woningcartotheek
	8.02	Aantal nieuwgebouwde woningen (per 1.000 woningen)			6	7				waarstaatjegemeente.nl
Gedifferentieerd	8.03	% van de bewoonde woningvoorraad dat koopwoning is	53,10%	53,60%	53,70%	54,00%	53,80%	52,60%	55 % koop eind 2018	jaarlijks, 1-1, woningcartotheek
	8.04	% Van nieuwbouw dat wordt gerealiseerd als sociale koopwoning	7,20%	0,00%	12,80%	9,00%	16,00%	26,00%	10 % van de nieuwbouw	jaarlijks, cijfers over jaar, woningcartotheek
	8.05	Aantal woningen dat gerealiseerd wordt die mede geschikt zijn voor de huisvesting van senioren	3	76	156	238	10	6	circa 100 per jaar	jaarlijks, cijfers over jaar, woningcartotheek
	8.06	Aandeel van de gerealiseerde woningen voor starters	9%	0%	13%	9%	20%	26%	10% van de nieuwbouw	jaarlijks, cijfers over jaar, woningcartotheek
	8.07	Realisatie ecologische verbindingzone (onder meer Goorloop, Groene Peelvlei)	0,2	0,0	0,0	2,0	0,0		In 2015 volledig gerealiseerd (19,4 km lengte)	jaarlijks, cijfers over jaar, projectregistratie afdeling

3.1.8.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	54.429	44.665	48.831	47.005	51.153	42.487
Baten	78.059	36.837	45.774	43.795	47.767	40.008
Saldo	23.630	-7.829	-3.056	-3.211	-3.386	-2.479

Verrekening met reserves

Storting	500		2.000			
Onttrekking	220	260	3.359	1.359	1.353	320

Saldo	23.350	-7.569	-1.697	-1.851	-2.033	-2.159
-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2017 Lasten	2017 Baten	2017 Saldo
820 Ruimtelijke ordening stafafdelingen	125		-125
825 Ruimtelijke ordening algemeen	826	79	-746
830 Planproductie PBH	1.010		-1.010
840 Bouw- en woningtoezicht	2.074	2.205	132
850 Volkshuisvesting	3.163	3.223	60
880 Grondexploitatie	39.948	39.948	
885 Facilitair grondbeleid	250	250	
890 Exploitatie gemeentelijke eigendommen	3.436	3.428	-7
Totaal Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	50.831	49.134	-1.697

Aansluiting met vorige begroting

Onderstaande tabel geeft de aansluiting weer tussen de huidige Programmabegroting 2017-2020 en de voorgaande Programmabegroting 2016-2019. De regel 'Actuele stand lasten (of baten) PB 2016-2019' geeft de saldi aan waarover de raad eerder al heeft besloten. De regels daaropvolgend in de tabel geven de nieuwe ontwikkelingen aan waarover de raad met vaststelling van de Programmabegroting 2017-2020 akkoord gaat.

(bedragen x €1.000)

	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2017	2018	2019	2020
Lasten:				
Primitieve begroting 2016-2019	46.815	46.849	46.933	46.947
Lasten vastgestelde PB 2016-2019	46.815	46.849	46.933	46.947
Raadsvoorstellen	202	202	202	202
Actuele stand lasten PB 2016-2019	47.017	47.051	47.135	47.149
Beleidsintensivering	3.000	1.000	1.000	
Kapitaallasten	-3.261	-3.548	-3.575	-3.791
Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)	5	5	5	5
Onontkoombare knelpunten	150			
Overige technische mutaties	3.919	2.497	6.587	-877
Totaal nieuwe ontwikkelingen lasten	3.814	-46	4.018	-4.662

Totaal lasten PB 2017-2020	50.831	47.005	51.153	42.487
-----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2017	2018	2019	2020
Baten:				
Primitieve begroting 2016-2019	39.963	39.963	39.963	39.963
Baten vastgestelde PB 2016-2019	39.963	39.963	39.963	39.963
Begrotingsmutaties	90	90	90	90
Raadsvoorstellen	128	128	128	128
Actuele stand baten PB 2016-2019	40.181	40.181	40.181	40.181
Beleidsintensivering	3.000	1.000	1.000	
Kapitaallasten	202	202	196	163
Overige technische mutaties	5.750	3.771	7.743	-16
Totaal nieuwe ontwikkelingen baten	8.953	4.973	8.939	147

Totaal baten PB 2017-2020	49.134	45.154	49.120	40.327
----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Saldo Programmabegroting 2017-2020	-1.697	-1.851	-2.033	-2.159
---	---------------	---------------	---------------	---------------

Investeringsen

Niet van toepassing

Programma 9

Stedelijke vernieuwing

3.1.9 Programma 09: Stedelijke vernieuwing

Wethouder Dhr. F.P.C.J.G. Stienen: Portefeuillehouder Stedelijke ontwikkeling

Wethouder Dhr. E. de Vries: Portefeuillehouder Wijk- en buurtbeheer

3.1.9.1 Wat willen we bereiken?

Met dit programma willen we in Helmond een aantrekkelijke woonomgeving en aantrekkelijk centrum met goede winkelveorzieningen en zo min mogelijk leegstand van retail bevorderen.

Meerjarig beleidsperspectief

Er zijn vier gebieden in Helmond waar herstructurering of transformatie aan de orde is: Binnenstad (Oost), Helmond West, Suytkade en het Stadscentrum. In de Binnenstad is de herstructurering al enkele jaren in uitvoering, terwijl in Helmond-West een integrale herstructureringsoperatie wordt uitgevoerd. De transformatie van Suytkade tot een multifunctionele wijk die een onderdeel gaat vormen van de centrumzone is reeds enige jaren in uitvoering, maar heeft het afgelopen jaar een nieuw perspectief gekregen. Voor het Centrum geldt dat er zicht is op een nieuwe visie. In 2017 zal gestart worden met de uitvoering van de eerste onderdelen.

1. Binnenstad Oost

Sinds het Zonnekwartier en de Vossenberghoeve zijn afgerond, ligt de focus op de Weverspoort en diverse projecten aan de Heistraat. Met het vaststellen van het Wijkontwikkelingsprogramma voor de Leonardusbuurt is nu ook een start gemaakt met de revitalisering van deze buurt.

Na de realisatie van 40 appartementen aan de noordzijde van het Weverspark en de oplevering van 23 appartementen aan het Binderseind, is in 2016 gestart met de bouw van 46 woningen en appartementen aan de oostzijde van het winkelplein. Verder wordt gestart met een tweetal bouwblokken bestaande uit 14 woningen aan de oostzijde van het Weverspark. Genoemde projecten worden in 2017 opgeleverd.

In 2015 heeft als gevolg van de economische crisis een herijking plaatsgevonden van de programma's en vormgeving van diverse braakliggende locaties aan de Heistraat, waaronder het Woonplein. In 2016 is op basis van de nieuwe inzichten begonnen met de ontwikkeling van een drietal locaties (ca. 60 woningen), zodat in 2017 de realisatie in uitvoering verkeert.

Ook in de Leonardusbuurt is in 2016 gestart met de bouw van 20 levensloopbestendige woningen. Verder wordt in 2017 de renovatie van huurwoningen voortgezet. In totaliteit worden tot en met 2022 650 woningen gerenoveerd. Na oplevering van delen van de renovatie volgt de herinrichting van de omliggende openbare ruimte.

Op sociaal maatschappelijk gebied is het project van de 500 huiskamergesprekken in de Leonardusbuurt afgerond en geëvalueerd. Besloten is om deze gesprekken op thematische basis voort te zetten. Er wordt in 2017 ingezet op financiële problematieken en gezondheid. Het in Helmond West lopende T+Lab is in 2016 ook als project gestart in de Leonardusbuurt en zal in 2017 worden voortgezet. De bedoeling is om kinderen van de basisschoolleeftijd hun talenten te laten ontdekken en verder te laten ontwikkelen. Tevens leidt het tot meer verbinding in de buurt.

Het in de Leonardusbuurt aanwezige maatschappelijk vastgoed is in 2016 aangepakt. Zo wordt op dit moment de Leonardusschool verbouwd en ingericht als "Centrum voor Bewegen en Gezondheid".

Naar verwachting zal in 2017 het gehele gebouw verhuurd zijn. Verder wordt gestart met de nieuwbouw van de kantine van Speeltuin Leonardus, waarna de oplevering in 2017 zal plaatsvinden. Ook loopt in 2017 het meerjarige project Jong Helmond Lekker Gezond. Dit project is gericht op de bevordering van de gezondheid in de Binnenstad Oost.

Naast bovengenoemde acties zal ook vanuit het strategisch programma 'Sociale Stad' een extra sociale impuls komen. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar programma 3.

2. Helmond West

In navolging van de Binnenstad Oost wordt ook Helmond West in al haar facetten vernieuwd. Naast nieuwe en gerenoveerde woningen is dit bijvoorbeeld ook zichtbaar in de vernieuwde openbare ruimte en wijkhuis brede school Westwijzer.

De nieuwbouw in Oud West is in 2016 afgerond. In 2017 zal gestart worden met de nieuwbouw op het voormalige Raaymakersterrein. Hier worden in circa 5 jaar tijd ca. 100 koop- en huurwoningen gerealiseerd. Op de locatie van de voormalige Deken van de Hagenschool worden in 2017 ca. 11 duurzame en betaalbare woningen gebouwd. In 2017 zullen ook grote stukken openbare ruimte worden vernieuwd en heringericht. Naar verwachting wordt ook het Cruiffcourt in het Distelveld geopend.

Met de oplevering van het Goorlooppark wordt in 2017 de ecologische Goorloopzone opgeleverd. Dit gebied gaat onder meer functioneren als wijkpark. Tevens zal in 2017 een nieuw breed inzetbaar paviljoen in de speeltuin Helmond West verrijzen. Verder zal met de afronding van de Goorloopzone de speeltuin haar definitieve contouren krijgen.

In 2017 zal ambachtelijk bedrijvencentrum 't Patronaat in gebruik worden genomen. Na de verbouwing is dit rijksmonument weer in ere hersteld. De (startende) ondernemers zullen in de eerste jaren worden ondersteund, zodat ze uitgroeien tot sterke bedrijven.

Op maatschappelijk gebied zal in 2017 met name ingezet worden op het verder versterken van de sociale cohesie. Naast de voortzetting van de activiteiten in het T+lab, dienen in 2017 projecten als "de Vreedzame Wijk", buurtpreventie en het project "achter de voordeur" de wijk maatschappelijk toekomst-proof te maken. Verder blijft er natuurlijk aandacht voor veiligheid en beheer.

3. Suytkade

Sinds de uittreding van ontwikkelaar Van Wijnen uit de GEM Suytkade in 2015 is de verdere ontwikkeling van Suytkade weer een gemeentelijk project onder eigen regie. Tegen de achtergrond van een aantrekkelijke woningmarkt en gebruikmakend van een sterk verbeterde ontsluiting (met de nieuwe onderdoorgang van het spoor naar een aantrekkelijke nieuwe stationsomgeving) biedt dit onmiskenbaar nieuwe kansen. Het stedenbouwkundig plan is – binnen de grenzen van het bestemmingsplan – aangepast aan de nieuwe situatie en afgestemd op de ruimtelijke mogelijkheden en kwaliteiten, de grondexploitatie en de woonvisie. Het geeft de gemeente daarmee de ruimte om het (flexibele) programma dat het voor ogen heeft te realiseren. Het programma valt in grote lijnen in vier onderdelen uiteen:

Woningbouw

Diverse partijen zijn actief om een deel van het woningbouwprogramma te ontwikkelen. Ten opzichte van de oorspronkelijke plannen gaat het hierbij niet meer uitsluitend om appartementen maar – conform de huidige woonvisie – voor een belangrijk deel om grondgebonden woningen. Een viertal projecten met in totaal ca. 225 woningen is daarbij concreet in ontwikkeling; de start bouw staat op de planning in 2017:

- Groenkwartier Noord West
- Stadsdeel Noord fase 1
- de drie appartementenblokken in Stadsdeel Noord
- Waterburcht 3

Het voorbereiden van het bouwrijp maken is in volle gang. In het najaar wordt een presentatie gegeven aan de commissie Omgeving en de hele wijk om alle positieve ontwikkelingen toe te lichten.

Food Tech Campus

Fase 1 van de Food Tech Campus heeft zich de afgelopen jaren sterk geprofileerd. De bedrijfsruimten zijn allemaal gevuld en er is uitsluitend nog kantoorruimte beschikbaar. Vandaar dat momenteel het businessplan en de haalbaarheidsstudie voor fase 2 wordt uitgewerkt. Doel is dat in 2017 kan worden gestart met de bouw van een tweede pand op Suytkade. Ook lopen diverse gesprekken over de vestiging (en daarmee bouw) van een aantal nieuwe sectorgerelateerde bedrijven en kan mogelijk een relatie worden gelegd met de herontwikkeling van het Induma West-terrein. Behalve dat de fysieke invulling op Suytkade wordt uitgebreid is ook het netwerk rond de Campus sterk gegroeid.

Leisurecomplex fase 2

Green Real Estate (onderdeel van het Zeeman concern) en Fitland, respectievelijk eigenaar en exploitant, hebben het voornemen geuit om te komen tot invulling van de tweede helft van het leisurecomplex. Men denkt daarbij aan realisatie van een nieuwe zwemvoorziening, een commercieel theater en andere functies met regionale betekenis. Hiermee zou een extra impuls tot stand komen voor Suytkade en het centrum en daarmee voor Helmond.

Wat betreft de nieuwe zwemvoorziening is in 2016 een marktconsultatie uitgevoerd. Op basis hiervan wordt bepaald op welke wijze de aanbesteding plaats zal vinden. Naast Suytkade zijn ook andere locaties in beeld.

Annawijk

WoCom heeft de wens uitgesproken de woningen in de Annawijk op te willen knappen. Zij hebben hierbij een vergelijkbare aanpak als in Helmond West voor ogen. Het is wenselijk hierbij aan te sluiten, zowel vanuit het strategisch programma Wonen als vanuit het strategisch programma Sociale Stad. De planvorming zou dan in 2017 moeten worden opgepakt. Voor 2017 zal voornamelijk op sociale maatregelen worden ingezet. Voor meer informatie wordt verwezen naar programma 3

Overig

Er zijn nog diverse andere invullingen mogelijk op Suytkade. Zo zal worden gekeken naar alternatieve invullingen (bijvoorbeeld leisure) voor de kantoorlocaties in het bestemmingsplan waarvoor structureel geen markt meer aanwezig is. Tevens wordt er studie verricht naar de ontwikkeling van een horecapaviljoen, een gezondheidscentrum en een museum. Doelstelling is hierover in 2017 duidelijkheid te verkrijgen.

4. Centrum

Centrumperspectief

In lijn van het coalitieakkoord 'Mensen maken de stad' is in 2016 gewerkt aan een nieuw, meer reëel perspectief op het centrum. De focus van dit nieuwe Centrumperspectief ligt behalve op de versterking van het kernwinkelgebied met haar horecaclusters, een perspectief voor de 'schil' rondom de compacte kern, een Havenpark, een nieuw plein rondom de Veestraatbrug, ter verkrijging van meer samenhang met de kanaalzone, cultuurzone, spoorzone en Suytkade.

Op basis van dit nieuwe perspectief wordt in 2017 gestart met de uitwerking en uitvoering van het centrumperspectief. De planvorming van een aantal prioritaire deelprojecten is daar onderdeel van.

Gestart wordt met de uitvoering van deze opgaven, te weten:

- een substantieel stadspark aansluitend op het bestaande kernwinkelgebied c.q. het compacte centrum;
- het creëren van een centrumrondje door upgradering Elzaspassage, bibliotheek en door invulling te geven aan het Speelhuisplein, bijvoorbeeld met een (open) markthal;
- verbeteren van de verblijfskwaliteit van het bestaande centrum en verbindingen, onder andere door een groene impuls;
- aanpak van leegstand;
- versterken van bestaand ondernemerschap, aantrekken van nieuwe concepten en ondernemers (acquisitie).

Daarnaast verwachten we dat de eigenaar van het AHXL-terrein haar toekomstplannen voor dit gebied verder zal uitwerken in samenhang met de omgeving van de Watertoren.

De Waart

Het coalitieakkoord spreekt niet langer van grootschalige sloop en nieuwbouw maar juist van het behouden en opknappen van de Waart. In 2016 is gewerkt aan een nieuw perspectief voor de Waart. Onderdeel daarvan was ook het maken van afspraken over de afwikkeling van het verleden.

In de zomer van 2016 is met Woonpartners een akkoord bereikt. Dit hoofdlijnenakkoord houdt in dat de komende 3-6 jaar fors geïnvesteerd zal worden in de Waart door zowel Woonpartners als de gemeente om de leefbaarheid te vergroten.

Voor 2017 betekent dit concreet dat de eerste woningen in de Waart gerenoveerd worden. Aanvullend wordt gestart met de planvorming van de nieuwbouw van woningen aan de Torenstraat. Ook zal de planvorming en de uitvoering van de nieuw in te richten openbare ruimte worden gestart. Onderdeel van het perspectief is ook de sloop van de City Sporthal en de Gaviolizaal. In overleg met de huurders zal op basis van een door de stichting aangeleverd beleidsplan en rekening houdend met de collectiewaardering gezocht worden naar een nieuwe vestigingslocatie.

Samen met de sociale partners zal in 2017, aanvullend op de fysieke maatregelen, een sociale aanpak c.q. impuls ontwikkeld worden. Voor meer informatie over deze sociale impulsen in het kader van het strategische programma Sociale Stad verwijzen wij u naar programma 3.

Annawijk

De woningbouwcorporatie in de Annawijk heeft het voornemen om een aantal woningen in de wijk te gaan opknappen. Zij hebben hierbij een vergelijkbare aanpak als in Helmond West voor ogen. Dat betekent een intensieve samenwerking tussen de woningbouwcorporatie, gemeente en maatschappelijke partners. Ook vanuit het programma Sociale Stad is er aandacht voor de Annawijk. In 2017 worden de plannen concreet gemaakt en de verbinding tussen sociale en fysieke maatregelen uitgewerkt.

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Meting: jaar, peildatum en bron
9.01	Aantal verkooppunten detailhandel per 1.000 inwoners in Helmond.	6,2	6,2	6,0	6,0	6,0	5,8	5,6	jaarlijks, Locatus, peildatum januari
9.02	% Leegstand (leegstaande verkooppunten afgezet tegen het totaal van verkooppunten (leegstand plus detailhandel en niet-detailhandel in het hoofdwinkelgebied (incl. Steenweg) in Helmond	8,00%	10,60%	11,80%	11,20%	10,20%	12,80%	14,60%	jaarlijks, Locatus, peildatum januari
9.03	% leegstaande verkooppunten detailhandel in het hoofdwinkelgebied	7%	9%	10%	9%	8%	11%	13%	jaarlijks, Locatus, peildatum januari
9.04	Verhouding winkelverkoopvloeroppervlak centrum/periferie Helmond	25%	25%	25%	25%	26%	26%	27%	Locatus, peildatum januari
9.05	Verhouding winkelverkoopvloeroppervlak centrum/periferie 50-100.000 inwoners					36%	36%	36%	Locatus, peildatum januari
9.06	Bezoekersaantallen centrum				3.014.000	3.462.000	3.849.000		CityTraffic, jaarcijfers

9.04 Betreft alleen detailhandel en leegstand. % wvo in het centrum t.o.v. totale wvo.

9.05 Betreft alleen detailhandel en leegstand. % wvo in het centrum t.o.v. totale wvo.

9.06 Optelsom van het aantal unieke shoppers (dus bezoekers tijdens openingstijden en –dagen van de winkels in het centrum) per dag in 2013. Voorlopig cijfer.

3.1.9.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaat	
Naam/omschrijving	Planning
Start realisatie van het Havenpark (Speelhuisplein) e.o.	31-12-2017
- Uitwerken visie tot een stedenbouwkundige hoofdopzet Havenpark/Speelhuisplein e.o	
- Opstellen inrichtingsplan- Aanbesteding & start uitvoering park.	
Verbeteren van verbindingen tussen Centrum, Centraal Station en Suytkade en bestaand vergroening centrum.	31-12-2017
- Definitief ontwerp herinrichting / renovatie Groenewoud e.o. - Definitief ontwerp herkenbare route tussen CS en Centrum (Rode Loper)- Start uitvoering vergroening centrum	
Aanpak leegstand, verbeteren ondernemingsklimaat en verbeteren kwaliteit aanbod centrumvoorzieningen	31-12-2017
- Contractering partij verkoop/verhuur Oude Bieb en Markt 2013 - Starten 1e activiteiten versterken bestaand ondernemerschap. - Start herstructurering retail centrum - Opstellen en uitvoering acquisitieplan retail (en horeca)	
Verbeteren leefbaarheid en woonkwaliteit de Waart	31-12-2017
- Buurtontwikkelingsplan- Gereed voorlopig ontwerp nieuwbouw woningen locatie Torenstraat- Start renovatie woningen 1e fase- Start herinrichting openbare ruimte 1e fase.- Sociale impulsen	

Overige resultaten producten

Processen	Productiecijfers en kwaliteitsdoelstellingen
Start bouw Stadsdeel Noord appartementen en fase 1	In Stadsdeel Noord wordt gewerkt aan de realisatie van 28 grondgebonden vrije sector woningen in fase 1. Daarnaast wordt gewerkt aan de realisatie van een drietal sociale huurappartementenblokken. Doelstelling is om in 2017 te starten met bouwen.
Start bouw Groenkwartier West	In Groenkwartier NoordWest wordt in 2017 gestart met de bouw van 33 appartementen en 18 grondgebonden sociale woningen.
Start bouw Waterburcht 3	De plannen voor de 3e Waterburcht zijn momenteel in ontwikkeling. Het voornemen is om medio 2017 te starten met de bouw
Weverspoort, Start bouw blok 4 en 14 (14 woningen)	
Leonardusbuurt, Realisatie herinrichting fase 1B	De herinrichting van diverse straten volgend op de renovatie van woningen door Wbv. Volksbelang
Heistraat, Woonplein start bouw 1e fase (18 woningen)	
Heistraat, Woonplein omgevingsvergunning 2e fase (29 woningen)	
Goorloopzone, realisatie en oplevering Goorlooppark Midden	
Helmond West, herinrichting 3e fase	Op basis van het WOP Helmond West worden volgend op de nieuwbouw en renovatie diverse straten en pleinen heringericht. In 2017 zal de openbare ruimte rondom het Patronaat worden heringericht. Ook zal het trapveld op het Distelveld worden aangepakt.

Nieuwe ontwikkelingen

		(bedragen x € 1.000)			
Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2017	2018	2019	2020
Beleidsintensivering					
310	Centrumontwikkeling 2017	300			
<i>Beleidsintensivering</i>		300			
Onontkoombare knelpunten					
810	Voorzetten bijdrage buurtbeheerders	75	75	75	75
<i>Onontkoombare knelpunten</i>		75	75	75	75
Totaal nieuwe ontwikkelingen Stedelijke vernieuwing		375	75	75	75

Beleidsintensivering

310 Centrumontwikkeling 2017

In december 2015 is gestart met het proces om te komen tot een geactualiseerd centrumperspectief. Voor het verbeteren van de verblijfskwaliteit in het centrum wordt € 200.000 beschikbaar gesteld. Concreet betekent dit voor 2017 het realiseren van quick wins in delen van het centrum. Denk daarbij aan het Ameideplein, aanloopstraten en/of de Markt. Voor het realiseren van een transformatie en/of investeringsfonds voor het herbestemmen leegstaand vastgoed wordt € 100.000 beschikbaar gesteld. Een resterend bedrag van € 1,7 mln is opgenomen in het Investeringsprogramma.

Onontkoombare knelpunten

810 Voorzetten bijdrage buurtbeheerders

Sinds 2008 heeft de Gemeente Helmond met de woningbouwcorporaties een samenwerkingsverband. De buurtbeheerders zijn in dienst van de corporaties en zijn actief in zes wijken: Brouwhuis, Helmond-West, Binnenstad-Oost, Helmond Noord, Helmond Oost, Rijpelberg. De buurtbeheerders zijn aangesteld om de leefbaarheid in de wijk op peil te houden. Bewoners worden

hier nadrukkelijk bij betrokken en worden door de buurtbeheerder aangesproken op hun verantwoordelijkheden. De samenwerking met de buurtbeheerders had een looptijd tot en met 2014 en is vervolgens tot en met 2016 telkens met een jaar verlengd. Met ingang van 2017 is dit structureel geraamd in de begroting. Een deel van de kosten worden gedekt uit de middelen voor versterking lokale netwerken (€ 33.000).

Overige mutaties

Kapitaallasten

De toename van de kapitaallasten is het gevolg van het feit dat met ingang van deze Programmabegroting de kapitaallasten benodigd voor het vastgestelde investeringsprogramma direct op de betreffende beleidsprogramma's worden geraamd.

Nominale ontwikkelingen (loon- en prijs)

De nominale ontwikkelingen betreffen de loon- en prijsaanpassingen waarmee de budgetten naar het prijspeil 2017 worden gebracht.

Overige technische mutaties

De overige technische mutaties hebben vooral betrekking op de wijziging in het BBV ten aanzien van het niet meer mogen toerekenen van overhead aan de verschillende programma's. Daarnaast worden de verrekeningen met eerder door de raad ingestelde reserves hierin meegenomen.

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Aantrekkelijke woonomgeving	9.01	Het oordeel van inwoners over hun woonomgeving: het aantal van de 11 wijken met een rapportcijfer van minimaal 7 voor de leefbaarheid			8,0	8,0			2018 alle wijken scoren minimaal 7	vierjaarlijks veiligheidsmonitor
Aantrekkelijkheid centrum	9.02	Oordeel inwoners Helmond over centrum	7,1	7,0		6,9		6,9	Rapportcijfer in tweejaarlijks, 2014 ³ 7	inwonersenquête

3.1.9.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	4.412	4.567	4.741	4.414	4.462	4.404
Baten	319	262	262	262	262	262
Saldo	-4.093	-4.305	-4.479	-4.152	-4.199	-4.142
Verrekening met reserves						
Storting	84					
Onttrekking	5	355	291	257	257	290
Saldo	-4.173	-3.950	-4.188	-3.896	-3.943	-3.852

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2017 Lasten	2017 Baten	2017 Saldo
310 Centrum	1.053	187	-866
805 Stadsvernieuwing visie en strategie	195	129	-66
810 Stadsvernieuwing wijk en buurtbeheer	427		-427
815 Stadsvernieuwing algemeen	3.066	238	-2.828
Totaal Stedelijke vernieuwing	4.741	553	-4.188

Aansluiting met vorige begroting

Onderstaande tabel geeft de aansluiting weer tussen de huidige Programmabegroting 2017-2020 en de voorgaande Programmabegroting 2016-2019. De regel 'Actuele stand lasten (of baten) PB 2016-2019' geeft de saldi aan waarover de raad eerder al heeft besloten. De regels daaropvolgend in de tabel geven de nieuwe ontwikkelingen aan waarover de raad met vaststelling van de Programmabegroting 2017-2020 akkoord gaat.

(bedragen x €1.000)

	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2017	2018	2019	2020
Lasten:				
Primitieve begroting 2016-2019	4.141	4.141	4.141	4.141
Lasten vastgestelde PB 2016-2019	4.141	4.141	4.141	4.141
Begrotingsmutaties	125	218	216	214
Actuele stand lasten PB 2016-2019	4.266	4.360	4.357	4.355
Beleidsintensivering	300			
Kapitaallasten	346	231	281	226
Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)	5	5	5	5
Onontkoombare knelpunten	75	75	75	75
Overige technische mutaties	-252	-256	-256	-256
Totaal nieuwe ontwikkelingen lasten	474	55	104	49

Totaal lasten PB 2017-2020	4.741	4.414	4.462	4.404
-----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2017	2018	2019	2020
Baten:				
Primitieve begroting 2016-2019	262	262	262	262
Baten vastgestelde PB 2016-2019	262	262	262	262
Begrotingsmutaties	214	184	184	184
Actuele stand baten PB 2016-2019	476	446	446	446
Kapitaallasten	73	73	73	106
Overige technische mutaties	4			
Totaal nieuwe ontwikkelingen baten	77	73	73	106

Totaal baten PB 2017-2020	553	519	519	552
----------------------------------	------------	------------	------------	------------

Saldo Programmabegroting 2017-2020	-4.188	-3.896	-3.943	-3.852
---	---------------	---------------	---------------	---------------

Investeringsen

Voorgenomen investeringen 2017

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investing	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
310	Centrumontwikkeling (o.a. Havenpark)	1.700	0	1.700
810	Goorloopzone, EVZ ter hoogte van hockeyclub	500	-100	400
810	Parkeren Sportaccommodaties Stiphout	85	0	85
815	Aanpak omgeving De Waart	1.000	0	1.000
Totaal programma		3.285	-100	3.185

Toelichting voorgenomen investeringen:

310 Centrumontwikkeling (o.a. Havenpark)

In december 2015 is gestart met het proces om te komen tot een geactualiseerd centrumperspectief. Ingeschat wordt dat er een totaal budget van € 4,0 miljoen (2017, 2018 en 2019) voor het centrumperspectief nodig is om het centrum te versterken en te verbeteren behorend bij een stad als Helmond.

Om de flow /energie van het centrumperspectief direct om te kunnen zetten in daden is het wenselijk om de bedragen per jaarschijf in te zetten. Concreet betekent dit in 2017 € 2,0 miljoen beschikbaar te stellen te weten € 1,7 miljoen investeringsbudget en € 0,3 miljoen exploitatiebudget. Op die manier kan de inzet van de overheid werken als een hefboom. Door de strategische agenda met een organisatorische vertaling wordt nog meer focus gelegd op het belang van een goed centrum. Hierdoor zijn deze budgetten noodzakelijk maar ook haalbaar. Het genoemde investeringsbudget zal worden ingezet voor het realiseren van de substantieel stadspark aansluitend op het bestaande kernwinkelgebied c.q. het compacte centrum.

810 Goorloopzone, EVZ ter hoogte van hockeyclub

Parallel aan het project Uitbreiding hockeyclub is gekeken naar kansen voor de Goorloop (ecologische verbindingszone) en de Warande. Samen met het waterschap Aa en Maas en de hockeyclub is onderzocht welke kansen er zijn. Dit heeft geleid tot een korte en lange termijn visie ten aanzien van de Goorloopzone en de verbinding van het Warande bos met de Goorloopzone.

Op korte termijn, wanneer het project Uitbreiding hockeyclub in uitvoering gaat (1 tot 3 jaar), is het mogelijk om Goorloopzone ter hoogte van het hockeycomplex over de volledige lengte vrij te maken met een breedte van 25 meter. Dit is mogelijk door direct twee velden te realiseren op noord en één veld (tegen de Goorloop aan) te verwijderen. Tevens wordt de waterbak van de hockeyclub verlegd. Dit levert een schaalvoordeel op van € 150.000 op het krediet Uitbreiding Hockeycomplex Warande. Dit voordeel wordt samen met de bijdrage van het Waterschap ingezet voor dit project.

Op lange termijn (over ca.15 jaar) is het zogenaamde 'schuine veld' toe aan renovatie en de hockeyclub is bereid dit veld dan ook te verplaatsen naar noord. Er ontstaat dan een directe ecologische verbinding tussen het Warandebos en de Goorloopzone.

810 Parkeren Sportaccommodaties Stiphout

Vanwege de realisatie van de Natuurpoort bij Stiphout neemt de parkeerbehoefte in de omgeving van het sportpark toe. Omdat het een gecombineerd gebruik wordt is er in kleine mate sprake van dubbelgebruik van de parkeerplaatsen. In totaal worden er 190 parkeerplaatsen gerealiseerd.

815 Aanpak omgeving De Waart

Het nieuwe coalitieakkoord spreekt niet langer van grootschalige sloop en nieuwbouw maar juist van het behouden en opknappen van de Waart. In 2016 is gewerkt aan een nieuw perspectief voor de Waart. Onderdeel daarvan was ook het maken van afspraken over de afwikkeling van het verleden. In de zomer van 2016 is met Woonpartners een akkoord bereikt. Dit hoofdlijnenakkoord houdt in dat de komende 3 tot 6 jaar fors geïnvesteerd wordt in de Waart door zowel Woonpartners als de gemeente om de leefbaarheid te vergroten. Voor 2017 betekent dit concreet dat de eerste woningen in de Waart gerenoveerd worden. Aanvullend wordt gestart met de planvorming van de nieuwbouw van woningen aan de Torenstraat. Ook start de planvorming en de uitvoering van de nieuw in te richten openbare ruimte. Onderdeel van het perspectief is ook de sloop van de City Sporthal en de Gaviolizaal. In overleg met de huurders wordt, op basis van een door de stichting aangeleverd beleidsplan en rekening houdend met de collectiewaardering, gezocht naar een nieuwe vestigingslocatie. Samen met de sociale partners wordt in 2017, aanvullend op de fysieke maatregelen, een sociale aanpak ontwikkeld. Het instemmen met de investering voor 2017 houdt in dat daarmee automatisch wordt ingestemd met de bedragen in 2018 en 2019.

Programma 10

Verkeer en mobiliteit

3.1.10 Programma 10: Verkeer en mobiliteit

Wethouder Dhr. E. de Vries: Portefeuillehouder gehele programma

3.1.10.1 Wat willen we bereiken?

Onze belangrijkste doelen zijn een goede bereikbaarheid van de stad met waar mogelijk toepassing van Smart Mobility en verbeteren van de verkeersveiligheid voor alle weggebruikers.

Meerjarig beleidsperspectief

Het nieuwe mobiliteitsbeleid in Helmond is vastgelegd in de mobiliteitsvisie "Helmond Verbonden 2016-2025". Het nieuwe beleid is gebaseerd op drie pijlers:

- het duurzaam verbeteren van de verkeersveiligheid;
- goede en vlotte bereikbaarheid van de stad en de regio
- het zorgen dat het verkeerssysteem in de stad duurzaam en toekomstbestendig is met oog voor de kwaliteit van de leefomgeving.

Het beleid biedt ruimte aan alle vormen van mobiliteit. Alleen door het naast elkaar bestaan en het onderling verknopen van diverse vervoersmodaliteiten ontstaat een duurzaam en stabiel verkeers- en vervoerssysteem. Wel zal een extra impuls gegeven worden aan de toepassing van het fietsbeleid, omdat dit op lokaal en regionaal niveau als meest duurzame vervoersmiddel kan worden beschouwd. Om de nog voorziene groei van de stad en de mobiliteitsbehoefte met behoud van de kwaliteit te kunnen opvangen, zijn blijvende inspanningen nodig om de diverse vervoersnetwerken goed met elkaar te verknopen, zowel op regionaal als lokaal niveau. Sinds de vaststelling van de huidige visie in 2007 is veel geïnvesteerd in het op elkaar afstemmen van wegen, fietspaden, OV-knooppunten, verkeersveiligheid, parkeervoorzieningen en verkeersmanagementmaatregelen.

De focus zal vanaf 2017 nog meer verschuiven van het oplossen van knelpunten middels grootschalige ingrepen naar de inzet van slimme maatwerkoplossingen (smart & green mobility). De uitvoering hiervan zal opgepakt worden vanuit het strategische programma Automotive, Smart & Green Mobility en Bereikbaarheid (zie programma 7).

De afgelopen jaren zijn veel ontbrekende schakels in het lokale netwerk aangelegd. Belangrijke toevoegingen zijn bijvoorbeeld het nieuwe fietspad richting Nuenen-Eindhoven en het in 2016 voltooide tracé van de Kasteelherenlaan (incl. spooronderdoorgang) ten behoeve van de stedelijke ring. De nog ontbrekende schakel in het noordwestelijke deel van de centrumring, maar meer in het algemeen de bereikbaarheid van het centrum, wordt gezien in het nieuw op te stellen Centrumperspectief.

De bereikbaarheidsopgave op regionale schaal is het realiseren van een duurzaam hoofdwegennet ten behoeve van de bereikbaarheid binnen de Brainportregio, maar ook ten behoeve van de verbinding van beide mainports met deze regio en met het Duitse achterland. Deze opgave is ook voor de economische positie van Helmond onverminderd actueel. Veranderend mobiliteitsgedrag, de mogelijkheden van smart mobility en het belang van gezondheid en leefbaarheid van de mensen in de regio vragen om aangepaste plannen en creatieve maatregelen. Samen met de regio hebben we hiervoor een regionale bereikbaarheidsagenda opgesteld waarin de Helmondse speerpunten goed zijn opgenomen.

Voor een nog betere benutting van de netwerkcapaciteit werkt Helmond actief mee aan pilots en demonstratieprojecten op het gebied van innovatieve verkeerstechnologieën. Hierdoor zal de ontwikkeling van deze technologieën worden bespoedigd en wordt ook vanuit het mobiliteitsbeleid een bijdrage geleverd aan de profilering van onze stad als innovatieve automotieve locatie binnen de Brainport regio. De komende periode is het zaak de succesvolle pilots daadwerkelijk te implementeren. Helmond wil voorop blijven lopen op het gebied van slimme mobiliteit en dient hierbij als 'living lab' voor de nieuwste ontwikkelingen.

De gemeente Helmond heeft de laatste jaren structureel veel geld geïnvesteerd in de mobiliteitsopgaven in onze stad, met een zeer positief resultaat. Voor de jaren na 2015 was geen investeringsruimte opgenomen voor nieuwe projecten in het investeringsprogramma. De kleinere mobiliteitsmaatregelen (bijvoorbeeld op het gebied van veiligheidsverbetering in woonwijken en het toevoegen van extra parkeervakken) worden vanaf 2016 gefinancierd uit een hiervoor beschikbare bestemmingsreserve.

Voor het Landelijk Verbeterprogramma Overwegen (ingesteld om de veiligheid aan bestaande overwegen te vergroten door een slimme inzet van maatregelen) en voor het rijksprogramma Beter benutten 2.0 (t.b.v. verbetering van de doorstroming van de oost-west-as m.b.v. fietsmaatregelen en smart mobility) zijn inmiddels subsidies toegekend.

Het nieuwe Helmondse Mobiliteitsbeleid in Helmond Verbonden en de regionale opgave zullen nog nader uitgewerkt worden in concrete uitvoeringsvoorstellen. Op basis daarvan zal de financieringsopgave voor de komende jaren in beeld gebracht worden.

Parkeerbeleid

De afgelopen jaren is het in 2012 vastgesteld beleid voor de parkeergarages en het achteraf real time betaald parkeren in het centrum geïmplementeerd ('Gepast Parkeren in Helmond'). In 2013 is daarnaast het parkeerbeleid 'Parkeerregulering en tarieven- en vergunningenbeleid Helmond; vastgesteld. Hierin staat onder andere een beslisboom opgenomen die de wijze aangeeft waarop de gemeente eventuele parkeerproblemen in woonwijken en winkelcentra aanpakt. Uitgangspunt daarbij is dat eventuele invoering in nieuwe woonwijken of winkelcentra budgettair neutraal moet zijn.

Op dit moment is er een structureel tekort op de parkeerexploitatie (t.o.v. de taakstelling van ca. € 850.000,-) van €153.000,-. Er zijn dus bezuinigingsmaatregelen noodzakelijk om de in de begroting opgenomen taakstelling weer te halen. Door de bezoekersregeling niet in te voeren en door alle kortingsregelingen m.b.t. Gepast Parkeren gefaseerd af te schaffen, wordt de begroting weer in evenwicht gebracht. Daarnaast wordt er tweejaarlijks een inflatiecorrectie toegepast om in de toekomst de stijgende kosten op te vangen. Deze inflatiecorrectie gaat per 1 januari a.s. in en wordt eenmalig t.b.v. de fasering van de afschaffing van de kortingsregelingen. Hierover informeren we de commissie Omgeving nog nader, zoals afgesproken bij de behandeling van de Voorjaarsnota.

Strategische indicatoren

Nr.	Strategische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Meting: jaar, peildatum en bron
10.01	Tevredenheid met OV		67%		70%		73%		tweejaarlijks, inwonersenquête
10.02	Helmond is een fietsvriendelijke stad (% (helemaal) mee eens	80%	86%		92%		91%		tweejaarlijks, inwonersenquête
10.03	Vaak/altijd naar het centrum met: fiets	48%	50%		56%		50%		tweejaarlijks, inwonersenquête
10.04	Vaak/altijd naar het centrum met: auto	22%	47%		46%		46%		tweejaarlijks, inwonersenquête
10.05	Vaak/altijd naar het centrum met: lopend		26%		32%		31%		tweejaarlijks, inwonersenquête

3.1.10.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaat	
<i>Naam/omschrijving</i>	<i>Planning</i>
Project N279: Onder leiding van de provincie zal komend jaar een Mer opgesteld worden voor verbetering van de doorstroming en veiligheid van de N279. Helmond levert hiervoor input door samen met Laarbeek en Gemert-Bakel een studie uit te voeren naar een mogelijke noordelijke aansluiting en fors in te zetten op smart mobility maatregelen ('slimste provinciale weg').	31-12-2017
Opstellen uitvoeringsprogramma Helmond Verbonden: Voor de middellange termijn zal een uitvoeringsprogramma opgesteld worden o.b.v. Helmond Verbonden waarin ook de fietsagenda integraal opgenomen is.	31-12-2017
Uitvoeringsprogramma, governance structuur en financiering Bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant: Samen met de partners in de regio zal de Bereikbaarheidsagenda uitgewerkt worden in een concreet uitvoeringsprogramma met bijbehorende financieringsparagraaf en ook zal voor de samenwerking in de regio een opzet gemaakt worden, de zogenaamde 'governancestructuur'.	31-12-2017
Realisatie Fietspad Helmond-Eindhoven voor het gedeelte op Helmonds grondgebied: Het Helmondse gedeelte van fietspad Helmond-Eindhoven zal in 2017 aangelegd worden.	31-12-2017
Beter Benutten 2.0 Uitvoering projecten Beter Benutten 2.0	31-12-2017

Beleidsresultaat verbonden partijen

Metropoolregio Eindhoven:

In 2016 is de regionale Bereikbaarheidsagenda opgesteld. Deze is in het najaar van 2016 door de gemeenteraden van de 21 regiogemeenten vastgesteld. Eind 2017 wordt op basis hiervan een Regionaal Uitvoeringsprogramma vastgesteld voor 2018. Daarnaast heeft de Metropoolregio een coördinerende rol gespeeld bij het opstellen van de regionale bereikbaarheidsagenda en bij de uitwerking hiervan in een governance en financieringsstructuur. Inhoudelijk wordt de inzet geleverd door de participerende gemeenten.

De werkplaats Mobiliteit en Innovatie en het portefeuillehoudersoverleg coördineert de samenwerking op het gebied van de uitvoering van mobiliteitsbeleid. De uitvoerende taken zelf liggen bij de gemeenten.

De 'GGA-coördinator' (GebiedsGerichte Aanpak) bij de Metropoolregio Eindhoven zorgt voor de verbinding tussen de Provincie en de regiogemeenten. De Provincie stelt ook beperkt financiële middelen beschikbaar voor deze taak.

Nieuwe ontwikkelingen

Niet van toepassing.

Overige mutaties

Kapitaallasten

De toename van de kapitaallasten is het gevolg van het feit dat met ingang van deze Programmabegroting de kapitaallasten benodigd voor het vastgestelde investeringsprogramma direct op de betreffende beleidsprogramma's worden geraamd.

Nominale ontwikkelingen (loon- en prijs)

De nominale ontwikkelingen betreffen de loon- en prijsaanpassingen waarmee de budgetten naar het prijspeil 2017 worden gebracht.

Overige technische mutaties

De overige technische mutaties hebben vooral betrekking op de wijziging in het BBV ten aanzien van het niet meer mogen toerekenen van overhead aan de verschillende programma's. Daarnaast worden de verrekeningen met eerder door de raad ingestelde reserves hierin meegenomen.

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Verkeersveiligheid	10.01	Aantal geregistreerde ongevallen		580	446	422			verminderen aantal ongevallen	Bestand geregistreerde Ongevallen Nederland
Verkeers-veiligheid	10.02	Ziekenhuisopname na verkeersongeval met motorvoertuig				13%	10%		verminderen aantal ongevallen	waarstaatjegemeente.nl
	10.03	Overig vervoersongevallen met een gewonde fietser				9%	8%		verminderen aantal ongevallen	waarstaatjegemeente.nl
Parkeren	10.04	Aandeel mensen dat (zeer) tevreden is met het aantal parkeerplaatsen in de buurt		52%		61%		58%	waardering handhaven	tweejaarlijks, inwonersenquête
	10.05	Waardering voor parkeermogelijkheden van auto in het centrum		56%		66%		72%	waardering 2013 handhaven	tweejaarlijks, inwonersenquête
	10.06	Waardering voor parkeermogelijkheden van fiets in het centrum		82%		94%		97%	waardering 2013 handhaven	tweejaarlijks, inwonersenquête
	10.07	Aandeel mensen dat vindt dat parkeeroverlast in de buurt vaak voorkomt			22%	22%	23%	23%	% overlast afnemen t.o.v. 2013	Veiligheidsmonitor

3.1.10.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	1.258	2.186	1.708	1.210	1.388	1.561
Baten	292	54				
Saldo	-967	-2.133	-1.708	-1.210	-1.388	-1.561
Verrekening met reserves						
Storting	51	1.000				
Onttrekking		600	609	9	9	9
Saldo	-1.018	-2.533	-1.099	-1.201	-1.378	-1.552

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2017 Lasten	2017 Baten	2017 Saldo
090 Regionale aangelegenheden brabantstad	69		-69
250 Verkeer en vervoer beleid	1.639	609	-1.030
Totaal Verkeer en mobiliteit	1.708	609	-1.099

Aansluiting met vorige begroting

Onderstaande tabel geeft de aansluiting weer tussen de huidige Programmabegroting 2017-2020 en de voorgaande Programmabegroting 2016-2019. De regel 'Actuele stand lasten (of baten) PB 2016-2019' geeft de saldi aan waarover de raad eerder al heeft besloten. De regels daaropvolgend in de tabel geven de nieuwe ontwikkelingen aan waarover de raad met vaststelling van de Programmabegroting 2017-2020 akkoord gaat.

(bedragen x € 1.000)

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Lasten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	1.933	1.933	1.933	1.333
Lasten vastgestelde PB 2016-2019	1.933	1.933	1.933	1.333
Actuele stand lasten PB 2016-2019	1.933	1.933	1.933	1.333
Kapitaallasten	101	204	381	554
Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)	1	1	1	1
Overige technische mutaties	-327	-927	-927	-327
Totaal nieuwe ontwikkelingen lasten	-224	-722	-545	228

Totaal lasten PB 2017-2020	1.708	1.210	1.388	1.561
-----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Baten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	600	600	600	
Baten vastgestelde PB 2016-2019	600	600	600	
Actuele stand baten PB 2016-2019	600	600	600	
Kapitaallasten	9	9	9	9
Overige technische mutaties		-600	-600	
Totaal nieuwe ontwikkelingen baten	9	-591	-591	9

Totaal baten PB 2017-2020	609	9	9	9
----------------------------------	------------	----------	----------	----------

Saldo Programmabegroting 2017-2020	-1.099	-1.201	-1.378	-1.552
---	---------------	---------------	---------------	---------------

Investeringsen

Voorgenomen investeringen 2017

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
090	Fietsbeleidsplan 2017	175	0	175
090	Smart mobility	450	0	450
250	Beter benutten 2	300	0	300
Totaal programma		925	0	925

Toelichting voorgenomen investeringen:

090 Fietsbeleidsplan 2017

In het coalitieprogramma hebben wij aangegeven volop te willen inzetten op fietsbeleid. In 2016 en 2017 worden diverse fietsprojecten (in kader van subsidieregelingen als Beter Benutten, gebiedsopgave Noord Brabant en Fiets in de Versnelling) gerealiseerd en afgerond. Ook in het regionale bereikbaarheidsakkoord is volop aandacht voor maatregelen gericht op het stimuleren van het gebruik van de fiets (incl. inzet van de e-bike / pedelec voor de regionale bereikbaarheid). Lokaal is er ook in het nieuwe Helmondse Mobiliteitsbeleid (Helmond in Verbinding 2016-2026) een belangrijke plek ingeruimd voor de fiets. Dit gaat nog uitgewerkt worden in de fietsagenda die opgenomen zal worden in het uitvoeringsprogramma Helmond Verbonden. De middelen voor 2017 worden ingezet voor het Uitvoeringsprogramma Helmond Verbonden en waar mogelijk voor de uitvoering van de 'quick wins' van het Bereikbaarheidsakkoord Zuidoost Brabant (voorzover het fietsmaatregelen betreft).

090 Smart mobility

Smart Mobility is "hot". Bijna iedere stad en regio wil zichzelf het predicaat "smart" toekennen. De minister van I&M heeft aangegeven Nederland internationaal als testland voor zelfrijdende voertuigen (autonome voertuigen) op de kaart te willen zetten. Hierdoor ontstaan overal in Nederland initiatieven om dit soort testen te faciliteren. Helmond is op dit gebied koploper. Onze koploperspositie behouden gaat verder dan alleen imago. Het gaat om nieuwe werkgelegenheid en economische structuurversterking en om het realiseren van duurzame en slimme mobiliteitsoplossingen voor Helmond en voor de regio. Hiervoor moeten we integraal blijven investeren op drie niveaus: basis op orde, optimalisatie en innovatie. De middelen voor Smart Mobility worden in 2017 ingezet voor financiering van het ITS Bureau Brabantstad, uitrol van een hybride testomgeving, het uitvoeren van testen (voor zover er geen financiering vanuit andere bronnen is) en het opzetten van een landingsplaats Smart Mobility (conform het bereikbaarheidsakkoord).

250 Beter benutten 2

Het Rijk is gestart met een nieuw subsidietraject om de reistijden in spitsuren te verminderen. Dit wordt gecoördineerd vanuit de provincie en samen met de andere B5 gemeenten is hiervoor een programma opgesteld. Helmond heeft hiervoor voornamelijk fietsprojecten ingediend. Dit betreft onder andere een aantal fietspaden waaronder het fietspad van station 't Hout naar de Automotive Campus, gratis fietsenstallingen in het centrum en bij het station etc. Deze projecten zijn inmiddels allemaal gehonoreerd. In de Begroting voor 2016 is het eerste gedeelte van de benodigde middelen al beschikbaar gesteld. Voor 2017 wordt € 300.000 aangevraagd.

Programma 11

Openbare ruimte en natuurbescherming

3.1.11 Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming

Wethouder Dhr. E. de Vries: Portefeuillehouder Stedelijk beheer en Groen, Mobiliteit

3.1.11.1 Wat willen we bereiken?

Dit programma heeft tot doel het realiseren en in stand houden van een veilige, prettige, gezonde en duurzame openbare ruimte voor burgers en bedrijven.

Meerjarig beleidsperspectief

Beheer openbare ruimte

Als belangrijk algemeen uitgangspunt voor ons beleid geldt het ontwikkelen en uitvoeren van een integraal meerjarenprogramma voor de instandhouding van de openbare ruimte vanuit de deelgebieden verkeer, vervoer, wegen, groen, bossen en water. Speerpunt in dit programma is het handhaven en zo mogelijk verbeteren van een schone, aantrekkelijke, veilige en duurzame leefomgeving tegen een haalbaar kostenniveau. Onder invloed van de noodzakelijke bezuinigingen staat dit speerpunt de komende jaren zeker onder druk en is een kritische herijking van het gewenste onderhoudsniveau en -beeld onontkoombaar. Voor sommige deelproducten van de begroting (na besluitvorming nader te benoemen) gaat vooral veiligheid en functionaliteit als basis(niveau) gelden. In 2016 is een start gemaakt met het ontwikkelen van een integraal meerjarenprogramma voor de instandhouding van de openbare ruimte. Dit wordt in 2017 uitgewerkt tot een concreet programma en uitvoeringsplan. Uitgangspunt is hierbij een omschakeling van technisch beheer naar adaptief beheer.

De bezuinigingstaakstelling in de openbare ruimte bedraagt ca. € 1,5 miljoen. Dit bedrag wordt in de eerste plaats gevonden in het verlagen van het onderhoudsniveau. De bezuinigingen zijn in 2016 uitgewerkt en vertaald naar uitvoeringsplannen voor 2017 en verder. Waar mogelijk wordt de inbreng van burgers meegenomen en/of gevraagd. Daarbij betrekken wij ook de door uw gemeenteraad aangenomen motie om het beheer van openbaar groen op een meer natuur- en onderhoudsvriendelijke manier aan te pakken, waarbij inwoners een grotere rol krijgen. Als concreet project is in 2016 het gebied 'Zuidelijke Groengordel' in Helmond-Oost te noemen. In 2017 pakken we op soortgelijke wijze andere locaties in de stad aan, waarbij we de bewoners actief betrekken.

Door de bezuiniging op de openbare ruimte is er ook minder ruimte voor (grootschalige) renovatie- en reconstructieprojecten. De projecten die wel uitgevoerd kunnen worden, pakken we nog steeds zoveel mogelijk (wijkgericht) integraal op met groen-, weg- en rioolreconstructies. Dit blijkt een doelmatige aanpak te zijn. Daarbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van 'beginspraak', dat wil zeggen dat de burgers en bedrijven aan de voorkant kunnen meepraten over de door hun gewenste inrichting.

Parkeren; exploitatie en beheer

In dit programma valt het parkeerbeheer en de parkeerexploitatie. Voor het beleidsmatige gedeelte van parkeren verwijzen wij u naar programma 10.

Civieltechnische kunstwerken

In het Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken 2013-2017 zijn de uitgangspunten vastgelegd voor het te voeren beheer voor deze voorzieningen. Deze worden aangevuld met de budgettaire kaders van dit moment. Onderdeel van dit plan is een meerjarenprogramma voor grotere onderhoud- en renovatiewerkzaamheden. Aandachtspunt voor 2017 hierin is de voorbereiding aanpak sluis 8 en 9. In 2015 is een besluit genomen over de aanpak van sluis 8 en 9. In 2016 is een variantenstudie uitgevoerd en een keuze gemaakt. Dit wordt vertaald naar een concreet uitvoeringsplan voor sluis 8, zodat in 2017 gestart kan worden met de uitvoering.

Onkruidbestrijding op verhardingen

Vanaf 1 januari 2016 worden er geen chemische middelen meer ingezet voor de onkruidbestrijding op verhardingen. Per 31 maart 2016 is dit middels wetgeving verboden. De alternatieve methodes die nu ingezet worden zijn stomen en branden. Deze methodieken zijn minder effectief en duurder. Dit levert een negatieve verandering op van het straatbeeld, doordat er periodiek meer onkruid staat dan voorheen. De kosten voor de omschakeling is binnen de middelen in de begroting van 2017 e.v. voorzien.

Strategische indicatoren

Niet van toepassing

3.1.11.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaat verbonden partijen

Metropoolregio Eindhoven:

Op advies van de Adviescommissie Gulbergen is in 2014 besloten dat de eindafwerking, pre-nazorg en de nazorg van de stortplaats Gulbergen en de verdere ontwikkeling van het Landgoed Gulbergen voornamelijk binnen het takenpakket van de Metropoolregio blijft. De doelstelling is dat uiterlijk in de loop van 2016 zowel de overdracht van de nazorg van de stortplaats aan de provincie moet zijn afgerond en een nieuw perspectief moet zijn ontwikkeld voor de governance van Gulbergen. Inmiddels dient rekening te worden gehouden met een vertraging in het traject van zeker een jaar. De uitkomst van dit te doorlopen traject zal bepalend zijn voor de betrokkenheid van de Metropoolregio.

Doelstelling voor het Landgoed Gulbergen is de ontwikkeling tot een aantrekkelijk toeristisch en recreatief gebied met een sterke groene geleding, duurzame uitstraling en passend binnen de Brainport-ambitie van de regio. Hiertoe wordt in 2017 onder andere gewerkt aan het bestemmingsplan Gulbergen binnen de gemeentegrenzen van Nuenen en Geldrop-Mierlo. Vanuit de MRE worden de adviescommissie Gulbergen en Bestuurlijk Overleg gefaciliteerd.

Nieuwe ontwikkelingen

		(bedragen x € 1.000)			
Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2017	2018	2019	2020
Beleidsintensivering					
230	Parkeergelden				
<i>Beleidsintensivering</i>					
Totaal nieuwe ontwikkelingen Openbare ruimte en natuurbescherming					

Beleidsintensivering

230 Parkeergelden

Het positief begrote resultaat van de parkeerexploitatie valt al enige jaren structureel lager uit. Het structurele tekort wordt ingeschat op circa € 153.000. Oorzaken hiervan zijn de dalende parkeerinkomsten van het straat- en garageparkeren en een lagere realisatie bij de opgelegde parkeerboetes. Verder valt het resultaat lager uit doordat er in het resultaat rekening werd gehouden met het invoeren van betaald parkeren bij de Veste en de Cacoafabriek. Door het toepassen van de loon- en prijsindex vanaf 2017 op de tarieven, het niet invoeren van de bezoekersregeling en het gefaseerd afbouwen van de kortingsregeling gepast parkeren wordt het budgettaire knelpunt opgelost. Vanaf 2018 komen ook de jaarlijkse beheerslasten van de gratis fietsenstalling Station ten laste van de parkeerexploitatie. Met de NS wordt nog onderhandeld over de mogelijkheden om deze kosten te verkleinen.

Overige mutaties

Kapitaallasten

De toename van de kapitaallasten is het gevolg van het feit dat met ingang van deze Programmabegroting de kapitaallasten benodigd voor het vastgestelde investeringsprogramma direct op de betreffende beleidsprogramma's worden geraamd.

Nominale ontwikkelingen (loon- en prijs)

De nominale ontwikkelingen betreffen de loon- en prijsaanpassingen waarmee de budgetten naar het prijspeil 2017 worden gebracht.

Overige technische mutaties

De overige technische mutaties hebben vooral betrekking op de wijziging in het BBV ten aanzien van het niet meer mogen toerekenen van overhead aan de verschillende programma's. Daarnaast worden de verrekeningen met eerder door de raad ingestelde reserves hierin meegenomen.

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Onderhoud	11.01	Tevredenheid inwoners over onderhoud van openbare ruimte (grijs: straten, trottoirs, paden en pleinen in de buurt)		70%		71%		67%	Ondanks bezuinigingen constant houden	tweejaarlijks, inwonersenquête
	11.02	Tevredenheid inwoners over onderhoud van openbare ruimte (groen)		69%		71%		70%	Ondanks bezuinigingen constant houden	tweejaarlijks, inwonersenquête
	11.03	Aandeel inwoners dat (zeer) tevreden is over het onderhoud van openbare ruimte (blauw: waterpartijen) in de buurt.		74%		80%		73%	Ondanks bezuinigingen constant houden	tweejaarlijks, inwonersenquête
	11.04	Fysieke verloedering (% veel overlast)			28%	26%	23%	21%	Ondanks bezuinigingen constant houden	jaarlijks, Veiligheidsmonitor

3.1.11.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	21.357	21.743	19.797	19.430	19.444	19.705
Baten	5.396	4.324	4.281	3.990	3.990	3.990
Saldo	-15.961	-17.419	-15.517	-15.441	-15.454	-15.715

Verrekening met reserves

Storting		421				
Onttrekking		197	143	100	61	61
Saldo	-15.961	-17.643	-15.374	-15.341	-15.394	-15.654

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2017 Lasten	2017 Baten	2017 Saldo
210 Wegen	8.693	401	-8.293
220 Wegen - beheerkaart	79		-79
225 Wegen - reiniging	2.078	4	-2.075
230 Parkeervoorzieningen	2.666	3.760	1.094
260 Verkeer en vervoer uitvoering	1.078	25	-1.053
270 Binnenhavens en waterwegen	742	46	-696
580 Groenvoorzieningen & natuur excl.recrea.	4.340	189	-4.151
595 Groenvoorzieningen & natuur , fontein	116		-116
722 Begraafplaatsen	6		-6
Totaal Openbare ruimte en natuurbescherming	19.797	4.424	-15.374

Aansluiting met vorige begroting

Onderstaande tabel geeft de aansluiting weer tussen de huidige Programmabegroting 2017-2020 en de voorgaande Programmabegroting 2016-2019. De regel 'Actuele stand lasten (of baten) PB 2016-2019' geeft de saldi aan waarover de raad eerder al heeft besloten. De regels daaropvolgend in de tabel geven de nieuwe ontwikkelingen aan waarover de raad met vaststelling van de Programmabegroting 2017-2020 akkoord gaat.

(bedragen x €1.000)

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Lasten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	21.009	20.712	20.612	20.611
Lasten vastgestelde PB 2016-2019	21.009	20.712	20.612	20.611
Begrotingsmutaties	4	4	4	4
Actuele stand lasten PB 2016-2019	21.012	20.716	20.615	20.615
Beleidsintensivering	-50	-50	-50	-50
Kapitaallasten	830	759	873	1.135
Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)	58	58	58	58
Overige technische mutaties	-2.052	-2.052	-2.052	-2.052
Totaal nieuwe ontwikkelingen lasten	-1.215	-1.286	-1.171	-910

Totaal lasten PB 2017-2020	19.797	19.430	19.444	19.705
-----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Baten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	4.601	4.267	4.167	4.167
Baten vastgestelde PB 2016-2019	4.601	4.267	4.167	4.167
Raadsvoorstellen	-128	-128	-128	-128
Actuele stand baten PB 2016-2019	4.474	4.140	4.040	4.040
Beleidsintensivering	-50	-50	-50	-50
Kapitaallasten			61	61
Totaal nieuwe ontwikkelingen baten	-50	-50	11	11

Totaal baten PB 2017-2020	4.424	4.090	4.050	4.050
----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Saldo Programmabegroting 2017-2020	-15.374	-15.341	-15.394	-15.654
---	----------------	----------------	----------------	----------------

Investeringsen

Voorgenomen investeringen 2017

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
210	Herinrichting Mierloseweg	1.825	0	1.825
210	Opwaarderen openbare verlichting woonwijken	112	0	112
270	Vervanging sluis 8	7.000	0	7.000
Totaal programma		8.937	0	8.937

Toelichting voorgenomen investeringen:

210 Herinrichting Mierloseweg

De wijk 't Hout heeft al diverse verzoeken bij de gemeente gedaan om de inrichting van de Mierloseweg op hetzelfde niveau te brengen als de Hoofdstraat. Voor een complete herinrichting vanaf de spoorovergang bij de Hoofdstraat tot de ecopassage van de Goorloop is ca. € 1.825.000 nodig. Hierbij is uitgegaan van het van gevel-tot-gevel vervangen van de bestrating, verlichting en openbaar groen. Voorgesteld wordt om in 2016 de voorbereidingen van het gedeelte van de Burg. Krollaan t/m de ecopassage Goorloop op te pakken en de uitvoering in 2017. De voorbereiding van het gedeelte vanaf het spoor tot en met de Burg. Krollaan kan dan, als er meer duidelijkheid is over de tunnelvarianten in 2017 opgepakt en in 2018 uitgevoerd worden. Het instemmen met de investering voor 2017 houdt in dat daarmee automatisch wordt ingestemd met de bedragen in 2018.

210 Opwaarderen openbare verlichting woonwijken

Door het opwaarderen van de openbare verlichting wordt een extra veiligheidsimpuls gegeven in het kader van het Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW). Daarnaast zijn de middelen bedoeld voor structurele verbeteringen van de openbare verlichting. De middelen worden ingezet om op meerdere locaties verouderde openbare verlichting te vervangen door duurzame, CO2 besparende en energie zuinige verlichting. Daardoor wordt het totaalbeeld op een hoger niveau gebracht.

270 Vervanging sluis 8

Op basis van de huidige inzichten houden wij rekening met de vervanging van sluis 8 in 2017/2018 en sluis 9 in de periode daarna (2020/2021). In het investeringsprogramma houden wij hiermee rekening door opname van totaal € 7,0 miljoen voor sluis 8, namelijk € 2,0 miljoen in 2017, € 2,5 miljoen in 2018 en € 2,5 miljoen in 2019. Het instemmen met de investering voor 2017 houdt in dat daarmee automatisch wordt ingestemd met de bedragen in 2018 en 2019.

Programma 12

Milieu

3.1.12 Programma 12: Milieu

Wethouder Dhr. P.H.M. Smeulders: Portefeuillehouder Duurzaamheid (incl. Milieu en afval)

Wethouder Dhr. E. de Vries: Portefeuillehouder Rioleringen

3.1.12.1 Wat willen we bereiken?

In deze collegeperiode leggen wij het fundament van een Helmond dat in 2035 klimaatneutraal is. Leefbaarheid en duurzaamheid, voor huidige en toekomstige generaties, zijn leidend in onze aanpak op het gebied van wonen, ondernemen en verblijven in onze stad. Belangrijk daarbij is de uitvoering van al onze taken vanuit de wet Milieubeheer.

Meerjarig beleidsperspectief

Milieubeleid

In de Milieuvisie Helmond 2025 is de volgende ambitie opgenomen:

"Door het uitvoeren van een concreet milieubeleid werkt Helmond continu aan het verbeteren van de gezondheid, veiligheid en leefbaarheid van de stad. Hierbij wordt uiteraard voldaan aan de geldende wettelijke milieunormen. Daarnaast worden op een innovatieve en creatieve manier kansen benut die leiden naar een structureel hogere en duurzame milieukwaliteit."

De pijlers waar de visie op rust zijn zoals gesteld: 'gezondheid, veiligheid en leefbaarheid'. Het overkoepelende begrip 'duurzaam' geldt voor al deze drie pijlers omdat goed milieubeleid niet alleen essentieel is voor de huidige generaties, maar zeker ook moet bijdragen aan een bestendige leefkwaliteit van toekomstige generaties (op het terrein van wonen, werken en recreëren). De aanpak van de gemeente Helmond op strategisch niveau is daarbij gericht op, voorkomen, saneren, verbeteren/stimuleren en profileren.

De eerste twee onderdelen, voorkomen en saneren, zijn vanzelfsprekend niet nieuw. Met deze strategieën wordt het beleid van de afgelopen jaren dan ook voortgezet. De basis daarvoor ligt veelal in de bestaande wet- en regelgeving.

In de periode tot 2025 wordt de focus echter verbreed naar het verbeteren van de milieukwaliteit en het stimuleren van duurzame ontwikkelingen en innovaties. Vooral met dit laatstgenoemde spoor wil Helmond zich nadrukkelijk ook meer profileren als gezonde, veilige en leefbare stad. De Milieuvisie Helmond 2025 is daarmee vooral een integrale visie en aanpak.

In de Milieuvisie is als doelstelling opgenomen dat geuroverlast in de leefomgeving zoveel mogelijk dient te worden beperkt. Om een verdere toename van geurklachten te voorkomen is aanvullend geurbeleid opgesteld. Doelstelling voor geurbeleid is het waarborgen van een goede leef- en woonomgeving bij onze burgers. Het betreft een beleidsregel voor industriële bedrijven waarbij, naast de individuele toets van geur op basis van het provinciale geurbeleid, ook getoetst wordt aan cumulatieve geurhinder.

Versnellingsagenda Duurzaamheid

In juni 2015 vond de eerste duurzaamheidsconferentie plaats onder de noemer 'Alle Lichten op Groen'. Samen met zo'n 120 partners uit de stad werd daar het fundament gelegd voor de Versnellingsagenda Duurzaamheid. Tijdens deze conferentie is een groot aantal projecten binnen 10 thema's benoemd waaraan de verschillende partners de komende jaren, al dan niet samen met de gemeente, gaan werken. Via www.allelichtenopgroen.nl is een platform opgezet waar de (voortgang van de) projecten terug te vinden is en waar de verschillende partners elkaar makkelijk kunnen vinden.

Om deze versnellingsagenda te faciliteren heeft het college in het coalitieakkoord in totaal € 1 miljoen vrijgemaakt, door naast de middelen voor de duurzaamheidsleningen een bedrag € 700.000 te storten in de reserve versnellingsprogramma duurzaamheid.

Inmiddels is het thema Duurzaamheid tevens opgenomen in de Strategische Agenda 2016-2020, via het programma Duurzame en Gezonde Stad. Daarmee wordt de meer extern georiënteerde Versnellingsagenda ingebed in een compleet programma waarin ook de gemeentelijke rol tot uitdrukking komt. Er zijn daarnaast belangrijke stappen in de uitvoering van de Versnellingsagenda gezet. Denk bijvoorbeeld aan de Green Deal Geothermie, aan het Duurzaamheidsfonds en aan de subsidieregeling Groene Daken. De komende jaren wordt er onverminderd hard gewerkt aan onze doelstelling 'Helmond klimaatneutraal in 2035'; niet alleen door ons als gemeente, maar ook en vooral door onze inwoners en ondernemers.

Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

In Nederland zijn de Omgevingsdiensten belast met uitvoeringstaken op het terrein van het omgevingsrecht. In dat kader voeren de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) en de Omgevingsdienst Midden- en West Brabant (OMWB) vergunningverlening- en toezichttaken uit voor de gemeente Helmond. Aan de ODZOB is daartoe een beperkt mandaat verleend. Aan de OMWB is volledig mandaat verleend ten behoeve van de uitvoering van de Brzo-taken (Besluit risico's zware ongevallen 2015).

Het concernplan 2014-2018 van de ODZOB geeft richting en kaders voor de komende jaren en het vormt de bestuurlijke opdracht aan de organisatie. Het concernplan geeft een uitwerking aan de Gemeenschappelijke Regeling (GR) ODZOB en aan de begroting. Het beschrijft wat de eigenaren van de organisatie, de 21 regiogemeenten en de provincie, van de organisatie mogen verwachten. De ODZOB is een uitvoerende dienst van alle eigenaren samen.

Huishoudelijke afvalstoffen

De inspanningen binnen de gemeente op het gebied van afvalinzameling waren gericht op het realiseren van de doelstellingen in het Landelijk Afval Plan II (LAPII) en de ambities in de zogenoemde Mansveld-brief van januari 2014. In aanvulling daarop is in 2015 het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) verschenen, waarin o.a. verhoogde landelijke ambities op het gebied van beperking restafval (< 100 kg/inwoner) en verbeteren afvalscheiding (75%> in 2020) zijn opgenomen. De ambities van Helmond op dit vlak waren al vertaald in de Kadernotitie Afvalbeleid die op 11 maart 2014 door de raad is vastgesteld; deze zijn nu overeenkomstig het Vang-programma (naar boven) bijgesteld. In 2015 is gestart om deze kaders en de nieuwe uitdagingen te vertalen naar concrete doelen, passend bij de schaal en de mogelijkheden van Helmond. Via (deel)plannen voor de verschillende afvalstromen en bijbehorende uitvoeringsprogramma's worden deze doelen daadwerkelijk op programmaniveau ingevuld.

In februari 2016 heeft het College een definitief besluit genomen over de stroom PMD (plastic en metalen verpakkingen en drankkartons), die met ingang van mei van dit jaar afzonderlijk wordt ingezameld. Voor de stromen OPK (oud papier en karton) en textiel is in juli 2016 een definitief besluit genomen. Dit houdt o.a. in dat begin 2017 gestart zal worden met het via mini-containers inzamelen van oud papier en karton.

Beleidskaders en (deel)plannen voor overige afvalstromen (GFT, restafval, KGA ed.) worden vanaf de tweede helft van 2016 verder opgepakt en komen in 2017 en later tot uitvoering.

Voorgenomen investeringen op het gebied van (ondergrondse) basisvoorzieningen voor kunststofinzameling (inmiddels verbreed tot PMD) maken deel uit van de benodigde voorzieningen om de verplichtingen met betrekking tot deze afvalstromen adequaat in te kunnen vullen. Daar waar na mei 2016 (de start van de PMD inzameling) aanvullende voorzieningen nodig blijken te zijn, worden hiervoor (dan wel voor andere afvalstromen) voorstellen voorgelegd.

Rioleringen

De doelstellingen ten aanzien van riolering zijn vastgelegd in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP 2010-2015, beleidsmatig verlengd tot en met 2018), rekening houdend met de verschillende landelijke en Europese beleids- en richtlijnen. In het GRP zijn de gemeentelijke beleidslijnen opgenomen met betrekking tot de onderstaande wettelijke taken:

- inzameling en transport van stedelijk afvalwater;
- doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater;
- maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming te voorkomen of te beperken.

In 2016 is een nieuw kostendekkingsplan door uw raad vastgesteld, met een aangepast tarievenbeleid. Het nieuwe kostendekkingsplan was enerzijds nodig om de richtlijnen van de commissie BBV te kunnen implementeren. Anderzijds lag er een structurele bezuinigingstaakstelling van € 850.000 die opgenomen moest worden.

Begin 2017 wordt, zoals gewoonlijk, het operationeel programma riolering (OPR) 2017 vastgesteld en door ons college ter kennisname naar de raadscommissie Omgeving verstuurd.

Regionale samenwerking

In het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW, 2011) hebben gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven een taakstelling gekregen om de verwachte kostenstijging in de waterketen tot 2020 met 75% af te buigen (380 miljoen euro voor gemeenten en waterschappen). Dit moet gebeuren door meer samenwerking tussen de waterketenpartners, een (her)overweging op doelmatigheid van investeringen en toepassing van innovatieve technieken. Dit heeft geleid tot een intensieve samenwerking tussen de Peelgemeenten en Waterschap Aa en Maas, die in april 2013 is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. De regionale taakstelling is daarbij bepaald op 5,5 miljoen euro. In 2016 is gestart met het opstellen van een gezamenlijke beleidsvisie voor de Peelgemeenten en het waterschap voor het 'waterdomein' in de brede zin van het woord. Het gaat daarbij om de waterketen, het watersysteem, de klimaatontwikkelingen (zie onder) en de raakvlakken met andere beleidsvelden zoals ruimtelijke ordening en milieu. Ook de consequenties van de invoering van de Omgevingswet voor het waterdomein worden hierin meegenomen. Deze visie moet eind 2017 gereed zijn en zal input leveren voor de omgevingsvisies en -plannen van de individuele gemeenten. De visie wordt te zijner tijd aangeboden uw raad.

Klimaatontwikkelingen

Een duidelijk aandachtspunt zijn de klimaatontwikkelingen. Voor de aankomende decennia worden nattere winters en drogere zomers met heftigere neerslagperiodes voorspeld. Dit zal leiden tot meer 'water op straat'-situaties en mogelijk ook tot waterschade. In het (verlengde) GRP 2010-2015/2018 is aangegeven hoe we hiermee omgaan. De meest doelmatige manier om wateroverlast aan te pakken ligt meestal in aanpassingen in de openbare ruimte, waaronder wijzigingen in wegprofielen, verlaging van groenstroken, aanleg van oppervlakkige retentie etc. Dit vraagt een goede afstemming met andere beheerdisciplines en met ruimtelijke ontwikkelingen.

Een ander gevolg van de klimaatontwikkelingen is een toename van hittestress in bebouwde gebieden: overdag neemt de omgeving (beton, asfalt) warmte op en die warmte kan de stad 's nachts niet meer kwijt. Dit leidt tot significant hogere temperaturen in een verstedelijkte omgeving (ten opzichte van het omringende buitengebied) met alle gevolgen van dien (hogere sterfte onder kwetsbare groepen, meer agressie, afname arbeidsproductiviteit, verschuiving dagritme etc.). De aanpak van deze problematiek is onderdeel van een gezonde en duurzame verstedelijking.

Strategische indicatoren

Niet van toepassing

3.1.12.2 Wat gaan we er voor doen?

Beleidsresultaat verbonden partijen

Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

De ODZOB zorgt als uitvoeringsorganisatie voor kwaliteit en continuïteit in de uitvoering van de door onze gemeente opgedragen taken op het gebied van de fysieke leefomgeving. Samenwerking en bundeling van kennis en ervaring dragen daar in belangrijke mate toe bij. Hierdoor ontstaat een professionele taakuitvoering die voldoet aan landelijke kwaliteitscriteria.

GR BLINK

De GR Blink is een uitvoerende organisatie die voor onze gemeente werkzaamheden op met name het gebied van afvalinzameling en stadsreiniging uitvoert. Voor deze uitvoering stellen wij jaarlijks budget beschikbaar. De GR Blink zelf heeft geen beleidsresultaten; de gemeenten hebben deze afzonderlijk bepaald en vastgelegd. Voor de gemeente Helmond dient BLINK bij te dragen aan onze doelstellingen met betrekking tot vermindering van kg afvalinzameling per inwoner en het verhogen van het afvalscheidingspercentage.

Nieuwe ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)					
Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2017	2018	2019	2020
Beleidsintensivering					
780	Sanering Kromme Haagdijk	200			
<i>Beleidsintensivering</i>		200			
Gemeentefonds					
780	Bodemsanering	83	55	39	36
<i>Gemeentefonds</i>		83	55	39	36
Onontkoombare knelpunten					
730	Oninbaarheid belastingen en heffingen	100	100	100	100
760	Oninbaarheid belastingen en heffingen	100	100	100	100
<i>Onontkoombare knelpunten</i>		200	200	200	200
Totaal nieuwe ontwikkelingen Milieu		483	255	239	236

Beleidsintensivering

780 Sanering Kromme Haagdijk

Ten behoeve van de aanleg van de wijk Akkers is in 1996 een terrein door de gemeente Helmond aangekocht. Bekend was destijds dat het terrein verontreinigd was met puin, zware metalen en mogelijk asbest. Met het terrein is vervolgens niets meer gedaan, waardoor het de afgelopen decennia verder spontaan is begroeid. In het kader van de werkvoorraad Bodemsanering (waar het gezien de historie een onderdeel van was) is het terrein begin 2015 nader onderzocht. Uitkomst was dat tot een meter diepte het terrein sterk verontreinigd is met onder andere metalen en asbest. Daarnaast werd asbest ook aan de oppervlakte aangetroffen. Hoewel de verontreiniging niet dusdanig risico's met zich meebrengt dat sanering wettelijk is vereist, is het wel wenselijk om deze locatie gericht aan te pakken.

Gemeentefonds

780 Bodemsanering

Als onderdeel van het convenant 'Bodem en ondergrond 2016 – 2020' ontvangt onze gemeente aanvullende middelen. Het betreft hier de 1e tranche van het extra budget van het convenant. De middelen hiervoor zijn in de meicirculaire (Gemeentefonds) opgenomen.

Onontkoombare knelpunten

730 Oninbaarheid belastingen en heffingen

Evenals andere gemeenten in Nederland ziet ook Helmond dat de invordering van de gemeentelijke belastingen (OZB, riool- en afvalstoffenheffing) bij de burger en ondernemer steeds meer leidt tot laat of in het geheel niet betalen van de aanslag. Ieder jaar leidt dit bij de jaarrekening tot een noodzakelijke aanvullende storting in de voorziening oninbare debiteuren. Om dit structureel op te vangen wordt vanaf 2017 jaarlijks € 375.000 gestort in de betreffende voorziening.

760 Oninbaarheid belastingen en heffingen

Evenals andere gemeenten in Nederland ziet ook Helmond dat de invordering van de gemeentelijke belastingen (OZB, riool- en afvalstoffenheffing) bij de burger en ondernemer steeds meer leidt tot laat of in het geheel niet betalen van de aanslag. Ieder jaar leidt dit bij de jaarrekening tot een noodzakelijke aanvullende storting in de voorziening oninbare debiteuren. Om dit structureel op te vangen wordt vanaf 2017 jaarlijks € 375.000 gestort in de betreffende voorziening.

Overige mutaties

Kapitaallasten

De toename van de kapitaallasten is het gevolg van het feit dat met ingang van deze Programmabegroting de kapitaallasten benodigd voor het vastgestelde investeringsprogramma direct op de betreffende beleidsprogramma's worden geraamd.

Nominale ontwikkelingen (loon- en prijs)

De nominale ontwikkelingen betreffen de loon- en prijsaanpassingen waarmee de budgetten naar het prijspeil 2017 worden gebracht.

Overige technische mutaties

De overige technische mutaties hebben vooral betrekking op de wijziging in het BBV ten aanzien van het niet meer mogen toerekenen van overhead aan de verschillende programma's. Daarnaast worden de verrekeningen met eerder door de raad ingestelde reserves hierin meegenomen.

Tactische indicatoren

Onderwerp Nr.	Tactische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Bodem	12.01 Aantal nog te saneren c.q. beheersen locaties met label spoed binnen de voorraad	46	19	7	13	8	5	Spoedlocaties in 2015 gesaneerd c.q. bodeminformatiesysteem beheerst	Jaarlijks, bodeminformatiesysteem
Afval	12.02 Kilo's huishoudelijk restafval per inwoner	192	192	196	189	188	189	Maximaal 192 kg per inwoner per jaar	Jaarlijks, afval registratie
	12.03 % afval dat gescheiden wordt ingezameld	20,00%	50,40%	49,20%	60,90%	59,80%	60,10%	In 2015 60% (LAP2)	Jaarlijks, afvalregistratie
energie	12.04 Hernieuwbare elektriciteit	0,00%	0,00%	0,10%	0,30%				waarstaatjegemeente.nl

3.1.12.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	22.503	19.793	18.913	18.239	18.028	18.049
Baten	20.157	22.269	22.500	22.500	22.500	22.500
Saldo	-2.346	2.475	3.586	4.260	4.472	4.451

Verrekening met reserves

Storting	-275	481	564	536	520	36
Onttrekking	-129	300	354	154	44	37

Saldo	-2.201	2.295	3.377	3.879	3.996	4.452
-------	--------	-------	-------	-------	-------	-------

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2017 Lasten	2017 Baten	2017 Saldo
730 Huishoudelijke afvalstoffen	6.769	10.137	3.368
750 Ontsmettingen en ov.reinigingen	356		-356
755 Reinigingen graffiti	202	128	-73
760 Rioleringen	7.120	9.899	2.779
780 Milieubeheer	5.030	2.690	-2.340
Totaal Milieu	19.477	22.854	3.377

Aansluiting met vorige begroting

Onderstaande tabel geeft de aansluiting weer tussen de huidige Programmabegroting 2017-2020 en de voorgaande Programmabegroting 2016-2019. De regel 'Actuele stand lasten (of baten) PB 2016-2019' geeft de saldi aan waarover de raad eerder al heeft besloten. De regels daaropvolgend in de tabel geven de nieuwe ontwikkelingen aan waarover de raad met vaststelling van de Programmabegroting 2017-2020 akkoord gaat.

(bedragen x €1.000)

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Lasten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	19.929	19.775	19.773	19.290
Lasten vastgestelde PB 2016-2019	19.929	19.775	19.773	19.290
Actuele stand lasten PB 2016-2019	19.929	19.775	19.773	19.290
Beleidsintensivering	200			
Gemeentefonds	83	55	39	36
Kapitaallasten	-657	-648	-695	-732
Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)	45	45	45	45
Onontkoombare knelpunten	200	200	200	200
Overige technische mutaties	-322	-651	-814	-754
Totaal nieuwe ontwikkelingen lasten	-452	-1.000	-1.225	-1.205

Totaal lasten PB 2017-2020	19.477	18.775	18.548	18.085
-----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Baten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	22.254	22.254	22.254	22.254
Baten vastgestelde PB 2016-2019	22.254	22.254	22.254	22.254
Actuele stand baten PB 2016-2019	22.254	22.254	22.254	22.254
Kapitaallasten	41	41	41	37
Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)	200	200	200	200
Overige technische mutaties	359	159	49	46
Totaal nieuwe ontwikkelingen baten	600	400	290	283

Totaal baten PB 2017-2020	22.854	22.654	22.544	22.537
----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Saldo Programmabegroting 2017-2020	3.377	3.879	3.996	4.452
---	--------------	--------------	--------------	--------------

Investeringsen

Voorgenomen investeringen 2017

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
780	Geluidsschermen/keerwanden omgeving station Brouwhuis	100	0	100
Totaal programma		100	0	100

Toelichting voorgenomen investeringen:

780 Geluidsschermen/keerwanden omgeving station Brouwhuis

Langs het spoor in Brouwhuis zijn door de N.V. Nederlandse Spoorwegen, in opdracht van de gemeente Helmond, tussen de kanaalomleiding en het station in de jaren '80 geluidswerende respectievelijk keerwanden aangebracht. Een aantal van deze voorzieningen is als een houten damwandconstructie uitgevoerd. Recent is hiervan een gedeelte bezweken en overige delen ervan verkeren in een dermate slechte staat dat deze op korte termijn eveneens zullen bezwijken. Vervanging van deze constructies is onontkoombaar in verband met de veiligheid van het spoorverkeer en de direct aangrenzende openbare ruimte (taluds en opgangen/paden naar perrons) alsmede de geluidswerende functie ervan.

Programma 13

Bestuur en organisatie

3.1.13 Programma 13: Bestuur en organisatie

Burgemeester Mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel: Portefeuillehouder Communicatie, Bestuursorganen, Onderzoek en Statistiek, Bestuurs-juridische zaken, Regionale Samenwerking, Bestuurlijke Vernieuwing

Wethouder Dhr. J. van Bree: Portefeuillehouder Organisatie (incl. informatie- en inkoopbeleid)

Wethouder Mevr. N. van der Zanden: Portefeuillehouder Stadswinkel.

Wethouder Dhr. P.H.M. Smeulders: Portefeuillehouder Vastgoed, Subsidie- en Fondsenwerving, Financiën

Wethouder Dhr. F.P.C.J.G. Stienen: Portefeuillehouder Stadsmarketing

3.1.13.1 Wat willen we bereiken?

In dit programma beogen we maximaal draagvlak voor het gemeentebestuur te creëren bij onze burgers, instellingen en samenwerkingspartners. Actief betrokken burgers, een goede informatievoorziening en zo laag mogelijke administratieve lasten achten we daarbij van belang.

Meerjarig beleidsperspectief

Participatie

Samenwerken met inwoners, organisaties en bedrijven uit de stad en gebruik maken van hun kracht en creativiteit is één van onze belangrijkste ambities. Daarbij moet er, naast het hanteren van bestaande vormen van participatie die goed functioneren, aandacht zijn voor de uitwerking van nieuwe vormen van samenwerking met de stad en van participatie/co-creatie. In het kader van de organisatieontwikkeling is er de komende periode ook extra aandacht voor de betekenis van co-creatie voor de organisatie. Er komt ruimte voor eigen initiatief, eigen verantwoordelijkheid en zelforganiserend vermogen, zowel voor partners (inwoners, bedrijven, instellingen) als voor de medewerkers van de gemeente. Oplossingen zullen meer gevonden worden vanuit het perspectief van de inwoner. Gebruik maken van de oploskracht van inwoners en lokale netwerken is daarbij cruciaal. Burgerparticipatie gaat langzaam over in overheidsparticipatie en dit geheel draagt bij aan draagvlak voor beleid, vertrouwen in het bestuur en meer actieve en betrokken burgers. Wij werken in nauw overleg met de gemeenteraad uit hoe participatie een grotere rol kan krijgen in de politieke besluitvorming over grote onderwerpen.

Deregulering en administratieve lastenverlichting

De gemeente Helmond is in 2015 – overeenkomstig de doelstelling uit het Coalitieakkoord – gestart met het project ‘deregulering en administratieve lastenverlichting’. Aanvankelijk lag de focus in het project op de ondernemers in het centrum (horeca, retail en vastgoed), in de wijkwinkelcentra en op de bedrijventerreinen. In samenspraak met deze doelgroep zijn er in 2015 en 2016 diverse regels afgeschaft, versoepeld en vereenvoudigd. Als treffend voorbeeld kan de versoepeling van de regels die betrekking hebben op het terrassen- en uitstallingenbeleid worden genoemd. Ook diverse bepalingen in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) zijn geschrapt of verruimd om ondernemers zo permanent meer armslag te geven. Flankerende (landelijke) deelprojecten zoals de pilot ‘Verlichte Regels Winkelgebieden’ en de pilot ‘Reguleren mengvormen winkel-horeca’ geven ondernemers tijdelijk kansen om te experimenteren met de geboden ruimte.

In 2017 gaan we hiermee verder. In onze aanpak sluiten we aan bij lopende en nieuwe beleidsthema's. Hierbij valt te denken aan de Versnellingsagenda Duurzaamheid, het Stadslab en het nieuwe omgevingsrecht.

Dienstverlening

De basis voor de doorontwikkeling van de dienstverlening is gelegd in onze visie op dienstverlening. We streven daarbij naar het excelleren in VIP-dienstverlening: Vriendelijk, Intelligent en Persoonlijk. Iedere inwoner, bedrijf of instelling (verder 'de klant') ervaart in al haar dienstverleningscontacten dat de gemeente Helmond er voor hem is. Dienstverlening ontstijgt het niveau van reguliere dienstverlening; we streven naar dienstverlening met een 'WOW!-effect'. De behoeften en vragen van de klant staan daarbij altijd centraal.

Het streven daarbij is om bij deze dienstverlening:

- alles zoveel mogelijk digitaal in te richten, waarbij klanten zelfstandig zaken kunnen regelen;
- maatwerk te leveren waar dat (nog) nodig is;
- mee te helpen om de ideeën en initiatieven van de klant te realiseren.

De optimalisering van de dienstverlening naar VIP-niveau kent zes belangrijke bouwstenen:

1. De basis op orde	<i>Kwaliteit van de informatie is op orde</i>
2. Optimalisatie van dienstverlening	<i>Denken en handelen vanuit klantperspectief</i>
3. Klantcontact	<i>De klant heeft per kanaal één toegangspoort</i>
4. Maatwerk	<i>Passende ondersteuning voor klant die dat vraagt</i>
5. Ketensamenwerking	<i>Klant ervaart meerwaarde. Informatie wordt gedeeld</i>
6. Ontwikkeling van medewerkers	<i>Alle medewerkers denken en handelen vanuit de klant</i>

Dienstverlening is een belangrijk onderdeel van de vernieuwende rol van de lokale overheid. De komende jaren ligt er dan ook een belangrijke focus en inspanning op de doorontwikkeling van onze gemeentelijke dienstverlening, op de hiervoor aangegeven lijn. Daarbij zal het zowel bedrijfsmatig (o.a. de optimalisatie van informatievoorziening, basisregistraties, automatisering, proceskwaliteit, passende personele inzet, financiën, samenwerking, communicatie, co-creatie etc.) als ook inhoudelijk over de volle breedte (van zorg en arbeid tot de fysieke realisatie- en beheerkant) vrijwel alle organisatieonderdelen raken.

Strategische indicatoren

Niet van toepassing

3.1.13.2 Wat gaan we er voor doen?

Bestuurlijk traject

[illegible]

Planning

Visie Dienstverlening 2020

01-08-2017

- De vastgestelde servicenormen dienstverlening zijn voorzien van een nulmeting (1-2-2017)- Monitoring nieuwe stijl is gestart (inclusief klanttevredenheid) (1-1-2017)- Het Klantendashboard Dienstverlening is operationeel (1-8-2017)

Voorbeeld Klantendashboard

Vaststelling Plan van aanpak Moderne BRP

31-12-2017

Doel: voor 1 januari 2019 aansluiten bij de landelijke voorziening moderne basisregistratie personen (BRP).

Dereguleringsaanpak volgens planning in 2017 vervolgen waarbij in het bijzonder als resultaat wordt beoogd:

31-12-2017

- Algehele herziening van het gemeentelijk subsidiestelsel waarbij de verhouding subsidiebedrag en bijbehorende verantwoordingsverplichtingen in balans zijn;- De koppeling tussen deregulering enerzijds en toezicht- en handhavingspraktijk anderzijds.

Overige resultaten producten

Processen	Productiecijfers en kwaliteitsdoelstellingen
Behandelen klanten binnen Stadswinkel	80% van de klanten wordt binnen 5 minuten geholpen (gemeten vanaf de afspraaktijd). In de piekperiode (mei, juni en juli) ligt dit op 65%. Klant kan binnen 5 werkdagen op afspraak komen.
Opnemen van inkomende oproepen KCC	95% van de inkomende oproepen wordt opgenomen. De klant krijgt betrouwbare wachtrij informatie en heeft zo de keuze: wachten of een andere keer terug te bellen. De gemiddelde wachttijd is < 30 seconde.
Beantwoorden van inkomende oproepen KCC	20% van de inkomende oproepen wordt in 1 keer goed door de dienstverlener van het KCC beantwoord. Uitdaging is om dit te verhogen. De overige oproepen worden middels een gericht terugbelverzoek doorgezet naar de klantbegeleider / consultant. Afspraak: klant wordt binnen 2 werkdagen teruggebeld. 40% van de mail wordt in het KCC in 1 keer goed beantwoord. De overige mail gaat via DIV (registratie) naar de vakafdeling. De klant wordt proactief geïnformeerd over de mogelijkheden in de E-dienstverlening.
Beantwoorden van twitterberichten KCC	Op werkdagen binnen 4 uur.
De website van de gemeente Helmond	De website van de gemeente Helmond is actueel en ingericht als een "Top vragen website". Dit is een website, die alleen de meest bezochte informatie bevat en de informatie is gemakkelijk te vinden. Voor de klant wordt een zoekmachine ingericht om heel gemakkelijk de informatie te vinden op de 3 websites van Gemeente Helmond, Zorg Peel 6.1 en Werkbedrijf.
De E-dienstverlening Stadswinkel	Het aanbod E-formulieren is voor de klant aanzienlijk vergroot. De dienstverleningsprocessen worden uitgevoerd conform de vastgestelde visie op dienstverlening. In navolging van de Belastingdienst gaan we de landelijke Berichtenbox promoten als het kanaal om zaken met elkaar te doen.
Basisregistratie Personen (BRP)	De BRP is en blijft op orde. Streven een foutpercentage < 1%. In december een geslaagde zelfevaluatie voor de BRP en de reisdocumenten.
Uitvoeren klanttevredenheidonderzoek/ analyses	Uitvoeren van klanttevredenheidonderzoek / analyses voor de onderdelen: - KCC- E-Dienstverlening- dienstverlening aan bedrijven

Beleidsresultaat verbonden partijen

Enexis Holding NV

In de Elektriciteits- en Gaswet is vastgelegd dat Enexis de netbeheerder is. Onze burgers kunnen niet kiezen. Enexis zorgt voor het veilig, betrouwbaar, betaalbaar en klantgericht transporteren van energie. Nederland is op weg naar een duurzame energievoorziening. Hiervoor is efficiënt gebruik van energie uit steeds meer duurzame bronnen noodzakelijk. Enexis werkt samen met andere organisaties aan duurzame en verantwoorde energie voor vandaag en morgen.

BNG

De BNG Bank is de bank voor overheden en instellingen met specifieke expertise in de publieke sector. Door de lage financieringsstarieven draagt de bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burgers. Duurzaamheid is een belangrijk element in de missie van de BNG Bank, waarbij de bank klanten en investeerders ondersteunt in het realiseren van hun doelstellingen voor een toekomstbestendige samenleving. 'Duurzaam' definieert de bank als maatschappelijk verantwoord, waarmee ze wil zeggen een houdbaar evenwicht tussen milieubelangen, economische belangen en sociale belangen, ook naar toekomstige generaties toe.

VNG

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten is de koepelorganisatie van alle gemeenten. Samen met alle gemeenten bouwt de VNG aan kracht en kwaliteit van het lokaal bestuur. De VNG ondersteunt ons bij de ontwikkeling en behartigt onze belangen. Dat doet ze door op te halen wat er in onze gemeente gebeurt en dat in te brengen bij de Haagse politiek.

Metropoolregio Eindhoven (Regionaal Historisch Centrum RHCE)

De formele doelstelling ligt verankerd in de Archiefwet 1995: het RHCE fungeert als archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de gemeente Helmond.

Archieven worden gevormd als onderdeel van het handelen van overheden, instellingen en personen. De overheidsarchieven zijn het geheugen van de overheid. De archiefstukken dienen als instrumenten van het bestuur. Zonder goed geordende en toegankelijke archieven zijn bestuurlijke zorgvuldigheid en continuïteit loze begrippen en is een goede democratische controle op het bestuur vrijwel onmogelijk. In ons staatsbestel rust dan ook op de overheid de plicht haar archieven in beginsel open te stellen voor de burger. Openbare archieven zijn onmisbaar voor de rechtsstaat. Voor de gemeente Helmond berust de toezichthoudende taak in dat kader bij het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven.

Nieuwe ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)					
Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2017	2018	2019	2020
Beleidsintensivering					
010	Facilitering raadsleden	32	32	32	32
020	Programmamanagement Rijk van Dommel en Aa	15			
020	Vervolg Streeknetwerk de Peel (Peelnetwerk)	15			
<i>Beleidsintensivering</i>		62	32	32	32
Gemeentefonds					
060	Basisregistratie Grootchalige Topografie	30	30	30	30
<i>Gemeentefonds</i>		30	30	30	30
Onontkoombare knelpunten					
020	Brainport Development Meerjarenfinanciering	51	51	51	51
<i>Onontkoombare knelpunten</i>		51	51	51	51
Totaal nieuwe ontwikkelingen Bestuur en organisatie		143	113	113	113

Beleidsintensivering

010 Facilitering raadsleden

Op 2 juni 2016 geeft de raad ingestemd met het initiatiefvoorstel van dr. Chahim voor de aanpassing van de regeling over de facilitering van raadsleden. Het betreft hier het beschikbaar stellen van budget aan de raadsleden voor de aanschaf van ICT en hard- en software.

020 Programmamanagement Rijk van Dommel en Aa

Het College is een samenwerkingsovereenkomst met regiogemeenten aangegaan om een programmamanager te kunnen aanstellen voor het Rijk van Dommel en Aa. Helmond is de verplichting aangegaan voor het eerste jaar en tevens onder voorbehoud van een positieve evaluatie na 1 jaar voor de overige 3 jaren.

020 Vervolg Streeknetwerk de Peel (Peelnetwerk)

In vervolg op het huidige Peelnetwerk zijn er plannen voor nieuw Streeknetwerk dat in de plaats van het Peelnetwerk gaat komen. De inzet van de middelen is gericht op het creëren van een governancestructuur.

Gemeentefonds

060 Basisregistratie Grootchalige Topografie

De wet Basisregistratie Grootchalige Topografie is op 1 januari in werking getreden en hierdoor wordt aan gemeenten een belangrijk deel van het bijhouden van de grootchalige topografie opgedragen. De middelen hiervoor zijn in de meicirculaire (Gemeentefonds) opgenomen.

Onontkoombare knelpunten

020 Brainport Development Meerjarenfinanciering

De gemeente Helmond draagt bij aan de basisfinanciering van Brainport Development, zowel rechtstreeks (evenals Eindhoven, Best en Veldhoven) als via de Metropoolregio Eindhoven. Voor de periode 2017-2020 heeft het bestuur van de Stichting Brainport deze partijen verzocht om meerjarige (financiële) steun. Om de besluitvorming hierover af te stemmen is gezamenlijk een voorstel ontwikkeld, met gelijklopende argumenten, kanttekeningen en te nemen besluiten en het gaat uit van voorzetting van bijdrage via de Metropoolregio Eindhoven.

Overige mutaties

Kapitaallasten

De toename van de kapitaallasten is het gevolg van het feit dat met ingang van deze Programmabegroting de kapitaallasten benodigd voor het vastgestelde investeringsprogramma direct op de betreffende beleidsprogramma's worden geraamd.

Nominale ontwikkelingen (loon- en prijs)

De nominale ontwikkelingen betreffen de loon- en prijsaanpassingen waarmee de budgetten naar het prijspeil 2017 worden gebracht.

Overige technische mutaties

De overige technische mutaties hebben vooral betrekking op de wijziging in het BBV ten aanzien van het niet meer mogen toerekenen van overhead aan de verschillende programma's. Daarnaast worden de verrekeningen met eerder door de raad ingestelde reserves hierin meegenomen.

Tactische indicatoren

Onderwerp	Nr.	Tactische indicatoren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Streven	Meting: jaar, peildatum en bron
Draagvlak beleid	13.01	Vertrouwen manier waarop gemeente bestuurd wordt (% (heel veel))					29%			minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 inw. = 28%	tweejaarlijks, waar staat je gemeente
	13.02	Gemeente doet wat zij zegt (% (helemaal) eens)					26%			minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 inw. = 26%	tweejaarlijks, waar staat je gemeente
	13.03	De gemeente luistert naar de mening van haar burgers (% (helemaal) eens)					32%			minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 inw. = 34%	tweejaarlijks, waar staat je gemeente
	13.04	De gemeente betreft burgers voldoende bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen (% (helemaal) eens)					33%			minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 inw. = 33%	tweejaarlijks, waar staat je gemeente
Samenwerking met de stad	13.05	Burgers en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren					32%			minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 inw. = 34%	tweejaarlijks, waar staat je gemeente
	13.06	Samenwerking met burgers (score 0-10)					6,0			minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 inw. = 5,9	tweejaarlijks, waar staat je gemeente
	13.07	De gemeente stelt zich flexibel op als dat nodig is (% (helemaal mee eens))					26%			minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 inw. = 23%	tweejaarlijks, waar staat je gemeente
Burgers actief betrokken	13.08	Aandeel burgers dat actief is geweest om de buurt te verbeteren					20%			minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 inw. = 23%	tweejaarlijks, waar staat je gemeente
Administratieve lasten	13.09	De gemeente houdt voldoende toezicht op het naleven van regels (% (helemaal) eens)					33%			minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 inw. = 28%	tweejaarlijks, waar staat je gemeente
Informatie-voorziening	13.10	De gemeente gebruikt heldere taal					51%			minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 inw. = 60%	tweejaarlijks, waar staat je gemeente
Kwaliteit dienstverlening	13.11	Waardering dienstverlening burger (rapportcijfer)					6,7			minimaal vergelijkbare score gem. 50.000-100.000 inw. = 6,7	tweejaarlijks, waar staat je gemeente
Formatie	13.12	Formatie (FTE per 1.000 inwoners)									P&O
	13.13	Bezetting (FTE per 1.000 inwoners)									P&O

kosten	13.14	Apparaatskosten (kosten per inwoner)				Financiën
	13.15	Externe inhuur (kosten per inwoner)				Financiën
	13.16	Overhead (%)				Financiën
	13.17	Demografische druk	52,00%	52,10%	51,50%	waarstaatjegemeente.nl
woonlasten	13.18	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens	703	729	742	waarstaatjegemeente.nl

3.1.13.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

	Rekening	Begroting				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	28.588	20.936	13.611	10.896	10.674	10.659
Baten	4.503	2.092	1.605	1.512	1.446	1.446
Saldo	-24.085	-18.844	-12.006	-9.384	-9.228	-9.213

Verrekening met reserves

Storting	2.189	2.658	108	108	108	108
Onttrekking	10.042	2.021	3.300	85	85	77

Saldo	-16.233	-19.481	-8.814	-9.407	-9.251	-9.244
-------	---------	---------	--------	--------	--------	--------

(bedragen x € 1.000)

Specificatie per hoofdproduct	2017 Lasten	2017 Baten	2017 Saldo
003 College van B&W	1.474	1	-1.473
010 Raad en raadscommissies	1.303		-1.303
020 Regionale aangelegenheden	1.768		-1.768
025 Bestuursondersteuning	1.288		-1.288
050 Voorlichting communicatie stadspromotie	658	6	-652
060 Beheer Basisregistraties	589	99	-490
070 Stadswinkel	2.583	1.507	-1.076
910 Organisatie algemeen	3.190	3.292	102
930 Nieuwe investeringen	866		-866
Totaal Bestuur en organisatie	13.719	4.905	-8.814

Aansluiting met vorige begroting

Onderstaande tabel geeft de aansluiting weer tussen de huidige Programmabegroting 2017-2020 en de voorgaande Programmabegroting 2016-2019. De regel 'Actuele stand lasten (of baten) PB 2016-2019' geeft de saldi aan waarover de raad eerder al heeft besloten. De regels daaropvolgend in de tabel geven de nieuwe ontwikkelingen aan waarover de raad met vaststelling van de Programmabegroting 2017-2020 akkoord gaat.

(bedragen x €1.000)

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Lasten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	15.794	15.465	15.409	15.365
Lasten vastgestelde PB 2016-2019	15.794	15.465	15.409	15.365
Begrotingsmutaties	103	35	35	35
Raadsvoorstellen	-46	62	62	62
Actuele stand lasten PB 2016-2019	15.851	15.562	15.507	15.462
Beleidsintensivering	62	32	32	32
Gemeentefonds	30	30	30	30
Kapitaallasten	-2.011	-1.937	-1.825	-2.141
Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)	108	108	108	108
Onontkoombare knelpunten	51	51	51	51
Overige technische mutaties	-372	-2.841	-3.121	-2.775
Totaal nieuwe ontwikkelingen lasten	-2.132	-4.557	-4.725	-4.694

Totaal lasten PB 2017-2020	13.719	11.005	10.782	10.768
-----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Baten:	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2016-2019	3.561	3.353	3.069	2.973
Baten vastgestelde PB 2016-2019	3.561	3.353	3.069	2.973
Actuele stand baten PB 2016-2019	3.561	3.353	3.069	2.973
Kapitaallasten	-2.289	-2.254	-2.065	-2.031
Overige technische mutaties	3.633	499	528	582
Totaal nieuwe ontwikkelingen baten	1.344	-1.755	-1.537	-1.449

Totaal baten PB 2017-2020	4.905	1.597	1.531	1.523
----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Saldo Programmabegroting 2017-2020	-8.814	-9.407	-9.251	-9.244
---	---------------	---------------	---------------	---------------

Investeringsen

Niet van toepassing

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

3.2 Algemene dekkingsmiddelen

Wethouder P.H.M. Smeulders: Portefeuillehouder financiën

In dit hoofdstuk worden de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente uitgewerkt en nader toegelicht. De baten uit deze algemene dekkingsmiddelen zijn niet meegenomen bij de diverse programma's, met uitzondering van de lokale heffingen waarvan de besteding gebonden is aan de opbrengsten (zoals rioolopbrengsten, opbrengsten uit afvalstoffen, leges, markten, parkeren e.d.).

	Rekening	Begroting				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	7.300	-1.847	32.856	33.617	34.467	35.913
Baten	207.508	192.679	200.713	201.360	201.685	202.406
Saldo	200.208	194.526	167.857	167.743	167.218	166.493

Verrekening met reserves

Storting	9.820	34.781	5.547	40	9	3
Onttrekking	17.996	54.205	7.075	4.220	3.148	2.871

Saldo	208.384	213.950	169.386	171.923	170.357	169.362
-------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Specificatie per hoofdproduct	2017 Lasten	2017 Baten	2017 Saldo
HP940 Post Onvoorzien	500		-500
HP944 Overige financiële middelen	7.418	13.954	6.536
HP950 Onroerend zaak belasting	498	20.656	20.159
HP960 Overige belastingen	895	930	35
HP970 Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	1.296	170.136	168.840
HP991 Overhead	30.527	2.113	-28.415
HP992 Doorbelasting overhead	-2.731		2.731
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	38.403	207.789	169.386

Nieuwe ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Nieuwe ontwikkelingen	2017	2018	2019	2020
---------------	-----------------------	------	------	------	------

Beleidsintensivering

944	Extra investeringsimpuls voor komende jaren	4.800			
950	Precario en OZB	-17	-17	-17	-17
960	Precario en OZB	17	17	17	17
Beleidsintensivering		4.800			

Gemeentefonds

970	Baten Gemeentefonds	-4.054	-6.080	-6.309	-7.093
970	Wetsvoorstel vrijlating lijfrenteopbouw	53	64	76	82
Gemeentefonds		-4.001	-6.016	-6.233	-7.011

Onontkoombare knelpunten

960	Oninbaarheid belastingen en heffingen	175	175	175	175
Onontkoombare knelpunten		175	175	175	175

Vrijval reserves

944	Opheffen reserve WMO	-70			
944	Onderuitputting 2e Ontsluiting Stiphout	-470			
944	Vrijval reserve Strategische investeringen	-850			
944	Reserve incidentele middelen 2015 (incl. afronding)	-416			
Vrijval reserves		-1.806			
Totaal nieuwe ontwikkelingen Algemene dekkingsmiddelen		-832	-5.841	-6.058	-6.836

Beleidsintensivering

944 Extra investeringsimpuls voor komende jaren

Om extra investeringen in de toekomstige jaren mogelijk te maken wordt € 4,8 miljoen toegevoegd aan de dekkingsreserve investeringen economisch nut. Bij de tweede Berap 2016 is met hetzelfde oogmerk een extra bijdrage toegevoegd van € 1,2 miljoen aan deze reserve.

950 Precario en OZB

Betreft de derving van inkomsten door afschaffing van de precariobelasting voor alle uitstallingen in de stad. Om deze gedeelde inkomsten te dekken wordt de OZB verhoogd met ongeveer 0,25%.

960 Precario en OZB

Betreft de derving van inkomsten door afschaffing van de precariobelasting voor alle uitstallingen in de stad. Om deze gedeelde inkomsten te dekken wordt de OZB verhoogd met ongeveer 0,25%.

Gemeentefonds

970 Baten Gemeentefonds

De consequenties van de december- en meicirculaires worden vertaald in een aanpassing van de uitkeringen Gemeentefonds. Voor een groot deel staan hier taakmutaties tegenover die conform het beleid in Helmond worden toegevoegd aan de programmahoofdstukken en daar ook worden toegelicht. Ook de loon- en prijsaanpassingen vanaf 2017 zitten in de bijstelling alsmede het accres van het gemeentefonds. De baten worden daarmee in overeenstemming gebracht met de verwachte inkomsten uit het Gemeentefonds.

970 Wetsvoorstel vrijlating lijfrenteopbouw

Ter compensatie van de uitvoeringskosten die voortvloeien uit het wetsvoorstel Vrijlating lijfrenteopbouw en inkomsten uit arbeid en bevordering vrijwillige voortzetting pensioenopbouw wordt de algemene uitkering opgehoogd. Met het wetsvoorstel wordt in het kader van de Participatiewet geregeld dat lijfrenten binnen zekere grenzen niet als vermogen worden aangemerkt, met als gevolg een toename van de bijstandspopulatie. De middelen hiervoor zijn in de septembercirculaire 2015(Gemeentefonds) opgenomen.

Onontkoombare knelpunten

960 Oninbaarheid belastingen en heffingen

Evenals andere gemeenten in Nederland ziet ook Helmond dat de invordering van de gemeentelijke belastingen (OZB, riool- en afvalstoffenheffing) bij de burger en ondernemer steeds meer leidt tot laat of in het geheel niet betalen van de aanslag. Ieder jaar leidt dit bij de jaarrekening tot een noodzakelijke aanvullende storting in de voorziening oninbare debiteuren. Om dit structureel op te vangen wordt vanaf 2017 jaarlijks € 375.000 gestort in de betreffende voorziening.

Vrijval reserves

944 Opheffen reserve WMO

Voor oude claims op de WMO is een reserve van €70.000. Als er nog oude claims komen, kan dit opgevangen worden binnen de bestaande budgetten of in de nieuwe reserve achtervang WMO. De reserve voor de oude claims is daarom vrij gevallen ten gunste van het budgettaire beeld.

944 Onderuitputting 2e Ontsluiting Stiphout

Er is een voordeel ontstaan binnen het project voor de 2e ontsluiting Stiphout van € 470.000. Dit project wordt volledig gedekt uit de reserve strategische investeringen. Inzet van dit deel van de reserve is niet meer noodzakelijk en vrijgevallen ten gunste van het budgettaire beeld.

944 Vrijval reserve Strategische investeringen

Conform de vorig jaar ingezette lijn is er een integrale afweging gemaakt van de strategische investeringen. Hieruit blijkt dat een deel van de onttrekking uit de reserve strategische investeringen, groot € 850.000, niet noodzakelijk is. Dit saldo valt vrij ten gunste van het budgettaire beeld.

944 Reserve incidentele middelen 2015 (incl. afronding)

In de reserve incidentele middelen 2015 zit een bedrag van € 400.000 voor schulddienstverlening voor 2015 dat uiteindelijk vanuit de bestaande budgetten gefinancierd kon worden. De claim op deze reserve kan daardoor vrijvallen tezamen met enkele restantsaldi van overige reserves.

Overige mutaties

Kapitaallasten

De toename van de kapitaallasten is het gevolg van het feit dat met ingang van deze Programmabegroting de kapitaallasten benodigd voor het vastgestelde investeringsprogramma direct op de betreffende beleidsprogramma's worden geraamd.

Nominale ontwikkelingen (loon- en prijs)

De nominale ontwikkelingen betreffen de loon- en prijsaanpassingen waarmee de budgetten naar het prijspeil 2017 worden gebracht.

Overige technische mutaties

De overige technische mutaties hebben vooral betrekking op de wijziging in het BBV ten aanzien van het niet meer mogen toerekenen van overhead aan de verschillende programma's. Daarnaast worden de verrekeningen met eerder door de raad ingestelde reserves hierin meegenomen.

De budgetten in verband met overhead, de zogenaamde PIJOFACH-taken van de gemeente – worden met ingang van het begrotingsjaar 2017 centraal geraamd in het programma 'Algemene dekkingsmiddelen', het hoofdproduct Overhead.

Aansluiting met vorige begroting

	Begroting	Meerjarenbegroting			
Lasten:	2017	2018	2019	2020	
Primitieve begroting 2016-2019	7.601	7.610	8.304	8.707	
Lasten vastgestelde PB 2016-2019	7.601	7.610	8.304	8.707	
Begrotingsmutaties	794	839	841	843	
Raadsvoorstellen	-165	-165	-165	-165	
Actuele stand lasten PB 2016-2019	8.230	8.284	8.980	9.385	
Beleidsintensivering	4.800				
Gemeentefonds	53	64	76	82	
Kapitaallasten	-985	-1.315	-1.284	-1.626	
Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)	1.538	1.500	1.488	1.488	
Onontkoombare knelpunten	175	175	175	175	
Overige technische mutaties	24.593	24.949	25.040	26.412	
Totaal nieuwe ontwikkelingen lasten	30.174	25.373	25.495	26.531	

Totaal lasten PB 2017-2020	38.403	33.657	34.476	35.916
-----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

	Begroting	Meerjarenbegroting			
Baten:	2017	2018	2019	2020	
Primitieve begroting 2016-2019	200.045	198.417	197.983	197.983	
Baten vastgestelde PB 2016-2019	200.045	198.417	197.983	197.983	
Begrotingsmutaties	-76	-76	-76	-76	
Actuele stand baten PB 2016-2019	199.969	198.340	197.907	197.907	
Gemeentefonds	4.054	6.080	6.309	7.093	
Kapitaallasten	-830	-1.476	-1.949	-2.059	
Nominale ontwikkelingen (loon-prijs)	1.285	1.296	1.427	1.558	
Overige technische mutaties	1.506	1.340	1.139	779	
Vrijval reserves	1.806				
Totaal nieuwe ontwikkelingen baten	7.821	7.240	6.926	7.371	

Totaal baten PB 2017-2020	207.789	205.580	204.833	205.278
----------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Saldo Programmabegroting 2017-2020	169.386	171.923	170.357	169.362
---	----------------	----------------	----------------	----------------

3.2.1 Lokale heffingen

Bij dit onderdeel wordt een totaalbeeld gegeven van de opbrengsten uit lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is aan de opbrengsten. In de paragraaf “overzicht lokale heffingen” wordt naast de geraamde inkomsten uit lokale heffingen ook aandacht besteed aan het beleid ten aanzien van lokale heffingen, lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid.

Soort heffing	Raming 2017
Precariobelasting	305
Onroerende zaakbelasting	20.639
Hondenbelasting	536
Totaal lokale heffingen	21.480

3.2.2 Algemene uitkeringen

Het gemeentefonds is de belangrijkste inkomstenbron van gemeenten en de ontwikkeling hiervan bepaalt in belangrijke mate de financiële ruimte van gemeenten. De laatste ontwikkelingen met betrekking tot de uitkering over de jaren 2017 en verder zijn gepubliceerd in de meicirculaire 2016.

Omdat de ministeries van BZK en financiën constateerden dat de verdeling van de middelen niet meer goed aansloot op de kosten die gemeenten maakten is de afgelopen jaren in twee fasen groot onderhoud aan de verdeling van het gemeentefonds uitgevoerd. De tweede fase van het groot onderhoud aan het gemeentefonds is vorig jaar afgerond. Omdat voor het subcluster VHROSV (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing) nog veel vragen resteerden is een vervolgonderzoek ingesteld. In de aanloop hiervan is in de mei-circulaire 2015 wel al 1/3e deel van de effecten verwerkt. Onlangs is het verdiepend onderzoek afgesloten en besloten is om nogmaals 1/3e deel toe te kennen en verder onderzoek te staken. De verdeel-effecten van het besluit worden opgenomen in de septembercirculaire 2016, maar op basis van eerste analyses is de verwachting dat het effect voor Helmond (licht) voordelig is.

In verband met de verhoogde instroom van asielzoekers wordt in 2016 en 2017 een deel van het gemeentefonds afgeroomd en gestort in de decentralisatieuitkering 'verhoogde asielinstroom'. Gemeenten kunnen een beroep op deze uitkering doen naar rato van het aantal opgevangen extra statushouders om hiermee hun kosten te dekken.

De meicirculaire 2016 laat voor de komende jaren een licht positief beeld zien van structureel € 0,3 miljoen. Voor de jaren 2018 – 2020 wordt daarnaast incidenteel voordeel voorzien dat sterk schommelt. In de septembercirculaire zal moeten blijken of dit voordeel zich continueert.

Ook de komende jaren blijven de verschillende onderdelen van het gemeentefonds in beweging en de uitkering blijft daarmee onzeker.

3.2.3 Kosten van overhead

In de programmabegroting en verantwoording 2017 en verder mogen, op grond van de wijzigingen in het Besluit Begroting en verantwoording provincies en gemeenten, de kosten voor overhead niet meer worden toegerekend aan de programma's en producten. De kosten voor overhead worden centraal begroot en verantwoord, waarbij er een uitzondering geldt voor de toerekening van overhead aan de grondexploitaties en (grote) investeringsprojecten. Het effect hiervan zijn verschuivingen voor bijna € 26 mln structureel in de begroting.

3.2.4 Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 is de gemeente Helmond belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting indien en voor zover zij ondernemingen drijft. De periode 2014 en 2015 is gebruikt om kennis te verwerven en om te inventariseren welke activiteiten van de gemeente Helmond leiden tot belastingplichtige ondernemingen. Hierbij heeft Deloitte Belastingadviseurs externe ondersteuning verleend. Uit de inventarisatie is voornamelijk geconcludeerd dat de gemeente Helmond mogelijk drie activiteiten heeft die tot een belastingplicht kunnen leiden. De inventarisatie heeft plaatsgevonden op basis van de historische financiële gegevens over 2014. Omdat de feitelijke aangifte betrekking heeft op 2016 kunnen de uitkomsten over 2016 uiteindelijk leiden tot andere conclusies. De mogelijke ondernemingen zijn de exploitatie van Vastgoed, het grondbedrijf en de exploitatie van het parkeerbedrijf.

Vastgoedexploitatie

Met de belastingdienst is over de uitkomsten van de inventarisatie overleg gevoerd. De belastingdienst gaf aan dat de wijze waarop de gemeente Helmond haar vastgoed exploiteerde mogelijk niet kwalificeerde voor een belastingplicht. Daarom wordt op dit moment met externe hulp van PriceWaterhouseCoopers een standpunt voorbereid dat kan leiden tot de conclusie van de belastingdienst dat de exploitatie van het Vastgoed niet als belaste onderneming zal worden aangemerkt.

Parkeerbedrijf

Uit de inventarisatie bleek dat de belastingplicht van het parkeerbedrijf nog twijfelachtig is. Afhankelijk van de ontwikkeling van de opbrengsten en kosten zou mogelijk sprake kunnen zijn van structurele verliezen waardoor er voor het parkeerbedrijf ook geen belastingplicht zou ontstaan.

Grondbedrijf

Het lijkt geen twijfel dat de exploitatie van het grondbedrijf tot een belastingplichtige ondernemersactiviteit leidt. De komende periode wordt gebruikt om alle grondexploitaties op te nemen in een rekenmodel van Deloitte. Dit wordt naar verwachting in september afgerond. Er is op dit moment nog veel onduidelijkheid met betrekking tot de te hanteren uitgangspunten. Het rekenmodel van Deloitte kent veel variabelen en biedt daarmee ruimte om inzicht te geven in de financiële uitkomsten van de verschillende uitgangspunten. De uitkomsten liggen nu nog zo ver uit elkaar dat het op dit moment nog niet mogelijk is om een zinvolle indicatie te geven van de financiële gevolgen. De gemeente Helmond heeft zich inmiddels aangesloten bij een groep van ongeveer 30 gemeenten. Met deze groep wordt nu afgewogen of we gezamenlijk richting belastingdienst standpunten kunnen innemen. De belastingdienst heeft aangegeven dat ze met groepen van gemeenten die dezelfde standpunten delen, in overleg wil treden. Mogelijk vindt een dergelijk overleg eind dit jaar plaats. Uiteraard blijft er altijd ruimte voor individueel overleg met de belastingdienst.

De resterende periode van 2016 wordt gebruikt om een methode vast te stellen om de gevolgen van het ontstaan van de belastingplicht te implementeren in de administratie zodat in de loop van 2017 de aangifte over 2016 kan worden ingediend.

3.2.5 Ruimte Onvoorziene uitgaven

In onze begroting nemen we jaarlijks ruimte op voor het opvangen van onvoorziene zaken (post onvoorzien). De omvang van de post onvoorzien bedraagt voor 2017 € 0,5 miljoen. Deze post wordt alleen gebruikt in geval van calamiteiten en onontkoombare knelpunten, die niet voorzien zijn en zich in de loop van 2017 voor doen.

4 Verplichte paragrafen

Deze (verplichte) paragrafen geven een beeld van enkele onderwerpen die van belang zijn voor de inschatting van de financiële positie van onze gemeente. In deze paragraaf beschrijven we relevante cijfers en voorgenomen activiteiten voor 2017 op het gebied van organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering, financiering, treasury, deelnemingen, verbonden partijen en grondbeleid van gemeente Helmond.

4.1 Paragraaf lokale heffingen

4.1.1 Uitgangspunten tarievenbeleid

Het inflatiecorrectiepercentage voor belastingtarieven bedraagt voor 2017 bedraagt 1,05%. Daar waar een afwijkend percentage van toepassing is wordt dit vermeld in de onderstaande tekst.

Daarnaast mogen de tarieven van rechten die vallen onder een wettelijke beperking (m.n. leges, rioolheffing en afvalstoffenheffing) maximaal kostendekkend zijn.

4.1.2 Ontwikkeling woonlasten

Een belangrijk uitgangspunt is een gelijkblijvende lastendruk tijdens deze bestuursperiode. Wij houden vast aan het uitgangspunt uit het coalitieakkoord: de gemeentelijke lastendruk (OZB, riool- en afvalstoffenheffing) voor de inwoners gaat in zijn totaliteit – exclusief de inflatiecorrectie – in deze bestuursperiode niet omhoog. Voor het jaar 2017 wordt het hiervoor genoemde percentage voor de inflatiecorrectie, zijnde 1,05% toegepast.

De woonlasten kunnen worden bekeken vanuit het perspectief van de gebruiker van een woning (meestal de huurder), maar ook vanuit dat van de eigenaar van dat pand.

Belastingen die tot woonlasten voor gebruikers leiden (in €)

Jaar	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2010	226,32	230,28	456,60	3,01%
2011	228,12	232,08	460,20	0,79%
2012	231,96	232,08	464,04	0,83%
2013	231,96	232,08	464,04	0,00%
2014	237,12	212,40	449,52	-3,13%
2015	222,12	216,60	438,72	-2,40%
2016	225,96	220,44	446,40	1,75%
2017	225,96	198,96	424,92	-4,81%

Als er sprake is van een woning waarvan de eigenaar ook gebruik maakt, betaalt deze ook Onroerend-zaakbelasting (OZB).

Voor het jaar 2017 wordt voorgesteld om de totale gemiddelde woonlasten ten opzichte van het voorgaande jaar te verhogen met het percentage van de inflatiecorrectie, hetgeen vastgesteld is op 1,05%. In de onderstaande tabel is de ontwikkeling in de jaren vanaf 2010 zichtbaar.

Hier is duidelijk te zien dat de meerjarige ontwikkeling gematigd is, waarbij de gemiddelde stijging beperkt blijft tot de inflatiecorrectie. Vanaf 2014 tot en met 2017 zijn de gemiddelde woonlasten met 5,5% gestegen, waar de stijging volgens de gehanteerde percentages voor inflatiecorrectie in totaal 7,2% zou zijn geweest.

Tabel: Belastingen die tot woonlasten voor eigenaren/gebruikers leiden (in €).

Jaar	OZB*	Rioolheffing	Afvalstoffen-heffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2010	235,00	226,32	230,28	691,60	2,72%
2011	236,00	228,12	232,08	696,20	0,67%
2012	240,50	231,96	232,08	704,54	1,20%
2013	247,00	231,96	232,08	711,04	0,92%
2014	253,00	237,12	212,40	702,52	-1,20%
2015	291,50	222,12	216,60	730,22	3,94%
2016	296,00	225,96	220,44	742,40	1,67%
2017	325,30	225,96	198,96	750,22	1,05%

* Voor de bepaling van de OZB-lasten is uitgegaan van de gemiddelde waarde van een woning van

€ 235.000 in 2010, dalend naar € 197.000 voor het belastingjaar 2017

4.1.3 Uitgangspunten tarieven 2017

Onroerende zaakbelastingen

In de Voorjaarsnota 2016 is het uitgangspunt opgenomen om de woonlastendruk gemiddeld met niet meer te verhogen dan met het inflatiepercentage van 1,05%. Bij de tariefbepaling voor 2017 is daarom uitgegaan van een totaalopbrengst, gebaseerd op de OZB-opbrengsten over 2016 vermeerderd met de gevolgen van areaaluitbreidingen en inflatiecorrectie. Daarnaast worden de meevallers in verband met de daling van de Afvalstoffenheffing in de tarieven OZB verwerkt, op een zodanige wijze, dat de stijging woonlastendruk binnen de genoemde marge blijft.

De waardeontwikkeling van de onroerende zaken als gevolg van de jaarlijkse herwaardering wordt tenslotte gecompenseerd in de tarieven voor het jaar 2017, conform de afgesproken systematiek.

Voor de woningen is er sprake van een stijging van de gemiddelde waarde met 0,5%, wat wordt gecorrigeerd door de tariefstijging te beperken.

Bij de niet-woningen is sprake van een geringe daling van de WOZ-waarden van 0,4%. Net als bij de woningen wordt dit effect geneutraliseerd in de nieuwe tarieven voor 2017, terwijl ook sprake is van een verhoging met het inflatiepercentage van 1,05%.

Tenslotte geldt voor de gehele OZB, dat in de tarieven voortaan ook rekening wordt gehouden met een percentage oninbare vorderingen, hetgeen een stijging van het tarief met ongeveer 1% tot gevolg heeft. Hiermee sluit Helmond aan bij de meeste gemeenten die de oninbaarheid verdisconteert in de tarieven en hiermee wordt voorkomen dat er een latent structureel tekort in de begroting resteert.

Afvalstoffenheffing

Voor de afvalstoffenheffing geldt naast het beginsel van 100% kostendekking, het principe “de vervuiler betaalt”, hetgeen tot uiting komt in een tarief dat afhankelijk is van de grootte en het aantal van de afvalcontainer(s), waarvan men gebruik maakt.

Ten opzichte van het belastingjaar 2016 wordt het tarief voor deze heffing verlaagd tot € 198,96 op jaarbasis per perceel.

Deze daling wordt met name veroorzaakt door de nieuwe contracten voor de verwerking van restafval, in combinatie met hogere bijdragen, die ontvangen worden voor plastic, oud papier, e.d.

Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing		<i>(bedragen x € 1.000)</i>	
Kosten taakveld afval	6.744		
Aanschaf (investering) afvalbakken	373		
Overige inkomsten taakveld, excl. heffingen	-1.387		
<i>Netto kosten product</i>	5.730	68%	
<i>Toe te rekenen kosten:</i>			
Kwijtschelding	779	9%	
Handhaving stg. Stadswacht	90	1%	
Heffing en invordering belastingen	119	1%	
Toe te rekenen BTW	1.343	16%	
Overhead	294	4%	
Rente	30	0%	
Totale kosten	8.385	100%	
Opbrengst heffingen	8.384	100%	

Rioolheffing

De rioolheffing is een bestemmingsheffing, waarmee de kosten die noodzakelijk zijn voor niet alleen een doelmatig werkende riolering, maar ook overige maatregelen ten aanzien van het beheer van hemelwater en grondwater kunnen worden verhaald. In het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2010-2015 is meerjarig tarievenbeleid vastgelegd. Dit GRP loopt nog 2 jaar, om qua looptijd aan te kunnen sluiten bij de omliggende Peelgemeenten.

Helmond kent twee categorieën tarieven, namelijk een basistarief dat behoort bij een waterverbruik van minder dan 1.200 m³ en een aantal (degressieve) tarieven gebaseerd op een waterverbruik van meer dan 1.200 m³. Aangezien de kosten een stabiel beeld laten zien is het niet noodzakelijk de tarieven te indexeren. Hiermee blijft Helmond op het maximaal toegestane niveau van 100% kostendekking.

Kostendekkendheid Rioolheffing		<i>(bedragen x € 1.000)</i>	
Kosten taakveld Riolering	7.120	71%	
<i>Toe te rekenen kosten:</i>			
Kwijtschelding	860	9%	
Reinigingskosten	10	0%	
Heffing en invordering belastingen	119	1%	
Toe te rekenen BTW	1.054	11%	
Overhead	374	4%	
Rente	497	5%	
Totale kosten	10.034	100%	
Opbrengst heffingen	9.934	99%	

Hondenbelasting

Voor het houden van een hond binnen de gemeente wordt hondenbelasting geheven. Deze algemene belasting wordt ingezet voor de bestrijding van de gevolgen van hondenoverlast. Alleen de perceptiekosten van de heffing van hondenbelasting worden hierop in mindering gebracht. In de gemeente worden per 1 januari 2016 ruim 8.200 honden gehouden. Controle op het hondenbezit is sinds 2014 uitbesteed aan de Stichting Stadswacht Helmond.

Precariobelasting

Deze belasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen op of boven gemeentegrond. Deze belasting geldt als algemeen dekkingsmiddel. Op grond van ervaringen van de laatste jaren is gebleken dat de precariobelasting tot wisselende opbrengsten kan leiden; de mate van gebruik van de openbare ruimte is moeilijk te voorspellen.

Via regelmatige controles wordt het gebruik van gemeentegrond gevolgd, waarna bij constatering van belastbare feiten een aanslag precariobelasting volgt.

Nieuw voor 2017 is, dat voor uitstallingen voortaan geen precariobelasting meer wordt geheven.

Hiermee wordt een betere aansluiting tot stand gebracht tussen het beleid van deregulering, dat juist meer ruimte biedt voor uitstallingen en de extra belastingdruk, die hierdoor is ontstaan. Dit geldt overigens niet voor andere voorwerpen op gemeentegrond zoals terrassen, e.d.

Voor precariobelasting wordt een breed scala aan tarieven gehanteerd, dat te uitgebreid is om in de tarieventabel aan het einde van deze paragraaf op te nemen.

Toeristenbelasting

In 2017 gaat de gemeente Helmond voor de eerste keer aanslagen toeristenbelasting versturen. Het betreft een belasting voor accommodaties die tegen betaling verblijfsmogelijkheden aanbieden aan (zakelijke) toeristen. Er gaat een tarief gelden van € 1,50 per persoon per nacht voor deze accommodaties. Er gelden vrijstellingen voor onder andere arbeidsmigranten, verblijf in zorginstellingen en scouting. De opbrengsten worden gebruikt voor de verdere versterking van de toeristische en recreatieve aantrekkingskracht van Helmond.

Marktgelden

Bij de tarieven marktgelden is voor 2017 gekozen voor de algemene inflatiecorrectie van 1,05%. De promotiegelden worden uitsluitend nog voor de zaterdagmarkt opgelegd. Dit tarief is normaal geïndexeerd. Dit bedrag wordt door de gemeente geïncasseerd voor de marktreclamecommissie. Nieuw is de werkwijze met geprivatiseerde markten, waarbij wel marktgelden in rekening worden gebracht, die vervolgens worden uitgekeerd aan de organisatoren van de betreffende markten, die ook de lasten ervan dragen. Het gaat daarbij uitsluitend om de woensdagmarkt (centrum) en de vrijdagmarkt (Brouwhuis en Brandevoort).

Ondernemersfonds: Reclamebelasting en opslag OZB niet-woningen

De tarieven Reclamebelasting worden jaarlijks aangepast bij het opstellen van de begroting voor het volgende jaar, waarbij wordt gekeken naar de kosten, verbonden aan het activiteitenprogramma van het centrummanagement respectievelijk de winkelboulevard Engelseweg, verhoogd met de perceptiekosten van de gemeente, die samenhangen met deze heffing. De tarieven voor het centrumgebied worden in 2017 verhoogd met de inflatiecorrectie van 1,05%.

Met ingang van 2013 is een gemeentebreed Ondernemersfonds ingesteld, waaruit allerlei activiteiten ter bevordering van het ondernemersklimaat in de stad kunnen worden gefinancierd. Dit is een initiatief van de gezamenlijke ondernemersverenigingen, te weten de Stichting Centrummanagement, de Stichting Bedrijventerreinen en de FOH (de federatie van buurt- en wijkwinkelcentra), die het gemeentebestuur hier nadrukkelijk om gevraagd hebben. Het gaat hier om een opslag op de al bestaande Onroerende-Zaakbelasting, die alle niet-woningen over de gehele stad aangaat. De extra OZB-inkomsten (ongeveer 8% van de totale OZB-inkomsten van niet-woningen) worden als subsidie verstrekt aan de Stichting Ondernemersfonds, die zorgt voor de verdeling van de gelden via zogenaamde trekkingsrechten over alle partijen.

Leges

Voor de Legesverordening moet het uitgangspunt van maximaal kostendekkende tarieven nauwlettend in de gaten worden gehouden. Overschrijding hiervan zou voor de gemeente tot onnodige risico's leiden. Wel bestaat de mogelijkheid van kruissubsidiëring, waarbij een onderdekking op het ene product uit de legesverordening mag worden gecompenseerd met een surplus aan inkomsten op een ander product. Dit naar aanleiding van een uitspraak van de Hoge Raad van 13 februari 2015 hierover.

Van Rijksweg zijn de laatste jaren maximumtarieven voor een aantal producten ingevoerd, zoals reisdocumenten, rijbewijzen, en dergelijke. Deze maximumtarieven worden door de gemeente Helmond gevolgd. De tarieven voor de omgevingsvergunning worden niet wezenlijk aangepast, al zullen er enkele praktische wijzigingen noodzakelijk zijn. Voor een verdere uitwerking wordt verwezen naar de legesverordening 2017 met bijbehorende tarieventabel.

(bedragen x € 1.000)

Legesverordening	Lasten taakveld	Overhead	Totale lasten	Andere inkomsten	Leges	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Burgerlijke stand	140	98	238		112	112	47%
BRP	156	109	265		134	134	51%
Reisdocumenten	997	696	1.693		677	677	40%
Rijbewijzen	441	308	749		365	365	49%
Omgevingsvergunning	1.263	1.075	2.338	36	2.080	2.116	91%
Totaal	2.997	2.286	5.283	36	3.368	3.404	64%

4.1.4 Overige belastingaangelegenheden

Uitvoering kwijtscheldingsbeleid

De gemeente is op grond van de Gemeentewet en Invorderingswet bevoegd kwijtschelding van gemeentelijke heffingen te verlenen. In Helmond zijn voor 2017 alleen de rioolheffing en afvalstoffenheffing in de kwijtschelding betrokken. Op landelijk niveau zijn er in de afgelopen periode ontwikkelingen geweest ten aanzien van uitbreiding van de beleidsvrijheid voor decentrale overheden voor wat betreft het verlenen van kwijtschelding.

Zo kent de Gemeente Helmond al jaren het beleid om de kosten van bestaan te stellen op maximaal 100% van de bijstandsnorm (de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 stelt de norm op 90% van de bijstandsnorm). Daarnaast is gebruik gemaakt van de mogelijkheid om kwijtschelding aan kleine ondernemers te verlenen voor wat betreft gemeentelijke privé-belastingen (raadsbesluit 10 januari 2012).

De gemeente Helmond maakt maximaal gebruik van de geboden beleidsvrijheid.

Ongewijzigd is de mogelijkheid voor kwijtscheldingsgerechtigden om middels geautomatiseerde bestandsvergelijking kwijtschelding toegewezen te krijgen. De gemeente maakt sinds 2011 van deze mogelijkheid gebruik, wat zowel voor de burger als voor de gemeente onnodige administratieve lasten voorkomt, dan wel zoveel mogelijk beperkt. De gemeente toetst hierbij ambtshalve via het Inlichtingenbureau of belastingschuldige nog in aanmerking komt voor kwijtschelding.

Kostenonderbouwing kostendekkende producten

Voor de bepaling van de mate van kostendekkendheid van de totale legesverordening wordt gekeken naar samenhangende stelsels van diensten, die vallen onder de werkingssfeer van de Europese Dienstenrichtlijn. Deze onderdelen zijn geclusterd in Titel 3 van deze verordening.

Daarnaast is door een uitspraak van de Hoge Raad van 13 februari 2015 bepaald, dat kruissubsidiëring tussen de overige hoofdstukken en titels van de Legesverordening mogelijk is. Feitelijk geldt dus de eis van kostendekkendheid voor de legestarieven binnen de totale legesverordening en voor ieder hoofdstuk van Titel 3 per onderdeel afzonderlijk.

Wel wordt de roep om transparantie in de vaststelling van de leges steeds groter. Hiervoor heeft de minister van BZK de gemeenten opgeroepen om inzicht te geven in de vaststelling van de tarieven van de diverse producten van de legesverordening.

Een heldere kostenonderbouwing, als onderdeel van deze paragraaf wordt vanuit het vernieuwde BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden) nu al voorgeschreven, samen met kostenonderbouwingen voor overige producten die aan de beperking van maximaal 100% kostendekkendheid moeten voldoen.

Verruiming gemeentelijk belastinggebied

In juni 2015 presenteerde de Commissie Rinnooy kan haar rapport: "Bepalen betekent betalen", met een advies van de Commissie over de Financiële ruimte voor gemeenten.

Hierin kwam naar voren, dat de gemeenten behoefte hebben aan een groter lokaal belastinggebied en daar gezien de toename van de taken en verantwoordelijkheden van de gemeenten ook recht op hebben. In het rapport worden ook concreet voorstellen gedaan hoe hieraan invulling gegeven kan worden, waarbij met name een ingezetenebelasting en de herinvoering van het gebruikersdeel OZB voor woningen eruit worden gelicht. Het zou daarbij gaan om een verschuiving van de lasten, niet om een belastingverhoging.

De voorstellen zouden onderdeel uit moeten maken van de herziening van het belastingstelsel, maar door de politieke ontwikkelingen is dat vooralsnog op de lange baan geschoven.

De discussie over de verruiming van het gemeentelijk belastinggebied gaat echter verder. Onderdelen van dit belastingplan, zoals de afschaffing van precariobelasting op kabels en leidingen worden al naar voren gehaald en mogelijk al in 2017 ingevoerd.

Ontwikkelingen WOZ

Op het terrein van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) zijn er een aantal ontwikkelingen. Zo zal met de invoering van de Landelijke Voorziening WOZ, mogelijk nog in 2016, de WOZ-waarde openbaar worden. Achterliggende gedachte hierbij is, dat de overheid transparant wil zijn naar de burger toe en dit gegeven dus vrij wil geven. Aansluitend hierop heeft de gemeente Helmond al twee jaar een aantal wijken toegang gegeven tot de WOZ-gegevens via een voormelding met een prognose van de nieuwe WOZ-waarde. Hoe daar in 2017 verder mee om wordt gegaan wordt momenteel nader bekeken.

Verder worden vanaf het jaar 2016 de aanslagbiljetten / WOZ-beschikkingen digitaal ontsloten via Mijn Overheid. Hierdoor ontvangt een groot deel van de burgers op digitale weg zijn aanslagbiljetten in een beveiligde omgeving, waar deze ook opvraagbaar blijven. Op het moment dat er een nieuw aanslagbiljet wordt aangeboden zal de burger hiervan per e-mail in kennis worden gesteld.

Bij de versturing van de aanslagen Gemeentelijke Heffingen 2016 zijn ongeveer 10.000 van de 45.000 aanslagbiljetten op deze wijze verzonden.

Doordat met ingang van 1 oktober 2015 de WOZ-waarde in het kader van het nieuwe Woningwaarderingstelsel mede bepalend geworden voor de vaststelling van de hoogte van de maximale huurprijzen hebben ook huurders van woningen voortaan een belang bij de WOZ-waarde. Daarom hebben ook gebruikers van woningen met ingang van 2016 op hun aanslag Gemeentelijke Heffingen voortaan een beschikkingsregel gekregen met daarop de nieuwe WOZ-waarde.

4.1.5 Overzicht tarieven

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de belangrijkste en meest voorkomende tarieven, waarmee burgers en bedrijven geconfronteerd worden.

	2015	2016	2017
<u>Onroerende Zaakbelastingen</u>			
- tarief eigenaren woningen	0,1458%	0,1492%	0,1649%
- tarief eigenaren niet-woningen	0,2225%	0,2208%	0,2353%
- tarief gebruikers niet-woningen	0,1780%	0,1766%	0,1882%
<u>Afvalstoffenheffing</u>			
- basistarief 2 x 140 lt	216,60	220,44	198,96
- tarief 1 x 140 lt & 1 x 240 lt	250,68	255,12	230,28
- tarief 2 x 240 lt	284,76	289,80	261,60
- tarief extra bak van 140 lt	47,76	48,60	43,80
- tarief extra bak van 240 lt	81,84	83,28	75,12
<u>Rioolheffing</u>			
- basistarief per jaar	222,12	225,96	225,96
<u>Hondenbelasting</u>			
- tarief 1e hond	58,44	59,40	60,00
- tarief 2e hond en volgende	116,88	118,80	120,00
- kenneltarief	292,20	297,00	300,00
<u>Marktgeden</u>			
- Zaterdagmarkt (per m ² per kwartaal)	9,20	9,40	9,50
<u>Reclamebelasting (basis)</u>			
- Centrumgebied per jaar	422,40	429,60	434,40
- Engelseweg per jaar	426,00	433,20	438,00
<u>Leges (meest voorkomende producten)</u>			
- Paspoorten jonger dan 18 jaar *	51,20	51,20	Volgt *
- Paspoorten 18 jaar en ouder *	67,10	64,40	Volgt *
- ID-kaarten jonger dan 18 jaar *	28,40	28,40	Volgt *
- ID-kaarten 18 jaar en ouder *	53,00	50,40	Volgt *
- Rijbewijzen *	38,83	38,95	Volgt *
- Wabo / bouwactiviteiten (t/m € 500,000)	35 ‰	35 ‰	35 ‰
- Wabo / bouwactiviteiten (> € 500,000)	26,5 ‰	26,5 ‰	26,5 ‰

* De maximumtarieven voor de reisdocumenten en rijbewijzen worden nog door het Rijk vastgesteld.

4.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aan het realiseren van de doelstellingen van de gemeente zijn onvermijdelijk risico's verbonden. Hiertegen zijn diverse maatregelen te treffen, zoals verzekeren (overdragen van risico's) en voorzien in interne beheersingsmaatregelen (voorkomen en beheersen van het risico). Voor resterende risico's is het nodig middelen vrij te houden om eventuele schade op te vangen.

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat deze paragraaf weerstandsvermogen de volgende informatie:

- Het beleid met betrekking tot de weerstandscapaciteit en risico's;
- Een inventarisatie van de beschikbare weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de benodigde weerstandscapaciteit (risico's);
- De relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit;
- De basis set van voorgeschreven 5 financiële kengetallen.

4.2.1 Definities

De volgende begrippen staan in deze paragraaf centraal:

Risico: Een risico is de kans van het optreden van een gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeente.

Beschikbare weerstandscapaciteit: Alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente Helmond beschikt of kan beschikken om de risico's te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. Voor de gemeente Helmond gelden op begrotingsbasis de volgende posten als beschikbare weerstandscapaciteit:

- Algemene reserve
- Algemene reserve grondbedrijf
- Post onvoorzien
- Onbenutte belastingcapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit: Dit zijn de middelen die de gemeente Helmond nodig heeft om haar risico's financieel op te vangen en betreft feitelijk een financiële vertaling van de risico's.

Weerstandsvermogen: Geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om risico's te dekken) en benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt) van de gemeente Helmond.

Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen:

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (risicoprofiel)}}$$

4.2.2 Beleid omtrent weerstandscapaciteit en risico's

Risicomanagement is een middel om op een gestructureerde manier risico's in beeld te brengen, te evalueren en beter te beheersen door er proactief mee om te gaan. Risico's worden geïnterpreteerd, voor zover mogelijk worden de financiële gevolgen bepaald en, als dat mogelijk is, worden beheersmaatregelen getroffen. Door al in een vroeg stadium na te denken over de mogelijke risico's van bepaald beleid zijn deze nog te voorkomen of kunnen eventueel ernstige gevolgen ervan worden beperkt.

Binnen het risicomanagement van de gemeente Helmond worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Van ieder risico wordt een inschatting gemaakt van de financiële impact en de kans van optreden;
- Niet alle onderzochte risico's zijn te vertalen in een financiële omvang of bandbreedte. Deze risico's worden wel benoemd, maar niet in euro's uitgedrukt;
- Gestreefd wordt naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1,5. Deze lijn is meegenomen in de gewijzigde financiële verordening. Dat wil zeggen dat alle risico's voor 1,5 maal gedekt kunnen worden vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit;
- De benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit worden bij de jaarrekening en begroting geactualiseerd.

4.2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is gedefinieerd als alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om risico's te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. De beschikbare weerstandscapaciteit kent zowel een incidentele als een structurele component.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat per 1 januari 2017 uit:

bedragen x € 1.000

Beschikbare weerstandscapaciteit	
Algemene reserve vrij aanwendbaar	23.419
Algemene reserve grondbedrijf	40.949
Post onvoorzien incidenteel	500
<i>incidentele weerstandscapaciteit</i>	<i>64.868</i>
Onbenutte belastingcapaciteit	1.170
<i>structurele weerstandscapaciteit</i>	<i>1.170</i>
Totale weerstandscapaciteit	€ 66.038

Incidentele weerstandscapaciteit € 65 miljoen

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbaar deel van de algemene reserve, de algemene reserve grondbedrijf en de post voor onvoorzien. De algemene reserves waarover de gemeente Helmond beschikt ten aanzien van achtervang Jeugd, Wmo en I-deel worden gezien de onzekerheden als gevolg van de decentralisatie buiten de beschikbare weerstandscapaciteit gehouden.

Structurele weerstandscapaciteit € 1 mln.

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit. De gemeente Helmond kan haar belastingen verhogen of haar heffingen kostendekkend maken om financiële tegenvallers op te vangen. De omvang van de onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte tussen de feitelijke opbrengst uit het totaal van de onroerende zaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffingen enerzijds en de opbrengst die de gemeente zou moeten realiseren als zij een beroep zou doen op een aanvullende bijdrage op grond van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (de zogenaamde artikel 12-norm) anderzijds.

Deze onbenutte belastingcapaciteit is als volgt berekend:

(Bedragen x € 1.000)

Belastingcapaciteit	Huidige Inkomsten	Maximale Inkomsten	Onbenutte capaciteit
OZB	20.670	21.840	1.170
Reinigingsheffingen	8.380	8.380	0
Rioolheffing	9.930	9.930	0
Totaal	38.980	40.150	1.170

4.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van de risico's en daarmee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit geschiedt binnen de gemeente Helmond door de specifieke risico's te financieel te kwantificeren en algemene risico's te benoemen.

De specifieke risico's zijn risico's die van toepassing zijn op Helmond. Allereerst wordt een inschatting gemaakt van de kans dat dit risico zich voordoet. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Borgstellingen en garanties (factor 0,05);
- Zeer onwaarschijnlijk (factor 0,1);
- Onwaarschijnlijk (factor 0,25);
- Mogelijk (factor 0,5);
- Waarschijnlijk factor (factor 0,9).

Voor een aantal risico's is reeds beheersmaatregelen genomen. De kwantificering van deze beheersmaatregel wordt in mindering gebracht op het risico. Per saldo ontstaat dan een restrisico. Het totaal aan restrisico resulteert dan in de benodigde weerstandscapaciteit.

Naast de specifieke risico's kennen alle gemeenten ook algemene risico's, bijvoorbeeld macro-economische ontwikkelingen. Ook zijn er onzekerheden over (toekomstig) rijksbeleid en ontwikkelingen in wet- en regelgeving (omgevingswet) die risico's met zich meebrengen. Voor deze algemene risico's is het nog niet mogelijk de eventuele financiële omvang van deze risico's te kwantificeren. Deze risico's zijn onzekerheden die nagenoeg niet beïnvloedbaar noch kwantificeerbaar. Indien deze algemene risico's voor de gemeente Helmond leiden tot meer specifieke en kwantificeerbare risico's zullen deze opgenomen worden bij de specifieke risico's en financieel vertaald worden. In een cyclisch proces worden deze risico's voortdurend up-to-date gehouden.

Specifieke risico's

Onderstaand het overzicht van de gekwantificeerde risico' en hiermee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente Helmond.

	Risico's	Incidenteel/Structureel	Waardering	Grondslag risico's x € 1.000	Beheersing	Dekking x € 1.000	Restrisico x € 1.000	
1.*	Grondbedrijf			39.200	obv IFLO methode		39.200	
	<i>Risico's Grondbedrijf</i>						39.200	
2.*	Juridische claims	I	0,50	400			200	
3a.	3-Decentralisaties	I	1,00	18.136	Reserves 3D's	18.136	0	
3b.	Participatiewet BUIG	S	0,50	3.500			1.750	
4a.	Verstrekke geldleningen	I	0,05	25.700			1.285	
4b.	Borgstellingen	I	0,05	36.000			1.800	
5.	Leegstand Vastgoed	I	0,10	7.000	stelpost begroting	150	550	
6.	Vennootschapsbelasting	I/S	1,00	PM				PM
7.	BTW sport	S	0,50	200			100	
8.	Werkkostenregeling	S	0,10	150			15	
9.	Fiscale claims	I	0,25	100			25	
10.	Claim Attero	I	1,00	1.700	Reserve Afval	1.700	0	
11a.*	Garantiesalarissen ODZOB	S	1,00	50	Bestemmingsreserve	50	0	
11b.*	Ontvlechting W&I/Z&O				vervallen			
12.	Schade door natuurgeweld	I	0,10	1.000			100	
13.	Calamiteiten	I	0,10	5.000			500	
14.*	Contractuele verplichting	I	0,50	450	Voorziening	225	0	
15.*	Organisatie ontwikkeling	I	0,25	5.800			1.450	
16.*	Anterieure expl. overeenkomst	I	0,50	300			150	
	<i>Risico's Algemene Dienst</i>						7.925	+PM
	Totale restrisico						47.125	+PM

*gewijzigde risico's t.o.v. voorjaarsnota 2016

Ad 1. Grondbedrijf

Gewijzigd

Voor een nadere onderbouwing van de belangrijkste aanpassingen in de grondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid, het onderdeel "actuele prognose grondexploitatie".

Het feit dat de looptijd van grondexploitaties niet langer mag duren dan 10 jaar is voortschrijdend. Dit betekent dat de termijn van 10 jaar elk jaar met 1 jaar opschuift. Gevolg daarvan is dat de voorziening voor verwachte verliezen elk jaar met 1 jaar opbrengstenstijging verlaagd kan worden de komende jaren. Voor de resterende looptijd van de betreffende grondexploitatie (Brandevoort 2) zal het verwachte eindresultaat met ongeveer € 12,5 miljoen verbeteren.

Bij de bepaling van de contante waarde van de voorziening bij de jaarrekening 2016 mag volgens de risicobeperkende maatregel uit de BBV voorschriften geen rekening gehouden worden met deze te verwachte opbrengst.

Dit betekent echter niet dat bij de inschatting van de onvoorziene toekomstige risico's en het daarbij benodigde weerstandsvermogen geen rekening gehouden wordt met dit effect. De risico's op het grondbedrijf zijn namelijk ook afgenomen door de verlaagde rente-doorberekening en de risicobeperkende maatregel.

Voorgesteld wordt de algemene reserve van het grondbedrijf te verlagen met € 10 miljoen en dit bedrag aan te wenden om de gevolgen van de BBV wijzigingen in de exploitatie op te kunnen vangen. Vanaf 2016 wordt dit tekort ingeschat op € 2,5 miljoen aflopend tot € 1,5 mln in 2020. In totaal wordt hiervoor in 5 jaar € 10 miljoen onttrokken aan de algemene reserve grondbedrijf. De stand van de algemene reserve Grondbedrijf komt daarmee op € 41 miljoen per 1 januari 2017.

IFLO methode (risico)

Vanuit het Ministerie van Binnenlandse zaken is de IFLO (Inspectie Financiën Lagere Overheden) norm opgesteld. De IFLO norm relateert de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit aan de boekwaarde van de complexen in exploitatie en de nog te maken kosten. De norm bestaat dus uit 2 elementen:

10% netto boekwaarde (na aftrek voorziening) ad € 159,6 miljoen	€ 16,0 miljoen
10% nog te maken kosten ad € 231,6 miljoen	<u>€ 23,2 miljoen</u>
Totaal	€ 39,2 miljoen

Uitgaande van de risico's gebaseerd op de IFLO norm van € 39,2 miljoen versus de algemene reserve Grondbedrijf van € 41 miljoen bedraagt de ratio van het weerstandsvermogen: 1,05 (€ 41 miljoen / € 39,2 miljoen). Deze variant van risicobenadering van het Grondbedrijf leidt tot een minimaal ratio. De streefwaarde is namelijk een ratio van 1,5. In deze methode is geen rekening gehouden met toekomstige winstverwachting van € 42,2 miljoen, deze verwachte winsten zijn niet direct beschikbaar maar moeten uiteindelijk (aan het eind van de looptijd van de verschillende grondexploitaties) ook nog gerealiseerd worden.

Risicoanalyse op projectniveau

De IFLO methode is algemener van opzet.

Naast deze methode zijn op projectniveau de projecten beoordeeld op hun onvoorziene risico's.

Dit betreft met name de complexen Brandevoort 2, Suytkade, Centrum en de overige complexen.

Binnen deze complexen kunnen zowel onvoorziene voor- als nadelen optreden qua programmering, fasering en opbrengstverwachting.

Deze project specifieke risicoanalyse wordt niet in deze paragraaf opgenomen vanwege deels de vertrouwelijkheid van deze risicoanalyse.

Ad 2. Juridische geschillen

Gewijzigd: wijziging leidt tot lager risicoprofiel

Binnen de gemeente Helmond dreigen er enkele juridische risico's, deze afzonderlijke risico's betreffen de juridische claims en worden samengevoegd tot één juridische risico. Het gaat daarbij in totaal om een mogelijk risico van afgerond € 400.000.

Ad 11. Samenwerkingsverbanden

Bestaande samenwerkingsverbanden

a. *Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)*

Gewijzigd: bij jaarrekening 2015 reserve gevormd ter dekking, risico is ongewijzigd.

Bij de oprichting van de ODZOB is personeel van het voormalige SRE overgegaan. Een aantal personeelsleden zijn daarbij ingeschaald op een lagere functie, met behoudt van salaris (garantielonen). Met ingang van juli 2017 zullen deze kosten ten laste van de gehanteerde uurtarieven van de ODZOB gebracht worden.

Nieuwe samenwerkingsverbanden

b. Ontvlechting ten behoeve van GR Peel 6.1 en Werkbedrijf Atlant de Peel

Gewijzigd: de ontvlechting heeft plaats gevonden in 2016. De losse eindjes van deze ontvlechting en daarmee ook de nog beperkte financiële risico's zijn opgenomen als onderdeel van de totale organisatie-ontwikkeling. Zie Ad 15.

Ad 14. Contractuele verplichtingen

Vervallen

Als gevolg van de economische ontwikkelingen en door de raad besloten bezuinigingsmaatregelen bestaat de kans dat partijen failliet gaan. Op basis van contractuele verplichtingen kan het zijn dat de gemeente geconfronteerd wordt met mogelijke frictiekosten van deze partijen. Dit mogelijk risico wordt ingeschat op € 500.000. Inmiddels is bij de jaarrekening 2015 besloten om hiervoor een voorziening te treffen ad € 225.000. Dit betreft de contract afspraken met het Kunstenkwartier.

Ad 15. Doorontwikkeling organisatie

Gewijzigd

Voor de totale organisatie ontwikkeling is in de programmabegroting 2017-2020 een taakstelling opgenomen van oplopend naar € 5,86 miljoen. Bestaande uit ontvlechting W&I € 2,2 miljoen, problematiek voorjaarsnota 2015 (WABO en leges reisdocumenten) € 0,66 miljoen en bestaande bezuinigingstaakstelling van € 3 miljoen.

Dit vormt een risico van € 5,86 miljoen met een onwaarschijnlijke kans, met een waardering van 25%.

Ad 16. Anterieure exploitatieovereenkomst

Nieuw

Bij een onlangs afgesloten anterieure exploitatieovereenkomst inzake de herontwikkeling van de vrijgekomen locatie aan de Houtse Parallelweg 100.

Het risico van de gemeente, bij bijvoorbeeld een tussentijds faillissement van de eigenaar, geschat op maximaal € 300.000. Omdat eigenaar zijn beschikbare liquiditeit moet aanwenden voor o.a. de sanering, behoren een bankgarantie, waarborgsom en andere vormen van zekerheidstelling niet tot de mogelijkheden. Het betreft een mogelijk risico. Voor nadere informatie wordt verwezen naar raadsinformatiebrief 47-2016.

Ongewijzigde risico's

Ad 3. 3-decentralisaties

Jeugd/Wmo

Per 1 januari 2015 zijn de taken op het gebied van zorg en jeugd overgegaan van rijk naar gemeente. Er zijn inhoudelijke en financiële onzekerheden. De opgebouwde reserves bieden vooralsnog ruimte om de taken en transformatie uit te voeren voor de gemeente Helmond.

Vanwege de onzekerheden wordt dit risico niet meegenomen in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Daar staan de bestemmingsreserves Jeugd en Wmo (€ 3,9 resp. € 14,2 miljoen per 1 januari 2017) tegenover, het restrisico wordt daarom voor alsnog op nihil bepaald.

Participatiewet

Overschrijdingen op de WWB-uitkeringen leiden tot een eigen risico van gemiddeld 10%. Bij deze open einde regeling is het risico dan ook aanwezig dat daarop een beroep gedaan wordt. De totaal

geraamde WWB-uitkeringen bedragen ongeveer € 35 miljoen. Het mogelijke risico is dan 10% daarvan, namelijk € 3,5 miljoen. De waardering van dit structureel risico is 50% en kan voor 2 jaar opgevangen kan worden binnen de reserve Wet Werk en Bijstand.

Ad 4. Leningen en borgstellingen

Door enkele aflossingen en geen nieuwe aangegane leningen in 2015/2016 is het totale volume aan verstrekte geldleningen- en daarmee ook ons risico hierop- flink afgenomen.

Het totaal aan verstrekte geldleningen bedraagt € 25,2 miljoen en de gewaarborgde geldleningen € 35,9 miljoen. Op basis van het vastgestelde leningen- en borgstellingenbeleid bedraagt het risico 5% van de totaal uitstaande geldleningen. Het waarschijnlijke risico is dan € 3,1 miljoen.

Ad 5. Leegstand, Vastgoed

De totaal geraamde huuropbrengsten bedragen ongeveer € 7 miljoen, het risico van leegstand wordt voor de relatief lage huren opgevangen binnen de exploitatie. Uitgangspunt is dat tegenvallende verhuurinkomsten en leegstand afgedekt worden binnen de exploitatie Vastgoed.

Echter de huuropbrengst van de Cacaofabriek, het Kunstkwartier en de Bibliotheek bedragen samen € 1,8 miljoen. Deze kennen een laag risicoprofiel, maar hebben wel direct een grote impact. Het zeer onwaarschijnlijk risicoprofiel bedraagt € 700.000, waarmee een eerste jaar van leegstand opgevangen moet kunnen worden. In de exploitatie van de begroting 2017 is rekening gehouden met een huurderiving van € 150.000. Per saldo bedraagt het restrisico € 550.000.

Ad 6. Vennootschapsbelasting

De eerste aangifte VPB zal niet voor 2018 worden gedaan, deze kunnen leiden tot mogelijke boetes in verband met onjuiste aangifte of het niet op orde hebben van de fiscale administratie. Risico wordt daarbij vooralsnog ingeschat op PM.

Ad 7. BTW gelegenheid geven tot sport

Indien het gelegenheid geven tot sport wordt vrijgesteld van btw dan heeft dit financiële consequenties. Op investeringen die de afgelopen 10 jaar hebben plaatsgevonden kan herzienings-btw van toepassing zijn, hetgeen een incidenteel effect heeft.

Structureel bestaat een mogelijk risico op een kostenverhoging van maximaal € 200.000, zijnde de huidige terug te vorderen btw op de jaarlijkse exploitatielasten.

Ad 8. Effecten werkkostenregeling

De werkkostenregeling is per 1 januari 2015 ingevoerd. Op basis van de gerealiseerde uitgaven over 2013 en 2014 blijkt dat de gemeente Helmond hierbij een jaarlijks risico loopt van € 150.000. Een beheersmaatregel voor 2016 en verder is het reduceren van deze personele uitgaven, hetgeen zal leiden tot een verlaging naar een zeer onwaarschijnlijk risico.

Ad 9. Fiscale claims

Ten aanzien van diverse (fiscale) onderwerpen is het mogelijk dat er een claim uit voortkomt. deze afzonderlijke risico's worden samengevoegd tot één fiscaal risico.

Op diverse onderdelen wordt een onwaarschijnlijk risico van € 100.000 ingeschat.

Ad 10. Afvalcontract Attero

Door Attero is bij gemeenten een claim neergelegd bij gemeenten in verband met het vermeend niet nakomen van de aanleververplichtingen. Het mogelijke risico is de voorlopige claim van Attero tot februari 2017 van € 1,7 miljoen. Door gemeenten wordt deze claim betwist. Inmiddels is begin januari 2016 door Nederlands Arbitrage Instituut een uitspraak gedaan in ons voordeel in ieder geval voor de periode t/m 2014. Uw raad is daarover middels een raadsinformatiebrief van op de hoogte gebracht.

Attero kan hiertoe vervolgstappen ondernemen. Daarnaast kan Attero nog een claim indienen voor de periode 2015 tot het einde van de contractperiode (2017). In de reserve Afvalstoffenheffing zijn voldoende middelen opgenomen om dit risico af te dekken, tot het moment dat hierover volledige duidelijkheid is. Hierdoor is het restrisico nihil.

Ad 12. Schade door natuurgeweld

Bij natuurrampen kunnen in de openbare ruimte grote schades ontstaan die niet door verzekering worden gedekt. Door goed regulier onderhoud in de openbare ruimte, vooral bomen, wordt dit risico zoveel mogelijk beheerst. De kans dat zich een natuurramp voor doet is onwaarschijnlijk, maar heeft wel een grote impact, geschat op € 1 miljoen. Hetgeen een restrisico betekent van € 100.000.

Ad 13. Calamiteiten

Calamiteiten, rampen met een grote impact en schade op de Helmondse bevolking. Het actueel houden van het beschikbare rampenplan. Door regelmatig overleg met ketenpartners (politie, veiligheidsregio, ggd etc.) wordt dit risico zoveel mogelijk beheerst. De kans dat zich een calamiteit voordoet is onwaarschijnlijk maar kent een grote impact, geschat op € 5 miljoen. Daarmee is het restrisico € 500.000.

Algemene risico's

De algemene risico's voor de gemeente Helmond als gevolg van de wijzigende wet- en regelgeving zijn:

- Omgevingswet (nieuw);
- Vernieuwing BBV (nieuw; zie paragraaf 2.6 Wijzigingen BBV – Verantwoording Rentekosten).

Omgevingswet (nieuw)

Eind 2018 zal volgens planning de nieuwe Omgevingswet in werking treden. Met de nieuwe Omgevingswet wordt het uitgebreide stelsel van wet- en regelgeving in het domein van de fysieke leefomgeving ingrijpend herzien en vereenvoudigd. Rond thema's als milieu, ruimtelijke ontwikkeling, verkeer, water, cultuurhistorie etc. gaan 26 wetten geheel of gedeeltelijk op in deze nieuwe raamwet. Dit moet leiden tot meer integraliteit in afweging en besluitvorming. Hieraan verbonden zit de ambitie om te komen tot deregulering in het domein van de fysieke leefomgeving. Deze ambitie wordt overigens niet direct juridisch afgedwongen. De afwegingen hieromtrent worden (binnen de vastgelegde rijksregels) in principe bij de desbetreffende overheid gelegd.

Daarnaast zijn de volgende algemene ongewijzigde risico's te benoemen:

- Ontwikkelingen Gemeentefonds (incl. herverdeling) en aanvullende bezuinigingen .
- Economische ontwikkelingen
- Bezuinigingen en frictiekosten
- Planschades, fiscale claims en overige juridische geschillen
- Schade als gevolg van bestuurlijk of ambtelijk handelen

4.2.5 Relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om risico's te dekken) en benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt) van de gemeente Helmond.

Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen. Voor de gemeente Helmond bedraagt deze ratio:

$$\frac{\text{€ 66,0 miljoen}}{\text{€ 47,1 miljoen}} = 1,40$$

Een ratio die lager is dan 1,0 duidt op een kwetsbare financiële positie omdat de beschikbare weerstandscapaciteit niet voldoende is om de geïdentificeerde risico's af te dekken. Een ratio van bijvoorbeeld 2,0 of hoger geeft aan dat er meer middelen beschikbaar zijn dan er worden ingezet en kan erop duiden dat onnodig middelen in reserve worden gehouden waardoor bijvoorbeeld ambities onnodig op de "reservelijst" blijven staan.

De ratio geeft een goed beeld van de verhouding beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit. Het is echter geen wetmatigheid dat bij een ratiowaarde kleiner dan 1,0 of groter dan 2,0 direct geanticipeerd moet worden op maatregelen in de middelensfeer. Niet alle geïdentificeerde risico's doen zich tegelijkertijd voor.

De berekende ratio van 1,40 is iets lager dan de streefwaarde zoals opgenomen in de gewijzigde financiële verordening (minimaal 1,5). Dit wordt vooral veroorzaakt door de ratio van het Grondbedrijf. Desalniettemin is een ratio van 1,4 verantwoord omdat dit in ieder geval hoger is dan 1 en we dus in staat zijn alle risico's zoals die ingeschat zijn op te kunnen vangen. Bij een positief resultaat in de Jaarrekening zal bezien worden of versterking van onze weerstandscapaciteit mogelijk is.

De ratio voor het Grondbedrijf bedraagt 1,05. De benodigde weerstandscapaciteit grondbedrijf bedraagt € 39,2 miljoen en de beschikbare weerstandscapaciteit Grondbedrijf € 41 miljoen. In de berekening van de weerstandscapaciteit is de (nog niet gerealiseerde) winstverwachting bij het Grondbedrijf niet meegenomen. De winstverwachting van het Grondbedrijf bedraagt € 42,2 miljoen.

Voor de algemene dienst bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 7,9 miljoen en de beschikbare weerstandscapaciteit € 25 miljoen hetgeen leidt tot een ratio van 3,2.

4.2.6 Financiële kengetallen

Vanaf het begrotingsjaar 2016 is op basis van het BBV verplicht om een basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen in de begroting. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk inzicht in de financiële positie van de gemeente.

De voorgeschreven kengetallen geven het volgende beeld:

<i>Begroting 2017</i>		<i>Verloop van de kengetallen</i>		
<i>kengetallen</i>		<i>rekening</i>	<i>begroting</i>	<i>begroting</i>
		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>
1a	netto schuldquote	35,7%	42,6%	66,1%
1b	netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	28,5%	34,6%	58,3%
2	solvabiliteitsratio	55,7%	47,0%	48,3%
3	structurele exploitatieruimte	15,1%	-4,3%	-7,8%
4	grondexploitatie	41,5%	35,8%	42,1%
5	belastingcapaciteit	103,5%	103,7%	103,9%

De onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie geeft geen aanleiding tot bijsturing.

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De gecorrigeerde netto schuldquote geeft aan hoeveel van de vermogensbehoefte van de gemeente zelf (dus exclusief derden) extern gefinancierd is.

Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen de 0% en 90%. Voorzichtigheid is geboden als de netto schuldquote tussen de 100% en 130% ligt, aldus de VNG.

De forse stijging van deze percentages ten opzichte van de begroting 2016 wordt veroorzaakt door de verwachte financieringsbehoefte van € 60 miljoen. Voor een nadere toelichting daarop wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Solvabiliteitsratio

Solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het kengetal geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal aan.

Een solvabiliteit van ongeveer 50% geeft aan dat de helft van het totale vermogen van de gemeente gefinancierd is met eigen vermogen.

Er is geen probleem voor de financiële positie, tegenover de schulden staat voldoende eigen vermogen.

Structurele exploitatieruimte

Bij de structurele exploitatieruimte betekent een positief percentage dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Voor zowel de begroting 2016 als 2017 is dit percentage negatief vanwege de (structurele) onttrekkingen aan de met name de

dekkingsreserves investeringen, ter dekking van de kapitaallasten ten behoeve van activa met economisch nut.

Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in een bepaald jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorgaande jaar en uit te drukken in een percentage.

4.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

De gemeenteraad stelt in deze paragraaf de kaders voor onderhoud van wegen, rioleringen, water, groen en gebouwen. Het spreekt voor zich, dat het kwaliteitsniveau daarbij in grote mate bepalend is voor de kosten. Het is derhalve zaak om door middel van onderhoudsplannen een goed evenwicht te vinden tussen minimaal acceptabel en een eventueel hoger gewenst kwaliteitsniveau met de daaraan verbonden extra kosten. Bovendien zullen door het periodiek actualiseren van deze plannen knelpunten tijdig zichtbaar en zo mogelijk voorkomen worden.

In geval van discrepanties tussen het afgesproken onderhoudsniveau en de beschikbare budgetten worden beleidsbijstellingen opnieuw bepaald en aan college en raad ter vaststelling voorgelegd. Te denken valt aan het bijstellen van het kwaliteitsniveau, het bijstellen van het budget, het oplossen van knelpunten door incidentele impulsen, een kostenbesparende werkwijze, afstoting, functieverandering etc.

De volgende onderhoudsplannen zijn beschikbaar:

Onderhoudsplannen	Planperiode	Status plan
Beheerplan Wegen	2014-2018	Vastgesteld door college
Progr. Onderhoud Wegen	2017	Vast te stellen door college
Openbare verlichting	2014-2018	Vastgesteld door college
Verkeersregelininstallaties	2014-2018	Vastgesteld door college
Civieltechn. Kunstwerken	2013-2017	Vastgesteld door college
Waterlopen / waterpartijen	Continue	Doorlopende actualisatie
Rioleringen GRP 2010-2017	2010-2018	Vastgesteld door raad en verlengd
Operationeel Progr. Riolering	2017	Vast te stellen door college
Groenvisie, wijkgewijs	2013-2020	Helmond-Oost vastgesteld door college in 2013. Groenvisies overige wijken worden onderdeel van integrale wijkvisies hierin worden bezuinigingsopgave 2017, co-creatie ed. meegenomen
Bedrijfsplan Vastgoed	2013-2016	Vastgesteld door college
Camera's Veiligheid Openbare Ruimte	2011-2025	Vastgesteld door college

Overzicht onderhoud			
	<u>1-1-2015</u>	<u>1-1-2016</u>	<u>1-1-2017</u>
<u>Wegen e.d. (x 1.000 m2)</u>			
Elementverhardingen	3.160	3.155	3.155
Asfaltverhardingen	1.972	2.002	2.002
Halfverhardingen	189	159	159
VRI's	64	65	65
Lichtpunten en -masten	24.250	24.502	24.672
<u>Openbaar groen (ha)</u>			
Bossen e.d.	552 ha	552 ha	552 ha
Stedelijk groen	510 ha	508 ha	513 ha
Recreatiegebieden	55 ha	66 ha	66 ha
Bomen in onderhoud	50.300	50.000	50.000
<u>Water e.d.</u>			
Oppervlakte water (ha)	54,6 ha	54,6 ha	54,6 ha
Watergangen en -wegen in onderhoud	158 km	155 km	155 km
Vijvers	14	14	14
Duikers	1.113	1.113	1.113
Riolering	615 km	675 km	678 km
Hoofdgemalen	70	72	73
Drukrioolgemalen	138	138	137
Bergbezinkbassins	16	16	16

4.3.1 Wegen

Beheerplan, Programma Onderhoud Wegen c.a. (POW)

In 2014 is het POW 2014 inclusief meerjarenplanning 2014-2018 vastgesteld. De meerjarenplanning is het onderliggende document voor de jaarlijkse onderhoudsprojecten. Uit deze meerjarenplanning kwam in 2014 naar voren dat de gemeente achterstallig onderhoud had van 1 jaar. In 2016 en 2017 is op dit programma € 200.000 resp. € 257.000 bezuinigd. Daarnaast zijn de kosten voor het restant van de meerjarenplanning (2017 t/m/ 2018) geïndexeerd. Ondanks deze bezuinigingen is door het aanpassen van het meerjarenprogramma het achterstallig onderhoud in 2017 gelijk gebleven.

Deze bezuiniging is ingevuld door het laten vervallen van 19 onderhoudslocaties (elementenverharding) uit de meerjarenplanning. Op deze locaties wordt het straatbeeld voorlopig op peil gehouden door middels van kleinschalig herstel. Hierdoor kunnen de geplande onderhoudsmaatregelen zoals grootschalig herstraten of rehabiliteren met 10 jaar worden uitgesteld.

Financieel resultaat

In 2017 wordt de verharding opnieuw geïnspecteerd. Deze inspectie werd in het verleden 2 jaarlijks uitgevoerd. Door eerdere bezuinigingen wordt er vanaf 2010 4 jaarlijks geïnspecteerd. Op basis van de inspectieresultaten wordt in 2018 via het uitvoeren van de maatregeltoets de meerjarenplanning opgesteld voor de periode van 2019 t/m 2023. Op dat moment wordt duidelijk of er op het achterstallige onderhoud wordt ingelopen of dat er sprake is van een toename van het achterstallige onderhoud.

Financiën derden

Buiten het onderhoudsbudget wordt er door de gemeente Helmond ook vanuit andere middelen verhardingsareaal vervangen. Bijvoorbeeld via herstructureringen (Helmond-west, Binnenstad-oost en Leonardus), (integrale) verkeersprojecten en rioleringsprojecten. Dit beïnvloedt de onderhoudsachterstand in positieve zin.

Onderhoudsniveau

Voor het beheer en onderhoud van verhardingen worden landelijke richtlijnen gehanteerd. Er wordt onderscheid gemaakt in beeldkwaliteiten (A+, A, B, C en D) die tevens gerelateerd worden aan zwaarteklassen voor de wegen. Beeldkwaliteit D is een indicatie voor achterstallig onderhoud. Achterstallig onderhoud kost voor herstel over het algemeen meer dan “gewoon” onderhoud. Beeldkwaliteit C komt overeen met de onderkant van verantwoord wegbeheer. Beeldkwaliteit B wordt gedefinieerd als waarschuwingsgrens. Groot onderhoud bij niveau B is binnen 3 tot 5 jaar aan de orde, waarvoor tussentijds een extra toets wordt uitgevoerd. Vanzelfsprekend maken de verhardingen die voldoen aan de beeldkwaliteiten B, C en D onderdeel uit van de meerjarenplanning. Het overgrote deel (90%) van het verhardingsareaal voldoet aan beeldkwaliteit A of A+. Verhardingen die achterstallig onderhoud hebben zijn o.a. Helmondselaan (wordt aangepakt in 2017), Varenschut (2018), Klaroenpad (2018), Spoorstraat (2019), Kromme Steenweg (2019)

Planning

De uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden verloopt volgens planning. Elk jaar wordt het onderhoud zoals beschreven in het POW uitgevoerd binnen de planning en budget. Deze planning wordt wel bijgesteld aan de hand van de ingeboekte bezuiniging. Voor 2017 komt dit neer op € 257.000.= (8% van het onderhoudsbudget wegen, wegverharding). Door de bezuinigingen komen onderhoudsprojecten waarvan de verhardingen bestaan uit elementen (trottoirtegels, straatklinkers en -stenen) te vervallen.

Beleidsvoornemens

De gemeente blijft investeren in het terugdringen van de boomwortelproblematiek, in verband met risico's op letselschade en onevenredig veel onderhoud.

4.3.2 Onderhoudsplan kunstwerken

Helmond beschikt over een vastgesteld Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken 2013-2017. Per 1 januari 2017 telt de gemeente 155 civieltechnische kunstwerken (incl. fontein) en 18,7 km water- en/of grondkeringsvoorzieningen. De totale vervangingswaarde is geschat op circa € 171,5 miljoen (prijspeil 2014). De tunnel Kasteelherenlaan is hierin nog niet meegenomen. In 2017 wordt gestart met de vervanging van sluis 8.

Daarnaast worden een aantal kleinschalige werkzaamheden uitgevoerd, waaronder werkzaamheden aan de Houtse Parallelbruggen, en wordt het vlonder en de toren op het dak van Parkzicht (Dierdonk) gerenoveerd.

4.3.3 Waterlopen/waterpartijen

Helmond beschikt over een digitaal onderhoudsplan voor alle waterlopen en vijvers. De gemeente heeft ruim 100 km waterloop in onderhoud en daarnaast nog alle openbare stadsvijvers. Met waterschap Aa en Maas is een onderhoudsovereenkomst afgesloten voor het onderhoud van een aantal leggerwatergangen in stedelijk gebied. In veel gevallen voert de gemeente het onderhoud uit in deze wateren en ontvangt daarvoor een vergoeding van het waterschap.

Het reguliere maaiwerk wordt in het najaar uitgevoerd. Op een aantal locaties wordt gefaseerd gemaaid om de bestaande ecologische waarden in stand te houden en/of ecologische waarden te ontwikkelen.

Op een aantal andere locaties wordt eerder gemaaid in verband met verkeersveiligheid en/of sociale veiligheid. Dit gebeurt onder ecologische begeleiding in verband met de eisen vanuit de Flora en Faunawet.

In 2017 wordt de gracht bij Binderen gebaggerd en wordt, waar nodig, gelijktijdig de beschoeiing vervangen.

4.3.4 Onderhoudsplan rioleringen (GRP, OPR en Waterplan)

Helmond heeft begin 2016 haar Waterplan en gemeentelijk rioleringsplan (GRP) met drie jaar verlengd tot en met 2018. Het beleid is ongewijzigd gebleven, het kostendekkingsplan voor riolering is wel geactualiseerd. Dit was nodig om aansluiting te houden met een aantal wijzigingen in het BBV. In het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) 2010-2015/2018 zijn de keuzes voor de wettelijke taken met betrekking tot afvalwater, hemelwater en grondwaterstand verwerkt. In dit wettelijk verplichte plan is ook het beheer en onderhoud van riolering en aanpalende voorzieningen vastgelegd (vervangingswaarde alle voorzieningen € 343 miljoen / prijspeil 2011). De jaarlijkse werkzaamheden, waaronder de vervangingswerken, worden opgenomen in het Operationeel Programma Rioleringen (OPR 2017).

De kwaliteit van onze riolering is op een acceptabel niveau. De kwaliteitsbewaking is gebaseerd op inspecties volgens de NEN-normen en de resultaten hiervan zijn de basis voor te nemen maatregelen. Een aspect dat steeds belangrijker wordt, is het voorkomen van wateroverlast/waterschade bij hevige regenval. Dit is een onderdeel van het landelijke beleid om Nederland in 2050 klimaatadaptief te krijgen. Het beleid daarvoor moet in 2020 in regionale en lokale plannen zijn vastgelegd. Het onderwerp zal naar verwachting ook terugkomen via de Omgevingswet.

4.3.5 Onderhoudsplan groen

Het onderhoud omvat circa 1.130 hectare openbaar groen (inclusief de natuurgebieden Bundertjes en Groot Goor) en het onderhoud van ca. 50.000 bomen. Naast duurzame instandhouding van deze bomen gaat de aandacht ook uit naar het handhaven van een adequaat veiligheidsniveau in het kader van de wettelijke zorgplicht.

Als uitwerking van de bezuinigingsopgave per 1 januari 2017 hebben in de begroting 2017 diverse bijstellingen plaatsgevonden. Waar van toepassing zijn deze ook verwerkt in de onderhoudsbestekken voor 2017.

Naast middelen uit het krediet worden ook middelen uit het budget renovatie/reconstructies ingezet om locaties met de hoogste prioriteit (i.c. de grootste problemen) uit te voeren.

4.3.6 Onderhoudsplan gebouwen

De gemeentelijke vastgoedpanden (ca. 150.000 m²) worden met regelmaat aan een technische herinspectie onderworpen. In 2015 is dit voor het grootste deel van het gebouwenareaal gedaan en zijn de resultaten daarvan verwerkt in de meerjarenonderhoudsplanningen die in een geautomatiseerd gebouwenbeheerssysteem zijn opgenomen. In 2017 worden alle nieuwe panden en gebouwen die ingrijpend zijn gerenoveerd (Geseldonk, Toermalijn, Leonardusgebouw, Mondomijn, Carolus) geherinspecteerd en in de meerjarenonderhoudsplanningen verwerkt. Dat geldt ook voor een aantal schoolgebouwen in multifunctionele accommodaties (MFA's): het volledige onderhoud (binnen en buiten) wordt door de betreffende schoolbesturen aan de gemeente overgedragen.

De eenheidsprijzen, hoeveelheden (bouwelementen), onderhoudscycli en snelheid waarmee preventieve vervangingen moeten plaatsvinden, worden voortdurend kritisch tegen het licht gehouden. Dat heeft er toe geleid dat in 2016 een structurele bezuinigingsopgave van € 200.000 per jaar is verwerkt. Hierbij zijn uiteraard geen concessies gedaan aan veiligheidsaspecten in de gemeentelijke gebouwen en de verplicht uit te voeren onderhoudsactiviteiten vanuit wetgeving en bouwbesluit. Werkzaamheden in het kader van legionella-beheersing, het functioneren van de liften, de werking van brandmeldcentrales en overige installaties e.d. worden zodanig uitgevoerd dat aan de formele voorschriften is voldaan.

Aan objecten die de gemeente eventueel op de kortere termijn zou willen verkopen, wordt voortsnog alleen instandhoudingsonderhoud gepleegd. In het kader van het verhuurgeschikt maken en houden van panden, zal de gemeente als contractuele verplichting uiteraard alle daarvoor noodzakelijke onderhoudsactiviteiten blijven verrichten.

De benodigde budgetten voor huidig en toekomstig onderhoud zijn structureel voorzien in de begroting 2017 en in de onderhoudsvoorziening. Fluctuaties in de onderhoudsuitgaven worden opgevangen door deze onderhoudsvoorziening. De komende jaren zal daar zeker een beroep op gedaan worden als het programma duurzaamheidsmaatregelen (zonnepanelen, verlichtings- en klimaatinstallaties e.d.) in een aantal gemeentelijke panden in combinatie met het regulier onderhoud volledig uitgevoerd gaat worden. In 2016 is daarmee reeds een begin gemaakt.

4.4 Paragraaf financiering

Inleiding

Financiering heeft betrekking op het sturen en beheersen, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer eenvoudig gezegd zorgt de financieringsfunctie er in de kern voor dat de gemeente Helmond voldoende geld op de bank heeft om haar uitgaven te betalen. Voor een groot deel staan tegenover die uitgaven inkomende geldstromen (bijvoorbeeld heffingen, bijdragen van het Rijk et cetera). De financieringsfunctie richt zich dan vooral op het goed op elkaar afstemmen van die geldstromen zodat zo min mogelijk tijdelijke externe financiering nodig is.

De uitvoering van de financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders die zijn vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden, afgekort de Wet FiDO. In deze wet zijn regels opgenomen voor de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie bij de decentrale overheden. Op basis van deze regelgeving heeft de gemeente Helmond, evenals alle gemeenten, twee belangrijke instrumenten op het gebied van treasury. Deze instrumenten zijn het Treasurystatuut waarin de verantwoordelijkheden en spelregels zijn opgenomen en een financieringsparagraaf die jaarlijks wordt aangeboden bij de begroting en de jaarrekening. In deze financieringsparagraaf komen volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en de financiële verordening van de gemeente Helmond de volgende onderwerpen aan de orde:

- De rentevisie;
- Risicobeheersing;
- De liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte voor de komende vier jaar incl. de kortlopende (looptijd tot 1 jaar) en langlopende financiering (looptijd langer dan 1 jaar);
- Inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop de rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden;
- Overige ontwikkelingen.

4.4.1 Rentevisie

Bij het nemen van beslissingen in het kader van het aantrekken van financieringen c.a. is het natuurlijk van groot belang dat we de actuele marktontwikkelingen op zowel de geld- als kapitaalmarkt nauw volgen. We laten ons daarbij in het algemeen leiden door de rentevisies van een aantal (grotere) financiële instellingen.

Op basis van deze visies kan in het algemeen het volgende hierover worden opgemerkt. De verwachting is dat de wereldeconomie in 2017 sterker zal groeien dan dit jaar, nl. met ongeveer 3,5%. De Europese Centrale Bank zal een ruim monetair beleid blijven voeren. De centrale bank koopt tot maart 2017 maandelijks voor een bedrag van € 80 miljard aan staatsleningen en andere effecten. Het ruime monetaire beleid ondersteunt de economische groei in het eurogebied. De lange rentetarieven zullen mede onder invloed van een hogere inflatie naar verwachting wat gaan oplopen. De korte rentetarieven blijven naar verwachting de komende periode onveranderd aan de lage kant.

Het beleid van de gemeente Helmond is erop gericht om de financieringsbehoefte zoveel mogelijk af te dekken met kortlopende schulden omdat de rente op de kortlopende schulden in het algemeen lager is dan de rente op de langlopende middelen. In de afgelopen periode was sprake van een negatieve rente op de kasgeldleningen. Hiervan hebben wij echter geen gebruik kunnen maken, doordat de gemeente Helmond momenteel over creditsaldi beschikt.

Op basis van de liquiditeitsprognose gaan we in 2017 wel weer kasgeldleningen aantrekken, waarbij de kasgeldlimiet van € 29 miljoen zo goed mogelijk zal worden benut.

Het mag duidelijk zijn dat ons beleid verder wordt bepaald door de marktontwikkelingen. Bij veranderde omstandigheden (bijvoorbeeld sterke stijging van de geldmarkttarieven) zal het beleid daarop worden aangepast.

4.4.2 Risicobeheersing

Onder het financiële risicoprofiel van de gemeente Helmond verstaan wij de volgende risico's:

- Het renterisico;
- Het kredietrisico en garantstellingen.

Renterisico

Onder renterisico wordt verstaan de onzekerheid over de hoogte van toekomstige rente uitgaven en rente inkomsten. Voor de beheersing van de renterisico's gelden twee concrete richtlijnen, namelijk de kasgeldlimiet (renterisico kortlopende financiering) en de renterisiconorm (renterisico langlopende financiering).

Kasgeldlimiet (renterisico kortlopende financiering)

Voor korte financiering (looptijd tot 1 jaar) geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. Dit risico wordt beperkt door een zogenoemde kasgeldlimiet op basis van de wet FiDO. Dit houdt in dat de omvang van de kortlopende schuld maximaal 8,5% van het begrotingstotaal mag zijn. Binnen de kasgeldlimiet wordt een deel van de financieringsbehoefte afgedekt uit kortlopende leningen (kasgeldleningen). Voor 2017 betekent dit een limietbedrag van afgerond € 29 miljoen. Gezien de historisch lage rente op kortlopende op kortlopende leningen (< 0%) zal de kasgeldlimiet zo goed mogelijk worden benut.

Renterisiconorm (renterisico langlopende financiering)

Om ongewenste financiële gevolgen van rentewijzigingen te beperken wordt jaarlijks een renterisiconorm aangegeven. De jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het maximumpercentage moet voor de komende vier jaar worden berekend op basis van de begroting voor 2017. Het doel is dat op deze wijze gemeenten hun leningenportefeuille zo moeten spreiden, dat de te lopen renterisico's gelijkmatig over de jaren worden verspreid.

In de afgelopen jaren is de gemeente Helmond ruimschoots onder de vastgestelde norm gebleven en uit onderstaand overzicht blijkt dat ook de komende begrotingsjaren de norm niet overschreden wordt.

	jaar 2017	jaar 2018	jaar 2019	jaar 2020
Renterisiconorm				
(bedragen x € 1 miljoen)				
1. Renteherziening	13,5	13,1	12,9	12,3
2. Aflossingen	4,7	2,7	12,7	17,8
Totaal risico (1+2)	18,2	15,8	25,6	30,1
Renterisiconorm	67,7	67,7	67,7	67,7
Ruimte onder renterisiconorm	49,5	51,9	42,1	37,6

Kredietrisico en garantstellingen

Het verloop van onze leningen- en garantieportefeuille is als volgt:

(bedragen x 1 miljoen)	stand 1-1-2015	stand 1-1-2016	raming 1-1-2017
geldleningen:			
woningbouwcorporaties	10,4	5,4	5,0
verpleeg/verzorgingshuizen	21,6	4,9	2,5
overige	23,4	18,0	17,8
totaal geldleningen	55,4	28,3	25,3
gewaarborgde leningen netto risico bedrag *	36,5	35,9	32,6
totaal geldleningen en gewaarborgd leningen	91,9	64,2	57,9

* Dit betreft het netto risico-bedrag, dus excl. garanties die verstrekt zijn door bijv. een waarborgfonds. Geen rekening is gehouden met door de gemeente gestelde zekerheden alsmede de financiële positie van de betreffende instelling

In de afgelopen jaren is het volume van de verstrekte leningen flink afgenomen. Dit komt o.a. door vervroegde aflossing van geldleningen door Stichting Vitalis Residentiële Woonvormen, woningcorporaties en GemSuytkade.

Gezien de risico's die de gemeente loopt bij het verstrekken van leningen en borgstellingen aan derden, zijn we hier de laatste jaren erg terughoudend in. De verwachting is dat ook in de komende jaren slechts beperkt nieuwe leningen of borgstellingen zullen worden verstrekt.

Naast leningen en borgstellingen die we zelf verstrekt hebben, vervullen we ook een achtervangfunctie voor leningen die het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) verstrekt aan woningcorporaties. Voor de woningbouwcorporaties Woonpartners, Volksbelang, Compaen en Wocom is een gelimiteerde achtervangovereenkomst met het WSW gesloten.

Ook het bedrag van deze geldleningen loopt terug, zoals blijkt uit onderstaande tabel:

(bedragen x 1 miljoen)	stand 1-1-2015	stand 1-1-2016	raming 1-1-2017
achtervang via W.S.W.	512,1	505,8	487,0

4.4.3 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Een indicatie van de financieringsbehoefte van de gemeente is in onderstaande tabel weergegeven. Hierbij is reeds rekening gehouden met de uitvoering van alle investeringen zoals voorzien in het investeringsprogramma. De kortlopende financiering tot het maximale bedrag van de kasgeldlimiet van € 29 miljoen wordt volledig benut, waardoor de langlopende financieringsbehoefte vooralsnog € 60 miljoen bedraagt. Het geraamde rentepercentage wat verschuldigd is indien gebruik gemaakt wordt van de kortlopende financiering bedraagt 1% en bij de langlopende financiering is dat 2%. Beide percentages zijn inschattingen en zijn gebaseerd op de huidige lage rentestand.

In hoeverre de berekende financieringsbehoefte feitelijk (op termijn) nodig is, is afhankelijk van de voortgang van de investeringen, grondverkoop, inzet van reserves etc.. Daarna lijkt de financieringsbehoefte zich voorlopig te stabiliseren.

Overzicht financieringsbehoefte (bedragen x € 1 miljoen)	2017	2018	2019	2020
Totaal boekwaarde investeringen (incl. grondbedrijf)	470	443	438	427
Gefinancierd met:				
Reserves en voorzieningen	238	221	209	203
Opgenomen langlopende geldleningen e.d.	143	139	136	123
Werkkapitaal / kortlopende geldleningen	29	28	28	26
Totale financiering	410	388	373	352
Verwachte financieringsbehoefte	60	55	65	75

4.4.4 Rentelasten en toerekening

De rentekosten die voortvloeien uit de financiering zijn conform de nieuwe BBV voorschriften in onderstaand renteschema opgenomen.

Schema rentetoerekening programmabegroting 2017		(bedragen * € 1.000)	
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€		5.439
b. De externe rentebaten	-/- €		1.251
Totaal door te rekenen externe rente	€		4.188
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	€	2.986	
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€	-	
		-/-	€ 2.986
Saldo door te rekenen externe rente	€		1.202
d1. Rente over eigen vermogen	€		6.424
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)	€		1.409
De aan taakvelden (programma's incl.Overhead) toe te rekenen rente	€		9.035
e. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/- €		8.725
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury	€		311
Gehanteerde rente-omslag			3,25%
Prognose werkelijke renteomslag			3,37%

Zoals ook opgenomen in de paragraaf grondbeleid, mag de rentetoerekening aan het grondbedrijf voortaan alleen naar de verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente toegerekend worden. Op basis van de huidige verhouding is dit 1,3% in plaats van de 3,25% die voorheen aan het grondbedrijf werd toegerekend.

De rentetoerekening over overige investeringen geschiedt op basis van het algemene renteomslag percentage van 3,25% aan de desbetreffende producten/taakvelden. Naar verwachting gaat dit leiden tot afronding van € 311.000 binnen de renteomslag. Een en ander past binnen de toegestane afronding van 0,25%.

4.4.5 Overige ontwikkelingen

Uitzettingen

Financiering derden:

De herfinancieringslening van bijna € 2 miljoen die in 2015 verstrekt is aan de Stichting Vitalis Residentiële Woonvormen wordt in 2016 afgelost. Naar verwachting worden in 2016 geen nieuwe financieringen verstrekt. Ook voor 2017 worden in dit verband geen nieuwe transacties verwacht.

Borgstellingen

In 2016 is de gemeente aangesproken op een borgstellingsovereenkomst die voor meerdere jaren is afgesloten. Het maximale bedrag waarop jaarlijks een beroep gedaan kan worden bedraagt € 200.000. Zolang er geen wijzigingen optreden in de situatie waarvoor de borgstelling is verstrekt, zal deze borgstelling ook in 2017 worden aangesproken.

Garantieproduct ABN-AMRO

De gemeente ontvangt op basis van deze belegging een gegarandeerd beleggingsrendement van 4% samengesteld per jaar. Daarnaast is contractueel vastgelegd, dat jaarlijks vanaf 2011 t/m 2019 aan de gemeente een uitkering wordt gedaan van € 453.780. De stand per 30 juni 2016 van deze belegging is afgerond € 7,4 mln. De belegging loopt af per 1 september 2020.

APG-IS Rentefonds

Dit fonds heeft per 30 juni 2016 een marktwaarde van afgerond € 7,7 mln.

Relatiebeheer

Omdat het contract voor het huisbankierschap met de Rabobank per 1 juli 2016 is verlopen, hebben we een nieuwe aanbestedingsprocedure doorlopen. Dit heeft geresulteerd in de gunning van de opdracht aan de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF)

De wet HOF is ingegaan op 1 januari 2014 en in deze wet zijn de Europese afspraken ter beheersing van de Europese begrotingsdoelstellingen (zoals bijv. de ontwikkeling van het EMU-saldo en de EMU-schuld) opgenomen.

De rijksoverheid en de decentrale overheden zijn samen verantwoordelijk zijn voor het terugdringen van het begrotingstekort. Door deze gezamenlijke inspanningsplicht dragen zowel het Rijk als de decentrale overheden bij aan het realiseren en behouden van een houdbare budgettaire positie voor de Nederlandse overheid als geheel. Deze gelijkwaardige inspanningsplicht is vertaald naar een macronorm in EMU-saldo.

Om een beter inzicht in het EMU-saldo te krijgen is (cfm de nieuwe uitgangspunten van het BBV) in deze begroting ook een meerjarenraming van het EMU-saldo opgenomen. Voor de berekening hiervan wordt verwezen naar de bijlage.

Schatkistbankieren

De wet schatkistbankieren verplicht decentrale overheden hun overtollige liquide middelen en beleggingen aan te houden bij het ministerie van Financiën. Dit behoudens een drempelbedrag wat bepaald is op 0,75% van het begrotingstotaal. Voor Helmond is dit 2017 afgerond € 2,5 mln.

Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector. Dit verlaagt nl. de externe financieringsbehoefte van het Rijk, waardoor het Rijk minder hoeft te financieren op de markt, hetgeen zich weer vertaalt in een lagere staatsschuld. Daarnaast verwacht het Rijk een verdere vermindering van de beleggingsrisico's waaraan decentrale overheden worden blootgesteld. De middelen die een decentrale overheid in de schatkist aanhoudt, blijven beschikbaar voor de uitoefening van de publieke taak.

De vervroegde aflossing van de geldleningen door de Stichting Vitalis Residentiële Woonvormen in 2015, heeft er ook in 2016 voor gezorgd dat we moesten gaan schatkistbankieren. Naar verwachting zullen de effecten van schatkistbankieren in 2017 verder beperkt zijn.

Deelnemingen

Als vast onderdeel van deze paragraaf wordt er een overzicht gegeven van de instanties waarbij sprake is van een vorm van deelname in het kapitaal van de betreffende instelling en al dan niet sprake van een dividenduitkering dan wel een andere vorm van een uitkering.

Deelnemingen		
Omschrijving	Nominaal bedrag historische uitgaven	Ontvangsten
Automotive Facilities Brainport Holding NV: 1104 aandelen	22.080	0
Brainport Development N.V. (voorheen NV Rede) 328 aandelen à € 453,78	148.840	0
Enexis Holding NV 23.177 aandelen à € 1,-	23.177	29.835
Essent Milieu Holding BV	1	0
Publiek belang Electr. Prod. BV	1	0
CBL Vennootschap BV	3	0
Claim Staat Vennootschap BV	3	0
Enexis BV	3	0
Verkoop Vennootschap BV	3	0
NV Bank Nederlandse Gemeenten 52.650 aandelen à € 2,50	131.625	78.449

4.5 Paragraaf bedrijfsvoering

Voor een goede dienstverlening aan de burger is een gerichte efficiënte bedrijfsvoering randvoorwaardelijk. De bedrijfsvoering is er op gericht dat de interne en externe processen zo efficiënt mogelijk verlopen en dat de missie van de gemeente wordt ondersteund. De bedrijfsvoeringstaken waaronder personeel, organisatie, communicatie, informatie, automatisering, financieel, kwaliteit, juridisch en huisvesting gaan we verder optimaliseren en beter op elkaar afstemmen.

4.5.1 Planning- en control cyclus

De planning- & control cyclus voor het jaar 2017 is in het voorjaar 2016 gestart met de Voorjaarsnota. Deze Voorjaarsnota is conform het raadsbesluit gebruikt als leidraad voor het opstellen van deze Programmabegroting 2017 - 2020. De nu voorliggende begroting geeft vervolgens de budgettaire kaders op hoofdlijnen weer, inclusief een geactualiseerd meerjarenperspectief 2017-2020. In het begrotingsjaar zelf informeren wij u over de voortgang via bestuursrapportages. Vervolgens verantwoorden we ons in het voorjaar van 2018 met het jaarverslag en de -rekening.

De gemeente Helmond werkt aan de doorontwikkeling van de p&c- producten om deze transparanter en leesbaarder te maken. In dat kader is er een aantal verbeteringen doorgevoerd in de voorliggende Programmabegroting die vooral tot doel hebben om de leesbaarheid te vergroten, mede i.v.m. de introductie van de web-based versie van de begroting. Deze verbeteringen zullen ook worden doorgevoerd in de nog te verschijnen p&c- producten. Daarnaast wordt het opstellen van onze bestuurlijke p&c-producten ondersteund vanuit een nieuwe p&c-applicatie.

4.5.2 Fiscaliteiten

Onder Fiscaliteiten wordt verstaan de behandeling van Rijksbelastingen en het BTW-compensatiefonds.

Organisatorisch was Fiscaliteit tot de reorganisatie onderdeel van de afdeling AFI (AO-IC/Fiscaliteiten en Inkoop) Na de reorganisatie is Fiscaliteit onderdeel geworden van de afdeling Advies en Beleid. Hierdoor wordt Fiscaliteit meer gepositioneerd aan de voorkant van het proces ten opzichte van het oude positionering bij AFI. Daardoor zijn de mogelijkheden verbeterd om fiscaliteit eerder te betrekken bij de financiële gevolgen van investeringen en exploitaties.

Fiscale kennis

De reorganisatie nodigt uit tot een nieuwe kijk op de verspreiding van fiscale kennis binnen de organisatie. In de bouwopdracht van de nieuwe afdeling zal hiervoor aandacht worden gevraagd. Het voornemen bestaat om een fiscaal opleidingsplan samen te stellen en het instellen van een periodiek fiscaal afstemmingsoverleg zal worden overwogen.

Tax Control Framework

In 2011 heeft de gemeente met de belastingdienst een convenant horizontaal toezicht gesloten. Het convenant gaat uit van een wederzijdse houding van vertrouwen, begrip en transparantie. Binnen de gemaakte afspraken heeft de gemeente zich verbonden tot het opstellen van een Tax Control Framework. Een samenstel van acties en vastleggingen op basis waarvan de gemeente laat zien dat zij steeds beter fiscaal in control komt. In 2015 en 2016 is hiervoor als proef de tool key2control

gebruikt. In 2016 zal de beslissing worden genomen om de tool wel of niet permanent te gaan gebruiken.

Naast de voortdurende dagelijkse fiscale advisering kunnen de volgende onderwerpen in het bijzonder worden genoemd:

Loonheffingen/ Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties:

Per 1 mei 2016 is de oude VAR-regeling (Verklaring Arbeidsrelatie) vervangen door een systeem van Modelovereenkomsten. De wijziging zal met name gevolgen hebben voor de arbeidsrelatie van ZZP'ers met de gemeente. De periode tot 1 mei 2017 is als transitieperiode aangemerkt. Vóór 1 mei 2017 moet de transitie hebben plaatsgevonden.

Vennootschapsbelasting:

Per 1 januari 2016 is de gemeente belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Om de implementatie van de belastingplicht te verzorgen is een projectgroep actief. Vanwege de reorganisatie zal de projectgroep van samenstelling wijzigen.

BTW/compensatiefonds:

Vanwege wijzigingen in het BBV per 1 januari 2017 dienen de overheadkosten op een andere manier te worden geadministreerd. Deze wijze van administreren heeft invloed op het vaststellen van het forfaitair mengpercentage op de gemengde kosten.

4.5.3 Personeel en organisatie

De wereld in en rondom om de gemeente Helmond verandert in snel tempo. De drie decentralisaties, de transformatie van het Sociaal Domein en de komende Omgevingswet vragen om een andere rol van de gemeentelijke overheid. Maar ook de rol van digitalisering in de samenleving en de mogelijkheden die big data bieden zorgen voor een veranderend perspectief voor de gemeente. De gemeente kan en wil niet langer alles zelf doen en zal de komende jaren veel meer in co-creatie treden met burgers, ondernemers, partners en de markt om zo ook de bureaucratie verder tegen te gaan. Daarnaast wil de gemeente Helmond haar basis op orde hebben en investeren in de kwaliteit van haar mensen. Dit gaat samen met een opdracht om invulling te geven aan een bezuiniging die noodzakelijk is om de gemeente financieel gezond te houden. 'Mensen maken de stad, samen maken we het verschil' is de missie van de gemeente Helmond. Bovenstaande zaken zijn de strategische stappen die ertoe leiden dat deze missie bereikt wordt. Samenvattend:

- Basis op orde, bezuiniging en maximaal gedigitaliseerd;
- Transactionele dienstverlening standaard waar het kan, maatwerk waar nodig en ketengericht;
- Doorontwikkeling transformatie Sociaal Domein;
- Strategisch beleid in programma's;
- Democratie in co-creatie.

Sturing op leiderschap, cultuur, werkattitudes ten behoeve van organisatieperformance

Alleen door effectief te anticiperen op prominente ontwikkelingen kan de gemeente Helmond ook in de toekomst tegemoet (blijven) komen aan de actuele belangen, wensen en behoeften van allerlei partijen in de samenleving.

Dit vraagt om ander gedrag en een andere houding van de medewerkers. Vakmensen werken zelfstandig, projectmatig en zaakgericht en weten tegelijkertijd hoe zij integraal moeten denken en handelen in steeds wisselende coalities of netwerken. Kosten-bewust, in het belang van de samenleving en in opdracht van het bestuur. Dat vraagt om management, krachtig sturend op hoofdlijnen met aandacht voor samenwerking, innovatie en prestaties. De vier kernnormen om onze nieuwe gewenste cultuur te duiden zijn de volgende:

Mensen	Verbinding, samenwerking, open houding, teamgericht
Verandering	Aanpassing aan omgeving, flexibiliteit, om kunnen gaan met tegengestelde belangen
Resultaat	Doelgerichtheid, plannen & organiseren
(Vak)intelligentie	Nieuwsgierig, nieuwe ideeën aandragen, omgaan met complexiteit

Uiteindelijk zal deze slag, de professionele kwaliteit van de medewerkers en het management, cruciaal blijken bij het waar maken van onze ambities voor de stad. Mensen maken de stad en mensen (medewerkers) maken ook de organisatie. Om dit succesvol te kunnen doen, zal een nieuwe cultuur zich gaan nestelen, gericht op sturing op gedrag, houding en resultaten. De kern van de nieuwe organisatie, verwoord in de vier kernnormen, is horizontaal organiseren. Dit betekent dat leiderschap op alle niveaus de basis is van een succesvolle organisatie.

In 2017 zal de vastgestelde organisatiestructuur, organisatiecultuur en werkwijze verder worden doorontwikkeld. We worden een flexibele organisatie die steeds meer van buiten naar binnen denkt en werkt. Niet de hokjes en systemen zijn leidend, maar onze samenleving, inwoners en bedrijven. Het programmatisch en projectmatige werken wordt geïntensiveerd en geprofessionaliseerd, zo ook co-creatie. Digitalisering speelt een belangrijk rol in dit proces en zal de basis en opmaat zijn naar een andere manier van werken.

Om dit alles te bereiken zijn per organisatieonderdeel bouwopdrachten vastgesteld waarin de belangrijkste ontwikkelopgaven zijn opgenomen voor de komende 2 jaar. Ook bevatten deze bouwopdrachten een taakstelling per afdeling. Tevens ligt er een collectieve bouwopdracht voor het management als geheel. Zij zullen verder invulling geven aan de uitgangspunten van de nieuwe organisatie en de cultuurverandering inzetten.

Politiek-bestuurlijke ambities en organisatieontwikkelingen

Onderstaand zij in het kort de belangrijkste ambities van de stad en de politiek verwoord.

Coalitieakkoord

In het coalitieakkoord staan de ambities voor deze collegeperiode als volgt verwoord:

- Kracht en creativiteit van mensen aanspreken: nieuwe vormen van samenwerking ontwikkelen en zorgen voor een transparante overheid
- Een Sociale stad zijn met een sociaal vangnet
- Ruimte aan ontwikkeling en initiatief, passend bij stad en economisch tij
- Voldoende vestigingsmogelijkheden voor bedrijven, (vraag uit de markt), meer banen en stageplekken
- Initiatieven nemen om duurzaamheid te versterken.
- Veilige stad: respectvolle omgang, veiligheids- en sociaal beleid nauw verweven. Discriminatie tolereren wij niet.
- De Gemeente houden wij financieel gezond; bezuinigen noodzaak.
- De vraag is hoe wij deze ambities tot leven laat komen. Welke organisatie hebben we hierbij nodig? In het onderstaande wordt verder ingegaan op meer specifiek de strategische agenda en de gewenste organisatieontwikkeling.

Regionale samenwerking

Voordat nader wordt ingegaan op de eigen organisatieontwikkeling, allereerst een korte reflectie op de regionale samenwerking. De afgelopen jaren is veel energie gestoken om te komen tot samenwerking

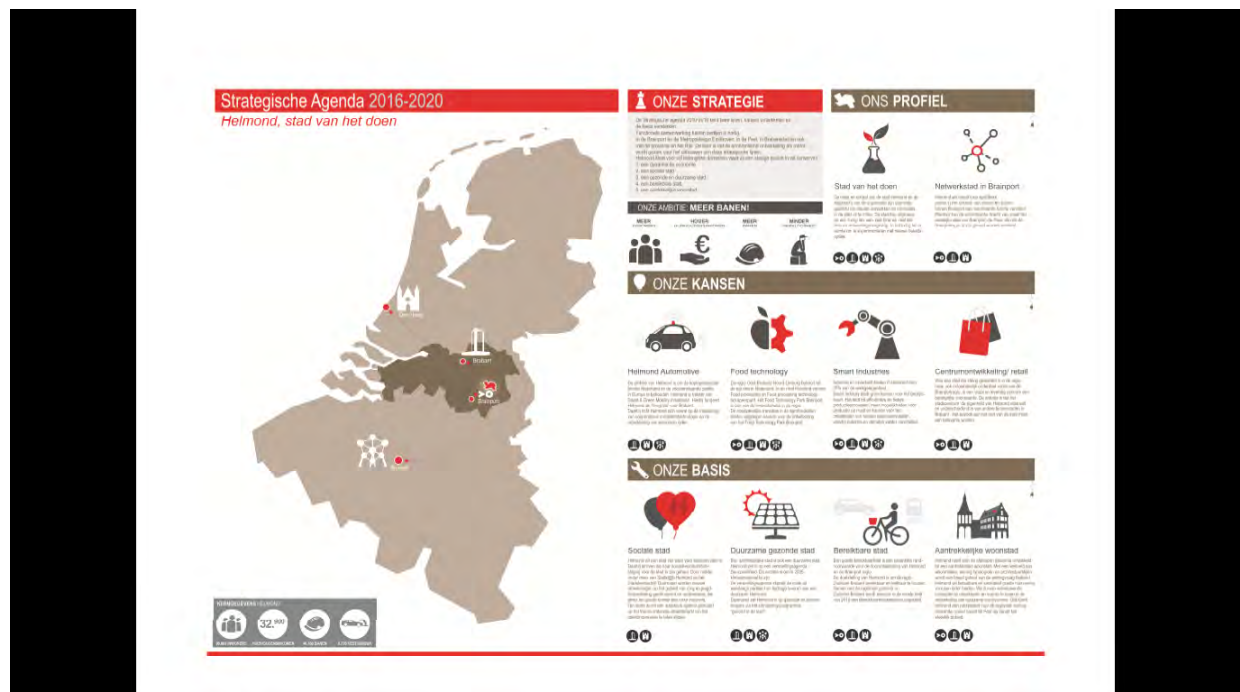
op Peel 6.1 niveau. Bij deze samenwerking lag een sterke focus op het realiseren van nieuwe structuren volgens de WGR. Deze wijze van samenwerking doet en deed onvoldoende recht aan de verantwoordelijkheid van de gemeente Helmond zelf.

Let wel, samenwerking is zeer zeker nodig in deze tijd vol veranderingen. De samenwerkingsvormen zullen volgens ons echter een ander karakter hebben dan de traditionele WGR-constructies. Meer flexibel en pragmatisch, passend bij deze tijd van informatisering en virtualisering. De gemeente Helmond wil daarbij de samenwerking aangaan vanuit haar eigen kracht en niet haar zwakte. Daar waar kansen zich voordoen wil de gemeente Helmond ook graag iets betekenen richting omliggende gemeenten. Enerzijds naar de Peel-gemeenten daar waar de samenwerking voor iedere deelnemer een toegevoegde waarde heeft. Anderzijds richting Eindhoven daar waar Helmond en Eindhoven zich als dragers van de Brainport weten. En op een nog hoger niveau als het gaat om strategische thema's, zie hieronder.

De samenwerking moet zich daarbij richten op de inhoud, flexibiliteit en pragmatisme en niet op het creëren van allerlei nieuwe bestuurlijke constructies die de stuurbaarheid bemoeilijken.

De strategische agenda

Onze wijze van communiceren is de laatste decennia ingrijpend veranderd. Technologie heeft voor andere opvattingen gezorgd als het gaat om het delen van informatie. We leven in een open samenleving waarin netwerken een belangrijke rol spelen als het gaat om het behalen van (beleids)doelen. Meer dan voorheen moeten de Helmondse belangen juist daar goed vertegenwoordigd worden. Denk aan het MRE, BrabantStad, VNG/G32, Eurocities etc. Helmond staat niet op zich. We hebben partners nodig om ambities te verwezenlijken. Dat is de kern van de Strategische Agenda 2016-2020 die in 2016 gelanceerd is. Deze agenda vraagt om een omgevingsbewuste organisatie die snel en strategisch kan schakelen in diverse (samenwerkings)verbanden.

De organisatie

Mensen maken de stad, samen maken we het verschil

We stellen ons voor de opgave om een wendbare, professionele en efficiënte organisatie te worden, die in contact met de stad, flexibel kan beantwoorden aan wat daar nodig is. De basis van deze

Informatievoorziening & Automatisering, Financiën en Arbeid, Organisatie & Gezondheid (voorheen P&O).

The diagram illustrates the organizational structure of the Gemeente van Breda, organized into several layers and departments.

Top Level (Stakeholders):

- Inwoners (Residents)
- Instellingen (Institutions)
- Bedrijven (Businesses)

Central Departments (Circular Arrangement):

- Vergunningen (Licenses)
- Klantcontact (Client contact)
- Burgerzaken (Citizen services)
- Zorg & Ondersteuning (Care & Support)
- Ontwikkeling Maatschappelijk Domein (Development of the Social Domain)
- Financiën (Finance)
- Accommodaties & Exploitaties (Accommodations & Exploitation)
- Onderwerpen & Ontwikkelen (Subjects & Development)
- IBOR (IBOR)
- AOG (AOG)
- IVA (IVA)
- Directie (Directorate)

Right Side Departments:

- Bestuur (Administration)
- Control (Control)
- Directie (Directorate)

Bottom Right Departments:

- Speelhuis (Playhouse)
- Museum (Museum)

Organisatiecultuur

176

‘voeling met deze samenleving’, een flexibele instelling en improvisatiekracht. Onze blik is straks vooral naar buiten gericht. Vragen die zich dan opdoen zijn: Hoe staan we erin? Hoe communiceren we met elkaar? In welke mate kunnen wij een balans vinden tussen de ‘systeemwereld’ en het ‘gezonde verstand’? Hoe kunnen we oude denkpatronen loslaten? Hoeveel lef hebben we? Hoe worden medewerkers daarbij ondersteund door hun managers? Allemaal vragen die een antwoord verdienen. Dat is een zorgvuldig proces dat we zorgvuldig gaan doorlopen. Bovendien worden we straks vanuit de nieuwe structuur ‘on the job’ continu geconfronteerd met zaken die raken aan de werkwijze en de cultuur. We zullen daar organisch in gaan groeien, met de structuur als stimulans en met de vier kernnormen (mensen, verandering, resultaat, (vak)intelligentie) als onze leidraad. Managers plaveien de weg voor medewerkers om dit mogelijk te maken. Hierbij wordt een beroep gedaan op het lerend vermogen van de mensen in de organisatie.

Ontwikkelingen personeelsformatie

Op dit ogenblik is de meerjarige formatie en de hiermee gemoeide kosten als volgt weer te geven. De ontvlechting van de afdeling Werk & Inkomen even als de ontvlechting uit de Peel op het gebied van Zorg & Ondersteuning en de hieraan te relateren formatie in de ondersteuning en overhead is hierin verwerkt. De bezuinigingstaakstellingen die op de organisatie rusten zijn in voorliggende begroting verwerkt en zullen worden gerealiseerd. Omdat een deel van de taakstellingen nog meelopen in de bouwopdrachten van de nieuwe afdelingen en op functieniveau de invulling nog niet bekend is, wordt in de tabel gewerkt met een sluitregel. Deze wordt nog verdeeld over de afdelingen na afronding van de bouwopdrachten.

(€ x1000)								
Formatie Helmond meerjarig	2017		2018		2019		2020	
	fte	€	fte	€	fte	€	fte	€
Directie	4,00	551	4,00	551	4,00	551	3,00	416
Concerncontrol	5,50	437	5,50	437	5,50	437	5,50	437
Strategie en Programma's	6,70	686	6,70	686	6,70	686	6,70	686
Veiligheid en Naleving	24,46	1.792	24,46	1.792	24,46	1.792	24,46	1.792
Communicatie	8,73	717	8,73	717	8,73	717	8,73	717
Bestuurs-Juridische ondersteuning	16,23	1.343	16,23	1.343	16,23	1.343	16,23	1.343
Accommodaties en Exploitaties	26,24	1.709	26,24	1.709	26,24	1.709	26,24	1.709
Ondernemen en Ontwikkelen	70,38	5.888	70,38	5.888	70,38	5.888	69,38	5.780
Integraal Beheer Openbare Ruimte	66,12	4.544	66,12	4.544	66,12	4.544	66,12	4.534
Ontwikkeling maatschappelijk domein	21,00	1.654	21,00	1.654	21,00	1.654	21,00	1.647
Uitvoering maatschappelijk domein	90,64	5.941	90,64	5.941	90,64	5.941	90,64	5.910
Transactionele dienstverlening	55,40	3.418	55,40	3.418	55,40	3.418	55,40	3.418
Museum	9,60	670	9,60	670	9,60	670	9,60	670
Speelhuis	11,00	663	11,00	663	11,00	663	11,00	663
Griffie	3,00	277	3,00	277	3,00	277	3,00	277
Arbeid, Organisatie en Gezondheid	31,44	1.948	31,44	1.948	31,44	1.948	31,44	1.948
Financiën	62,18	4.641	59,83	4.513	59,83	4.513	58,83	4.413
Informatievoorziening en Automatisering	76,83	5.351	61,68	4.409	61,68	4.409	61,68	4.409
Overig (taakstelling bouwopdrachten)	-15,30	-1.074	-33,00	-2.316	-33,00	-2.316	-33,00	-2.316
Totaal organisatie	574,15	41.156	538,95	38.844	538,95	38.844	535,95	38.455

Inhuur

De gemeente Helmond maakt noodzakelijk gebruik van een flexibele schil. Enerzijds is dat op momenten dat vacatures (nog) niet zijn ingevuld of er sprake is van bijvoorbeeld ziekte. Anderzijds wordt specialistische kennis ingezet indien deze niet binnen de gemeente aanwezig is en wel benodigd is voor het behalen van bepaalde doelstellingen.

De grote onzekerheid met betrekking tot de definitieve structuur en toekomstige omvang van het gemeentelijk apparaat, heeft de afgelopen jaren genoodzaakt tot een grote voorzichtigheid met betrekking tot het invullen van vacatures met eigen vast personeel. Een aantal plekken in de organisatie zijn daarom bewust tijdelijk ingevuld zodat de grootst mogelijke flexibiliteit behouden kon worden in de ontwikkelingsfase.

Nu de nieuwe organisatiestructuur gevormd is, de fusie met Atlant bijna een feit is en de ontvlechting van Zorg & Ondersteuning voor een belangrijk deel gerealiseerd, zal in 2017 helder beleid rondom de inzet van inhuurkrachten gevolgd worden. Vertrekpunt wordt het zoveel mogelijk vast bezetten van structurele functies, specialismes inhuren waar nodig en ruimte houden voor opvang van ziekteverlof en piekmomenten. We willen het percentage inhuur terugbrengen. Maar we realiseren ons ook dat de arbeidsmarkt steeds flexibeler wordt en daar moeten we als moderne werkgever in mee bewegen.

4.5.4 Informatievoorziening en ICT

De inzet van ICT en kwalitatief goede informatie is een (steeds) belangrijke(re), zo niet onmisbare, component om de veranderingen waar de gemeente voor staat (bezuinigingen, doorvoering transformatie in het kader van het sociaal domein, omgevingswet, (regionale) samenwerking, verder gaande digitalisering van de overheid) succesvol te kunnen invoeren. Om hier maximaal effectief op te kunnen sturen is in 2016 de I&A-bedrijfsfunctie gereorganiseerd.

Op basis van de nieuwe I&A-organisatie zal samen met de organisatie en partners de realisatie van het programma Dienstverlening en Digitalisering verder vorm worden gegeven en worden gerealiseerd, ook in 2017.

Onderwerpen die daarbij aan de orde komen zijn onder andere: (regionale) samenwerking, de doorontwikkeling van de dienstverlening, digitalisering van de werkprocessen, informatiebeveiliging en privacy en aansluiting op en gebruik van basisregistratie.

Hieronder zijn voor de belangrijkste onderwerpen de speerpunten benoemd waar we in 2017 aandacht aan zullen besteden en resultaten op zullen behalen.

(Regionale) samenwerking

In het kader van (regionale) samenwerking zal aandacht worden besteed in een adequaat ingerichte informatievoorziening in relatie tot het Werkbedrijf die aansluit op de verantwoordelijkheidsverdeling. Daarnaast is de continuering van de informatievoorziening in het zorgdomein van groot belang en een zorgvuldige ontvlechting van het zorgbedrijf een belangrijk aandachtspunt. In bredere zin willen we de kaders en randvoorwaarden voor de informatievoorziening bij gemeenschappelijke regelingen / samenwerkingsconstructies opstellen en tegen het licht houden. Samenwerking wordt tenslotte steeds belangrijker en de effectiviteit van samenwerkingsverbanden lijkt steeds meer afhankelijk te zijn van een goede informatie-uitwisseling.

Praktisch zal een onderzoek plaatsvinden ten behoeve van de vervanging van de belangrijkste taakspecifieke applicatie in het sociaal domein en zal een regiesysteem in gebruik worden genomen. Ook in relatie tot de veiligheidsregio zal worden onderzocht op welke wijze de informatie-uitwisseling kan worden verbeterd.

Een belangrijk onderwerp de komende jaren is de transformatie als gevolg van de omgevingswet. Door velen wordt ingeschat dat de impact hiervan nog groter is dan die van de decentralisaties. We zijn reeds bezig de consequenties in beeld te brengen. In 2017 zullen de consequenties nog meer zichtbaar worden. De invoering van de omgevingswet zal ook na 2017 grote veranderingen met zich meebrengen.

Doorontwikkelen dienstverlening

In 2016 is de visie op dienstverlening uitgewerkt. Eind 2016 / begin 2017 wordt ter optimalisatie van de dienstverlening een toptaken website gerealiseerd. In deze nieuwe website staan de producten en diensten centraal waarnaar inwoners en bedrijven het meest op zoek zijn. Deze producten en diensten kunnen digitaal worden aangevraagd en worden afgehandeld als zaken in het zaakstelsel.

Ook zal in 2016 het huidige Klant Contact Stelsel worden vervangen zodat de frontoffice en de backoffice beter met elkaar worden verbonden zodat er nog beter en efficiënter wordt samengewerkt. Tevens worden de service- en dienstverleningsnormen herijkt, de dienstverleningskanalen opgeschoond en de aansluiting gemaakt met de landelijke voorziening MijnOverheid.

Digitaal (zaakgericht) werken

In 2016 is een generieke en basale vorm van digitaal en zaakgericht werken gemeente breed ingevoerd onder de naam "Operatie Zonder Omwegen". In 2016 en 2017 volgt het verder verbreden en verdiepen van het digitaal zaakgericht werken binnen de organisatie (onder de naam "Digitaal Optimaal") waarbij de samenhang tussen bedrijfsvoering en dienstverlening wordt geborgd. Concreet betreft dit het realiseren van noodzakelijke koppelingen tussen taakapplicaties en het zaakstelsel, de realisatie van een samenwerkingsomgeving voor projecten, de aansluiting van de dienstverlening op het zaakstelsel en het uitbouwen van de toolkit (o.a. sjablonen, zaaktypecatalogus, intelligent scannen, e-formulieren). Eind 2017 starten we een marktorientatie voor een nieuw zaakstelsel.

Ten behoeve van de archivering staan de volgende projecten op de planning voor 2016 en 2017: Aansluiting op het digitaal beheersysteem van het Regionaal Streekarchief, de decentrale digitale archieven centraliseren en de digitalisering van de bouwdoSSIers 1990-2010.

Bedrijfsvoering op orde

Om de bedrijfsvoering op orde te houden worden ook in 2017 een aantal bedrijfsvoeringsprocessen verbeterd. Zo willen we verdere voordelen behalen door bijv. het invoeren van e-facturatie (wettelijke verplichting 2018), het stroomlijnen van het in- en uitdiensttredingsproces, het verbeteren van managementinformatie, het optimaliseren van het inkoopproces en het terugbrengen van het aantal applicaties. Daarnaast zal het gebruik van het personeelsinformatiesysteem verder worden geoptimaliseerd door meer zelf-service functionaliteit voor management en medewerkers.

Basisregistraties op orde

De Gemeente is bij uitstek een informatie verwerkende organisatie. Voor allerlei processen, bijv. verlenen vergunningen, uitkeringen verstrekken, reisdocumenten afgeven, beleid (jeugd, zorg, werk, ruimtelijke plannen, etc.) ontwikkelen, maar bijvoorbeeld ook ten behoeve van rampenbestrijding is een adequate informatievoorziening nodig en basisregistraties die op orde zijn.

In 2017 zorgt de gemeente Helmond dat haar (wettelijke) basisgegevens op orde zijn en wordt een gegevensmakelaar ingericht voor de uitwisseling van basisgegevens en het gebruik van de basisgegevens in de werkprocessen. Daarnaast dient ingericht te zijn het terugmeldproces indien twijfel is over de kwaliteit. Alleen een adequate inrichting van het geheel aan maatregelen zorgt voor borging van de kwaliteit hetgeen van belang is voor het vertrouwen in de dienstverlening.

Informatiebeveiliging en privacy

Een steeds belangrijker onderwerp is informatiebeveiliging en privacy. Het belang van dit onderwerp heeft zich vertaald in de vorming van een aantal nieuwe functies binnen de I&A-bedrijfsfunctie. Zo zijn er inmiddels een security officer, een privacy officer en een beveiligingsbeheerder aangesteld. Daarnaast is op basis van het informatieveiligheidsplan in 2016 een eerste meting gedaan. De resultaten zijn de basis voor het nemen van een aantal verdergaande maatregelen op het gebied van informatieveiligheid. Hiermee worden nog meer waarborgen gerealiseerd dat onbevoegden geen toegang krijgen tot informatie die niet voor hen is bestemd. Daarnaast zullen we toezien op de bescherming van de privacy van burgers en worden procedures omtrent datalekken verder geoptimaliseerd.

Modernisering automatisering

Ook in 2017 worden diverse projecten uitgevoerd om optimaal gebruik te maken van de technische mogelijkheden die ons ter beschikking staan. Zo zal het technische infrastructuur verder worden gevirtualiseerd en zullen de telefoniefaciliteiten worden afgestemd op het dienstverleningsconcept. Aandachtspunt heeft ook de inrichting van een crisisbeheersingsruimte die tevens gebruikt kan worden voor het virtueel in co-creatie ontwikkelen van bijv. stedenbouwkundige plannen.

4.6 Paragraaf verbonden partijen

4.6.1 Algemeen

Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijk dito risico's wordt in deze programmabegroting aandacht besteed aan andere rechtspersonen, waarmee de gemeente Helmond een bestuurlijke én een financiële band heeft.

In artikel 1 lid c BBV wordt **financieel belang** gedefinieerd als: *“Een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt”*.

In artikel 1 lid d BBV tenslotte wordt **bestuurlijk belang** gedefinieerd als: *“Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”*.

Het inzichtelijk maken van de verbonden partijen is om twee redenen van belang. De eerste reden is dat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan blijven doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partij. De tweede reden betreft de kosten, het budgettaire beslag en de financiële risico's die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

De visie op verbonden partijen is vastgelegd in het visiedocument intergemeentelijke samenwerking voor wat betreft de publiekrechtelijke samenwerkingen en in de Kadernotitie gemeentelijke betrokkenheid privaatrechtelijke rechtspersonen. Deze laatste kadernotitie wordt momenteel geactualiseerd. De visie en realisatie van de doelstellingen zijn per publiekrechtelijke samenwerking vastgelegd in afzonderlijke beleidsdocumenten.

De mate waarin verbonden partijen bijdragen aan de beleidsdoelstellingen is nader toegelicht bij de betreffende beleidsprogramma's. Dit conform die vernieuwde BBV voorschriften, zoals die vanaf deze programmabegroting gelden.

4.6.2 Publiekrechtelijke rechtspersonen

Publiekrechtelijke samenwerking vindt plaats op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Dergelijke samenwerkingsverbanden zijn te karakteriseren als verlengd lokaal bestuur. Op deze wijze participeert de gemeente Helmond in de onderstaande 7 gemeenschappelijke regelingen. Vervolgens worden de regelingen nader toegelicht.

1. GR Metropoolregio Eindhoven
2. GR Reiniging Blink
3. GR Veiligheidsregio Zuidoost Brabant
4. GR Atlant Groep
5. GR GGD Brabant Zuid-oost
6. GR Peel 6.1
7. GR Omgevingsdienst Zuidoost Brabant

De uitgaven die voortvloeien uit deelname aan gemeenschappelijke regelingen zijn verplichte uitgaven die in de gemeentebegroting opgenomen dienen te worden. Op grond van het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft uw raad de mogelijkheid opmerkingen over de ontwerp begroting kenbaar te maken aan het algemene bestuur van de betreffende gemeenschappelijke regeling. In het voorjaar wordt aan de ontwerpbegrotingen van de 7 openbare lichamen gepresenteerd om uw gevoelens kenbaar te maken.

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (MRE)
<i>Algemene informatie</i> Per 25 februari 2015 is de Metropoolregio Eindhoven doorontwikkeld tot een bestuurlijk platform met een kleine servicegerichte organisatie die de regionale strategie uitwerkt op de thema's economie, infrastructuur, ruimte en ook het regionale stimuleringsfonds beheert. Daarnaast faciliteert de MRE overleg binnen de regio rond de thema's duurzaamheid en zorg. Op de genoemde taken zijn geen bevoegdheden overgedragen. Besluitvorming naar aanleiding van uitgebrachte adviezen is voorbehouden aan de colleges en waar relevant de gemeenteraden. Deelnemende gemeenten: Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre Gevestigd: Raiffeisenstraat 18, 5611 CH Eindhoven
<i>Ontwikkelingen</i> In 2017 vindt een evaluatie plaats van de werkwijze van deze nieuwe netwerkorganisatie. In de loop van 2016 is de vraagstelling en methodiek voor de evaluatie vastgesteld. De raden worden bij de evaluatie betrokken. Voor de uitvoering van de ambities met betrekking tot Brainport Next Generation heeft Brainport Development aan de MRE gevraagd haar bijdrage per inwoner te verhogen. In 2016 heeft het Algemeen Bestuur van de MRE hiermee ingestemd en is de begroting overeenkomstig gewijzigd. Vanwege de focus in de samenwerking op ruimte, economie en wonen vindt samenwerking op andere thema's (thans duurzaamheid en zorg) vooral het karakter van kennisuitwisseling. Voor het oppakken van nieuwe thema's heeft het Algemeen Bestuur begin 2016 een proces vastgesteld.
<i>Beleidsvoornemens</i> Op regionale schaal gaan de 21 gemeenten uit van één gedeelde agenda, gericht op een sterke metropolitane regio, met focus op drie thema's: economie, ruimte en mobiliteit. Hiertoe zijn 6 werkplaatsen ingericht met als thema's: • Economische Strategie • Werklocaties • Arbeidsmarkt • Strategie Ruimte • Strategie Mobiliteit • Wonen In 2017 vindt besluitvorming plaats over het onderbrengen van de regionale coördinatie voor jeugd en sociaal-maatschappelijke innovatie bij de Metropoolregio Eindhoven.
<i>Wijze waarop de gemeente een belang heeft</i> Het Regionaal Platform is (formeel) de samenkomst van de colleges van de 21 gemeenten en opdrachtgever voor de uitwerking van de Regionale Agenda door de werkplaatsen. Het Algemeen Bestuur, waarin alle 21 gemeenten door lid vertegenwoordigd zijn, stelt de algemene kaders vast. Het Dagelijks Bestuur faciliteert de samenwerking in procedurele zin (voorbereiding en uitvoering van besluiten door het Algemeen Bestuur, vertegenwoordiging van de regionale belangen). Burgemeester E. Blanksma is lid van Dagelijks Bestuur. Wethouder Stienen is lid van het Algemeen Bestuur namens Helmond. Leden van het college die betrokken zijn bij de thematische werkplaatsen doen dat vanuit het belang van de (sub)regio, niet vanuit het specifieke belang van Helmond.
<i>Openbaar belang dat er mee gediend wordt</i> Samen met andere overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties wordt samengewerkt aan een regionale strategie op de domeinen economie, ruimte en mobiliteit. a. een gezamenlijke strategie en agenda opstellen, met doelen voor de regionale inzet; b. samenhang en afstemming organiseren tussen alle betrokken regionale partijen;
<i>Risico's</i> 1. Realisering transformatie binnen budgettaire kaders, daarvoor heeft het MRE een transformatie-reserve gevormd. Deze is gevormd tbv: - wegvallende plus-status; - transformatie SRE naar Metropoolregio (afgestoten taken); 2. Het niet voor handen hebben van middelen voor investeringen of exploitatielasten voortvloeiend uit Regionale Agenda 2015-2018, noch voor interne bedrijfsvoering om plannen tot ontwikkeling te brengen.
<i>Belang begin van het jaar</i> Het aandeel van de gemeente Helmond bedraagt 12%, gebaseerd op het aantal inwoners.
<i>Belang eind van het jaar</i> Het aandeel van de gemeente Helmond bedraagt 12%, gebaseerd op het aantal inwoners.

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (MRE)			
	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Eigen vermogen	7.341.000	5.515.000	
Vreemd vermogen	32.432.000	27.700.000	
Resultaat	2.948.000		
Inwonerbijdrage	1.194.000	1.211.000	

Gemeenschappelijke regeling reiniging Blink

Algemene informatie

Raadsbesluit d.d.7 februari 2006, bijlagenr. 18

Gevestigd: Weg op den Heuvel 35; 5701 NV Helmond

Deelnemers: gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Nuenen en Someren
alook de private partij Suez Gemeentelijke Dienstverlening.

Ontwikkelingen

De colleges hebben op basis van het bepaalde in de Afvalstoffenverordening, ieder voor zich, besloten Blink aan te wijzen als inzameldienst voor het ophalen van huishoudelijke afvalstoffen en KWD-bedrijfsafvalstoffen, zoals bedoeld in de Afvalstoffenverordening. Blink is diensgevolge bevoegd tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen als bedoeld in de artikelen 10.21 eerste lid en artikel 10:22 eerste lid Wet milieubeheer.

Beleidsvoornemens

Inspanningen binnen de gemeente op het gebied van afvalinzameling zijn gericht op het realiseren van de doelstellingen uit het landelijk Afval Plan II en de ambities uit de zgn. Mansveld-brief van januari 2014. In Helmond is dat vertaald in de Kadernotitie Afvalbeleid die op 11 maart 2014 is vastgesteld.

Wijze waarop de gemeente een belang heeft

Een lid aangewezen door raad uit leden college (wethouder Smeulders; als voorzitter AB en DB) en een plaatsvervangend lid (wethouder De Vries).

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie heeft mede tot het doel zorg te dragen voor gemeentelijke uitvoeringstaken op het vlak van de inzameling, sortering, vermarkting en (eind)verwerking van (grondstoffen in) grof en fijn huishoudelijke afvalstoffen, de gladheidsbestrijding en de reiniging van de openbare ruimte van de deelnemende gemeenten.

Risico's

1. De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Blink opereert in een dynamische beleidsmatige context, die rekening moet houden met de ontwikkelingen in de markt.
2. Verder teruglopen aanbod aan afvalstoffen/ noodzaak tijdig afbouw van lopende verwerkingscontracten.

Belang begin van het jaar

Deelnemende gemeenten betalen een bijdrage, gebaseerd op de werkelijke kosten van de uitvoering van de werkzaamheden. GR Blink kent een kostendekkende begroting gerelateerd aan hoogte Afvalstoffenheffing.

Belang eind van het jaar

Deelnemende gemeenten betalen een bijdrage, gebaseerd op de werkelijke kosten van de uitvoering van de werkzaamheden. GR Blink kent een kostendekkende begroting gerelateerd aan hoogte Afvalstoffenheffing.

Gemeenschappelijke regeling reiniging Blink

	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Resultaat			
Bijdrage in exploitatie	2.984.000	3.300.000	

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant Zuidoost
<i>Algemene informatie</i> Raadsbesluit d.d. september 2013, raadsvoorstel 76. Gevestigd: Postbus 242, 5600 AE Eindhoven Deelnemers: Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-de Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre.
<i>Ontwikkelingen</i> Het bestuur van de gemeente Helmond wil dat mensen zich veilig voelen in de gemeente Helmond. Derhalve staan in de Kadernota integrale Veiligheid Helmond/Peelland 2015-2018 een aantal uitgangspunten opgenomen. Ze vormen de basis waarop de gemeente Helmond haar veiligheidsbeleid in de komende jaren wil (voort)bouwen. 1. Behoud van huidige veiligheidsniveau Behoud van het veiligheidsniveau, ook op het terrein van de brandweezorg, dat de afgelopen jaren is opgebouwd. 2. Aan veiligheid wordt samengewerkt Samenwerken, met burgers en bedrijven, andere gemeenten en met andere partners (privaat of publiek) is een randvoorwaarde voor succes. 3. "Voorkomen is beter dan genezen" Oftewel: preventief werken is nog altijd beter dan dat er repressieve maatregelen genomen moeten worden. Hoewel dat laatste uiteraard wel altijd nodig zal blijven. Bij fysieke veiligheid zoals brandweezorg wordt preventie steeds belangrijker. Dit uitgangspunt is ook een basis uitgangspunt bij de "Toekomstvisie Brandweezorg 2015-2018". 4. Betrekken van burgers en burgers aanspreken op het nemen van hun eigen verantwoordelijkheid Het betrekken van burgers, op stadsniveau, wijkniveau en buurtniveau, bij de aanpak van veiligheidsissues kan verschillende functies vervullen. Samen dingen oppakken betekent: signalen opvangen die ertoe doen om problemen echt te kennen, betekent dat er gemeenschapszin kan ontstaan rond dingen die men graag in de eigen wijk wil aanpakken, betekent dat dingen ook daadwerkelijk in gezamenlijkheid worden opgepakt. Uitgangspunt van het beleid voor de komende jaren is dat gemeente Helmond wil groeien in het nog beter betrekken van burgers en burgers meer zelfredzaam willen laten worden. Een van de uitgangspunten in de Toekomstvisie Brandweezorg, het concept van "Brandveilig Leven" alwaar de eigen verantwoordelijkheid van burgers op het terrein van brandweezorg wordt gestimuleerd, sluit aan op dit uitgangspunt.
<i>Beleidsvoornemens</i> Het bevorderen van een veiligere leefomgeving voor mensen die in Zuidoost-Brabant wonen of verblijven. Als het noodzakelijk is, wordt professionele hulp geboden. De Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost is een organisatie waarin brandweer, GHOR en RAV (Regionale Ambulancevoorziening) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, beperken en bestrijden
<i>Wijze waarop de gemeente een belang heeft</i> De gemeenteraad wijst de burgemeester aan. Zo nodig wordt burgemeester Blanksma - Van den Heuvel vervangen door loco-burgemeester De Vries.
<i>Openbaar belang dat er mee gediend wordt</i> - Adequaat reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven. - Het organiseren en coördineren van geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen. - Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt. Ook de coördinatie van de werkzaamheden op dit gebied behoort tot onze taak.
<i>Risico's</i> 1. Gemeente is aansprakelijk voor tekorten naar rato van de bijdrage aan de gemeente uit het gemeentefonds. 2. Mogelijkheden om opgedragen bezuinigingstaakstellingen te realiseren binnen aangegeven tijdsbestek. 3. Rechtspositionele vraagstukken als gevolg van afslanking organisatie en arbeidsonrust.
<i>Belang begin van het jaar</i> Financiering geschiedt o.b.v. rijksbijdragen, bijdragen zorgverzekeraars en de deelnemende gemeenten.
<i>Belang eind van het jaar</i> Financiering geschiedt o.b.v. rijksbijdragen, bijdragen zorgverzekeraars en de deelnemende gemeenten.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant Zuidoost			
	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Eigen vermogen	7.012.000	6.800.000	6.800.000
Vreemd vermogen	28.630.000	45.700.000	46.800.000
Resultaat	4.579.000		
Gemeentelijke bijdrage	4.712.000	4.553.000	

Gemeenschappelijke regeling Werkbedrijf Atlant de Peel (WADP)

Algemene informatie

Opgericht: 1 januari 2016

Gevestigd: Montgomeryplein 6, 5705 AX Helmond

Deelnemers: Asten, Deurne, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Someren

Ontwikkelingen

De gemeente heeft een bredere maatschappelijke doelstelling dan die van het WADP. De drie decentralisaties omvatten immers ook Zorg en Jeugd. Tussen de decentralisaties bestaan diverse raakvlakken waarbij het uit effectiviteit en efficiency van belang is dat er een goede integrale aanpak en afstemming plaats vindt. Voorkomen moet worden dat binnen de decentralisaties de partners teveel eigen richting ontwikkelen en het belang van de eigen organisatie benadrukken. De kracht moet juist in het gezamenlijke tot uitdrukking komen. Het is van belang dat de Raad die integrale aanpak en afstemming bewaakt in de bredere maatschappelijke doelstellingen van de gemeente.

Beleidsvoornemens

Uitvoeren van de taakstelling die door de 7 deelnemende gemeenten is vastgesteld en is afgesproken met het werkbedrijf, zoals opgenomen in het ondernemingsplan 2017.

Wijze waarop de gemeente een belang heeft

Het college van de gemeente Helmond heeft het recht uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen, 2 leden aan te wijzen. Een van hen wordt lid van het dagelijks bestuur en vervult tevens de functie van voorzitter.

De raad maakt op grond van de Wgr haar zienswijze op de begroting van het WADP kenbaar aan het Algemeen Bestuur van het WADP.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

WADP is een GR voortgekomen uit samenvoeging van GR Atlant Groep en afdeling Werk en Inkomen (Werkplein). Het WADP voert namens de gemeenten in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel, waaronder Helmond, de Wsw en de Participatiewet uit.

De 'hoe-vraag' wordt daarbij ingevuld door het WADP en uitvoering is gemandateerd aan de Algemeen Directeur met bevoegdheid door te mandateren aan eigen medewerkers in het WADP belang van de uitvoering.

Risico's

1. Als gevolg van de modernisering van de Wsw moet marktgericht geopereerd worden, waarbij risico's niet volledig afgedekt worden uit subsidies gemeenten.
2. Omzet is afhankelijk van economische ontwikkelingen.
3. De door de Atlant Groep opgerichte BV's dienen te functioneren onder bestuurlijke verantwoording en financieel toezicht van het bestuur van de Atlant Groep.
4. In 2015 is ingespeeld op bestuurlijke veranderingen en noodzakelijke aanpassing van bedrijfsprocessen die voortvloeien uit de Participatiewet.
5. Gemeenschappelijke regeling Atlant Groep is in 2015 omgevormd in gemeenschappelijke regeling Werkbedrijf Atlant de Peel. Dit gaat gepaard met:
 - a. Transformatiekosten als garantietoelagen aan medewerkers Werkplein betaald moeten worden (voor verkrijgende of voor latende organisatie)
 - b. Aanloopkosten die opgenomen moeten worden in het bedrijfsplan/aangepaste begroting
 - c. Exploitatierisico's als rijksbudget tekort schiet.
 - d. Gemeente Helmond heeft ontvlechtingskosten (als gevolg van afsplitsing afdeling W&I).

Belang begin van het jaar

Het aandeel van de gemeente Helmond is gebaseerd op de van het Rijk ontvangen middelen BUIG, Participatiewet en een algemene bijdrage, zoals opgenomen in de begroting WADP 2017 en af te geven beschikkingen.

Belang eind van het jaar

Het aandeel van de gemeente Helmond is gebaseerd op de van het Rijk ontvangen middelen BUIG, Participatiewet en een algemene bijdrage, waarbij verwacht wordt dat het Werkbedrijf minimaal kostendekkend opereert.

Gemeenschappelijke regeling Atlant Groep

	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Eigen vermogen	14.043.000	16.281.000	14.190.000
Vreemd vermogen	7.834.000	8.426.000	
Resultaat	2.238.000		
Bijdrage in exploitatie	22.627.000	68.476.000	

Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant Zuid-Oost

Algemene informatie

Gevestigd te Eindhoven (Stadhuisklein 2, 5611 EM Eindhoven)

Deelnemende gemeenten: Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre

Ontwikkelingen

Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de gezondheidszorg en de organisatie van het ambulancevervoer in Zuid-Oost Brabant (RAV) per 1 januari 2016.

Met eventuele consequenties van de huidige problematiek mbt vluchtelingenopvang is dermate ongewis dat daar in financiële zin nog geen rekening mee kan worden gehouden.

Beleidsvoornemens

De GGD adviseert over gezondheid en helpen zo gezondheidsproblemen te voorkomen. We verzorgen inentingen, geven voorlichting op bijvoorbeeld scholen of aan verenigingen en we adviseren gemeenten over hun gezondheidsbeleid. Met aparte campagnes besteden we aandacht aan speciale aspecten van gezondheid, zoals overgewicht of het gevaar van alcohol voor pubers. Soms behandelt de GGD ook gezondheidsproblemen, zoals bij tuberculose en seksueel overdraagbare aandoeningen (Soa's).

De GGD is er voor iedereen maar in het bijzonder ook voor de gemeenten. Alle gemeenten in Nederland hebben de taak om de gezondheid van hun inwoners te beschermen en te verbeteren. De GGD voert deze taak voor de gemeenten uit. Een deel van deze activiteiten is in de wet vastgelegd.

Wijze waarop de gemeente een belang heeft

De gemeenteraad wijst een lid (wethouder De Leeuw-Jongejans) en een plaatsvervangend lid (wethouder Van der Zanden) aan voor het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur wordt door en uit het algemeen bestuur gekozen. De voorzitter wordt door en uit het algemeen bestuur gekozen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De GGD Brabant-Zuidoost streeft - onder regie van de gemeenten - door middel van preventie naar gezondheidswinst van alle inwoners, om zo een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van hun leven en zelfredzaamheid te vergroten. De dienstverlening betreft gezondheid, preventie en snelle interventie, is professioneel en betrouwbaar en komt tot stand vanuit de wens van de klant en in dialoog met de opdrachtgevers en samenwerkingspartners".

Risico's

Gemeente is aansprakelijk voor tekorten naar rato van de bijdrage aan de gemeente uit het gemeentefonds. Hierbij zijn er 2 dossiers te benoemen die financiële consequenties kunnen hebben:

- Discussie over integrale JGZ is uitgesteld. Indien deze hervat wordt inclusief de positionering hiervan, kan dit financiële gevolgen hebben, indien deze niet gepositioneerd wordt bij de GGD BZO.
- De ambulancezorg moet in de komende jaren opnieuw aanbesteed worden, dit betekent dat deze mogelijk aan een andere partij gegund kan worden. Dit zou tevens grote financiële gevolgen kunnen hebben.

Mogelijkheden om opgedragen bezuinigingstaakstellingen te realiseren binnen aangegeven tijdsbestek.

Belang begin van het jaar

De financiering geschiedt door bijdragen van gemeenten aan het gezamenlijke takenpakket en mogelijke contracttaken en bijdragen van derden.

Belang eind van het jaar

De financiering geschiedt door bijdragen van gemeenten aan het gezamenlijke takenpakket en mogelijke contracttaken en bijdragen van derden.

Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant Zuid-Oost

	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Eigen vermogen	2.352.000	2.122.000	2.168.000
Vreemd vermogen	14.096.000	12.715.000	12.545.000
Resultaat	52.000		
Inwonerbijdrage	1.378.000	1.467.000	

Gemeenschappelijke regeling Peel 6.1

Algemene informatie

Gemeenschappelijke regeling Peel 6.1; collegebesluit van 18 februari 2014 nadat eerder de raad bij besluit van 4 februari 2014, bijlagenr. 12 toestemming heeft geven voor het treffen van deze gemeenschappelijke regeling. Voor de meest actuele informatie wordt verwezen naar het raadsvoorstel 10 d.d. 2 februari 2016.

Gevestigd: Zandstraat 94, 5705 AZ Helmond.

Deelnemers: Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek en Someren.

Ontwikkelingen

De uitvoering van de decentralisatietaken Jeugd, Wmo en Bijzondere Bijstand, Minimabeleid en Schulddienstverlening heeft tot en met 31 december 2016 buiten de gemeenschappelijke regeling Peel 6.1 om door de gemeente Helmond plaatsgevonden. Voor alle Peelgemeenten op basis van afzonderlijke dienstverleningsovereenkomsten. Bekend is dat momenteel gesproken wordt door de andere gemeenten die deelnemen aan Peel 6.1 om de taakuitvoering op het vlak van WMO, Jeugd en BMS onder te brengen bij een andere rechtspersoon per 1 januari 2017. Besluitvorming daarover is pas voorzien in het najaar van 2016.

Gemeente Helmond zal deze taken zelfstandig uitvoeren.

Beleidsvoornemens

Niet van toepassing

Wijze waarop de gemeente een belang heeft

De colleges van burgemeester en wethouders wijzen uit hun midden aan twee leden van het Algemeen bestuur. Ook wijzen zij uit hun midden twee plaatsvervangende leden van het algemeen bestuur aan. Tot lid van het algemeen bestuur zijn aangewezen wethouder De Leeuw en wethouder Van der Zanden. Tot plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur zijn aangewezen de wethouders Van Bree en De Vries.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Niet van toepassing

Risico's

Een lege gemeenschappelijke regeling, risico is dan ook te verwaarlozen.

Belang begin van het jaar

Het belang van de gemeente Helmond is gebaseerd op het aantal inwoners.

Belang eind van het jaar

Het belang van de gemeente Helmond is gebaseerd op het aantal inwoners.

Gemeenschappelijke regeling Peel 6.1

	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen	77.000		
Resultaat			
Gemeentelijke bijdrage	30.000		

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)
<i>Algemene informatie</i> Gevestigd te : Eindhoven (Wal 28, Postbus 8035, 5601KA Eindhoven) Deelnemers: gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre en de provincie Noord-Brabant.
<i>Ontwikkelingen</i> Omgevingsdiensten zijn opgericht op basis van afspraken uit 2009 tussen rijk, IPO en VNG (Package Deal). De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) voert sinds 1 juni 2013, een verplicht pakket aan basistaken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Ook verricht de ODZOB activiteiten in de openbare ruimte die verwant zijn aan deze VTH-taken (verzoektaken). Op 14 april 2016 treedt de wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) in werking. Het doel van deze wet is een veilige en gezonde leefomgeving, door het bevorderen van de kwaliteit en samenwerking bij de uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht. De wet is een invulling van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en regelt de randvoorwaarden voor gemeenten en provincies om tot een hogere kwaliteit van handhaving te komen. Zo wordt het basistakenpakket van de omgevingsdiensten wettelijk vastgelegd en worden gemeenten verplicht een verordening kwaliteit VTH te hebben. Met deze wet is ook de wettelijke basis van het nieuwe VTH-stelsel verankerd. Het nieuwe VTH-stelsel, dat vanaf 2010 samen door alle provincies en gemeenten is opgebouwd, bevat een landelijk dekkend stelsel van 29 omgevingsdiensten. In deze diensten vindt de uitvoering en de handhaving van de Wabo grotendeels plaats.
<i>Beleidsvoornemens</i> Naast de wet komt er ook nog een AMvB VTH en een wijziging van het Besluit Omgevingsrecht. In de concept AMvB VTH wordt een vertaalslag gemaakt van de Package Deal (basistakenpakket) naar het Besluit Omgevingsrecht (Bor). Ook zijn procescriteria opgenomen voor vergunningverlening en wordt de basis gelegd voor een gemeenschappelijk inspectiesysteem (Inspectieview Milieu).
<i>Wijze waarop de gemeente een belang heeft</i> Het Algemeen Bestuur, waarin alle 21 gemeenten en de provincie NB door een lid vertegenwoordigd zijn, stelt de algemene kaders vast. Het Dagelijks Bestuur draagt zorg voor de uitvoering van besluiten van het Algemeen Bestuur van de ODZOB en ze ziet toe op het correct functioneren van de bedrijfsvoering van de uitvoeringsorganisatie. Wethouder Smeulders lid van het Algemeen Bestuur namens Helmond.
<i>Openbaar belang dat er mee gediend wordt</i> De ODZOB zorgt voor een gezonde en veilige leefomgeving (kwaliteit van de fysieke leefomgeving) door uitvoering van de door de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling opgedragen taken.
<i>Risico's</i> - Uurtarieven De uurtarieven worden opgehoogd met enerzijds het feit dat op basis van de bezuinigingstaakstelling van 3% op efficiency, de gelijkblijvende overhead verdeeld moet worden over minder productieve uren. Anderzijds leiden de kosten van garantiesalarissen vanaf medio 2017 tot een verhoging van het uurtarief met € 1,71 (voor 2018 e.v. wordt dit verdubbeld!). Hiermee worden de uurtarieven fors verhoogd. - Uitdagingen voor 2017 en latere jaren Realisatie van de begroting, inclusief de daarin te verwerken bezuinigingen en efficiencyvoordelen voor 2017 en later, zal veel van de ODZOB gaan vergen en om kordate sturing en verantwoording vragen. Tweede helft 2017 eindigt de afspraak om de garantiesalarissen (deels) aan de latende partij (SRE/MRE) door te belasten (€ 0,5 miljoen per jaar). Ook het incidentele intensiveringsbudget van circa 0,3 miljoen dat vrijwillig door de gemeenten die dit ontvangen (deels) ter beschikking is gesteld, vervalt na 2017. Om de begroting na 2017 sluitend te krijgen zullen verdergaande maatregelen moeten worden getroffen. Bijvoorbeeld door het realiseren van de beoogde flexibele schil van 20% en door de kosten nog verder terug te brengen.
<i>Belang begin van het jaar</i> Afrekening en verdeling vindt plaats op basis van de uitgezette opdrachten bij de ODZOB door de deelnemers.
<i>Belang eind van het jaar</i> Afrekening en verdeling vindt plaats op basis van de uitgezette opdrachten bij de ODZOB door de deelnemers.

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB).			
	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Eigen vermogen	1.033.000	1.577.000	1.355.000
Vreemd vermogen	6.266.000	5.435.000	3.935.000
Resultaat	543.000	-222.000	174.000

4.6.3 Privaatrechtelijke rechtspersonen

Privaatrechtelijke organisaties zijn in het Burgerlijk Wetboek nader geregeld, en kunnen stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen zijn. In het laatste geval wordt de term deelneming geïntroduceerd.

De gemeente Helmond participeert in de volgende privaatrechtelijke rechtspersonen. Die afzonderlijk toegelicht worden.

1. Brainport Development NV
2. Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding
3. NV Bank voor Nederlandse Gemeenten
4. Enexis Holding NV

Brainport Development NV
<i>Algemene informatie</i> Brainport Development NV Gevestigd: Emmasingel 11, 5611 AZ Eindhoven
<i>Ontwikkelingen</i>
<i>Beleidsvoornemens</i> Voor de periode 2017-2020 is een meerjarenprogramma opgesteld waarin de Brainport strategie Brainport Next Generation is uitgewerkt. Dit meerjarenprogramma is eind 2016, na voorafgaande consultatie met betrokken overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen in de regio vastgesteld.
<i>Wijze waarop de gemeente een belang heeft</i> De gemeente Helmond is aandeelhouder van Brainport Development NV. Commissarissen worden benoemd door de stichting Brainport. Burgemeester Blanksma is bestuurslid van de stichting Brainport.
<i>Openbaar belang dat er mee gediend wordt</i> Brainport Development NV is een economische ontwikkelingsorganisatie die samen met partners uit bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid werkt aan het versterken van Brainport Regio Eindhoven. High tech en design in combinatie met hoogwaardige maakindustrie en ondernemerschap leveren de oplossingen voor de maatschappelijke uitdagingen van morgen.
<i>Risico's</i> 1. Het niet voor handen hebben van middelen voor investeringen. 2. Het niet hebben van voldoende middelen voor interne bedrijfsvoering om plannen tot ontwikkeling te brengen.
<i>Belang begin van het jaar</i> Inleg aandelenkapitaal: 328 aandelen à € 453,78 = € 148.840
<i>Belang eind van het jaar</i> Inleg aandelenkapitaal: 328 aandelen à € 453,78 = € 148.840

Brainport Development NV

	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Eigen vermogen	3.287.000		
Vreemd vermogen	2.611.000		
Resultaat	35.000		

Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding*Algemene informatie*

Gevestigd: Emmasingel 11, 5611 AZ Eindhoven

Ontwikkelingen

Er zijn vier testlaboratoria ontwikkeld: voor elektrische mobiliteit, voor coöperatieve driving, voor manufacturing processes, training en education, en voor endurance, safety en testing. Om een open innovatie te stimuleren, kunnen onderwijsinstellingen en startende bedrijven onder gunstige voorwaarden van deze testlabs gebruikmaken. Het programma realiseert bovendien een accelerator center met werkplaatsen en kantoorunits voor startende automotive bedrijven.

Beleidsvoornemens

Doel van het AFB-programma is om de internationale concurrentiepositie van de Automotive campus te verstevigen. Hiertoe worden vier testlaboratoria ontwikkeld: voor elektrische mobiliteit, voor coöperatieve driving, voor manufacturing processes, training en education, en voor endurance, safety en testing. Om een open innovatie te stimuleren, kunnen onderwijsinstellingen en startende bedrijven onder gunstige voorwaarden van deze testlabs gebruikmaken. Het programma realiseert bovendien een accelerator center met werkplaatsen en kantoorunits voor startende automotive bedrijven.

Wijze waarop de gemeente een belang heeft

De gemeente Helmond is aandeelhouder. De directie wordt momenteel gevoerd door de directie van AutomotiveNL. B.V.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

- het opzetten, exploiteren, deelnemen in en beheren van facilitaire testcentra op de High Tech Automotive Campus in Helmond;
- het oprichten, verkrijgen en vervreemden van vennootschappen en ondernemingen, het verkrijgen en vervreemden van belangen daarin en het beheren of doen beheren, en het voeren of doen voeren van bestuur over vennootschappen en ondernemingen en het financieren of doen financieren daarvan.

Risico's

- Verlies inleg aandelenkapitaal bij gedwongen liquidatie.
- Het niet voor handen hebben van middelen voor investeringen.
- Het niet hebben van voldoende middelen voor interne bedrijfsvoering om plannen tot ontwikkeling te brengen.

Belang begin van het jaar

De gemeente Helmond neemt deel voor 38% van het geplaatst aandelenkapitaal.

Belang eind van het jaar

De gemeente Helmond neemt deel voor 38% van het geplaatst aandelenkapitaal.

Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding

	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Eigen vermogen	-101.000		
Vreemd vermogen	2.160.000		
Resultaat	-107.000		

NV Bank voor Nederlandse Gemeenten*Algemene informatie*

NV Bank voor Nederlandse Gemeenten

Gevestigd: Koninginnegracht 2, 2514 AA Den Haag

Ontwikkelingen

De strategie van de BNG is met 'de klant' mee te bewegen. De bank doet dit door met diensten op maat in te spelen op de veranderende behoeften van de klanten. De financiële diensten omvatten kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer en gebiedsontwikkeling.

Beleidsvoornemens

De BNG Bank is de bank voor overheden en instellingen met specifieke expertise in de publieke sector. Door de lage financieringsstarieven draagt de bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burgers.

Duurzaamheid is een belangrijk element in de missie van de BNG Bank, waarbij de bank klanten en investeerders ondersteunt in het realiseren van hun doelstellingen voor een toekomstbestendige samenleving. 'Duurzaam' definieert de bank als maatschappelijk verantwoord, waarmee ze wil zeggen een houdbaar evenwicht tussen milieubelangen, economische belangen en sociale belangen, ook naar toekomstige generaties toe.

Wijze waarop de gemeente een belang heeft

Jaarlijks is er een aandeelhoudersvergadering.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De BNG bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank heeft toegang tot financieringsmiddelen tegen scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Uiteindelijk leidt dit voor de burger tot lagere kosten voor verschillende voorzieningen.

Risico's

Macro-economische omstandigheden kunnen sterke vermogenspositie beïnvloeden. Risico's worden laag ingeschat (thans tripple AAA).

Gegevens mbt de vermogenspositie voor het komende begrotingsjaar, stelt de BNG bank niet beschikbaar.

Belang begin van het jaar

Gemeente Helmond bezit 52.650 aandelen à € 2,50.

Belang eind van het jaar

Gemeente Helmond bezit 52.650 aandelen à € 2,50.

NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (x € 1.000)

	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Eigen vermogen	3.582.000		
Vreemd vermogen	149.891.000		
Resultaat	126.000		

Enexis Holding NV*Algemene informatie*

Als gevolg van de verkoop van de aandelen van de gemeente Helmond in Essent NV in 2009 is er een aantal andere deelnemingen bijgekomen waarvan

a. Enexis Holding N.V. de belangrijkste is.

In 2009 is besloten de aandelen in het productie- en leveringsbedrijf van Essent te verkopen aan energiebedrijf RWE. En in 2014 is besloten de aandelen in het afvalverwerkingsbedrijf van Attero te verkopen aan private equity organisatie Waterland. Uit de verkoop aan RWE en Waterland vloeien de deelnemingen zoals genoemd onder b t/m h voort. Gemeente Helmond is aandeelhouder in deze deelnemingen.

b. CBL Vennootschap B.V.;

c. Vordering op Enexis B.V.;

d. Verkoop Vennootschap B.V.;

e. Extra Zekerheid Vennootschap B.V.;

f. Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.;

g. Claim Staat Vennootschap;

h. Essent Milieu Holding B.V. Gevestigd: Enexis Holding NV, Magistratenlaan 116, 5223 MB 's-Hertogenbosch			
<i>Ontwikkelingen</i> Enexis is bezig met een herijking van haar strategie. Doel is om deze nieuwe strategie in de AvA van april 2017 vast te laten stellen door haar aandeelhouders.			
<i>Beleidsvoornemens</i> a. In de Elektriciteits- en Gaswet is vastgelegd dat Enexis de netbeheerder is. Onze burgers kunnen niet kiezen. Enexis zorgt voor het veilig, betrouwbaar, betaalbaar en klantgericht transporteren van energie. Nederland is op weg naar een duurzame energievoorziening. Hiervoor is efficiënt gebruik van energie uit steeds meer duurzame bronnen noodzakelijk. Enexis werkt samen met andere organisaties aan duurzame en verantwoorde energie voor vandaag en morgen. b. CBL Vennootschap BV zal pas in 2019 kunnen worden geliquideerd omdat zij partij is een aantal andere juridische overeenkomsten die bij de verkoop van Essent aan RWE zijn afgesloten. d. en f. De vennootschappen zullen eind 2015 (mogelijk begin 2016) kunnen worden geliquideerd. Een positief liquidatiesaldo zal vrijvallen aan de aandeelhouders.			
<i>Wijze waarop de gemeente een belang heeft</i> Jaarlijks is er een aandeelhoudersvergadering.			
<i>Openbaar belang dat er mee gediend wordt</i> (a) Enexis Holding NV beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel: - het distribueren en het transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water; - het in stand houden, beheren, exploiteren en uitbreiden van distributie en transportnetten met annexen voor energie; - het doen uitvoeren van alle taken die ingevolge de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan een netbeheerder zoals daarin bedoeld; - het binnen de wettelijke grenzen ontplooiën van andere operationele en ondersteunende activiteiten. Enexis speelt een belangrijke rol in de energietransitie: het netwerk dient gereed te zijn voor decentrale energieopwekking, teruglevering en datacommunicatie over de energiestromen. In de 20e eeuw zijn provinciale en gemeentelijke energiebedrijven opgegaan in de rechtsvoorgangers van Enexis. Enexis is sinds 30 september 2009 een zelfstandig bedrijf. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving. (b, c.d.e.f ,g en h) zekerstelling belangen voormalige aandeelhouders Essent N.V. (h) Essent Milieu Holding BV voert beheerstaken uit op gebied van milieu (voormalige regionale stortplaatsen).			
<i>Risico's</i> Risico's worden laag ingeschat vanwege het afbouw scenario			
<i>Belang begin van het jaar</i> Gemeente Helmond bezit 23.177 aandelen à € 1 in Enexis Holding NV, voor het geringe aandelenkapitaal in de andere BV's wordt verwezen naar de paragraaf financiering.			
<i>Belang eind van het jaar</i> Gemeente Helmond bezit 23.177 aandelen à € 1 in Enexis Holding NV, voor het geringe aandelenkapitaal in de andere BV's wordt verwezen naar de paragraaf financiering.			
a. Enexis Holding NV (x €1.000)			
	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Eigen vermogen	3.616.000		
Vreemd vermogen			
Resultaat	200		
b. CBL. Vennootschap BV (x \$1.000)			
	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Eigen vermogen	9.500	1.000	
Vreemd vermogen	445	150	
Resultaat	-67	-50	-15

c. Vordering Enexis BV (x €1.000)			
	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Eigen vermogen	43		-15
Vreemd vermogen	862.200	362.300	362.300
Resultaat	-22	-40	-15
d. Verkoop Vennootschap BV (x €1.000)			
	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Eigen vermogen	84.800	1.200	1.100
Vreemd vermogen	31.100	20	20
Resultaat	48.900	-350	-50
e. Claim Staat Vennootschap (x €1.000)			
	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Eigen vermogen	-42	-92	-167
Vreemd vermogen	50	150	225
Resultaat	-50	-100	-75
f. Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV (x €1.000)			
	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Eigen vermogen	1.600	1.600	1.600
Vreemd vermogen	118	118	118
Resultaat	-18	-15	-15

Suytkade CV			
<i>Algemene informatie</i>			
CV is komen te VERVALLEN (zie jaarrekening 2015)			
<i>Ontwikkelingen</i>			
<i>Beleidsvoornemens</i>			
<i>Wijze waarop de gemeente een belang heeft</i>			
<i>Openbaar belang dat er mee gediend wordt</i>			
nvt			
<i>Risico's</i>			
nvt			
<i>Belang begin van het jaar</i>			
nvt			
<i>Belang eind van het jaar</i>			
nvt			
Suytkade CV			
	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Resultaat			

4.7 Paragraaf grondbeleid

4.7.1 Beleidsuitgangspunten

Het grondbeleid van de gemeente Helmond is uitgewerkt in de nota grondbeleid 2017-2020. In deze nota zijn de uitgangspunten en kaders van het grondbeleid opgenomen.

Het grondbeleid richt zich op de (her-) ontwikkeling van vastgoed voor de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Helmond in ruime zin. Zeker tegen de achtergrond van de economische conjunctuur kunnen zich hierbij zowel positieve als negatieve ontwikkelingen voordoen. Uitgangspunt in de nota grondbeleid is terughoudend zijn met het opstarten van nieuwe plannen en bestaande plannen eerst afmaken. Voor nieuw op te starten plannen geldt als uitgangspunt dat de ontwikkeling zoveel mogelijk worden overgelaten aan de markt. De rol van de gemeente beperkt zich zoveel mogelijk tot het uitvoeren van haar publieke (wettelijke) taken als het vaststellen van het bestemmingsplan met bijbehorende toetsing op de uitvoering, het zorgen voor de voorzieningen van openbaar en nut en verhalen van deze kosten op de particuliere grondexploitant. Van dit uitgangspunt wordt alleen afgeweken als op grond van algemene maatschappelijke belangen een actieve rol van de gemeente gewenst is, danwel een positief resultaat te verwachten is bij een actieve rol van de gemeente.

4.7.2 Grondprijzenbeleid

In de Nota Grondbeleid is als uitgangspunt gehanteerd dat de grondprijzen marktvolgend worden benaderd met als streven de inflatie te volgen, maar met een nullijn als minimum.

Woningbouw

De grondprijzen in Helmond liggen al sinds 2009 op hetzelfde niveau. Ook voor 2017 wordt voorgesteld de grondprijzen niet te verhogen.

Er is wel aanleiding om voor een aantal categorieën en gebieden de grondprijzen neerwaarts bij te stellen. Uit het in opdracht van de gemeente door externen uitgevoerd onderzoek blijkt, dat het lastig is om voor deze gebieden de grondprijs op hetzelfde niveau te houden als voor de rest van Helmond. Dit betreft vooral de wijken Brouwhuis en de Binnenstad. Op het kaartje (zie boekwerk belastingverordening) bij het grondprijzenbesluit zijn de gebieden aangegeven. Dit heeft alles te maken met het lagere VON niveau van de woningen in deze wijken. Dat ligt in deze gebieden ca 10 a 15% lager als in de andere gebieden in Helmond.

Bij de gestapelde bouw worden de grondkosten, behalve voor Brandevoort, uitgedrukt in een percentage van de VON prijs. Uit het door externen uitgevoerd onderzoek blijkt dat de grondquote voor gestapelde bouw met gebouwd parkeren in Helmond aan de hoge kant is.

Voorgesteld wordt daarom om voor de categorieën met gebouwd parkeren het percentage met 5% naar beneden bij te stellen.

Voor 2017 worden de volgende grondprijzen voor woningbouw voorgesteld:

	2016	2017
1. Voor de sociale huursector.		
Per m2 uitgeefbaar/m2 BVO	€ 275,00	€ 275,00
2. Voor de vrije sector.		
Individuele vrije sector per m2	€ 322,50	€ 322,50
Projectmatige vrije sector per m2	€ 322,50	€ 322,50
Projectmatige en individuele vrije sector in aangegeven gebieden (brouwhuis en binnenstad) per m2	€ 322,50	€ 275,00
3. Gestapelde woningbouw met gebouwd parkeren (m.u.v. Brandevoort)		
Grondquotes	20% tot 30%	15% tot 25%

Industriegebieden

Het voorstel is om de grondprijzen voor 2017 gelijk te laten aan 2016.

	2016	2017
Hoogeind en BZOB	€ 146,25	€ 146,25
Businesspark Brandevoort	€ 176,75	€ 176,75
Bedrijvenpark Schooten (incl automotive)	€ 176,75	€ 176,75
Rijpelberg Bedrijventerrein	€ 158,75	€ 158,75

Overige grondprijzen

In het grondprijzenbesluit is een uitgebreid overzicht opgenomen van alle grondprijzen die worden gehanteerd in Helmond. Korthedshalve verwijzen wij u hier naar. Voor een 2-tal categorieën geldt dat wij in het grondprijzenbesluit voorstellen om de grondprijs voor 2017 aan te passen:

	2016	2017
Openbare Bijzondere Gebouwen	€ 196,50	€ 200,00
Het percentage bij grondhuur	5%	3,5%

Voor bovenstaande grondprijzen geldt dat deze het uitgangspunt zijn voor de verkoop.

Binnen ieder plangebied zijn er evenwel kavels die aantrekkelijker zijn dan andere kavels. De aantrekkelijkste kavels zullen bij gelijke grondprijs als eerste verkocht zijn. De minder aantrekkelijke kavels blijven dan over. Bij die kavels zal een druk op de grondprijs ontstaan met negatieve exploitatiegevolgen. Door wat te differentiëren met grondprijzen en de aantrekkelijke kavels wat duurder te maken, ontstaat financiële ruimte om minder aantrekkelijke kavels in prijs wat te verlagen. Het mandaat om dergelijk differentiatie toe te passen ligt bij het college van B&W.

Als uitzondering hierop gelden die gevallen waarbij op basis van bepaalde contractuele afspraken uit het verleden een lagere grondprijs gehanteerd moet worden.

4.7.3 Actuele prognose grondexploitatie

In maart 2016 is door de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) een herziening van de notitie Grondexploitatie uit 2012 opgesteld. In de nieuwe notitie is opnieuw een aantal stellige uitspraken en aanbevelingen gedaan met betrekking tot de richtlijnen voor de grondexploitatie. In de nota grondbeleid 2017-2020 wordt hierop dieper ingegaan en wordt uitgewerkt op welke manier de gemeente Helmond hieraan vorm wil geven.

De nieuwe richtlijnen gelden met terugwerkende kracht met ingang van 1 januari 2016. De laatste prognose van de verwachte eindresultaten op de grondexploitaties hebben wij gedaan bij de jaarrekening 2015 en waren nog (verplicht) gebaseerd op de oude richtlijnen. In lijn met de uitwerking van de nieuwe richtlijnen in de nota grondbeleid hebben wij een actuele prognose opgesteld van de verwachte eindresultaten op de grondexploitaties. Daarbij hebben wij tevens rekening gehouden met de eerder in deze paragraaf voorgestelde wijzigingen in het grondprijzenbeleid.

In de overzichten hierna wordt inzicht gegeven in de verschillen op de verwachte eindresultaten. Daarbij wordt opgemerkt dat in de nieuwe berekening niet, zoals gebruikelijk bij de jaarrekening, alles tot in detail is doorgerekend rekening houdend met de actuele boekwaarde. Dit zullen wij weer bij de jaarrekening 2016 doen. Dit is ook de reden dat de kolom boekwaarde ultimo 2016 in de overzichten niet is ingevuld. De nieuwe berekening is bedoeld om inzicht te geven in de effecten van de nieuwe richtlijnen.

In de overzichten is een splitsing aangebracht tussen de verliesgevende grondexploitaties en de winstgevende grondexploitaties. Dit doen wij omdat bij de verliesgevende grondexploitaties de aanpassingen van de verwachte eindresultaten tot een direct gevolg leidt voor de hoogte van de voorziening verliesgevende exploitaties en daarmee tot een direct financieel gevolg op het jaarrekening resultaat 2016. Bij de winstgevende exploitaties leiden de aanpassingen van de verwachte eindresultaten tot een nieuwe winstverwachting voor de toekomst. Dit heeft geen direct financieel gevolg voor het resultaat 2016 omdat winsten pas mogen worden genomen als ze ook daadwerkelijk zijn behaald. Overigens komen wij verderop in deze paragraaf terug op de te verwachten winstnemingen voor begrotingsjaar 2017.

De belangrijkste aanpassingen zijn:

1. De rentetoerekening aan het grondbedrijf mag voortaan alleen naar de verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente. Op basis van de huidige verhouding is dit 1,3% in plaats van de 3,25% die voorheen aan het grondbedrijf werd toegerekend. Vooralsnog is voor de gehele resterende periode van de lopende grondexploitaties gerekend met deze nieuwe rentetoerekening.
2. In principe mag de looptijd van een grondexploitatie niet langer dan 10 jaar duren, tenzij gemotiveerd (geautoriseerd door de raad) hiervan wordt afgeweken. De motivatie moet voorzien zijn van risico beperkende maatregelen. In de nota grondbeleid 2017-2020 gaan wij hierop uitgebreid in. Conform de nota is in de nieuwe prognose van de te verwachten eindresultaten rekening gehouden met de risicobeperkende maatregel dat de indexering van opbrengsten (1,5% per jaar) niet verder mag liggen dan 10 jaar. Dit heeft een negatief effect op de complexen die een looptijd hebben langer als 10 jaar.
3. Op de grondexploitatie Brandevoort 2 is rekening gehouden met de aanleg van een ondergrondse hoogspanningslijn, waarbij we inzetten op externe financiering.
4. De aanpassing van de grondprijzen zoals hiervoor in deze paragraaf grondbeleid is beschreven bij het onderdeel grondprijzen.
5. De aanpassing van de disconteringsvoet voor de contante waarde berekening van grondexploitaties. De commissie BBV heeft er voor gekozen om hiervoor voortaan een vast

percentage (2%) te bepalen. Voorheen was dit percentage gelijk aan het percentage van rentetoerekening (3,25%).

De aanpassingen nr 1 t/m 4 hebben een direct effect op de bepaling van de te verwachten eindwaarde van de grondexploitatie. Aanpassing nr 5 heeft een effect op de contante waarde berekening van de grondexploitatie.

In onderstaande overzichten wordt inzichtelijk gemaakt welke effecten deze maatregelen hebben op de verwachte eindresultaten van de grondexploitatie.

Overzicht verliesgevende grondexploitaties 2015 - 2016												
Complex	2015						2016					
			Eindwaarde		Contante waarde				Eindwaarde		Contante waarde	
	Boekwaarde ultimo 2015	Geprognosticeerde einddatum 1 januari	Geprognosticeerde winst	Geprognosticeerd verlies	Geprognosticeerde winst	Geprognosticeerd verlies	Boekwaarde ultimo 2016	Geprognosticeerde einddatum 1 januari	Geprognosticeerde winst	Geprognosticeerd verlies	Geprognosticeerde winst	Geprognosticeerd verlies
BOUWGRONDEN IN EXPLOITATIE (BIE)												
Woongebieden												
Brandevoort II	156.288.180	2031	0	53.937.290	0	33.375.213	0	2031	0	34.441.119	0	26.102.064
Heiakker Brouwhuis	5.459.627	2021	0	2.319.195	0	1.976.282	0	2021	0	1.811.792	0	1.673.816
subtotaal woongebieden	161.747.807		0	56.256.485	0	35.351.495	0		0	36.252.911	0	27.775.880
Saneringsgebieden:												
Cacaofabriek eo	2.048.160	2020	0	1.652.323	0	1.453.901	0	2020	0	1.490.134	0	1.404.187
Centrum	8.127.156	2022	0	10.061.089	0	8.303.603	0	2022	0	9.422.343	0	8.534.106
Goorloopzone Noord	4.055.907	2020	0	1.910.673	0	1.681.226	0	2020	0	1.603.225	0	1.510.755
Groene Loper	4.858.436	2017	0	5.426.961	0	5.256.136	0	2017	0	5.328.314	0	5.328.314
Bibliotheek	611.207	2017	0	255.004	0	246.977	0	2017	0	246.663	0	246.663
Mierlo Hout 3e fase slegerstr	3.168.902	2020	0	2.776.483	0	2.443.064	0	2020	0	2.503.934	0	2.359.513
Mierloseweg 210 tm 232	1.594.655	2019	0	1.018.130	0	924.981	0	2019	0	929.200	0	893.118
OMO-scholen	3.487.740	2018	0	230.943	0	216.633	0	2018	0	150.047	0	147.105
Pleinen Heistraat	1.686.054	2020	0	2.274.693	0	2.001.532	0	2020	0	2.114.396	0	1.992.443
Suytkade	23.492.343	2023	0	20.266.425	0	16.199.763	0	2023	0	17.370.985	0	15.424.938
subtotaal saneringsgebieden	53.130.559		0	45.872.724	0	38.727.816	0		0	41.159.241	0	37.841.142
Industriegebieden:												
Ehad Engelseweg	4.386.204	2021	0	1.487.420	0	1.267.492	0	2021	0	1.186.047	0	1.095.724
Rietbeemd	1.876.557	2023	0	1.302.844	0	1.041.415	0	2023	0	1.026.324	0	911.346
Spiro Chruchillaan	3.674.011	2022	0	1.666.785	0	1.375.629	0	2022	0	1.341.935	0	1.215.432
subtotaal industriegebieden	9.936.772		0	4.457.049	0	3.684.536	0		0	3.554.306	0	3.222.502
Overige gebieden:												
subtotaal overige gebieden	0		0	0	0	0	0		0	0	0	0
SUBTOTAAL BIE	224.815.138		0	106.586.258	0	77.763.847	0		0	80.966.458	0	68.839.524

mutatie

25.619.800

8.924.323

Overzicht winstgevende grondexploitaties 2015 - 2016

Complex	2015						2016					
	Boekwaarde ultimo 2015	Geprognosticeerde einddatum 1 januari	Eindwaarde		Contante waarde		Boekwaarde ultimo 2016	Geprognosticeerde einddatum 1 januari	Eindwaarde		Contante waarde	
			Geprognosticeerde winst	Geprognosticeerd verlies	Geprognosticeerde winst	Geprognosticeerd verlies			Geprognosticeerde winst	Geprognosticeerd verlies	Geprognosticeerde winst	Geprognosticeerd verlies
BOUWGRONDEN IN EXPLOITATIE (BIE)												
Woongebieden												
Brandevoort	-3.114.723	2019	9.438.702	0	8.575.157	0	0	2019	8.773.606	0	8.432.916	0
Geldropseweg 2011	667.120	2018	224.401	0	210.496	0	0	2018	231.145	0	226.613	0
Houtse Akker	389.801	2019	2.054.805	0	1.866.811	0	0	2019	2.026.614	0	1.947.918	0
School	22.720	2020	424.308	0	373.354	0	0	2020	430.861	0	406.010	0
Paardenbloem	3.432.014	2020	915.570	0	805.622	0	0	2020	1.095.493	0	1.032.308	0
subtotaal woongebieden	1.396.932		13.057.786	0	11.831.440	0	0		12.557.719	0	12.045.765	0
Groene Loper Boskavels	-295.223	2017	585.599	0	567.166	0	0	2017	577.171	0	577.171	0
Weverspoort	-4.764.013	2020	315.463	0	277.580	0	0	2020	113.691	0	107.134	0
subtotaal saneringsgebieden	-5.059.236		901.062	0	844.746	0	0		690.862	0	684.305	0
Industriegebieden:												
Automotive Campus	2.214.133	2027	845.794	0	594.837	0	0	2027	1.390.127	0	1.140.388	0
Bedrijvenpark Schooten	2.353.538	2022	238.878	0	197.150	0	0	2022	371.739	0	336.695	0
BZOB	9.486.187	2028	24.839.601	0	16.919.510	0	0	2028	23.892.412	0	19.215.784	0
DeWeijer Oost	1.797.792	2022	1.085.246	0	895.673	0	0	2022	1.138.273	0	1.030.969	0
Rijpelberg bedrijventerrein	-744.711	2022	1.776.866	0	1.466.481	0	0	2022	1.640.029	0	1.485.425	0
Zuid I-II	-629.550	2022	1.894.800	0	1.563.814	0	0	2022	1.751.024	0	1.585.956	0
subtotaal industriegebieden	14.477.390		30.681.185	0	21.637.465	0	0		30.183.604	0	24.795.217	0
Overige gebieden:												
Restexploitaties	-24.000	2019	5.119.668	0	4.651.270	0	0	2019	4.957.193	0	4.764.699	0
subtotaal overige gebieden	-24.000		5.119.668	0	4.651.270	0	0		4.957.193	0	4.764.699	0
SUBTOTAAL BIE	10.791.086		49.759.701	0	38.964.921	0	0		48.389.378	0	42.289.986	0
								<i>mutatie</i>	-1.370.323		3.325.065	
Totaal generaal	235.606.224		49.759.701	106.586.258	38.964.921	77.763.847	0		48.389.378	80.966.458	42.289.986	68.839.524

4.7.4 Onderbouwing van de winstneming

In de nota grondbeleid 2017-2020 wordt ook de werkwijze bij winstneming beschreven. Overigens wijkt die niet af van de huidige werkwijze. Die is als volgt: als de verwachte eindresultaten berekend zijn, wordt voor de grondexploitaties met een verwachte winst op de einddatum, bepaald of het mogelijk is om reeds een gedeelte van deze winst te nemen. Daarbij geldt het realisatieprincipe en het voorzichtigheidsprincipe. Met andere woorden: de winst mag pas worden genomen als hij ook daadwerkelijk is behaald (realisatieprincipe). Dit betekent dat er minimaal sprake moet zijn van een negatieve boekwaarde (meer opbrengsten gerealiseerd dan lasten). Als extra voorwaarde is daarbij gesteld dat de behoedzaam geraamde nog te maken laatste kosten geheel zijn gedekt door de gerealiseerde verkopen (voorzichtigheidsprincipe).

Naar verwachting kan eind 2017 winst genomen worden op de grondexploitatie Brandevoort 1. Dit is uiteraard afhankelijk van de te realiseren verkopen in 2017.

4.7.5 Voortgang beleidsuitvoering

De toelichting op de voortgang van de beleidsuitvoering is opgenomen in de toelichting bij de programma's 8 en 9.

5 Totaaloverzicht lasten en baten

5.1 Overzicht van baten en lasten

Dit hoofdstuk geeft een recapitulatie van alle baten en lasten van deze begroting.

In onderstaande tabel is het totaal opgenomen van de lasten en baten per programma, waarbij de verrekeningen in de reserves afzonderlijk inzichtelijk zijn weergegeven.

	2017 Lasten	2017 Baten	2017 Saldo
01 Veiligheid en handhaving	7.543	660	6.883
02 Werk en inkomen	73.765	36.441	37.324
03 Zorg en welzijn	54.147	4.093	50.054
04 Jeugd en onderwijs	43.437	4.097	39.340
05 Cultuur	11.892	2.626	9.266
06 Sport en recreatie	6.227	718	5.509
07 Economisch beleid en werkgelegenheid	3.139	253	2.886
08 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	48.831	45.774	3.056
09 Stedelijke vernieuwing	4.741	262	4.479
10 Verkeer en mobiliteit	1.708		1.708
11 Openbare ruimte en natuurbescherming	19.797	4.281	15.517
12 Milieu	18.913	22.500	-3.586
13 Bestuur en organisatie	13.611	1.605	12.006
14 Algemene dekkingsmiddelen	32.856	200.713	-167.857
Resultaat programma's	340.607	324.023	16.584

Verrekeningen met reserves

01 Veiligheid en handhaving		100	100
02 Werk en inkomen		610	610
03 Zorg en welzijn		7.020	7.020
04 Jeugd en onderwijs	400	369	-31
05 Cultuur		369	369
06 Sport en recreatie		459	459
07 Economisch beleid en werkgelegenheid		1.144	1.144
08 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	2.000	3.359	1.359
09 Stedelijke vernieuwing		291	291
10 Verkeer en mobiliteit		609	609
11 Openbare ruimte en natuurbescherming		143	143
12 Milieu	564	354	-209
13 Bestuur en organisatie	108	3.300	3.192
14 Algemene dekkingsmiddelen	5.547	7.075	1.528
Totaal verrekeningen met reserves	8.619	25.203	16.584

Totaal resultaat programma's	349.226	349.226	0
-------------------------------------	----------------	----------------	----------

5.2 Uiteenzetting van de financiële positie

Met ingang van de Meerjarenbegroting 2017-2020 bevat de uiteenzetting van de financiële positie naast een overzicht van de geraamde baten en lasten per programma ook een geprognosticeerde begin- en eindbalans voor het begrotingsjaar. Onderstaand treft u deze prognose aan.

(bedragen x € 1.000)

Activa	Balansprognose	
<i>Balans per</i>	01/01/2017	31/12/2017
Vaste activa		
Materiële vaste activa	268.452	264.819
Financiële vaste activa	41.996	40.621
Totaal vaste activa	310.448	305.440
Vlottende activa		
Onderhanden werk bouwgrondexploitatie	159.257	137.171
Totaal vlottende activa	159.257	137.171
Totaal activa	469.705	442.611

Passiva	Balansprognose	
<i>Balans per</i>	01/01/2017	31/12/2017
Vaste passiva		
Eigen vermogen (reserves)	226.699	210.115
Voorzieningen	11.130	10.766
Langlopende schulden	203.399	193.661
Totaal vaste passiva	441.228	414.542
Vlottende passiva		
Kortlopende financiering	28.477	28.069
Saldo vlottende passiva	28.477	28.069
Totaal passiva	469.705	442.611

5.3 Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld

Met ingang van 2017 is de verplichte productenraming en verantwoording van het college van burgemeester en wethouders in de wet komen te vervallen. Hiervoor is een verplicht voorgeschreven taakveldenraming in de plaats gekomen in de begroting en verantwoording. Onderstaand is het overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld voor het begrotingsjaar 2017 weergegeven.

	2017 Lasten	2017 Baten
0 Bestuur en ondersteuning		
0.1 Bestuur	4.650	1
0.10 Mutaties reserves	8.619	25.203
0.2 Burgerzaken	2.996	1.487
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	3.436	3.325
0.4 Overhead	33.587	1.258
0.5 Treasury	1.885	7.743
0.61 OZB woningen	1.393	13.082
0.62 OZB niet-woningen		7.663
0.63 Parkeerbelasting		3.165
0.64 Belastingen overig		866
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	39	170.336
0.8 Overige baten en lasten	1.981	-200
Resultaat Bestuur en ondersteuning	58.586	233.931
1 Veiligheid		
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.005	200
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.617	460
Resultaat Veiligheid	7.622	660
2 Verkeer, vervoer en waterstaat		
2.1 Verkeer en vervoer	14.514	554
2.2 Parkeren	2.665	552
2.4 Economische havens en waterwegen	265	45
Resultaat Verkeer, vervoer en waterstaat	17.445	1.151
3 Economie		
3.1 Economische ontwikkeling	2.975	15
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.163	10.843
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	150	208
3.4 Economische promotie	1.300	367
Resultaat Economie	8.588	11.433
4 Onderwijs		
4.1 Openbaar basisonderwijs	288	
4.2 Onderwijshuisvesting	5.839	547
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.914	2.053
Resultaat Onderwijs	10.041	2.600
5 Sport, cultuur en recreatie		
5.1 Sportbeleid en activering	1.226	
5.2 Sportaccommodaties	4.619	713
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5.484	1.486
5.4 Musea	2.120	113
5.5 Cultureel erfgoed	178	3
5.6 Media	2.739	657
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.099	94
Resultaat Sport, cultuur en recreatie	21.466	3.066
6 Sociaal domein		
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	18.187	3.690
6.2 Wijkteams	3.307	
6.3 Inkomensregelingen	46.591	35.482

6.4 Begeleide participatie	17.995	-184
6.5 Arbeidsparticipatie	4.993	
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	1.961	314
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	24.568	2.476
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	21.136	
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	15.347	363
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	2.428	
Resultaat Sociaal domein	156.513	42.141
7 Volksgezondheid en milieu		
7.1 Volksgezondheid	4.615	
7.2 Riolering	7.120	9.891
7.3 Afval	6.769	10.108
7.4 Milieubeheer	4.476	2.377
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	15	
Resultaat Volksgezondheid en milieu	22.994	22.376
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		
8.1 Ruimtelijke ordening	1.836	79
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	37.087	29.488
8.3 Wonen en bouwen	7.050	2.302
Resultaat Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	45.972	31.868
Totaal resultaat	349.226	349.226

6 Meerjarenperspectief

6.1 Meerjarig overzicht van baten en lasten

In onderstaande tabel is het totaal opgenomen van de lasten en baten per programma uit het meerjarenperspectief van deze begroting, waarbij de verrekeningen in de reserves afzonderlijk zijn weergegeven.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Lasten (excl.stortingen reserves)	2017	2018	2019	2020
01 Veiligheid en handhaving	7.543	7.257	7.213	7.111
02 Werk en inkomen	73.765	72.498	70.980	69.667
03 Zorg en welzijn	54.147	54.435	53.216	52.041
04 Jeugd en onderwijs	43.437	43.030	42.946	42.926
05 Cultuur	11.892	11.599	11.257	11.175
06 Sport en recreatie	6.227	6.149	6.018	8.118
07 Economisch beleid en werkgelegenheid	3.139	3.099	2.882	2.882
08 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	48.831	47.005	51.153	42.487
09 Stedelijke vernieuwing	4.741	4.414	4.462	4.404
10 Verkeer en mobiliteit	1.708	1.210	1.388	1.561
11 Openbare ruimte en natuurbescherming	19.797	19.430	19.444	19.705
12 Milieu	18.913	18.239	18.028	18.049
13 Bestuur en organisatie	13.611	10.896	10.674	10.659
14 Algemene dekkingsmiddelen	32.856	33.617	34.467	35.913
Totaal lasten	340.607	332.878	334.128	326.698

Baten (excl.onttrekkingen reserves)				
01 Veiligheid en handhaving	660	660	660	660
02 Werk en inkomen	36.441	36.441	36.441	36.441
03 Zorg en welzijn	4.093	4.104	4.115	4.115
04 Jeugd en onderwijs	4.097	3.697	3.697	3.697
05 Cultuur	2.626	2.626	2.626	2.626
06 Sport en recreatie	718	718	718	718
07 Economisch beleid en werkgelegenheid	253	253	253	253
08 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	45.774	43.795	47.767	40.008
09 Stedelijke vernieuwing	262	262	262	262
10 Verkeer en mobiliteit	0	0	0	0
11 Openbare ruimte en natuurbescherming	4.281	3.990	3.990	3.990
12 Milieu	22.500	22.500	22.500	22.500
13 Bestuur en organisatie	1.605	1.512	1.446	1.446
14 Algemene dekkingsmiddelen	200.713	201.360	201.685	202.406
Totaal baten	324.023	321.916	326.158	319.121

Resultaat programma's	-16.584	-10.962	-7.970	-7.578
------------------------------	----------------	----------------	---------------	---------------

Verrekeningen met reserves				
Stortingen in reserves	8.619	684	637	147
Onttrekkingen aan reserves	25.203	11.647	8.607	7.725
Totaal verrekeningen met reserves	16.584	10.962	7.970	7.578

Totaal resultaat programma's	0	0	0	0
-------------------------------------	----------	----------	----------	----------

6.2 Uiteenzetting van de financiële positie (balans)

Met ingang van de Meerjarenbegroting 2017-2020 bevat de meerjarenraming niet alleen een overzicht van de geraamde baten en lasten maar ook een geprognosticeerde begin- en eindbalans.

Onderstaande tabel geeft de prognose van de balans in het meerjarenbeeld weer.

(bedragen x € 1.000)

Activa	Balansprognose				
<i>Balans per</i>	1/1/2017	1/1/2018	1/1/2019	1/1/2020	1/1/2021
Vaste activa					
Materiële vaste activa	268.452	264.819	261.854	260.625	259.878
Financiële vaste activa	41.996	40.621	39.395	38.193	36.979
Totaal vaste activa	310.448	305.440	301.249	298.818	296.857
Vlottende activa					
Onderhanden werk bouwgrondexploitatie	159.257	137.171	136.772	128.133	110.181
Totaal vlottende activa	159.257	137.171	136.772	128.133	110.181
Totaal activa	469.705	442.611	438.021	426.951	407.038

Passiva	Balansprognose				
<i>Balans per</i>	1/1/2017	1/1/2018	1/1/2019	1/1/2020	1/1/2021
Vaste passiva					
Eigen vermogen (reserves)	226.699	210.115	199.153	191.183	183.606
Voorzieningen	11.130	10.766	10.155	11.736	13.258
Langlopende schulden	203.399	193.661	200.913	198.157	182.891
Totaal vaste passiva	441.228	414.542	410.221	401.076	379.755
Vlottende passiva					
Kortlopende financiering	28.477	28.069	27.800	25.875	27.283
Totaal vlottende passiva	28.477	28.069	27.800	25.875	27.283
Totaal passiva	469.705	442.611	438.021	426.951	407.038

7 Bijlage

7.1 EMU-saldo

Algemene gegevens:

Gemeentenaam

Helmond

Jaar:

2017

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
	x € 1000,- Volgens begroting 2017	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2017	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2017	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2017
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-12.278	-10.962	-7.970	-7.578
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	11.328	11.390	11.792	11.881
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	-364	-610	1.581	1.521
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	7.695	8.425	10.563	11.134
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4				
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord				
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)		105		
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	20.826		14.905	19.631
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen				
10 Lasten invm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten				
11 Verkoop van effecten:	☐ ja ☒ nee			
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	☐ ja ☒ nee			
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	☐ ja ☒ nee			
Berekend EMU-saldo	11.817	-8.712	9.745	14.321

7.2 Overzicht incidentele lasten en baten

bedragen x €1.000								
	Begroting		Meerjarenbegroting					
Overz. incidentele baten en lasten	2017		2018		2019		2020	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
PROG01 Veiligheid en handhaving								
Plan van aanpak ondermijning criminaliteit Peelland	43	0	43	0	0	0	0	0
Voortzetten Taskforce Brabant-Zeeland	100	0	100	0	100	0	0	0
PROG03 Zorg en welzijn								
Decentr. uitkering GIDS middelen	100	0	0	0	0	0	0	0
Duurzaamheidsmaatregelen wijkhuizen	150	0	150	0	150	0	0	0
PROG04 Jeugd en onderwijs								
Onderwijsleerpakketten	790	0	0	0	0	0	0	0
PROG05 Cultuur								
Evenementen	150	0	150	0	0	0	0	0
Bijdrage orgelhuis (Gaviolizaal)	50	0	0	0	0	0	0	0
PROG07 Economisch beleid en werkgelegenheid								
Brainport International Programme	66	0	66	0	0	0	0	0
Opstellen routeplan Smart Industries	40	0	0	0	0	0	0	0
PROG08 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting								
Flankerend beleid Wonen	1.000	0	1.000	0	1.000	0	0	0
Salariskosten afdeling Bouwen en Wonen	165	0	165	0	165	0	165	0
PROG09 Stedelijke vernieuwing								
BO planontwik- en comm kosten	30	0	0	0	0	0	0	0
Krediet inrichting OR Leonardusbuurt	95	0	95	0	95	0	95	0
Overheveling restantbudget 2015 BGW 215-2015	4	0	0	0	0	0	0	0
Centrumontwikkeling 2017	300	0	0	0	0	0	0	0
PROG12 Milieu								
Sanering Kromme Haagdijk	200	0	0	0	0	0	0	0
Versnellingsagenda Duurzaamheid	300	0	100	0	0	0	0	0
PROG13 Bestuur en organisatie								
Inzet reserve organisatieontwikkeling PB2017	3.215	0	0	0	0	0	0	0
Programmamanagement Rijk van Dommel en Aa	15	0	0	0	0	0	0	0
Vervolg Streeknetwerk de Peel (Peelnetwerk)	15	0	0	0	0	0	0	0
Opwaarderen openbare verlichting	4	0	4	0	4	0	4	0
PROG14 Algemene dekkingsmiddelen								
Decentr. uitkering GIDS middelen	-100	0	0	0	0	0	0	0
Salariskosten afdeling Bouwen en Wonen	-165	0	-165	0	-165	0	-165	0
Totalen	6.567	0	1.708	0	1.349	0	99	0

7.3 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Toevoeging aan de reserves t.l.v. programma's	Raming 2016	Waarvan structureel	Raming 2017	Waarvan structureel
PROG01				
PROG02				
PROG03				
PROG04			400	
PROG05	580			
PROG06	1.000			
PROG07	4.995			
PROG08			2.000	
PROG09				
PROG10	1.015			
PROG11	421			
PROG12	481		564	
PROG13	2.658		108	108
PROG14	34.781		5.547	45
Totaal	45.931		8.619	153

Onttrekking aan de reserves t.g.v. programma's	Raming 2016	Waarvan structureel	Raming 2017	Waarvan structureel
PROG01			100	
PROG02	4.433		610	
PROG03	3.691		7.020	20
PROG04	253		369	355
PROG05	633		369	131
PROG06	200		459	150
PROG07	1.080		1.144	9
PROG08	260	220	3.359	284
PROG09	355		291	162
PROG10	600		609	9
PROG11	197		143	
PROG12	300		354	28
PROG13	2.021	77	3.300	77
PROG14	54.205	1.057	7.075	990
Totaal	68.229	1.354	25.203	2.214

7.4 Reserves en voorzieningen

Naam reserve	Boek waarde	Mutaties 2017		Boek waarde	Mutaties 2018		Boek waarde	Mutaties 2019		Boek waarde	Mutaties 2020		Boek waarde
		Toevoeging	Onttrekking		Toevoeging	Onttrekking		Toevoeging	Onttrekking		Toevoeging	Onttrekking	
	01-01-2017			31-12-2017			31-12-2018			31-12-2019			31-12-2020
Eigen vermogen													
Algemene reserve													
Algemene Reserve	23.419		-500	22.919			22.919			22.919			22.919
Algemene reserve i-deel	4.239			4.239			4.239			4.239			4.239
Reserve achtervang WMO	12.504		-5.900	6.604		-1.400	5.204		-1.400	3.804			3.804
Reserve transitie jeugdzorg	3.925			3.925			3.925			3.925			3.925
Totaal Algemene reserve	44.087		-6.400	37.687		-1.400	36.287		-1.400	34.887			34.887
Algemene reserve Grondbedrijf													
Algemene reserve Grondbedrijf	40.949		-5.250	35.699		-2.000	33.699		-1.750	31.949		-1.500	30.449
Totaal Algemene reserve Grondbedrijf	40.949		-5.250	35.699		-2.000	33.699		-1.750	31.949		-1.500	30.449
Bestemmingsreserves													
Reserve eenmalige investeringsimpuls	3.198		-236	2.962		-236	2.726		-236	2.490		-236	2.254
Dekkingsres investeringen economisch nut	31.230	5.200	-1.880	34.550		-1.894	32.656		-1.773	30.883		-1.697	29.186
Dekkingsres investering maatschapp.nut	4.134	1.825	-184	5.775		-184	5.591		-245	5.347		-245	5.102
Capaciteit werk en inkomen	1			1			1			1			1
Reserve mobiliteit en verkeersveiligheid	688		-600	88			88			88			88
Reserve Cacaofabriek	340		-190	150		-100	50		-50				
Reserve Natuur-en onderhoudsvriend.Groen	200		-100	100		-100							
Reserve Programma Food	180		-90	90		-90							
Reserve groene peelvallei	800		-300	500		-300	200		-200				
Reserve cofinancieringsfonds	1.600		-100	1.500		-100	1.400		-100	1.300			1.300
Reserve High Tech Automotive	4.725		-945	3.780		-945	2.835		-945	1.890		-945	945

Campus													
Reserve Sociaal Innovatief Fonds	3.000	4.500	-6.000	1.500		-1.500							
Reserve versnellingsagenda duurzaamheid	400		-300	100		-100							
Reserve de Waart	1.000			1.000			1.000			1.000		-33	967
Reserve infrastructurale werken	32			32			32			32			32
Reserve GZ revitalisering bedrijventerr.	66			66			66			66			66
Reserve parkeervoorzieningen	926			926			926			926			926
Reserve afvalstoffenheffing	4.581			4.581			4.581			4.581			4.581
Reserve rioleringen	1.191			1.191			1.191			1.191			1.191
Reserve strategische investeringen	3.154		-3.145	9			9			9			9
Reserve ISV Invest. Sted.Vernieuwing	312	564		876	536		1.412	520		1.932	36		1.968
Reserve verzekeringsgelden theater	17			17			17			17			17
Reserve parkeren	43		-43										
Reserve stedelijke vernieuwing	552		-34	518			518			518			518
Reserve topsport	16			16			16			16			16
Reserve City-sporthal	2.180			2.180			2.180			2.180		-2.180	
Reserve wet werk & bijstand	49			49			49			49			49
Reserve gezondheidsbeleid	104			104			104			104			104
Reserve Wet Maatschap.Ondersteuning	70		-70										
Reserve voorm ID-banen GH	582	12	-77	517	10	-77	451	9	-77	382	7	-77	313
Reserve Instroom en doorstroombanen	1.290	32	-210	1.112	27	-190	949	22	-190	781	17	-170	629
Reserve accommodatiebeleid													
Reserve autom/verv grote systemen	1.055			1.055			1.055			1.055			1.055
Reserve automatisering algemeen	2.024	86		2.110	86		2.196	86		2.283	86		2.369
Reserve samen investeren Brabantstad	3		-3										
Reserve brabantnet (glasvezelkabel)	44			44			44			44			44
Reserve onderhoud gebouwen (vastgoed)	1.800			1.800			1.800			1.800			1.800

Reserve incidentele midd. begroting 2012	3		-3										
Reserve incidentele middelen begr.2013													
Reserve incidentele middelen begr.2014	828		-798	30			30			30			30
Reserve organisatie ontwikkeling	3.215		-3.215										
Reserve volkshuisvestingactiviteiten	1.320		-220	1.100		-220	880		-220	660		-220	440
Reserve incidentele middelen begr.2015	594	725	-614	705	25	-729	1			1			1
Res.Hypoth.fonds N.Br.Gem.ledenrekening	1.686		-421	1.264		-421	843		-421	421		-421	
Reserve uitvoering strategische agenda	1.000		-100	900		-60	840			840			840
Reserve Brandweer – profess. organisat	160			160			160			160			160
Reserve ODZOB	722			722			722			722			722
Reserve Arbeidsvoorwaardenbeleid	240			240			240			240			240
Reserve Startersleningen	200			200			200			200			200
Reserve stimuleren wonen		2.000		2.000		-1.000	1.000		-1.000				
Totaal Bestemmingsreserves	81.554	14.944	-19.878	76.620	684	-8.247	69.058	637	-5.457	64.238	147	-6.225	58.160
Reserves met inkomensfunctie													
Reserve uitkering grondbedrijf/garant.	8.259			8.259			8.259			8.259			8.259
Financieringsreserves begroting	49.461			49.461			49.461			49.461			49.461
Totaal Reserves met inkomensfunctie	57.720			57.720			57.720			57.720			57.720
Egalisatiereserves													
Egalisatiereserve Verkiezingen	165			165			165			165			165
Egalisatiereserve Rijbewijzen & Reisdoc.	425			425			425			425			425
Reserve onderhoud buitensport	92			92			92			92			92
Totaal Egalisatiereserves	682			682			682			682			682
Totaal Eigen vermogen	224.992	14.944	-31.528	208.408	684	-11.647	197.446	637	-8.607	189.477	147	-7.725	181.899
Voorzieningen													
Voorzieningen													
Voorziening wethouderspensionen	4.520	25		4.545	25		4.570	25		4.595	25		4.620

Voorziening Startersleningen	728		-166	562		-132	430		-68	362		-68	293
Voorziening zonnepanelen Brandevoort	32		-13	19		-13	6		-6				
Voorziening rioleringslasten	5.536	3.611	-3.822	5.325	3.483	-3.973	4.835	3.420	-1.790	6.465	3.480	-1.916	8.030
voorz.vordering verkoop vennootschap bv	18			18			18			18			18
Voorziening frictiekosten kunstkwartier	225			225			225			225			225
Voorziening borgstellingen	72			72			72			72			72
Totaal Voorzieningen	11.130	3.636	-4.001	10.766	3.508	-4.119	10.155	3.445	-1.864	11.736	3.505	-1.984	13.258
Totaal Voorzieningen	11.130	3.636	-4.001	10.766	3.508	-4.119	10.155	3.445	-1.864	11.736	3.505	-1.984	13.258
Totaal	236.122	18.581	-35.529	219.174	4.192	-15.765	207.601	4.082	-10.471	201.213	3.652	-9.709	195.156

7.5 Investeringsprogramma totaal

Programma	Investing	Totale investering	Kapitaallasten 2018	Kapitaallasten 2019	Kapitaallasten 2020
PROG04	Programma onderwijshuisvesting 2017	1.798	58	56	54
Totaal programma		1.798	58	56	54
PROG09	Aanpak omgeving De Waart	1.000	5	16	33
PROG09	Centrumontwikkeling (o.a. Havenpark)	1.700	55	53	51
PROG09	Goorloopzone, EVZ ter hoogte van hockeyclub	500	13	12	10
PROG09	Parkeren Sportaccommodaties Stiphout	85	3	3	2
Totaal programma		3.285	76	84	96
PROG10	Beter benutten 2	300	10	9	8
PROG10	Fietsbeleidsplan 2017	175	6	5	5
PROG10	Smart mobility	450	15	13	12
Totaal programma		925	30	27	25
PROG11	Herinrichting Mierloseweg	1.825	11	59	57
PROG11	Opwaarderen openbare verlichting woonwijken	112	4	4	3
PROG11	Vervanging sluis 8	7.000	65	146	228
Totaal programma		8.937	79	209	288
PROG12	Geluidsschermen/keerwanden omgeving station Brouwhuis	100	3	3	3
Totaal programma		100	3	3	3
Eindtotaal		15.045	247	379	466

7.6 IVP kansrijke investeringen totaal

Prog.	Investering	Investeringen 2018	Investeringen 2019	Investeringen 2020	Totaal	Kapitaallasten 2018	Kapitaallasten 2019	Kapitaallasten 2020
04	Verordening huisvestingsvoorziening	454	454	454	1.362		15	29
04	Vervanging speelvoorzieningen 2020 en verder			100				
	Totaal programma 04	454	454	554	1.362		15	29
06	Investering Sportpark de Braak		4.500	4.500				146
	Totaal programma 06		4.500	4.500				146
09	Centrumontwikkeling (o.a. Havenpark)	2.000					65	62
	Totaal programma 09	2.000					65	62
10	Bereikbaarheidsagenda	1.350	1.350	1.350	4.050		44	86
10	Fietsbeleidsplan ná 2017	75					2	2
10	Smart mobility	750	750	750	2.250		24	46
	Totaal programma 10	2.175	2.100	2.100	6.300		71	135
11	Vervangen toelatingssysteem en camera's	113	113	113	339		4	7
11	Vervanging sluis 9			3.500				
11	Vervanging Verkeersregelinstallaties (VRI's)	193	200	200	593		6	13
	Totaal programma 11	306	313	3.813	932		10	20
13	Reguliere vervangingsinvestering automatisering	490	1.546	1.517	3.553		16	64
	Totaal programma 13	490	1.546	1.517	3.553		16	64
	Eindtotaal	5.425	8.913	12.484	12.147		176	457

7.7 Lijst van afkortingen

ACE	Automotive Center of Expertise
AFB	Automotive Facilities Brainport
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
APV	Algemeen Plaatselijke Verordening
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCH	Brabant Culturele Hoofdstad
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
Berap	Bestuursrapportage
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BZOB	Bedrijventerrein Zuid Oost Brabant
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EVZ	Ecologische VerbindingsZone
FTPB	Food Technology Park Brainport
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GEO	Gebiedsgericht Economische Ontwikkeling
GFT	Groente Fruit Tuin
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GIH	Gebiedsgerichte Integrale Handhaving
GKP	Gemeentelijk Kunstwerkenbeheer Plan
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan
HNG	Hypotheekfonds Noord-Brabantse Gemeenten
HTAC	High Tech Automotive Campus
I&M	Infrastructuur & Milieu
IB-signalen	Signalen van het Inlichtingenbureau
IBP	Informatie Beleids Plan
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
ID	Instroom Doorstroom
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werklozen
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Zelfstandigen
IVP	Investeringsprogramma
MAC	MBO Automotive Center
MUP	Milieu Uitvoerings Programma
NBW	Nationaal Bestuursakkoord Water
NOx	Stikstofoxides
NUP	Nationaal Uitvoerings Programma
OAB	Onderwijs Achterstanden Beleid
ODZOB	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
OLO	OmgevingsLOket
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg
O&S	Onderzoek en Statistiek
OLV-kerk	Onze Lieve Vrouwekerk
OMWB	Omgevingsdienst Midden- en West Brabant
OVD	Officier Van Dienst

OPR	Operationeel Programma Riolering
OZB	Onroerende Zaakbelasting
PMD	Plastic Metaal Drankkartons
PO	Persoonlijke Ondersteuning
P&O	Personeel & Organisatie
POW	Programma Onderhoud Wegen
PS	Provinciale Staten
RHCe	Regionaal Historisch Centrum Eindhoven
RIB	Raads Informatie Brief
RI&E	Risico Inventarisatie & Evaluatie
TCO	Total Cost of Ownership
SEPA	Single Euro Payments Area
SIEH	Stichting Industrieel Erfgoed Helmond
S&B	Stedelijke Ontwikkeling en Beheer
SOK	Samenwerkingsovereenkomst
SOx	Zwaveloxides
SRE	Samenwerkingsverband Regio Eindhoven
VANG	Van Afval Naar Grondstof
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VR	Veligheids Regio
VSV	Voortijdig School Verlaters
VVE	Vroeg- en Voorschoolse Educatie
UP's	Uitvoerings Programma's
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
WI	Werk en Inkomen
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WP	Woonpartners
WWB	Wet Werk en Bijstand